

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА КИКИНДА
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КИКИНДА**

Председник Скупштине Општине: _____
Ђурђина Јеринкић

Сл. лист општине Кикинда, бр. 12/13
Број: III-04-06-15/2013
Дана: 29.04.2013.
Сл. лист општине Кикинда, бр. 16/13
Број: III-351-151/2009
Дана: 29.05.2013.

**ПРОСТОРНИ ПЛАН
ОПШТИНЕ КИКИНДА**

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2420

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер

в.д. ДИРЕКТОР

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ ДИРЕКЦИЈА ЗА ИЗГРАДЊУ ГРАДА КИКИНДА

ДИРЕКТОР

Оливера Кантар, дипл.прав

Кикинда, мај 2013. године

**НАЗИВ
ДОКУМЕНТАЦИЈЕ:** ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ КИКИНДА

НАРУЧИЛАЦ: ОПШТИНА КИКИНДА

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ: Саво Добранић

**НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ
ПЛАНА:** Секретаријат за стамбено-комуналне послове, грађевинарство и привреду

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНА: ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
Нови Сад, Железничка б/III

В.Д. ДИРЕКТОР: Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Е-БРОЈ: 2420

**ОДГОВОРНИ
ПЛАНЕР:** мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер

СТРУЧНИ ТИМ: Ангелина Богојевић, дипл.инж.арх.
Милко Бошњачић, маст.инж.геод.
мр Драгана Дунчић, дипл.пр.планер
Милан Жижич, дипл.инж.маш.
Зоран Кордић, дипл.инж.саобр.
Љиљана Јовичић-Малешевић, дипл.екон.
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.пољ.
Бранко Миловановић, дипл.инж.пољ.
Славица Пивнички, дипл.инж.пејз.арх.
Владимир Пихлер, дипл.инж.арх.
мр Љубица Протић-Еремић, дипл.инж.хорт
Зорица Санадер, дипл.инж.елек.
Оливера Сенковић, дипл.инж.арх.
Теодора Томин-Рутар, дипл.правник
Драган Морача, грађ.техн.
Драгана Митић, оператер
Аљоша Дабић, копирант

Сарадња:
**ЈП "ДИРЕКЦИЈА ЗА
ИЗГРАДЊУ ГРАДА" КИКИНДА**

Директор: Оливера Кантар, дипл.прав.

Сектор за урбанизам: Добрила Новаков, дипл.инж.арх.
Анкица Максић, дипл.инж.грађ.
Лидија Новаковић Србљин, дипл.инж.арх.
Јелена Шорак, дипл. инж. геод.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ.....	5
1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА	5
1.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ од 2010. до 2020. ГОДИНЕ	5
1.2. РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН АП ВОЈВОДИНЕ	11
2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА.....	17
II ПЛАНСКИ ДЕО	24
1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	24
1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА	24
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И	
РЕСУРСА	26
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	26
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	27
2.3. ВОДЕ	28
2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ.....	30
2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ	31
3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И	
ЈАВНИХ СЛУЖБИ	32
3.1. СТАНОВНИШТВО	32
3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ	
НАСЕЉА И ЦЕНТАРА.....	33
3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ	36
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	38
4.1. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ, ШУМАРСТВО И ЛОВ.....	39
4.2. ИНДУСТРИЈА	44
4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО.....	44
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И	
РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА	45
6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И	
ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА	49
6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	49
6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	52
6.2.1. Вода и водотоци.....	52
6.2.2. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)	52
6.2.3. Заштита од спољних и унутрашњих вода	54
6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	55
6.3.1. Електроенергетска инфраструктура	55
6.3.2. Гасоводна и нафтоводна инфраструктура	56
6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије	57
6.3.4. Енергетска ефикасност	58
6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА.....	58
6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	60
6.5.1. Снабдевање водом	60
6.5.2. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода	63
7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И	
КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ	
НЕПОГОДА.....	66
7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	66
7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА	70
7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА.....	71
7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	73
7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ	76
7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	76

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	77
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА	77
1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	77
1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	79
1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	81
1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	82
1.4.1. Грађевинско подручје насеља	82
1.4.1.1. Опис граница грађевинских подручја насеља уређених овим планом (шеме насеља)	83
1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља	84
1.4.2.1. Опис граница грађевинског подручја ван насеља	86
1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА ЗА КОЈЕ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ	94
1.5.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи шематски приказ уређења	95
1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ МРЕЖА И ОБЈЕКТА САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	98
1.6.1. Саобраћајна инфраструктура	98
1.6.2. Водопривредна инфраструктура	102
1.6.3. Електроенергетска инфраструктура	106
1.6.4. Термоенергетска инфраструктура	110
1.6.5. Електронска комуникациона инфраструктура	113
1.6.6. Правила за подизање заштитних појасева зеленила	115
1.7. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ	116
1.7.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи	116
1.7.2. Услови и мере заштите, уређење и унапређење животне средине	117
1.7.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење био и геодиверзитета	118
1.7.3.1. Заштићена подручја	119
1.7.3.2. Подручје планирано за заштиту	121
1.7.3.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја	121
1.7.3.4. Еколошки коридори	121
1.7.3.5. Геолошко и палеонтолошко наслеђе	122
1.7.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара	122
1.7.5. Услови и мере за организацију простора од интереса за одбрану земље	125
1.7.6. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње	126
1.7.7. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору	126
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА	126
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ	126
2.1.1. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши	127
2.1.2. Објекти у воћарско-виноградарским зонама	129
2.1.3. Пољопривредни радни комплекси	130
2.1.4. Инфраструктурни објекти и мрежа	133
2.1.5. Некатегорисани и атарски путеви	135
2.1.6. Површине за експлоатацију минералних сировина	136
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ	136
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ	136
2.3.1. Шумски путеви и објекти	136
2.3.2. Ловачке куће и ловни објекти	137
2.3.3. Инфраструктурни објекти	137
2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ САЛАШАРСКИХ НАСЕЉА	137
2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА	143
2.5.1. Зона кућа за одмор	143
2.5.2. Спортско-рекреативне површине	143
2.5.3. Радни комплекси ван грађевинског подручја насеља	144
2.5.4. Гробље ван грађевинског подручја насеља	146

2.5.5. Енергетски објекти	147
2.5.6. Пратећи садржаји јавног пута	147
2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРостору или за одређене објекте.....	147
2.6.1. Заштитни коридор око јавних путева	147
2.6.2. Зоне и појасеви заштите изворишта водоснабдевања	147
2.6.3. Зона заштите надземних високонапонских водова	148
2.6.4. Зона ветроелектрана	148
2.6.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза	148
2.6.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре	148
2.6.7. Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице	148
2.6.8. Зона станишта заштићених врста од националног значаја	148
3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА.....	149
3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА.....	149
3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	153
3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.....	156
3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ	158
3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ.....	159

Б) ГРАФИЧКИ ПРИЛОГ

Р.бр.	Рефералне карте:	Размера
1.	Намена простора	1 : 50 000
2.	Мрежа насеља и инфраструктурни системи	1 : 50 000
3.	Туризам и заштита простора	1 : 50 000
4.	Карта спровођења	1 : 50 000
Шематски приказ уређења насеља:		
5.1.1.	Шематски приказ уређења салашарског насеља Бикач – намена површина	1 : 5000
5.1.2.	Шематски приказ уређења салашарског насеља Бикач - комунална инфраструктура	1 : 5000
5.2.1.	Шематски приказ уређења салашарског насеља Винцаид – намена површина	1 : 5000
5.2.2.	Шематски приказ уређења салашарског насеља Винцаид - комунална инфраструктура	1 : 5000

СПИСАК ТАБЕЛА И СЛИКА У ТЕКСТУ

ТАБЕЛЕ

ТАБЕЛА 1. БИЛАНС ПОСТОЈЕЋЕ И ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПРОСТОРА ЗА ОПШТИНУ КИКИНДА	25
ТАБЕЛА 2. ПРОЈЕКЦИЈА РАЗВОЈА СТАНОВНИШТВА, ДОМАЋИНСТАВА И ПРОСЕЧНЕ ВЕЛИЧИНЕ	33
ТАБЕЛА 3. УКУПАН БРОЈ СТАНОВНИКА И ДОМАЋИНСТАВА 2011. ГОДИНЕ	33
ТАБЕЛА 4. МРЕЖА ЈАВНИХ СЛУЖБИ ПО НАСЕЉИМА	38
ТАБЕЛА 5. ОБЛИЦИ ТУРИЗМА ОПШТИНЕ КИКИНДА	48
ТАБЕЛА 6. ПОПИС СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ У ОПШТИНИ КИКИНДА	74
ТАБЕЛА 7. ДОБРА ПРЕДВИЂЕНА ЗА ПРЕТХОДНУ ЗАШТИТУ	75
ТАБЕЛА 8. ГРАНИЧНИ ПРЕЛАЗИ ПРЕМА РЕПУБЛИЦИ РУМУНИЈИ	85
ТАБЕЛА 9. ЕЛЕМЕНТИ (ПРЕПОРУКЕ) ДРЖАВНИХ И ОПШТИНСКИХ ПУТЕВА.....	99
ТАБЕЛА 10. ЕЛЕМЕНТИ (ПРЕПОРУКЕ) ЖЕЛЕЗНИЧКИХ ПРУГА	101
ТАБЕЛА 11. РАСТОЈАЊА ОБЈЕКТА У САСТАВУ ГАСОВОДА У ОДНОСУ НА ОСТАЛЕ ОБЈЕКТЕ.....	110
ТАБЕЛА 12. ИЗГРАДЊА ОПТИЧКИХ СПОЗНИХ ПУТЕВА НА СЛЕДЕЋИМ РЕЛАЦИЈАМА	155

СЛИКЕ

Слика 1. ПРИКАЗ БРЗИНЕ И ЕНЕРГЕТСКОГ ПОТЕНЦИЈАЛА ВЕТРА НА ВИСИНИ 50м у W/m^2 W	32
Слика 2. СИСТЕМИ ЗА ОДВОДЊАВАЊЕ НА ПОДРУЧЈУ БАНАТА	52
Слика 3. МИКОРЕГИОНАЛНА ИЗВОРИШТА – МОГУЋИ ПРАВЦИ ВОДОСНАБДЕВАЊА	60
Слика 4. ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ РЕГИОНАЛНОГ ВОДОВОДНОГ СИСТЕМА ДУБОВАЦ-ЗРЕЊАНИН-	61
Слика 5. ВИЗИТОРСКИ ЦЕНТАР	72

СПИСАК УСЛОВА ДОБИЈЕНИХ У ПОСТУПКУ УСАГЛАШАВАЊА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ КИКИНДА

1.	Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад	добijени
2.	ЈП "ПУТЕВИ СРБИЈЕ", Сектор за стратегију, пројектовање и развој, Београд	добijени
3.	АД "ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ", Сектор за стратегију и развој, Београд	добijени
4.	ЈВП "ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ", Нови Сад	добijени
5.	ЈП "ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ", Нови Сад	добijени
6.	НИС АД НОВИ САД, Нови Сад	добijени
7.	ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад	добijени
8.	Предузеће за телекомуникације "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА" АД Београд Дирекција за технику, Извршна јединица Кикинда/Зрењанин, Кикинда	добijени
9.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА, УПРАВА ЦАРИНА, Београд	добijени
10.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад	добijени
11.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд	добijени
12.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА, Сектор за ванредне ситуације, Одсек за ванредне ситуације у Кикинди, Кикинда	добijени
13.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад	добijени
14.	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије, Београд	добijени

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ КИКИНДА

УВОД

Изради Просторног плана општине Кикинда (у даљем тексту: План), приступило се на основу Одлуке о усклађивању Просторног плана општине Кикинда ("Службени лист општине Кикинда", бр. 26/09).

Послови израде Плана поверени су ЈП "Завод за урбанизам Војводине", Нови Сад.

Просторни план општине Кикинда ("Службени лист општине Кикинда", бр. 7/2009) донет је 2009. године. Након доношења новог Закона о планирању и изградњи и његових измена и допуна, Скупштина општине Кикинда донела је Одлуку о усклађивању Просторног плана општине Кикинда, у складу са чл. 216. ст. 2 Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС и 24/11).

Просторно планска решења су усклађена са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област:

- Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11 и 121/12);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11);
- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/10);
- Закон о регионалном развоју ("Службени гласник РС", бр. 51/09 и 30/10);
- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07);
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине ("Службени гласник РС", бр. 99/09);
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др. закон и 41/09);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", бр. 41/09);
- Закон о сточарству ("Службени гласник РС", бр. 41/09);
- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05 и 30/10);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др.закон, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др.закон, престао да важи осим одредаба чл. 81 до 96.);
- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11 и 93/12);
- Закон о ваздушном саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 73/10, 57/11 и 93/12);
- Закон о железници ("Службени гласник РС", бр. 18/05);
- Закон о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 60/98 и 36/99);

- Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама ("Службени гласник РС", бр. 73/10);
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон и 43/11-УС);
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", број 135/04);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 13/10);
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 107/05, 72/09-др. закон, 88/10, 99/10 и 57/11);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС" бр. 36/09);
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Закон о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник РС", бр. 20/77, 24/85-др. закон и 6/89-др. закон и "Службени гласник РС", бр. 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон и 101/2005 - др. закон);
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон и 93/12);
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11др. закон, 52/11- др. закон и 99/11-др. закон);
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС, ("Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и "Службени гласник РС" број 20/09);
- Закон о заштити државне границе ("Службени гласник РС", бр. 97/08);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр.88/11);
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/10);
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 ми 124/12);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10 и 93/12);
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 46/91, 83/92, 53/93-др.закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредби чл. 9. до 20.);
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", бр. 18/10);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 36/09);
- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС ", бр. 111/09, 92/11 и 93/12);
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон и 104/09-др.закон);
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09);
- Уредба о класификацији вода ("Сл. гласник СРС", бр. 5/68);
- Уредбе о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/10);
- Уредба о режимима заштите ("Службени гласник РС", бр. 31/12);
- Уредба о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС" бр. 108/08);
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 75/10);
- Уредба о одлагању отпада на депоније ("Службени гласник РС", бр. 92/10);
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08);
- Правилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС", бр. 50/11);

- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11);
- Правилник о пловидби на унутрашњим пловним путевима ("Службени лист СФРЈ", бр.79/91);
- Правилник о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08);
- Правилник о опасним материјама у водама ("Службени гласник СРС", бр. 31/82);
- Уредба о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 50/12);
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10);
- Правилник о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада ("Службени гласник РС", бр. 92/10);
- Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11);
- Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување ("Службени гласник РС", бр. 35/10);
- Правилник о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева ("Службени гласник СРС", бр. 7/81);
- Правилник о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", бр. 31/11);
- Правилник о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести ("Службени гласник РС", бр. 96/10);
- Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92);
- Правилник о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" бр. 1/69);
- Правилник о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ" бр. 11/96);
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05);
- Правилник о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10);
- Правилник о садржини обавештења о новом севесо постројењу односно комплексу, постојећем севесо постројењу, односно комплексу и о трајном престанку рада севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/10);
- Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/10);
- Правилник о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06);
- Правилник о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", број 19/12);
- Уредба о утврђивању водoprивредне основе Републике Србије ("Службени гласник РС", број 11/02);
- Технички прописи за склоништа и друге заштитне објекте ("Службени војни лист", бр. 13/98);
- Одлука о утврђивању Националног програма заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 12/2010);
- Обавештење о покретању поступка проширења СРП "Пашњаци велике дропље" ("Службени гласник РС", бр. 44/09).

Државне стратегије развоја

Документи релевантни за просторно планирање су стратегије развоја појединих области донете на државном и покрајинском нивоу. У овај План уграђене су смернице и стратешка одређења из следећих докумената:

- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", бр. 57/08);
- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/07);
- Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 11/06);
- Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 51/10);
- Национална стратегија за укључивање Републике Србије у механизам чистог развоја Кјото протокола за секторе управљања отпадом, пољопривреде и шумарства ("Службени гласник РС", бр. 8/10);
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05);
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06);
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 44/05);
- Програм оставаривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 17/07, 73/07, 99/09 и 27/10);
- Стратегија развоја електронских комуникација у РС од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 68/10);
- Стратегија за прелазак са аналогног на дигитално емитовање радио и телевизијског програма у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 52/09);
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 4/08);
- Стратегија развоја радиодифузије у Републици Србији до 2013. године ("Службени гласник РС", бр. 115/05);
- Стратегија развоја поштанских услуга у Србији ("Службени гласник РС", бр. 23/08 и 21/10);
- Стратегија развоја слободних зона у РС за период од 2011. до 2016. године ("Службени гласник РС", бр. 22/11);
- Стратегија и политика развоја индустрије РС 2011-2020. ("Службени гласник РС", бр. 55/11);
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06);
- Стратегија развоја конкуретних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013.године ("Службени гласник РС", бр. 103/08);
- Стратегија увођења чистије производње у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 17/09);
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 12/10);
- Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини ("Службени лист АПВ", бр. 1/10);
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", бр. 29/10);
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије 2011-2018 ("Службени гласник РС", бр. 13/11).

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНОВА ВИШЕГ РЕДА

1.1. ПРОСТОРНИ ПЛАН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020. ГОДИНЕ ("СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС", БР. 88/10) (У ДАЉЕМ ТЕКСТУ: ППРС)

Становништво: Основни циљ демографског развоја Републике Србије је ублажавање негативних тенденција које би се остварило кроз пораст нивоа плодности и позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва (стационарне популације) у дужем временском периоду.

Шуме и лов: Основни циљ управљања шумама у шумским подручјима Србије је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Одрживо ловно газдовање подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких, економских, и социјалних функција ловства одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Минералне сировине: Основни циљ коришћења минералних сировина је строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење минералних сировина и подземних вода, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту. Да би се то постигло, треба утврдити следеће оперативне циљеве:

- стимулисање детаљних геолошких истраживања и отварања малих погона за експлоатацију, пре свега геолошких ресурса, који се употребљавају као грађевински материјали;
- спречавање непланског коришћења минералних сировина (нпр. песак и шљунак) и подземних вода;
- систематично искоришћавање термалних и минералних вода, као извора обновљиве енергије и као фактора у развоју бањског туризма.

Привреда: Основни циљ развоја привреде је јачање позиције и привредне конкурентности Србије на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

Концепција привредног развоја се заснива на следећим пропозицијама:

- неопходно је убрзање реформских процеса;
- привредни развој мора да се заснива на повећању продуктивности и много већем расту производње различитих сектора. Индустрија треба да преузме улогу генератора развоја. За развој индустрије и укупан привредни развој неопходно је подићи конкурентност, а то значи напуштање развоја заснованог на коришћењу компаративних предности у јефтином и мање квалификованом раду и природним ресурсима. Развој мора бити заснован на технолошкој ревитализацији, на конкурентној производњи са потпуном интеграцијом најсавременијих технолошких решења, уз заштиту и очување животне средине.
- Србија мора значајно да повећа постојећи низак и неефикасан иновациони потенцијал.

Пољопривреда: Основни циљ управљања просторном дистрибуцијом и организацијом пољопривреде јесте остваривање одговарајућег обима и асортимана сигурне понуде квалитетне хране и сировина за развој конкурентне прерађивачке индустрије, у складу са територијално хетерогеним природним и социоекономским погодностима и ограничењима.

Индустрија: Основни циљ развоја индустрије је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општих, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

Туризам: Основни циљ просторног развоја туризма у општини Кикинда је остваривање концепта одрживог развоја туризма интегрисањем принципа развоја туризма, заштите и уређења туристичких простора, уз оптимално задовољавање социјалних, економских, просторно-еколошких и културних потреба локалног и националног нивоа, интереса тржишта и услова прекограничне сарадње. Простор третиран Планом налази се у оквиру туристичког кластера Војводина. Општина Кикинда спада у групу перспективних општина од националног туристичког значаја. Општина Кикинда треба да успостави прекограничну сарадњу у области туризма и комплементарних активности на контактном подручју са Румунијом и истакне своју позицију у оквиру постојећих и нових Еурорегиона преко којих се организује прекогранична сарадња Републике Србије.

Полицентрични урбани систем, мрежа и функције центара: Просторно функционални развој Републике Србије заснован на моделу функционалних урбаних подручја има за циљ уравнотежен или подношљиво неуравнотежен просторни развој. По моделу функционално урбаних подручја Републике Србије до 2020. године Кикинда је центар ФУП-а државног значаја у чијем саставу су Нови Бечеј, Нова Црња, Чока и Сента. Због своје специфичне локације унутар мреже насеља, као и регионалних специфичности, Кикинда има посебан значај и биће подржавана посебним подстицајним мерама. На нивоу АП Војводине, Кикинда има улогу једног од перспективних градова "мотора развоја". Као урбано насеље, Кикинда преузима обавезу да кроз локалне планове, пројекте и иницијативе доприноси формирању и афирмацији локалног и регионалног идентитета и да усмери развој насељених подручја на урбану обнову, рециклажу и изградњу у оквиру већ постојећих урбаних матрица и омогући рехабилитацију девастираних подручја и простора напуштених производних комплекса.

Комунално опремање и уређење села: Основни циљ комуналног опремања и уређења села је унапређење постојећих и изградња неопходних комуналних система који омогућавају квалитетнији живот и рад на селу и отварају перспективу развоја.

Просторна организација и дистрибуција јавних служби: ППРС дати су циљеви и начела организовања јавних служби у мрежи насеља према хијерархијском нивоу. Принципи на којима се организују јавне услуге су једнака приступачност за све грађане и разумни услови доступности.

На основу принципа ППРС је као основне циљеве развоја јавних служби поставио:

- постизање социјалне једнакости и кохезије у доступности и квалитету услуга, унапређење услуга у подручјима ниске доступности, јачање љуских ресурса и оспособљавање локалних заједница за унапређење услуга, унапређење јавног здравља уједначавањем услова основне заштите и здравственог просвећивања и смањењем здравствених ризика;
- као подстицај ревитализацији села и спречавању депопулационих процеса, ППРС посебно истиче приступачност јавних служби становницима сеоских подручја, а нарочито предшколских и школских установа;
- један од кључних елемената концепције просторног развоја социјалне компоненте је рационализација коришћења слабо коришћених грађевинских објеката јавних служби;
- на основу препоруке за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља у Кикинди, као центру функционалног урбаног подручја државног значаја, подразумева се обавеза организовања свих садржаја изузев вишег и високог образовања које је потребно организовати ако постоји интерес и економска основа. У том случају постоји обавеза организовања комплементарног - пратећег садржаја

који осигурава целовито задовољење потреба: на пример, ђачки или студентски домови, ђачке или студентске кухиње и ресторани, библиотеке са читаоницом и просторијама за учење;

- у насељеним местима општине Кикинда неопходно је обезбедити: дневни центар, предшколско образовање, основно образовање, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, мултифункционалне просторе/објекте.

Саобраћајна инфраструктура

На простору општине Кикинда, у домену путног-друмског саобраћаја, планирано је успостављање нове трасе државног пута I реда од Суботице – Сенте – Чоке – Кикинде – Зрењанина - Панчева, ван насеља као основног путног правца за моторни саобраћај.

Коридор саобраћајног капацитета државног пута I реда бр. 24 ће бити дефинисан кроз Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора "Банатска магистрала". Овај путни правац у будућности требао би да се афирмише као једна од основних путних веза Србије са земљама у ближем и ширем окружењу у источном делу Европе.

У правцу остваривања циљева просторног развоја Републике Србије, планска решења у области путног саобраћаја предвиђају и активности на путном правцу: Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Врбас (веза са коридором Хб) - Кикинда (веза са Румунијом) (Р-101, М-3).

У домену железничког саобраћаја на простору општине Кикинда планирана је модернизација, реконструкција и оспособљавање елемената пруге за брзине и преко 100 km/h (перспективно и електрификација) регионалних пруга: Панчево главна станица - Зрењанин - Кикинда - државна граница - (Jimbolia), (Ново) Банатско Милошево - Сента - Суботица и афирмација Кикинде као прве пограничне станице у путничком и робном саобраћају и њено довођење у стање експлоатације за путнички и робни транспорт према захтевима европских стандарда.

У оквиру стратешког развоја регије се преиспитује реафирмација пруге Сегедин-Кикинда – Темишвар у постојећим железничким коридорима.

У домену водног саобраћаја ППРС планира интезивније коришћење пловног пута канала ДТД при превозу масовних роба чак и интегрално-логистичко повезивање са осталим видовима саобраћаја ради подизања нивоа саобраћајно превозне услуге.

На овом простору егзистира и капацитет спортског ваздушног саобраћаја-спортски аеродром који у планском периоду треба да претрпи модернизацију, како би се могао успешно укључити у будући регионални систем ваздушних терминала ове класе.

Водопривреда: Основни циљ у области водопривреде је оптимизација система водопривредне инфраструктуре и усклађивање развоја водопривредних система са циљевима очувања животне средине и других корисника простора.

На јединственом водопривредном простору Србије развијају се две класе водопривредних система: (а) регионални системи за снабдевање водом насеља; (б) речни системи - у оквиру којих се реализују објекти и мере за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода. Дугорочна стратегија водоснабдевања у Војводини се заснива на формирању више регионалних система за водоснабдевање који се ослањају на акумулационе просторе површинских вода и заштићена изворишта подземних вода. Из њих ће се снабдевати највећи број насеља, као и они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета.

Општина Кикинда припада регионалном систему Горње Тисе (извориште: подземне воде из основне водоносне средине; насеља и општине које снабдева: Суботица, Кањижа, Сента, Кикинда и Ада. Карактеристично за ово подручје је надексплоатација основне водоносне средине).

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање. Општина Кикинда припада Банатском речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Банатски ХС ДТД, брана на Тиси, регулације; кључне нове акумулације и објекти: повећање проточности, МХЕ уз уставе, регулације, ППОВ).

Енергетика: Развој енергетике, у циљу достизања вишег нивоа социо-економског развоја, ићи ће у смеру усклађивања са привредно-економским развојем, односно усклађивања развоја енергетских производних сектора са секторима потрошње.

Основни приоритет је технолошка модернизација свих енергетских објеката, инфраструктурних система и извора, у свим секторима што на простору АП Војводине чине сектор угља (специјалан подводни коп), нафте, гаса, сектор електроенергетике са преносним системом и дистрибутивним системом и производни објекти термоелектране-топлане, сектор градске топлане и индустријске енергане.

Преносна мрежа ће се развијати у складу са Стратегијом развоја енергетике РС до 2015. године, односно развојним документима ЕМС-а. Поред технолошке модернизације објеката, развој електроенергетске преносне мреже условљен је и обезбеђивањем нове преносне мреже, услед растуће потрошње, а такође и развојем интерконективних прекограничних веза водова 400 kV са системима у окружењу, изградњом прикључака 110 kV за кориснике преносног система, изградњом трансформаторских 400/x и 110/x и заменом великих трансформатора снаге 400 kV и 110 kV са новим јединицама. Концепција изградње преносне мреже је у директној вези са изградњом обновљивих извора енергије, растућим потребама, као и интерконекцијом са суседним подручјима и учешћем у Регионалном тржишту електричне енергије југоисточне Европе.

Као оперативан циљ произилази изградња нових електроводова и трансформатора и нових интерконективних веза са суседним државама. Највећи део инвестиција до 2014. године посвећен је рехабилитацији и унапређењу преносног система, изградњи нових 400kV, 220kV и 110kV водова и изградњи нових интерконективних веза са суседним системима.

Планирани 400kV далековод Кикинда-Руминија представља стратешки пројекат електропреноса, а за његову реализацију је задужено ЈП "Електро мрежа Србије".

Развој **дистрибутивне мреже** одвијаће се у складу са Стратегијом развоја енергетике до 2015. године Програмом остваривања Стратегије и Средњорочним плановима надлежног предузећа ЈП ЕПС-а, односно Привредног друштва за дистрибуцију ел. енергије "Електро војводина". Предвиђа се потпуни прелазак на 20 kV напонски ниво, тј. прелазак са тростепене трансформације 110/35/10(20)kV на двостепену трансформацију 110/20 kV, чиме ће бити обухваћена реконструкција свих трафостаница 110/35 kV на 110/20 kV.

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење **обновљивих извора енергије**, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

У циљу достизања једног од главног покретача снага нове економије која се карактерише фузијом ИСТ и њихових примена, **електронске комуникације** се морају развијати као савремени систем што подразумева увођење најсавремених технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградња сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима, закључно са локалним, уз употребу најсавремених медијума преноса, потпуна дигитализација свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација, КДС) уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора уз обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

Заштита, уређење и развој предела: Основни циљ заштите, уређења и развоја предела Србије су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности.

У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Природне пределе је у планским решењима и плановима управљања потребно заштитити, тј. обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса, заштиту биодиверзитета, као и очување и успостављање еколошких мрежа.

Развој руралних предела, који су и најзаступљенији, заснива се на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела.

Развој урбаних предела се заснива на чињеници да су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја, али и да поседују значај за квалитет живота становништва.

Основни циљ и принцип даљег развоја у односу на **биодиверзитет** је одрживо коришћење биолошких ресурса.

Концепција развоја заштите биодиверзитета ће се заснивати на:

- заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара;
- заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста;
- успостављању тзв. "еколошких мрежа" (Пан-европска еколошка мрежа Natura 2000) и
- идентификацији станишта међународног значаја.

Основни циљеви заштите и одрживог коришћења **природног наслеђа** су: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

У планском периоду статус проглашених заштићених подручја задржавају Пашњаци велике дропље.

Заштита животне средине: Обзиром да заштита и унапређење животне средине представља основу уравнотеженог развоја, коришћења и уређења простора Републике Србије, основни циљеви у овој области су заустављање даље деградације и превентивна заштита од свих планираних активности, које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

Концепција заштите и унапређења животне средине заснива се на:

- очувању природних вредности, што подразумева квалитетну животну средину (чист ваздух, квалитетна вода за пиће, очувано пољопривредно земљиште, постојаност екосистема и биодиверзитета);
- заштиту природних вредности и непокретних културних добара кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;
- планирању на основама одрживог развоја односно рационалног коришћења природних ресурса - земљишта, воде, сировина и других природних ресурса,

уважавајући "еколошки" капацитет простора, уз повећано коришћење обновљивих извора енергије;

- начелу индустријске екологије, кроз превенцију и санацију, примену принципа предострожности за активности које могу да изазову већи еколошки ризик или неизвесност и примену санационих мера у деградираним и загађеним подручјима;
- процени утицаја планова, програма, објеката и активности на животну средину, као основу за планирање мера заштите. Интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње, кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте);
- формирању заштитних зона и заштитних растојања око објеката са повећаним загађивањем и ризиком за животну средину и здравље људи.

У циљу заштите и унапређења животне средине - у подручјима у којима је деградирана и угрожена животна средина (hot spots): неопходно је предузети одговарајуће активности кроз ангажоване пројекте који ће санирати последице њиховог рада и унапредити технологију до нивоа да се минимизира негативни утицај на животну средину (примена ВАТ - најбољих доступних техника). Притисак на животну средину мора бити узет у обзир при процени утицаја који ће велики пројекти имати на простор при изградњи, током коришћења и после престанка рада, као и нових услова у простору.

Планом су утврђене 4 категорије загађености по зонама и у том контексту су дефинисана решења, мере и приоритети очувања и унапређења животне средине.

Општина Кикинда се налази у I категорији - подручје загађене и деградиране животне средине (локалитети са прекорачењем граничних вредности загађивања, урбана подручја, подручја отворених копова лигнита, јаловишта, депоније, термоелектране, коридори аутопутева, водотоци IV "ван класе") са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота. За ову категорију треба обезбедити таква решења и опредељења којима се спречава даља деградација и умањују ефекти ограничавања развоја. Потребно је санирати и ревитализовати деградиране и угрожене екосистеме и санирати последице загађења, у циљу стварања квалитетније животне средине.

ППРС у области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом. Регионални принцип обухвата сакупљање отпада, изградњу регионалних депонија за најмање 20 година, сепарацију рециклабилног отпада, изградњу трансфер станица као и изградњу постројења за компостирање. Истовремено, неопходно је радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада, које представљају ризик по животну средину и израдити Регионалне и локалне планове управљања отпадом, којима ће бити дефинисано управљање отпадом у складу са Стратегијом управљања отпадом.

ППРС дефинисано је и да је на територији АП Војводине неопходно изградити регионално складиште опасног отпада у Средњебанатској области.

Отпад животињског порекла, нарочито отпад из кланица, према ППРС на територији АП Војводине третираће се у постројењу за третман отпада животињског порекла отвореног типа.

За рециклажу грађевинског отпада и отпада од рушења ће се одредити посебне локације на нивоу локалне самоуправе.

Обезбеђење услова за ефикасан просторни развој и очување људских живота и материјалних добара је основи циљ заштите од **природних непогода и технолошких удеса**. У том смислу, неопходно је створити добро организоване и опремљене службе које ће моћи да успешно раде на превенцији од ових катастрофа, као и на одбрани и отклањању последица, уколико се јаве.

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са **потребама одбране** је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности.

1.2. РЕГИОНАЛНИ ПРОСТОРНИ ПЛАН АП ВОЈВОДИНЕ ("СЛУЖБЕНИ ЛИСТ АП ВОЈВОДИНЕ", БР. 22/2011)

Кикинда, као један од кључних генератора **просторног развоја** АП Војводине, са својим капацитетима и потенцијалима остаће окосница економског и социјалног развоја АП Војводине, уз нужну предпоставку функционалног повезивања са урбано-руралном структуром у окружењу.

Саобраћајно - географски положај и планирани развој инфраструктурних система допринеће постизању боље функционалне интегрисаности са суседним подручјима. То ће се одразити и на јачање осовина регионалног и субрегионалног развоја (Банатска магистрала, путна мрежа регионалног значаја...). Посебан значај имаће спровођење Стратегије ДКМТ, као и отварање граничног прелаза код Накова (Кикинда).

Зонирање територијалног капитала, односно ресурса и вредности има основу у идеји о јачању регионалног и субрегионалног идентитета. Идентитет општине Кикинда треба дефинисати груписањем и укрштањем фактора као што су култура и културно наслеђе, природа и природно наслеђе, економија и привредни бренд.

Основни циљ **демографског развоја** АП Војводине је стационарно становништво, тј. становништво у коме ће следеће генерације бити исте величине као и постојеће, уз прилагођавање очекиваним демографским променама. Бржи привредни развој и радикалне мере популационе политике треба да успоре и ублаже неповољне демографске трендове, односно присуство негативних природних, миграционих и структурних демографских процеса на подручју АП Војводине.

У том смислу посебан значај има широк спектар стратешких и специфичних мера које локална самоуправа треба да имплементира у своје популационе политике. Један од неопходних услова за рехабилитацију рађања и родитељства је побољшање квалитета живота за шта је, поред опшних мера државе, неопходан и адекватан и активан ангажман локалне самоуправе.

Заштита и коришћење **пољопривредног земљишта** на подручју АП Војводине заснива се на концепту одрживог пољопривредног и руралног развоја. Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизма заштите плодних ораничних земљишта од преузимања у непољопривредне сврхе.

Основни циљ развоја **шума и шумског земљишта** је одрживо управљање.

Концепција развоја шума као природног ресурса на подручју Просторног плана заснива се на опредељењу да се повећају површине под шумском вегетацијом пошумљавањем, подизањем заштитних појасева, ловних ремиза и других облика зеленила.

Просторни развој **шумарства** подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора.

Концепција развоја **ловства** се обезбеђује кроз одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност.

Концепција развоја у области истраживања и експлоатације енергетских, металних и неметалних **минералних сировина** на територији општине Кикинда засниваће се на: економској експлоатацији идентификованих лежишта минералних ресурса, посебно у области нафте, гаса као и неметалним сировинама, и на додатним геолошким истраживањима у дубљим геолошким слојевима.

Основни циљ развоја **привреде** је јачање позиције и привредне конкурентности Војводине на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

Према концепцији просторне организације и структуре **индустрије** у АП Војводини општина Кикинда се налази на коридорима развоја регионалног значаја (Сомбор-Врбас-Бечеј-Кикинда и Нови Кнежевац-Кикинда-Зрењанин-Ковин), што ствара значајне развојне могућности у наредном периоду (са перспективом да центар општине постане привредни центар II ранга). У општини Кикинда планиране су индустријске зоне и индустријски паркови.

Основни циљ је формирање одрживе и ефикасне **пољопривреде**, која ће допринети конкурентности привреде АП Војводине.

Концепција развоја пољопривреде и производње хране захтева акцију у којој би учествовали сви од шире друштвене заједнице, преко локалне самоуправе, до организација пољопривредника и самих индивидуалних произвођача, а неки од најважнијих праваца деловања су:

- стимулација изградње и коришћења система за наводњавање;
- стимулација и повећање инвестирања у рурална подручја;
- уређење и рационално коришћење земљишног фонда;
- уређење инфраструктуре и развој установа у руралним подручјима;
- развој институција за развој малог агробизниса и предузетништва;
- едукација руралног становништва;
- развој задругарства и саветодавства;
- стимулација изградње рибњачких површина.

Простор општине Кикинда се у односу на издвојене **туристичке дестинације** налази у оквиру туристичке дестинације Горње Потисје. Основни циљ развоја туризма је одрживи развој туризма, уз сарадњу приватног, јавног и невладиног сектора. За даљи развој туризма од посебног значаја су:

- развој градског туризма у Кикинди
- ловни туризам
- бањски туризам (Банатско Велико Село)
- интернационални симпозијум скулптуре великог формата у теракоти Тера и музеј Тера у Кикинди
- манифестациони туризам
- етно-гастрономски туризам.

Кикинда је центар **функционално урбаног подручја** државног значаја, коме гравитирају Нови Бечеј, Нова Црња, Чока и Сента. Одрживи развој градова се остварује кроз интеграцију и унапређивање економског, еколошког, социјалног и просторно-физичког развоја. Кикинда ће се у планском периоду развијати као:

- град који има капацитет да прерасте у "чвориште" - мотор развоја са значајним утицајем на развој окружења, или је државни/регионални интерес да подстакне његов развој у том правцу;
- град као инкубатор знања и иновација;
- град у пограничном подручју.

Према опремљености урбаних центара и насеља јавним службама обезбедити следеће садржаје:

- за Кикинду – национални центар:
 - све видове образовања, до високог; амбуланте, дом здравља, општу и специјализовану болницу; центар за социјални рад, бригу о старима, смештај деце без родитељског старања и смештај лица са посебним потребама; дом културе, мултифункционални центар, галерију, музеј, архив; објекти физичке

културе до спортског центра који задовољава стандарде за међународна такмичења);

- за остала насеља дате су препоруке које су уважене у овом Плану.

У области **саобраћајне инфраструктуре** на подручју општине Кикинда планиране су:

- активности на путном правцу, државни пут I реда: Бала (веза са Румунијом) - Чока (P-112) - Кикинда - Зрењанин - Панчево - Ковин (M-24), (Банатска магистрала)
- рехабилитацији и изградњи деонице државног пута I реда Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Суботица (веза са Мађарском) - Сента - Кикинда (веза са Румунијом),
- путном правцу - Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) - Мали Иђош (веза са коридором X) - Ада (мост на реци Тиси) - Кикинда (веза са Румунијом); – у периоду до 2015. године.

У периоду после 2015. године предвиђене су активности на изградњи појединих делова постојеће регионалне мреже, као и активности на планираним путним правцима регионалног значаја:

- Ада-Иђош-Кикинда;
- Кикинда-Нови Козарци-државна граница са Румунијом;
- Ада-Бочар-Ново Милошево.

Такође, у циљу остваривања циљева просторног развоја АП Војводине, планска решења у области путног саобраћаја су активности на:

- путном правцу Сомбор (веза са Мађарском и Хрватском) – Врбас (веза са коридором X6) - Кикинда (веза са Румунијом) (P-101, M-3);
- путном правцу Кикинда (веза са Румунијом) - Зрењанин - Вршац - Бела Црква.

Кроз општински простор пролази национална бицикличка стаза уз канал ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал.

У оквиру развоја **железничког саобраћаја** у периоду до 2015. године планира се ревитализација и модернизација у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања осталих пруга у мрежи: регионалне пруге, Панчево главна станица - Зрењанин - Кикинда - државна граница - (Jimbolia), Банатско Милошево – Сента - Суботица).

У периоду после 2015. године планирана је реконструкција и модернизација пруге која је значајна за међурегионално повезивање (ДКМТ регија), Темишвар – Кикинда – Банатско Аранђелово – Сегедин.

У оквиру осталих видова саобраћаја планирани су и:

- локална лука Кикинда на каналу ОКМ,
- интермодални терминал-развијени локални центар (као тачка прикупљања робних токова),
- спортски аеродром Кикинда (Дракслеров салаш)
- путни гранични прелази Наково и, као и изградња/модернизација осталих граничних прелаза: Кикинда (Žombolj)–железнички, Нови Козарци (Žombolj)-друмски.

Основни циљ је одрживо коришћење **водних ресурса** уз адекватне мере заштите. Планирано је успостављање интегралног и интерсекторског коришћења и заштите водних ресурса, рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе (насеља општине Кикинда припадаће регионалном систему водоснабдевања Горња Тиса), искоришћење енергетског потенцијала река и изграђених хидросистема, успостављање економске цене воде, смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења, рецикулација коришћених вода, унапређење система заштите од спољних вода (поплава).

Општи циљ је уређење, заштита и коришћење интегралних **водопривредних система** и усклађивање са заштитом животне средине и осталим корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода.

Развој **гасоводне инфраструктуре** засниваће се на коришћењу природног гаса и обновљивих извора енергије, коришћењу нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије. Од посебног значаја је улагање у нове енергетске изворе са новим гасним технологијама и когенерацијске производне објекте са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије.

ЈП "Србијагас" планира изградњу гасовода Мокрин – Арад интерконекија са Румунијом.

Концепција изградње преносне мреже **електроенергетске инфраструктуре** је у директној вези са изградњом обновљивих извора енергије, растућим потребама, као и интерконекији са суседним подручјима и учешћем у Регионалном тржишту електричне енергије југоисточне Европе.

Са технолошком модернизацијом преносне мреже, неопходно је оспособљавање свих техничких система управљања, као и развој нове информационе технологије за системско тржишно управљање, чији је циљ повећање поузданости системских података што је условљено учешћем у будућем тржишту ел. енергије. У зависности од договора између ЕМС-а и оператера суседних преносних система планиран је интерконекивни прекогранични вод између Србије и Румуније и 400 kV вод за повезивање са суседним конзумима и обезбеђивање поузданог напајања (Кикинда – Вршац-Дрмно), Кикинда – Суботица. Такође планиран је и 110 kV вод Кикинда – Ада, као и трафостаница 400/110 kV.

За плански период предвиђен је пораст потрошње електричне енергије са просечном годишњом стопом раста од 1,8%, што изискује повећање капацитета постојећих трафостаница, где је то могуће, као и обезбеђење нових капацитета.

Остале трафостанице 20/110 kV за прикључење енергетских производних објеката на обновљиве изворе енергије, за потребе великих потрошача и ТС 110/20 kV ће се градити у складу са плановима развоја електродистрибутивних предузећа.

Ратификацијом Уговора о оснивању Енергетске Заједнице Југоисточне Европе (2005. год) Република Србија је прихватила обавезу примене директива везаних за коришћење **обновљивих извора енергије** (2001/77/ЕС и 2003/30/ЕС). Процењује се да би на подручју АП Војводине у наредном десетогодишњем периоду учешће неконвенционалних енергетских извора у укупној потрошњи могло да достигне око 20%.

Потенцијалну енергију из обновљивих извора могуће је обезбедити: из биомасе, као најзначајнијег енергетског потенцијала на овом подручју, коришћењем енергије ветра, изградњом соларних електрана, повећањем удела малих хидроенергетских потенцијала у укупној производњи електричне енергије, као и из осталих извора (комунални отпад, геотермална енергија и др.).

Повећање **енергетске ефикасности** потребно је разматрати као велики потенцијални извор енергије. Повећање енергетске ефикасности, већ сада постаје императив развоја енергетике и економичног коришћења енергије. Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника али и укупна енергетска зависност овог простора. Применом нових енергетских система и технологија (топлотне пумпе за производњу топлотне енергије, модерни прозори и фасаде...) енергетски трошкови се могу знатно смањити. Пасивне куће, задржавају топлоту у унутрашњости куће без негативног утицаја на потребно дисање објекта, тако да и постојећи системи грејања на природни гас и даљинско централно грејање у овом случају постају ефикаснији и економичнији.

Електронске комуникације и електронска комуникациона инфраструктура - Оптички каблови, у складу са плановима развоја надлежног предузећа за телекомуникације планирани су на следећим релацијама: Кикинда-Нови Кнежевац, Кикинда-Суботица, Кикинда-Нови Бечеј, Кикинда-Ада, Кикинда-Чока, Кикинда-Нова Црња, Кикинда-Зрењанин, Кикинда-граница Румуније.

Концепција и план развоја *поштанског саобраћаја*, заснована је на основним циљевима и обухвата пружање универзалне поштанске услуге, развој тржишта поштанских услуга, унапређивање квалитета поштанских услуга, сигурност и безбедност.

Основни циљ **заштите, уређења и развоја предела** је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности.

Развој руралних предела засновати на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела, а урбаних предела који су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја, обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета градова и насеља.

Приоритети заштите и уређење предела на простору обухвата Просторног плана до 2015. године су подручја посебних природних и културних вредности, угрожени и деградирани простори у којима је потребно спровести мере санације и подручја под посебним притиском развоја (простори и насеља уз саобраћајне коридоре, градови и урбана насеља и нови инфраструктурни и енергетски системи).

Заштита природних добара и биодиверзитета - У планском периоду у обухвату Просторног плана, заштићена подручја задржавају статус заштићених. Покренут је поступак проширења СРП "Пашњаци велике дропље". На основу претходних истраживања и валоризације, биће дефинисани статус, просторни обухват и режими заштите, за подручја планирана за заштиту (Слатине Баната). СРП "Пашњаци велике дропље" задржава међународни статус заштите као подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности.

Еколошку мрежу на простору обухвата Просторног плана, обухватају међусобно повезана утврђена еколошки значајна подручја и еколошки коридори. СРП "Пашњаци велике дропље", представља утврђено еколошки значајно подручје, а река Тиса и Златица и њихов обалски појас са насипом чине утврђени еколошки коридори од међународног значаја. Слатинско-степски коридор Баната је идентификовани еколошки коридори од регионалног значаја. Део еколошке мреже су и еколошки коридори од локалног значаја на простору обухвата Просторног плана. Еколошки значајна подручја и коридори националне еколошке мреже, биће предложени за европску еколошку мрежу NATURA 2000 до дана приступања Републике Србије Европској унији.

Приоритети заштите природних добара и биодиверзитета на подручју обухвата Просторног плана до 2015. године су: санација деградираних простора са најзначајнијим неповољним утицајем на природне вредности и животну средину и заснивање информационог система о заштићеним подручјима и биодиверзитету.

У контексту **заштите и унапређења животне средине** неопходно је зауставити даљу деградацију и вршити превенцију, санацију и ревитализацију угрожених подручја.

Планом су утврђене 4 категорије загађености по зонама и у том контексту су дефинисана решења, мере и приоритети очувања и унапређења животне средине.

Општина Кикинда се налази у I категорији – подручје са локалитетима деградираних животне средине (локалитети са прекорачењем граничних вредности загађивања), у којем је потребно реализовати мере, којима ће се спречити даља деградација, санирати и ревитализовати загађени и угрожени екосистеми. Такође, на наведеном подручју неопходно је ограничити лоцирање нових, посебно великих загађивача и обезбедити примену потребних мера заштите околине у индустријским објектима, који

егзистирају на наведеном подручју. Око инфраструктурних коридора потребно је формирати акустичне и друге заштитне зоне и реализовати мере заштите, предвиђене плановима и пројектима. У насељима, које припадају овој категорији, требало би побољшати квалитет животне средине обезбеђењем адекватне комуналне инфраструктуре, повећањем зеленог фонда, спортско-рекреативних површина и др.

У области управљања отпадом дефинисана је неопходност удруживања општина, у складу са одредбама Стратегије управљања отпадом и ППРС, ради заједничког управљања отпадом чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом.

Процена утицаја планова и програма на животну средину представљају значајан основ за планирање мера заштите животне средине. Кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте) вршиће се интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње.

Основни циљ у области **заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса** је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности.

Управљања ризицима од штетног дејства воде односе се на: израду прелиминарне процене ризика од поплава, израду и спровођење планова управљања ризицима од поплава, израду општег и оперативних планова одбране од поплава, спровођење редовне и ванредне одбране од поплава, спровођење одбране од леда на водотоцима и заштиту од ерозија и бујица. Ради обезбеђења заштите од штетног дејства вода утврђују се угрожена подручја, тј. поплавна и ерозиона подручја.

Субјекти који обављају активности у оквиру којих су присутне, или могу бити присутне, опасне материје, а који управљају објектима специфичне делатности са аспекта ризика по живот и здравље људи, имају обавезу спречавања удеса и ограничавања утицаја у складу са Планом заштите од удеса. Севесо постројења имају обавезу израде планова заштите од удеса у складу са прописима из области заштите животне средине.

Приоритети заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса односе се на идентификацију најугроженијих локалитета на територији АП Војводине, израду катастра простора угрожених елементарним непогодама, развој система заштите и спасавања, доношење стратешких докумената интегралне заштите од елементарних непогода (Процене угрожености и Планови заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на нивоу Покрајине и јединица локалне самоуправе), санација и ремедијација деградираних површина услед дејства природних непогода, као и утврђивање заштитних зона индустријских комплекса, заснованим на процени ризика и последица од удеса.

Јединица локалне самоуправе у остваривању права и дужности у питањима заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, према Закону о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/2009), у обавези је да донесе план и програм развоја система заштите и спасавања на својој територији, у складу са Дугорочним планом развоја заштите и спасавања Републике Србије, образује Штаб за ванредне ситуације, усклади свој План заштите и спасавања са Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике, изради и донесе Процену угрожености и План заштите и спасавања, које усклађује са суседним јединицама локалне самоуправе, као и да прати опасност, обавештава, предузима превентивне мере за смањење ризика од елементарних непогода и других несрећа, формира и организује цивилну заштиту.

Грађевинско земљиште - С обзиром на укупну расположивост грађевинског земљишта у АП Војводини и његову просторну дистрибуцију, а имајући у виду одредбе у ППРС, планира се његово увећање за укупно 0,5%. Планско опредељење је да се рационалније и интензивније користе и уређују постојећа грађевинска подручја насеља, као и грађевинско земљиште у атару. Препорука о повећању од 0,5% односи се на ограничење и контролисање њиховог ширења.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА УСВОЈЕНОГ КОНЦЕПТА ПЛАНА

Становништво: Циљ будућих демографских кретања у општини Кикинда одоси се на успоравање негативних тенденција и спречавање даљег погоршања виталних карактеристика популације, као и на стварање услова за повећање степена запослености у насељима, што би допринело подизању квалитета живота на виши ниво.

Општа демографска ситуација на подручју општине Кикинда је неповољна. Дошло је до пада укупног броја становника, погоршања старосне структуре и виталних карактеристика популације. Општина Кикинда спада у оне Општине у Покрајини у којима је квалификациона структура на вишем нивоу, што обезбеђује квалитетну (квалификовану) радну снагу, основу за интензивнији привредни развој. Основне структуре становништва по насељима су такве да неће обезбедити побољшање демографске ситуације ни у наредном периоду, те ће доћи до смањења укупног становништва и домаћинства (сем у општинском центру) и просечне величине домаћинства.

Шуме и лов: Циљеви у области шумарства су унапређење стања шума, коришћење шума у складу са одрживим развојем и еколошким принципима и повећање површина под шумама. Сви наведени циљеви развоја уређења, размештаја и заштите шума, шумског земљишта и ваншумског зеленила имају карактер краткорочности, дугорочности и сталности. Санација деградираних и девастираних састојина у производним наменским целинама има карактер хитности, како би што пре почели да испуњавају своје основне функције.

Укупне шуме и шумско земљиште на територији општине Кикинда обухватају 910,2 ha¹ што чини шумовитост од 1,16 %. Највећи комплекси шума се налазе уз каналску мрежу. Шумама у Општини газдују ЈП "Воде Војводине", ВПД "Горњи Банат" и ЈП "Дирекција за изградњу града Кикинда" заједно са других осам корисника. Стање шума на територији Општине је неповољно у односу на малу заступљеност шума, неравномеран распоред и међусобну неповезаност.

Шумско земљиште на територији општине треба повећати пошумљавањем. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Сем тога, неопходно је остварити и заштитну (превасходно ветрозаштитну) и социо-економске функције шума. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

У области развоја ловства на територији општине Кикинда општи циљеви се односе на: заштиту ловишта и дивљачи у њему као трајног добра; гајење снажне и здраве дивљачи и брзо достизање нормалне густине популације гајених врста дивљачи; коришћење дивљачи и њених делова; усаглашено газдовање са корисницима суседних ловишта; евидентирање свих промена и збивања у ловишту. Сви наведени циљеви прописани су ловним основама ловишта и спроводиће се у периоду важења ловних основа.

Ловишта на територији Општине имају добре услове за развој и гајење дивљачи.

Привреда: Основни циљ израде Плана у области привреде је обезбеђење просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење природних и створених ресурса и компаративних предности Општине.

¹ Подаци Републичког геодетског завода, Служба за катастар непокретности, 2006. године.

Пољопривреда: На основу природних и радом створених предуслова за општину Кикинда у области пољопривреде могу се дефинисати следећи циљеви:

- изналажење простора и могућности за остварење одрживог развоја пољопривреде и њен бржи развој у правцу афирмације подручја општине Кикинда као произвођача здраве хране;
- утврђивање предуслова за оптимални развој пољопривредне производње тржишне оријентације и правилно препознавање оних специфичности и производних могућности подручја, које му пружају компаративне предности у односу на друга подручја;
- стварање предуслова за укрупњавање земљишног поседа;
- маркација површина погодних за наводњавање на датом простору;
- идентификација просторних развојних могућности по пољопривредним делатностима.

Захваљујући богатој традицији и изузетним природним предиспозицијама, пољопривреда ће остати једна од најважнијих привредних грана општине Кикинда. На бази богате ратарске производње и издашне крмне базе, развило се сточарство и то сви његови видови (говедарство, свињогојство и живинарство), као друга по значају област пољопривреде. Остале области пољопривреде као воћарство, виноградарство и сл. и поред добрих природних предиспозиција нису развијене у потребном обиму. Неколико година уназад повећава се производња у пластеницима, коју карактерише рационално коришћење земљишта и значајно увећање прихода по јединици површине.

Индустрија: У области индустрије основни циљ је даље динамизирање агроиндустријског комплекса и индустрија базираних на богатој сировинској основи, увођењем нових технологија. Такође, у циљу развоја сеоских насеља, подстицати развој индустријских капацитета мањег обима (мала и средња предузећа) у складу са заштитом животне.

Територија општине Кикинда изузетно је богата налазиштима нафте и гаса, као и глином високог квалитета. Индустријска производња је веома разноврсна, а расположиви производни капацитети су углавном прерађивачког карактера, са високим степеном финализације производа. У оквиру индустрије најразвијенија је петрохемијска индустрија, металопрерађивачка индустрија, индустрија грађевинског материјала, хемијска и прехрамбена индустрија. Динамичнији развој индустрије треба заснивати на технолошком, економском и власничком реструктурирању, високој финализацији производње и обезбеђењу просторних услова за отварање малих и средњих предузећа, уз активну и атрактивнију политику привлачења инвеститора.

Изражена је концентрација капацитета и активности у општинском центру, и у планском периоду треба боље валоризовати и потпуније користити постојеће ресурсе и активирати (у смислу привредног развоја) сеоска насеља Општине.

Циљ у развоју капацитета терцијалних делатности је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Туризам: Циљеви развоја су:

- валоризација туристичких потенцијала у складу са захтевима савремене туристичке тражње и принципима развоја одговорног и одрживог туризма;
- дефинисање приоритетних облика и обима туристичких активности, у партнерској кооперацији са суседним Општинама у Војводини и Румунији, узимајући у обзир развојне планове туризма за читав регион (Потисје, Војводина, Еврорегија ДКМТ), као и комплементарно са другим привредним гранама, са циљем да се поспеши туристички развој самостално, и у оквиру ширег простора, кроз туристичке производе и заједничку маркетиншку презентацију;
- одређивање врсте и просторног размештаја туризма – сходно туристичким потенцијалима формирати понуду у одређеним деловима Општине у складу са реалним могућностима и објективним капацитетима.

На основу примењених критеријума (мотивски, просторни, еколошки, економски, функционални) и могућих облика туризма, уз поштовање принципа одрживог развоја, дефинисани су стратешки приоритети развоја следећих основних облика туризма: културно - манифестациони, здравствено - рехабилитациони, спортско - рекреативни, еколошко-образовни, лов и риболов, конгресни, сеоски и транзитни.

Кикинда треба да формира бренд базиран на туризму, конгресима и догађајима који ће бити потпомогнути и другим основама брендинга места, као што су наслеђе, архитектура и визуре, обележја насеља, гостољубивост, познати становници, начин живота и забавни садржаји.

Мрежа насеља: Даљим формирањем националног центра Кикинда, он ће преузети функционалну усмереност развоја гравитирајућих општина, тако да ће доћи до заједничког унапређења нивоа развоја у супра и инфраструктури, у оним областима за које постоји економски интерес и технички услови изградње. Поред тога, потребно је дефинисати нову позицију кикиндске агломерације у будућим просторноразвојним процесима, где ће до пуног изражаја доћи њене компаративне предности (макро, мезо и микрорегионални положај).

Циљеви и смернице у области мреже и функције насеља општине Кикинда су:

- подстицање даљег развоја постојећих насеља, уз усмеравање промена у структури делатности;
- преиспитивање постојећих граница грађевинских подручја насеља, уз сагледавање потребе за ширењем, односно смањењем појединих насеља;
- постизање оптималне густине насељености у насељима у зависности од укупних природних и створених потенцијала;
- повећање нивоа социо-економске развијености подручја.

Вреднујући геопросторне, економске и демографске потенцијале своје агломерације Кикинда има конкурентски, а уједно комплементаран и компатибилан однос са осталим центрима Баната и Војводине.

Имајући у виду концентрацију функција и радних места у Кикинди неопходно је применити модел децентрализоване концентрације становништва и функција како би се обезбедило задржавање становништва у сеоским насељима и ублажили ефекти поларизације.

Развојни нуклеуси у општини Кикинда ће бити локални центри, као насеља са развијеном јавно-социјалном инфраструктуром и делатностима из сектора услуга у којима су лоцирани нови индустријски погони. Развојни нуклеуси треба да добију улогу центара функционалне децентрализације општине.

Обнову села, трансформацију и оживљавање сеоске економије у општини Кикинда, треба темељити на креативној интеграцији савремених производних и потрошачких тенденција као и локалне баштине, ресурса, културе, традиције и знања.

Јавне службе: Основни циљеви су:

- примена савремених облика и трендова организације јавних служби у складу са хијерархијским нивоом и функцијом насеља;
- прилагођавање мреже јавних служби потребама корисника, у зависности од броја, густине и старосне структуре становништва, њиховог социјално-културно-образовног профила, занимања и особености подручја;
- уређење и реконструкција постојећих објеката јавних служби, завршетак изградње започетих објеката и изградња нових објеката, према потребама и могућностима;
- примена савремених информатичких и других комуникационих средстава, са циљем повећања доступности услуга и установа јавних служби грађанима, посебно оним из удаљенијих насеља.

Основна планска поставка је развој јавних служби заснован на постојећој мрежи објеката, потребама будућих корисника, примени савремених комуникационих средстава и новим улагањима јавног и приватног сектора.

Постојећи објекти *средњег образовања и предшколског васпитања и образовања* морају се проширити, због исказаних потреба и поштовања норматива за организовање наставе за овај ниво образовања. Организација *основног образовања* и даље ће се одвијати у свим насељима уз потребну обнову објеката, доградњу недостајућег простора и повећан квалитет опремљености објеката.

Здравствена заштита ће се и надаље заснивати на организацији примарне здравствене заштите, која обухвата здравствене станице и амбуланте у свим насељима, уз планирано проширење у складу са потребама.

У планском периоду неопходно је обезбедити услове за проширење *објеката културе*, како би презентација културног блага била доступнија и уједно представљала и део програма културно-манifestационог туризма.

Саобраћајна инфраструктура: Истичу се следећи основни циљеви:

- стварање просторних и осталих услова за остваривање концепцијских претпоставки датих у ППРС који би иницирали убрзани свеобухватни развој општине Кикинда као једне од пограничних општина;
- стварање услова за развој саобраћаја и саобраћајних манифестација на овом простору заснованих на стратешким опредељењима и принципима одрживог развоја животне средине у оквиру урбаног и руралних подручја као и у атару;
- осавремењавање граничних прелаза и побољшавање повезивања са суседним земљама;
- омогућити различитим мерама (изградња, модернизација, реконструкција) развој и укључење у транспортну понуду овог простора и других видова саобраћаја (водни, железнички и ваздушни), чиме би се омогућиле како претпоставке за формирање мањег интегралног саобраћајног чворишта ("hub") у Кикинди као значајном изворишту роба, тако и претпоставке за појединачан развој саобраћајних видова.

Основна концепција у домену путног-друмског саобраћаја за плански хоризонт је задржавање свих изграђених саобраћајних капацитета, с тим да ће планирани капацитети (пре свега обилазнице) представљати надоградњу постојећих саобраћајница које ће по изградњи пружати саобраћајне услуге вишег хијерархијског нивоа.

Нови саобраћајни капацитет значајан не само за општину Кикинда већ и за цео Банат је саобраћајница вишег хијерархијског нивоа – државни пут "*Банатска магистрала*" чији је коридор опредељен кроз просторно-планску и техничку документацију. Ова саобраћајница пролази кроз општински простор на правцу Сајан – Иђош – Кикинда југозапад – аеродром Кикинда – Винцаид – Башаид. Већим делом коридор ове саобраћајнице је ван насеља, док поред општинског центра користи већ утврђен коридор обилазнице државних путева бр. 24 и бр. 3.

Железнички и водни саобраћај ће се уз одговарајуће мере (модернизација, реконструкција, изградња) развијати како самостално, тако и као суплемент путном саобраћају, у оквиру потенцијалног формирања интегралног саобраћајног система општинског простора, уз максимално коришћење геосаобраћајног положаја (међурегионална сарадња ДКМТ регија) и свих производних капацитета општине и субрегиона.

Ваздушни саобраћај ће се углавном користити у спортско-рекреативне, туристичке али и пословне сврхе, ако се за то укаже потреба.

Водопривреда: На подручју општине Кикинда систематизовани су следећи циљеви:

- дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног, или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;

- интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва, тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене, као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни итд.) упућују како да усмере свој развој да би се заштитили од штетног дејства вода.

У планском периоду следи доградња и комплетирање система водоснабдевања становништва, као и почетак активности на изградњи канализационих система и постројења за пречишћавање отпадних вода. Према плановима и програмима развоја надлежног водопривредног предузећа, на територији општине Кикинда, планира се завршетак изградње прве фазе подсистема "Кикинда".

Енергетска инфраструктура: Са аспекта коришћења енергетских извора и енергетске инфраструктуре, као плански циљ утврђује се функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса и штедња произведене енергије и стимулација примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедње енергије и заштити животне средине, као и коришћења обновљивих извора енергије.

Општина Кикинда спада у ред високо гасификованих општина на територији АП Војводине. Гасификована су сва општинска насеља. На територији општине Кикинда налазе се гасне и нафтне бушотине у експлоатацији и објекти који прате експлоатацију гаса и нафте. На овом простору налази се траса изграђеног нафтовода СОС Мокрин Југ-Елемир. Изграђени су и бушотински нафтоводи.

У области енергетске инфраструктуре основни циљеви су следећи:

- гасификација на предметном подручју на бази усклађених концепција гасификације и топлификације, у сврху задовољења потреба крајњих корисника у широкој потрошњи;
- побољшање рада и поузданости постојеће гасоводне и нафтоводне инфраструктуре, као и њен даљи развој;
- функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса;
- развој и коришћење алтернативних облика енергије;
- експлоатација минералних сировина у складу са одрживим развојем, очувањем и заштитом природних и створених ресурса и животне средине.

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме би се знатно утицало на побољшање животне средине стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

У области **електроенергетске инфраструктуре** циљеви су:

- обезбеђење поузданог и квалитетног снабдевања електричном енергијом;
- смањење потрошње финалне енергије;
- обезбеђивање услова за унапређење енергетске ефикасности у производњи, преносу, дистрибуцији и потрошњи у свим енергетским секторима;
- обезбеђење енергије делом из обновљивих извора.

На простору обухваћеном планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно реконструисати и обезбедити довољно капацитета проширењем постојећег трансформаторског постројења. Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума у насељима општине, уз планско опремање мреже. Део електричне енергије обезбедиће се производњом из неконвенционалних извора енергије.

У области **електронске комуникационе инфраструктуре** циљеви су:

- потпуна дигитализација електронске комуникационе инфраструктуре;
- обезбеђивање ефикасног приступа информацијама и знању;
- развој широкопојасне мреже на целом подручју;
- увођење савремених електронских комуникационих услуга.

За квалитетно одвијање електронског комуникационог саобраћаја на подручју општине, потребно је изградити квалитетне спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце и извршити потпуну дигитализацију електронске комуникационе мреже у свим равнима мреже, како међумесне, тако и месне.

Треба омогућити испоруку интерактивних широкопојасних сервиса до свих корисника унапређењем постојеће дистрибуционе, комутационе и приступне мреже у широкопојасне комутиране дистрибуционе корисничке мреже.

Заштита природе: Основни циљеви у оквиру заштите природе су заштита и проширење границе СРП "Пашњаци велике дропље" и картирање и валоризација и стављање под заштиту природних добара која се одликују изузетном природном вредношћу.

У оквиру заштите природних добара на територији општине Кикинда је потребно спроводити мере над заштићеним природним добром СРП "Пашњаци велике дропље" чији је део на територији Општине и на простору који је предвиђен за његово проширење. На свим подручју која су предвиђена за заштиту је потребно ускладити коришћење тих простора са режимима и мерама заштите.

У складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе, скида се заштита са Спомен парка Кикиндско-Мокринском партизанском одреду, а овај простор се резервише за туристичко-рекреативне намене.

Заштита и одрживо коришћење културног наслеђа: Основни циљ је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета у складу са европским стандардима заштите.

Природне непогоде и технолошки удеси: Основни циљ је интегрално управљање природним непогодама и технолошким удесима као основа за обезбеђење услова за ефикасан просторни развој, очување људских живота и материјалних добара. У том смислу, неопходно је створити добро организоване и опремљене службе које ће моћи да успешно раде на превенцији катастрофа, као и на одбрани и отклањању последица, уколико се јаве.

Заштита животне средине: У циљу заштите животне средине и одрживог развоја подручја Општине, неопходно је:

- обезбедити снабдевање свих насеља довољним количинама квалитетне воде за пиће;
- доградити канализациону мрежу у целом насељу Кикинда, а у осталим насељима општине изградити канализационе мреже;
- обезбедити пречишћавање отпадних вода пре упуштања у реципијент;
- у индустријским комплексима изградити примарне пречистаче отпадних вода;
- изградити и реконструисати уличне канализационе мреже у насељима за одвођење атмосферских вода;
- обезбедити адекватну заштиту ваздуха од аерозагађења и других загађења кроз гасификацију насеља и реализацију мера заштите животне средине у индустрији;
- вршити заштиту земљишта од деградације контролисаном применом хемијских средстава заштите биља у пољопривредној производњи;
- успоставити савремени систем елиминације комуналног отпада и сточних лешева, у складу са Стратегијом управљања отпадом, коју је донела влада Србије;
- извршити санацију и рекултивацију постојеће депоније, неуређених одлагалишта отпада, као и постојећег сточног гробља;

- изградити локални регистар извора загађивања и успоставити мониторинг квалитета ваздуха, воде и земљишта;
- формирати заштитне појасеве дуж саобраћајница, око комуналних објеката и др., посебно на правцу дувања доминатних ветрова.

Деградирани квалитет животне средине у општини Кикинда, са многобројним проблемима, захтева примену одређених просторно-планских и пре свега техничко-технолошких мера у контексту заштите животне средине и становника општине.

Планом се задржавају постојећи индустријски објекти, са застарелим технологијама, без могућности проширења, али ће се технолошки унапредити и неопходно је да примењују мере заштите животне средине.

Као мера заштите на територији општине, потребно је изградити локални регистар извора загађивања и успоставити мониторинг воде, ваздуха и земљишта.

Око постојећих индустријских зона неопходно је формирати заштитне појасеве, као баријере у промету аерозагађивача у односу на околне садржаје.

Укључивањем Општине у спровођење директива Стратегије управљања отпадом и прихватањем савременог концепта одлагања отпада и сточних лешева, обезбедиће се заштита земљишта, а индиректно и воде и ваздуха.

Током истраживања и експлоатације нафте и гаса неопходна је примена заштитних мера животне средине, у складу са Законом о рударству, Законом о геолошким истраживањима и другим подзаконским актима.

Заштита воде, као природног ресурса и обезбеђење довољних количина квалитетне воде за пиће, реализоваће се развојем регионалног водоводног система, односно формирањем централног постројења за комплетан третман воде и изградњом магистралних повезних цевовода, до свих насеља општине.

У погледу одвођења отпадних вода, на територији општине Кикинда ће се изградити сепарациони канализациони системи, са пречишћавањем на централном уређају за пречишћавање, пре упуштања у реципијент.

Око изворишта воде на територији целе општине потребно је обезбедити санитарну заштиту.

У циљу заштите воде, током истраживања и експлоатације нафте, потребно је вршити мерења параметара, који карактеришу квалитет воде, постављањем контролних пиезометара, у контексту утврђивања евентуалног истицања нафте и могуће деградације водоносног слоја, а индиректно и земљишта.

Због интензивне пољопривредне производње, неопходно је вршити контролисану примену агротехничких и хемијских мера заштите биља да би се тло заштитило од потенцијалног загађења.

Неуређене депоније и сточна гробља ће се санирати и рекултивисати, према пројектима рекултивације. Већи број привремених исплачних јама ће се санирати и рекултивисати, а садржај (исплака) ће се однети на депонију исплаке у Новом Милошеву.

У погледу заштите земљишта од загађења, неопходна је забрана депоновања исплаке на предметном простору, а у грађевинском подручју треба ограничити даљу експлоатацију нафте, уз обавезну ревизију зона заштите око бушотине.

Индустријски опасан отпад је неопходно одлагати на прописан начин, у кругу комплекса индустрије која га производи.

У складу са Законом о заштити од буке у животној средини, локална самоуправа ће утврдити мере и услове заштите од буке (акустичко зонирање, израда стратешких карата буке и др.).

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Територија општине Кикинда заузима површину од 782 km² и подељена је на 10 катастарских општина.

Основном организацијом простора одређене су основне категорије коришћења земљишта: пољопривредно, водно, шумско земљиште и грађевинско земљиште.

Према основним категоријама коришћења земљишта², простор у обухвату Плана чини у највећој мери пољопривредно земљиште у површини од 70.315,92 ha, што чини 89,92% површине Општине. Пољопривредно земљиште ће се и у планском периоду највећим делом користити као обрадиво пољопривредно земљиште (претежно њиве, а у мањој мери вртови, воћњаци, виногради и ливаде), а мањим делом као необрадиво земљиште. Приступ пољопривредним површинама је омогућен главним и сабирним атарским путевима.

На територији општине Кикинда земљиште представља драгоцен, необновљив ресурс, због чега се истичу следећи критеријуми коришћени приликом одређивања планираних намена:

- очување квалитетног пољопривредног земљишта, као основног ресурса за развој пољопривреде;
- строго чување водног земљишта у складу са принципима Рамсарске и других конвенција;
- дуж развојних осовина и главних излазних праваца према окружењу (тзв. правци или коридори) концентрисати коридоре инфраструктуре;
- повећати густине становања и радних места у сеоским насељима, али само тамо и само тада када се обезбеђују квалитетнији услови становања и рада;
- при утврђивању грађевинског подручја насеља и пратећих структура чувати квалитетно пољопривредно земљиште и успоставити хармоничне односе на линији контакта изграђених и природних структура;
- тежити оптималном грађевинском подручју, а повећање вршити само када за то постоји апсолутна оправданост;
- непланску изградњу ван грађевинских подручја насеља енергично сузбијати и спречити деградацију предела;
- зоне за подизање кућа за одмор организовати само на земљишту које је већ обухваћено овим процесима;
- шумско земљиште повећати ради достизања оптималне шумовитости, јер се ради о једној од најобешумљенијој општини у Војводини;
- најатрактивнији делови предела – заштићена подручја, – морају бити заштићени од производне, стамбене, викенд и друге градње;
- избећи строго зонирање и ослонити се на режиме коришћења земљишта по принципу претежних намена;
- у деловима Општине, на којима се налазе заштићена природна добра, спроводити активно принципе одрживог развоја, у погледу коришћења земљишта, због амбијенталних и еколошких вредности.

У следећој табели, кроз упоредни преглед, приказан је начин коришћења земљишта и промене које ће настати у простору Општине у планском периоду.

² Извор: РГЗ, 2009 године

Табела 1. Биланс постојеће и планиране намене простора за општину Кикинда

Р.бр.	Намена површина	постојеће		планирано	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	70.315,92	89.92	68.864,00	88.06
	њиве,воћњаци, виногради	62.567,46	80.01	61.030,50	78.04
	ливаде и пашњаци	7.457,30	9.54	7.114,20	9.10
	рибњак	281,46	0.36	709,60	0.91
	трстици и мочваре	9,70	0.07	9,70	0.01
2.	Шумско земљиште	267,24	0.34	349,56	0.45
	шуме и шумско земљиште	267,24	0.34	349,56	0.45
3.	Водно земљиште³	535,02	0.68	535,02	0.68
	водотоци (Златица.....)	44,20	0.05	44,20	0.05
	магистрални канали (ДТД)	272,52	0.35	272,52	0.35
	мелиоративни канали (главни и ДКМ)	218,30	0.28	218,30	0.28
4.	Грађевинско земљиште	7.083,22	9.06	8.452,82	10.81
	грађевинско подручје насеља ⁴	5.188,50	6.63	5.212,60	6.67
	становане ван грађ. подручја насеља	466,30	0.60	466,30	0.60
	радне зоне	433,27	0.55	1.552,76	1.99
	Викенд зоне	394,70	0.50	480,21	0.61
	хиподром	91,60	0.11	91,60	0.11
	гробље	31,50	0.04	31,50	0.04
	Регионална депонија	19,15	0.02	19,15	0.02
	Аеродром	41,50	0.05	41,50	0.05
	ДП I реда ⁵	171,30	0.21	224,80	0.28
	ДП II реда	129,20	0.16	168,90	0.21
	општински пут	40,50	0.05	87,80	0.17
	железничка пруга	75,70	0.07	75,70	0.07
УКУПНО 1+2+3+4		78.201,40	100.00	78.201,40	100.00

Посматрано по основним категоријама земљишта може се констатовати да ће у планском периоду доћи до следећих промена:

- Укупно **пољопривредно земљиште** ће се смањити за 1.513,61 ha тако да ће учешће овог земљишта у укупном износити 88.00 %.

До смањења укупног пољопривредног земљишта доћи ће делом због планираних радних зона у атару, реализације планираног повећања шумског земљишта, изградње путне инфраструктуре, планираних ри�њака и туристичко-рекреативних локалитета.

- Повећаће се површине под **шумама и шумским земљиштем** са свега 267,24⁶ ha на 349,56 ha, где су узете у обзир површине планиране Посебном основном газдовања шумама за газдинску јединицу "Кикинда", за период 2003-2012. година. Нису узете у обзир површине на којима ће се формирати ветрозаштити појасеви, као ни пољопривредне површине на којима је могуће формирати шумске засаде.

Пејзажно уређење непосредног окружења путева, подизање вишегодишњих ловних ремиза, озелењавање радних зона и насеља утицаће на повећање ове категорије земљишта. Повећање шумског земљишта утицаће на смањење обрадивог и необрадивог земљишта.

Површина свих планираних **грађевинских подручја** износи 8.452,82 ha. Планирано је проширење од 1.369,60 ha, који се односи на: проширење грађевинског подручја Кикинде и појединих насеља, проширење радних зона и комплекса у атару, викенд зона, као и саобраћајне инфраструктуре.

³ У израчунавању површина рачунато је: земљишни појас каналисаних водотока (у ширини од 30 m или у ширини од 15 m) и земљишни појас мелиоративних канала (магистрални канали ширине 45 m, Главна и ДКМ у ширини од 4 m).

⁴ Површине грађевинског подручја насеља биће промењене урбанистичким плановима који су у изради.

⁵ У израчунавању површина саобраћајних коридора рачунато је са:

- земљишни појас ДП I реда (магистрални пут) од 40 m,
- земљишни појас државног пута II реда (регионални пут) од 20 m,
- земљишни појас општинског пута од 10 m,
- пружни појас од 16 m.

⁶ Површина добијена планиметрисањем Рефералне карте бр 1 Намена простора.

На подручју општине Кикинда утврђене су и "викенд зоне" – укупне површине 394,70 ha у постојећем стању и 474,90 ha у планираном. За ове намене утврђена су правила уређења и градње у оквиру овог Плана.

На територији Општине утврђено је и 1119,49 ha намењених за нове радне зоне у атару, што са 433,27 ha постојећих радних зона у атару заузима површину од 1552,76 ha. Већина нових радних зона се "наслања" на грађевинска подручја насеља и државне путеве.

Предложене промене проистекле су, пре свега, из потребе да се:

- формирају радне зоне уз насеља, како би се искористиле инфраструктурне и локационе предности,
- максимално искористити грађевинско земљиште у насељима, без заузимања нових површина, ако то није неопходно,
- пољопривредна производња организује на земљиштима која ће својим квалитетом и адекватном обрадом да омогуће веће приносе, а да се земљишта лошијег квалитета, где су резултати у пољопривредној производњи незадовољавајући "препусте" пре свега шумарству, а затим и индустрији (малој привреди), рударству (експлоатација неметалних минералних сировина) водопривреди, путној привреди и др.,
- прошире воћарско-виноградарске зоне са намером да се укаже на потенцијал овог вида пољопривредне производње,
- заштити пољопривредно земљиште, вода и ваздух, подизањем мреже зеленила на територије целе Општине (шуме, ремизе, заштитни појасеви, дрвореди и др.) са различитим функцијама (заштитне, социјалне, привредне и др.),
- омогући већа производња у пољопривреди изградњом система за наводњавање,
- заштити животна средина у насељима измештањем државних путева I и II реда из грађевинских подручја насеља изградњом обилазница око насеља, и др.

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Основни принцип јесте рационално искоришћавање пољопривредног земљишта, унапређивање животне средине и производња здравствено исправне хране са рејонизацијом пољопривредне производње. Да би се то постигло неопходно је утврдити намену коришћења пољопривредних површина на бази природних и других услова, утврдити површине за производњу здраве хране, површине које се одводњавају, наводњавају или се могу наводњавати, степен ерозије пољопривредног земљишта, површине које се штите или могу да се штите као станишта дивљих биљних и животињских врста, којима се не може променити намена ради очувања природне равнотеже.

Посебни задатак представља рекултивација пољопривредног земљишта које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или одлагање комуналног отпада, претварање необрадивог земљишта у обрадиво пољопривредно земљиште, побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта и сл.

Пољопривредно земљиште је потребно штитити мерама и активностима којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта:

- забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Планом;
- забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја;
- контролисано применом минералних ђубрива и препарата за заштиту;
- избором адекватних технологија у обради земљишта;
- применом противерозионих мера.

Уз примену ових мера сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства. Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина, пројектима рекултивације дати намену блиску пређашњем стању.

У билансу површина исказано је смањење пољопривредних површина, као последица следећих планских решења: пошумљавање дела пољопривредног земљишта, затим претварања пољопривредног земљишта у водно (формирање рибњака), и повећање површина под грађевинским земљиштем за повећање грађевинских подручја насеља, формирање радних зона, зона туристичких садржаја и инфраструктурних коридора.

Пољопривредно земљиште треба заштитити заштитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије, којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно формирати ветрозаштитно и пољозаштитно зеленило на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта које ће представљати еколошке коридоре, повезати међусобно удаљена станишта и побољшати микроклиматске услове окружења.

Од штетног дејства подземних и поплавних вода пољопривредно земљиште штитити редовним одржавањем постојећег и доградњом дренажног система.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата Плана подразумева повећање површина под шумама, унапређење постојећих шума и њихово коришћење у складу са еколошким принципима уз остваривање заштитних, културно-социјалних и производних функција.

Шумско земљиште на територији Општине се може повећати пошумљавањем обрадивог пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу по претходно прибављеној сагласности Министарства. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима, како би ефекти производње у шумарству били већи. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Деградиране и девастиране састојине морају се преводити у више узгојне облике без обзира на њихово порекло, разлоге и начине настанка. Конверзију састојина на неодговарајућим стаништима спроводити врстама којима дато станиште одговара по еколошко-типолошкој припадности. Само састојине стабилне унутрашње структуре и изграђености могу задовољити потребе разних захтева према шумама и њима одређеним основним наменама. Оптимална стања шумских састојина морају се стално успостављати и пратити, тако да на најефикаснији начин задовоље потребне функције и намене, уз уважавање појединих њихових специфичности.

Један од приоритетних задатака је повећање степена шумовитости, имајући у виду укупну шумовитост подручја општине (0,34 %), као и позитивне ефекте које шума има. Повећање степена шумовитости мора бити акција ширег значаја, спровођена у сарадњи са свим заинтересованим субјектима, уз максимално коришћење техничких, кадровских и економских потенцијала. Овај циљ се односи првенствено на делове који се налазе ван шумских комплекса (приватне шуме и шумска земљишта), али се може остваривати и унутар државних шума.

Све посебне основе газдовања шумама, ловне основе, годишње извођачке планове и друге планске документе је потребно међусобно усагласити.

Лов

Корисници ловишта у границама подручја обухваћеног Планом имају добре услове за развој и гајење дивљачи. Корисници ловишта ће, у складу са Законом о ловству, газдовати својим ловиштем на основу важећих ловних основа и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи. Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом динамике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитка и одстрела дивљачи.

У ловиштима ће бити дозвољен одстрел дивљачи у складу са годишњим плановима газдовања. Одстрел се планира за сваку ловну годину појединачно, тако да се у предвиђеном року достигне жељено стање матичног фонда, уз истовремено регулисање односа полова и старосне структуре код крупне дивљачи. Ловишта ће бити опремана ловно-техничким објектима, ловно-узгојним објектима и ловачким домовима у складу са планираним развојем ловног туризма.

2.3. ВОДЕ

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У складу са Законом о водама, Водопривредном основом и овим Планом ће се уредити заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљањем водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредби.

Вода и водотоци као добра од општег интереса за задовољење општих и појединачних интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

Подземне и површинске воде

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтар и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

На подручју Општине планира се праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Елиминацију или редукацију појединих параметара из састава воде за пиће, које не одговарају Правилником утврђеним граничним вредностима, треба спровести путем објеката и опреме за кондиционирање вода. У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера).

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

На основу наведеног, циљеви заштите и коришћења водног ресурса биће:

- оптимизирање режима вода,
- праћења стања и
- анализе квалитета вода.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Код коришћења површинских вода за просторну и временску прерасподелу вода неопходна је изградња одговарајућих акумулација и регионалних система допремања воде, а све у рационалном односу са комплексним системом заштите и коришћења речних вода. Висококвалитетне воде би се користиле првенствено за водоснабдевање становништва, а воде нешто нижег квалитета треба користити за друге намене (снабдевање индустрије, наводњавање, рибарство итд.).

Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предtretман код сваког загађивача, као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II_b класу квалитета воде. Захтеве за квалитет ефлуента (БПК, ХПК, суспендоване материје, азот, фосфор и др.) треба ускладити са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС бр. 67/2011 и 48/2012) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС бр.50/2012).

Пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале), с тим да задовољавају следећи квалитет воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан N до 15 mg/l
- укупан P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама.

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у прописану класу предвиђа се:

- 1) смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%,
- 2) свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента,
- 3) свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- 4) оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о класификацији вода одговарају II_b класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Ради заштите и коришћења подземних вода обавезно се прати стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих издани и дубоких подземних вода.

Стање нивоа и квалитета подземних вода прве (фреатске) издани, прати Републички хидрометеоролошки завод, а дубљих издани и дубоких подземних вода, предузеће, односно друго правно лице коме то повери министарство надлежно за геолошке послове.

2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Геолошки посматрано, подручје општине Кикинда лежи на стенским масама кристаластих шкриљаца велике дубине (до 1700 m), над којима се простиру лесоидне глине и алувијалне наслаге пескова. Подручје Општине је геолошки веома истражено, мада се и даље истражује. Евидентирани су природни ресурси нафта, гас, квалитетна глина, који се и експлоатишу на подручју обухвата Плана.

Минералне сировине на територији Општине које су заступљене као неметалне минералне сировине за добијање грађевинског материјала, хидрогеотермални потенцијал и угљоводоници у течном и гасовитом стању (нафта, гас), користити у складу са принципима одрживог развоја.

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода), општина Кикинда (као део ширег подручја северног Баната) спада у *одобрени истражни простор* на основу Решења Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине, на коме су планиране истражне бушотине. Евентуална изградња објеката, који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и слично), вршиће се на овом истражном, односно експлоатационом простору у складу са условима и смерницама из Плана.

Хидрогеотермални потенцијали општине Кикинда детаљно су испитани на бушотинама Mk-1/Н Мокрин, Šm-1/Н Кикинда, Ki-2/Н Кикинда, Vs-1/Н и Vs-2/Н Банатско Велико Село, Ki-4/Н Кикинда, KV-11 Кикинда, Ks-1 Кикинда салаш и BC-5 Банатско Велико Село. Планира се наставак истраживања хидрогеотермалних потенцијала, као и њихово вишенаменско коришћење.

Право на истраживање и експлоатацију минералних сировина, одобрено је:

- фабрици АД "Метанолско-сирћетни комплекс" Кикинда (хидрогеолошка истраживања подземних вода у кругу фабрике),

- фабрици АД "Банини" Кикинда (хидрогеолошка истраживања подземних вода у кругу фабрике),
- "Чардарит", доо Наково (истраживање песка),
- Циглана Иђош (опекарске сировине),
- "Жаки комерц", доо Кикинда, (експлоатација песка).

Приликом изградње нових објеката за експлоатацију нафте и гаса потребно је водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине, а посебно обратити пажњу на заштићена природна добра на територији општине Кикинда.

Постојеће просторе на којима се експлатишу минералне сировине по завршетку експлоатационог периода, треба вратити у пређашње стање рекултивацијом према Пројекту рекултивације, а у складу са Законом о рударству и дати им намену којом се не угрожава стање животне средине.

Нови простори за истраживање и експлоатацију минералних сировина одређују се по условима и смерницама из Плана, а у складу са Законом о геолошким истраживањима и Законом о рударству.

Одобрење за експлоатацију минералних сировина, на територији Покрајине, уз предходно прибављену сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде на пројекат рекултивације и пренамену земљишта, издаје Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине.

2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине Кикинда, као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се:

- биомаса;
- биогаз;
- геотермална енергија;
- сунчева енергија;
- енергија ветра;
- хидроенергија.

Простор општине Кикинда је претежно пољопривредно подручје (са значајном количином био отпада), а енергетски потенцијал биомасе је концентрисан баш у отпацама од пољопривреде, шумске и дрвопрерађивачке масе (98 % отпаци од пољопривреде, 1,5% отпаци из шумске производње и 0,5% отпад из дрвопрерађивачких капацитета).

На простору општине Кикинда, с обзиром на повољност развоја сточарства, постоји могућност производње биогаза, првенствено за потребе снабдевања фарми сопственом енергијом.

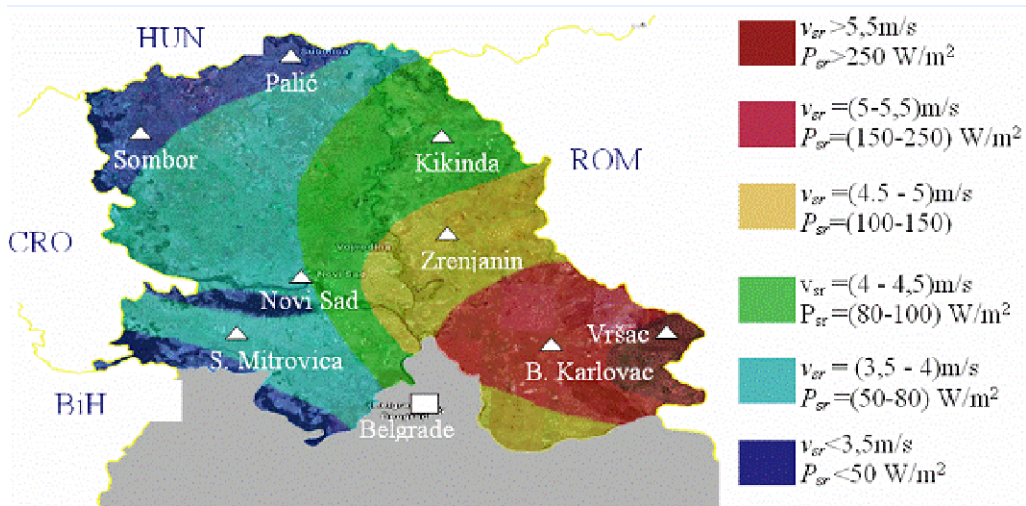
Цео простор општине Кикинда представља истражни простор геотермалних вода. С обзиром да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови за коришћење овог потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Геотермалне воде на подручју општине Кикинда могу се користити за:

- производњу топлотне енергије за грејање објеката и припрему потрошне топле воде, производњу топлотне енергије за грејање стакленика и пластеника, сушење пољопривредних производа;
- за технолошке потребе;
- за рекреативне потребе.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године на овом простору, може се користити као обновљиви извор енергије који ће користити производни објекат већих капацитета.

Подручје општине се, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводине, налази у зони повољних ветрова (4,0-4,5 m/s) на висинама преко 50 m изнад тла, а нарочито 100 m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Слика 1. Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m² W

Постојање каналске мреже на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета (до 10MW).

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала установиће се детаљним испитивањем и израдом неопходне документације.

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. СТАНОВНИШТВО

Осим мера популационе политике на глобалном нивоу, на регионалном нивоу и у сарадњи са локалном самоуправом морају се изналазити и дефинисати конкретне мере за подстицање одрживог и остварење просторно уравнотеженог демографског развоја, и инструменти за њихово спровођење у конкретним условима и у зависности од просторно-демографских специфичности.

У планском периоду неопходно је активирање Општине у популационој политици. Локална заједница мора да брине о становништву и мора конституисати своју популациону политику (утврђивањем конкретних мера за подстицање одрживог и остварење просторно уравнотеженог демографског развоја) да би предупредила поремећаје, односно да би их зауставила јер постоје. Популациона политика локалне самоуправе треба да буде комплементарна популационој политици државе и да, одговарајући на специфичне потребе локалне заједнице, делује у садејству са њом.

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за општину Кикинда је прогнозиран благи пад укупног броја становника, тако да ће 2021. године у насељима Општине живети 65920 становника. У свим насељима, осим општинског центра, планирано је смањење броја становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,8 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 23265.

Табела 2. Пројекција развоја становништва, домаћинства и просечне величине домаћинства

Насеље	Број становника		Индекс 2021/02	Просечна стопа раста 2002/21	Број домаћинства		Просечна величина домаћинства	
	2002.	2021.			2002.	2021.	2002.	2021.
Бан.Топола	1066	900	84,4	-0,89	351	300	3,0	3,0
Бан.В. Село	3034	2900	95,6	-0,24	1112	1150	2,7	2,5
Башаид	3503	3400	97,1	-0,16	1106	1095	3,2	3,1
Иђош	2174	2070	95,2	-0,26	702	665	3,1	3,1
Кикинда	41935	42500	101,3	0,07	14607	15000	2,9	2,8
Мокрин	5918	5600	94,6	-0,29	2079	2000	2,8	2,8
Наково	2419	2300	95,1	-0,27	849	820	2,8	2,8
Н. Козарци	2277	2000	87,8	-0,69	755	715	3,0	2,8
Руско Село	3328	3100	93,1	-0,37	1160	1070	2,9	2,9
Сајан	1348	1150	85,3	-0,84	518	450	2,6	2,6
Општина	67002	65920	98,4	-0,09	23239	23265	2,9	2,8

У току усаглашавања Плана извршен је Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2011. године, чије прве резултате и презентујемо у следећој табели. На основу датих података види се да је дошло до драстичнијег пада укупног броја становника и домаћинства, него што је дато у пројекцији.

Табела 3. Укупан број становника и домаћинства 2011. године⁷

Насеље	2011. година	
	Број становника	Број домаћинства
Банатска Топола	838	339
Банатско Велико Село	2525	951
Башаид	3121	1043
Иђош	1825	641
Кикинда	37676	13803
Мокрин	5244	1961
Наково	1921	763
Нови Козарци	1912	665
Руско Село	2811	1034
Сајан	1164	450
Нераспоређено	292	118
Општина	59329	21768

3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

Вреднујући геопросторне, економске и демографске потенцијале своје агломерације Кикинда има конкурентски, а уједно комплементаран и компатибилан однос са осталим центрима Баната и Војводине.

У погледу будућег развоја мреже насеља План подразумева:

- подстицање урбанизације насеља и њихово повезивање на принципима одрживог развоја уз максимално очување и заштиту животне средине,
- подстицање даљег развоја центара развоја, уз усмеравање промена у структури делатности центра, са циљем да се остваре што повољнији односи између производних и непроизводних делатности,
- настојање ка формирању равномерније размештене мреже насеља, која ће омогућити ширење и интензивнији процес урбанизације, као и смањење разлика у нивоима социо-економске развијености и насељености појединих делова подручја,
- настојање ка равномернијем размештају центара услуга, њиховој даљој децентрализацији и приближавању корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења,

⁷ Извор података: Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Србији 2011. године. - Први резултати.

- развој локалних центра (развојних нуклеуса) треба усмерити тако да он буде носилац развоја и организације мреже насеља, пружања услуга за задовољавање разноврсних потреба становништва, али и основни покретач трансформације мреже околних насеља.

Из тих разлога, функционална диференцијација мреже насеља заснована је на размештају становништва, функција, саобраћајне повезаности и степена социоекономске трансформације у општини Кикинда, тако да ће у погледу међусобне функционалне организације постојати четири типа насеља:

- **салашарска насеља** - Бикач и Винцаид (гравитирају Башаиду, одн. Кикинди),
- **примарно сеоско насеље** - пољопривредна насеља, са минималном опремљеношћу јавним услугама и службама (Наково, Сајан, Иђош, Банатска Топола и Нови Козарци),
- **локални центар** - насеља више категорије у функционалној организацији мреже сеоских насеља општине Кикинда. Насеља ове категорије (Руско Село, Башаид, Банатско Велико Село) имају виши степен опремљености и представљају центар за суседна насеља, осим насеља Мокрин које припада овој функционалној категорији, а имаће самосталан карактер,
- **центар ФУП-а националног значаја и општински центар Кикинда** - има развијене функције према сеоским насељима, али и према насељима суседних општина и региона. Према моделу функционално урбаних подручја АП Војводине до 2020. године, Кикинда је центар државног значаја коме функционално гравитирају општине Нови Бечај, Нова Црња, Чока и Сента.

Концепција развоја и уређења града Кикинде је резултат интегралног и повезаног деловања три сегмента у оквиру којих се јасно дефинишу: (1) општински ниво; (2) просторни ниво региона; (3) међународна и интер-регионална сарадња и повезивање.

Имајући у виду концентрацију функција и радних места у Кикинди неопходно је применити модел децентрализоване концентрације становништва и функција. Модел децентрализоване концентрације одговара принципима одрживог развоја, економичан је у погледу коришћења простора, ресурса, енергије и транспорта. Његова примена обезбедила би задржавање становништва у сеоским насељима и ублажила ефекте поларизације.

У нашим условима, најпогоднији инструмент имплементације модела децентрализоване концентрације, је примена концепта микроразвојних нуклеуса. Како би се подстакла функционална трансформација чисто аграрних насеља у руралном делу општине Кикинда, неопходно је у њима подстаћи или привући мање прерађивачке погоне индустријског карактера и делатности терцијарног сектора (који неће имати искључиво циљ пружања услуга становништву, већ га и запошљавати – развијати централне и услужне функције) и дати им улогу микроразвојних центара на једној страни, а на другој их треба повезати квалитетном мрежом саобраћајница и интензивирати јавни саобраћај, подстицати дневну миграцију радне снаге и тиме успорити иселјавање становништва у Кикинду или центре рада у ширем регионалном окружењу. За овај модел постоји иницијална основа у садашњој мрежи насеља општине Кикинда.

Развојни нуклеуси у општини Кикинда ће бити **локални центри** као насеља са развијеном јавно-социјалном инфраструктуром и делатностима из сектора услуга у којима су лоцирани нови индустријски погони, прилагођени савременим технологијама, еколошким стандардима и аутохтоним сировинама, којима се подстичу:

1. Развита производње базиране на локалним ресурсима (прерада пољопривреданих производа);
2. Искоришћавање термалних и термо-минералних вода, коришћење нафте и гаса;
3. Отварање нових радних места и развој двојних (комплементарних) занимања становништва (пољопривреда – индустрија, пољопривреда – туризам, индустрија – туризам и сл.).

Развојни нуклеуси треба да добију улогу центара функционалне децентрализације општине.

Паралелно са пољопривредом потребно је да се развијају индустрија, занатство, трговина, угоститељство, туризам и јавно-социјална инфраструктура. Комплементарност пољопривреде са осталим делатностима доводиће до успоравања депопулације и социјално-економског преображаја села.

Обнову села и трансформацију и оживљавање сеоске економије у општини Кикинда, треба темељити на креативној интеграцији савремених производних и потрошачких тенденција као и локалне баштине, ресурса, културе, традиције и знања. Тиме би се подстакла валоризација и рационалније коришћење локалних сеоских ресурса (природно-еколошких, демографских, техничких, економских, социјалних, културних...), одн. мултифункционалност и одрживи развој простора ове Општине.

Друга, за развој насеља најбитнија, функција је становање. Основни индикатори развијености те функције су дисперзија становништва, станова, објеката и служби јавносоцијалне инфраструктуре.

И ту је потребно применити модел дисперзне централизације тј. микроразвојних центара, којим би се ускладио размештај становништва са размештајем станова и економских активности. У условима, када се због економске ситуације у земљи као и Војводини и општини Кикинда, не могу очекивати радно интензивне привредне инвестиције, нема потребе да се простор урбаног језгра оптерећује новом стамбеном градњом.

На садашњем нивоу привредног развоја требало би се ослонити на постојећу дисперзност стамбеног фонда. Постојећи стамбени фонд мора се третирати као један од развојних ресурса насеља у функцији одрживог и полицентричног развоја општине, што се може постићи лоцирањем производних погона тамо где постоји потенцијална стамбено збринута радна снага. Императив је планско стимулисање и усмеравање стамбене и стамбено-пословне градње у руралним подручјима.

Услови градње морају поштовати аутохтоне принципе и обрасце економске, социјалне, етничке и културне компоненте организације живота становништва у овом делу Србије.

У том циљу сеоском становништву је неопходно створити услове за изградњу квалитетних стамбених објеката или за квалитетну реконструкцију старих, уз осигуравање савремених инфраструктурних стандарда (јавносоцијална инфраструктура, саобраћај, електронске комуникације, информатика и сл.). Стимулативне мере на том пољу су двојачке, своде се на економске и просторно-организационе.

Рурални развој

Концепција просторног развоја села и унапређење квалитета живљења у сеоским подручјима полази од начела вишефункционалног/интегралног развоја и јачања економске снаге пољопривредних домаћинстава и њихово укључивање у тржишне услове привређивања. Таква развојна концепција подразумева развој и најповољније коришћење производних ресурса пољопривреде и других привредних, услужних и посредничких делатности.

Афирмацијом концепта интегралног и одрживог развоја, чије најважније компоненте чине пољопривреда, развој малих и средњих предузећа, као и развој туризма, на овом простору ће се отворити процес економске, демографске, социјалне и културне ревитализације руралних подручја, што је од дугорочног стратешког значаја. У том правцу, реално је очекивати пуну материјалну, стручну и организациону подршку и помоћ, како одговарајућих органа из Војводине и Републике, тако и иностраних инвестиционих фондова, који финансијски прате развојне програме у привредама земаља у транзицији.

Планирани развој руралног подручја обухвата:

- интегрисање села у привредни, културни и социјални развој подручја;
- побољшање комуникације између села и центара вишег реда надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- коришћење веће могућности комплементарног развоја села и атара;
- рационално коришћење земљишта у циљу постизања веће искоришћености земљишта унутар постојећих граница грађевинског подручја, усмеравањем изградње на подручја са опремљеном инфраструктуром;
- подизање нивоа комуналне опремљености насеља;
- афирмацију туристичке понуде.

Планирано унапређење пољоприведе, изградња и модернизација свих видова инфраструктуре, развој туризма, нарочито сеоског, обнављање салаша и др., допринеће да се рурална подручја брже и адекватније развијају, уз заустављање негативних демографских тенденција.

3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Основна планска поставка је развој јавних служби заснована је на препорукама планова вишег реда (ППРС и РПП АПВ), на постојећој мрежи објеката, потребама будућих корисника, примени савремених информатичких и других комуникационих средстава и новим улагањима јавног и приватног сектора.

Јавне службе развијати у складу са просторним и демографским развојем сваког насеља. На посматраном простору пратити заступљеност одређене старосне групе становништва, потребу за културним и стручним усавршавањем, заинтересованост за одређени начин испуњавања слободног времена и сл., и у складу са тим развити или ревитализовати одређену јавну установу (одлучивање о обезбеђивању услова за: саобраћајну и информатичку доступност, организовање пратећих и комплементарних садржаја уз поједине делатности, развој територијалних мобилних јавних служби и сл.). Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и сл.

Стимулисати и приватну иницијативу у сектору јавних служби уз развијање различитих програма прилагођених особеностима подручја и локалне заједнице: брига о деци; социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих лица, лица са посебним потребама); специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности и сл.).

Развој **социјалне заштите** обухвата доступност услуга свим становницима Општине, а посебно најосетљивијим групама, као што су деца без родитељског старања и стара лица. Повећање броја старачких домаћинстава захтева решавање њихових основних проблема који се односе на обезбеђење редовног снабдевања, здравствене заштите, пружања одређених врста услуга и др., тако да је у наредном периоду потребно, поред повезивања институција примарне здравствене заштите и социјалне заштите, планирати и различите врсте смештаја и заштите старих лица. То је могуће остварити формирањем мобилних екипа које би пружале помоћ старим лицима у њиховим кућама, пресељењем старих лица (мањи број) код породица где би се формирао мањи објекат за смештај и негу старих, изградња домова за смештај старих лица у сеоским насељима (где постоји могућност и формирања окућнице) и др. Поред тога неопходно је планирати проширење капацитета у постојећим објектима, тако да приоритет у овој области сигурно представља проширење комплекса Геронтолошког центра. Објекти за смештај деце без родитељског старања су изузетно важан сегмент у решавању проблема социјалног типа и сигурно је да се на подручју Општине морају планирати и објекти за ове намене.

У планирању ових активности основну улогу треба да има локална самоуправа у сарадњи са приватним сектором.

Због законски утврђене обавезе организовања припремног **предшколског васпитања и образовања** за децу узраста од 6 година (пред полазак у школу), проширење мреже предшколских група обезбедиће се повећањем капацитета у постојећим објектима или новим објектима, у зависности од исказаних потреба, уз обавезу да се обезбеди обухват од 100% континента деце тог узраста. За децу узраста до 6 година и обухват од најмање 30% деце, користиће се постојећи објекти као и наменски изграђени нови објекти поготово за предшколске установе које данас користе друге објекте (објекат месне заједнице, школе, земљорадничке задруге). Приликом израде одговарајуће урбанистичке документације за насеља, потребно је испунити стандарде и нормативе приликом димензионисања капацитета установа предшколског васпитања и образовања.

Организација **основног образовања** и даље ће се заснивати на матичним осмогодишњим школама у свим насељима уз потребну обнову објеката, доградњу недостајућег простора и повећан квалитет њихове опремљености.

Постојећи објекти **средњег образовања** морају се проширити, због исказаних потреба и поштовања норматива за организовање наставе за овај ниво образовања. Поред тога, даљи развој средњошколског образовања је могућ отварањем нових смерова или оснивањем новог профила образовања, као и увођењем приватних средњих школа, што ће зависити од даље заинтересованости и потреба ђака тог узраста.

Здравствена заштита ће се и надаље заснивати на организацији примарне здравствене заштите, која обухвата здравствене станице и амбуланте у свим насељима, уз планирано проширење у складу са потребама, неопходно опремање савременијим апаратима и попуњавање одговарајућом здравственом службом. Секундарну (специјализовану) здравствену заштиту за све становнике у општини Кикинда и надаље ће пружати Општа болница у Кикинди, која ће се у наредном планском периоду издвојити из Медицинског центра. Виши квалитет пружања здравствених услуга омогућиће планирано опремање савременом медицинском опремом свих здравствених објеката, и за примарну и секундарну здравствену заштиту.

У планском периоду неопходно је изнаћи нове просторе за проширење **објеката културе**, како би презентација културног блага била доступнија и уједно представљала и део програма културно-манifestационог туризма, као развојни потенцијал укупне туристичке понуде. Такође, обавезно је извршити адаптацију постојећих објеката ради побољшања услова чувања значајних експоната, као и стварања потребних услова за рад ових установа. То се посебно односи на објекте Народног позоришта, Историјског архива, Народног музеја, Народне библиотеке "Јован Поповић", Центра за ликовну и примењену уметност "Тера" и Академског друштва "Гусле".

Ради активнијег укључивања становника осталих насеља у културна догађања, неопходно је у наредном периоду значајније ангажовање културних и других институција у Кикинди на квалитетној организацији културних манифестација, одговарајућој презентацији и реклами на нивоу Општине, као и подстицање иницијативе да се на локалном нивоу организују културне манифестације и окупљања по различитим интересовањима и културним деловањима, како би се ове манифестације одржавале на територији целе Општине.

Објекти **физичке културе** ће се у свим насељима уредити и опремити недостајућим садржајима (свлачионице са мокрим чвором, трибине, зеленило и др.) ради задовољавања потреба локалног становништва и могућности њиховог укључивања у поједина такмичења нижег ранга. Планирано проширење СЦ "Језеро", уз неопходну адаптацију постојећег објекта, потребно је реализовати у што краћем периоду. За реализацију планираних активности неопходна је подршка јавног и приватног сектора која ће допринети развоју постојећих и формирању нових спортских клубова, поготово на руралном подручју. Средње школе обавезно морају имати спортске сале са свим пратећим садржајима и морају бити опремљене по важећим стандардима.

Табела 4. Мрежа јавних служби по насељима

Насеље Врста јавне службе	Банатска Топола	Банатско Велико Село	Башаид	Иђош	Кикинда	Мокрин	Наково	Нови Козарци	Руско Село	Сајан
	I Социјална заштита									
Смешт. деце без родит. стара.	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o
Центар за социјални рад					+					
Дом за лица са функц. имент. сметњ.					+					
Дом (комплекс) за старе	o	o	o	o	+	o	o	o	o	o
II Образовање										
Предшколско образовање	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Основна школа 1-8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Основна специјална школа					+					
Основна музичка школа					+					
Средње школе					+					
Виша, висока школа					+					
III Здравствена заштита										
Амбуланта, здравствена станица	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Дом здравља					+					
Општа болница					+					
Бања		••								
Специјализована болница					o					
Апотека	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Ветеринарска станица	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
IV Култура										
Библиотека	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Дом културе	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Музеј					+					
Специјализовани музеј*					+					
Историјски архив					+					
Завод за заштиту споменика културе					••					
Галерија и изложбени простор					+					
Сценско-музичка делатност					+					
Народни универзитет					+					
V Физичка култура										
Отворен, уређен спортски терени	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
Отворен, уређен и опремљен спортски терен		••			+	••				
Базен		••			+					
Покривени објекат за различите спортове са пратећим просторијама		o			+	o				
Спортско-рекреативни центар мултинаменског карактера					••					

+ обавезан садржај

•• планирани садржаји

o могући садржаји (ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва)

* Музеј Terra, Музеј цигларства и музеј квартара

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале општине Кикинда, основни развојни приоритет треба да буде ревитализација привреде и развој ефикасне привредне инфраструктуре, уз активну и атрактивну политику привлачења инвеститора, уз императив заштите и очувања животне средине, а у циљу побољшања квалитета живота становништва.

4.1. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ, ШУМАРСТВО И ЛОВ

Пољопривреда

Повољни природни и створени потенцијали у области пољопривредне производње омогућавају развој различитих видова пољопривредне производње (ратарство, повртарство, воћарство, виноградарство и сточарство), као и развој агроиндустрије на бази расположивих сировина биљног и животињског порекла. Бржи развој пољопривреде предпоставља одговарајуће промене у структури производње праћене повећањем приноса и ефикаснијом организацијом откупа и промета основних производа пољопривреде. Неопходно је да Општина донесе Стратегију развоја пољопривреде као значајне привредне гране (Основе о заштити коришћењу и унапређењу пољопривредног земљишта на подручју општине Кикинда).⁸ Пољопривредне основе ће, на основу релевантних параметара, извршити реонизацију пољопривредног земљишта према погодностима и ограничењима за коришћење и развој појединих видова пољопривредне производње.

Територија општине Кикинда остаје непромењена и у своме саставу ће и даље имати десет катастарских општина, које су основне просторне јединице.

По својим димензијама најзначајније су КО Кикинда, Мокрин и Банатска Топола, за њима следе КО Башаид, Сајан, Банатско Велико Село, Нови Козарци, Руско Село и Наково.

На територији Општине, према достигнутом нивоу просторне организације и предности у будућем развоју пољопривреде, истичу се по своме значају, простори КО Кикинда и Банатска Топола, те КО које су непосредно уз Кикиндски канал.

Коришћење простора кроз пољопривредну производњу није и неће бити организовано по КО, али ће територија сваке КО бити просторно организована као јединствена целина. То се посебно односи на организованост и обједињеност пољопривредних поседа и односа тих површина према насељу.

Током планског периода и даље ће се одржавати и унапређивати достигнути ниво просторне уређености КО на следећим принципима:

- вршиће се просторно обједињавање пољопривредних поседа,
- задржаће се постојећи принцип лоцирања великих поседа поред инфраструктурних капацитета који омогућавају наводњавање значајних површина.

Значајан развојни потенцијал општине Кикинда представља могућност развоја тзв. малог агробизниса за који постоји квалитетан сировински потенцијал, одговарајући просторни услови (нарочито у сеоским насељима општине), квалификована радна снага и заинтересованост великих тржишта у окружењу, која могу да апсорбују ову производњу. Развој малог агробизниса значајно ће допринети повећању степена запослености у Општини, бољем коришћењу постојећег сировинског потенцијала и повећању прихода локалног становништва.

Развој пољопривреде у наведеном смислу захтева одговарајуће активности на едукацији пољопривредних произвођача, обезбеђење повољних кредитних линија за развој и инвестирање и стварање услова за рационално повезивање пољопривредних произвођача у циљу укупњавања поседа и боље организације откупа.

⁸ На основу Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", број 62/2006, 65/08 и 41/09), ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредне основе доносе се у складу са просторним и урбанистичким плановима и морају бити међусобно усаглашене.

Ратарство

У наредном периоду у општини Кикинда доминатна грана биљне производње биће и даље ратарство.

Посебну пажњу потребно је посветити уско специфичним програмима производње. Полазећи од природних предности за ратарску производњу, добрих педолошких карактеристика земљишта, умерено континенталне климе и створених вредности које се огледају у традицији ратарске производње на овом подручју и високог стручног знања носилаца развоја пољопривреде, потребно је осавременити производњу применом нових технологија у складу са савременим научним сазнањима.

Правци развоја ратарства су:

- обезбедити прехранбену сигурност грађана довољним количинама и квалитетним производима,
- обезбедити довољне количине квалитетних сировина за прехранбену индустрију,
- повећати производњу квалитетног семена за домаће произвођаче и за извоз,
- измена структуре сетве и примена нових технологија дође до већих економских ефеката ратарске производње,
- посветити посебну пажњу националним ускоспецифичним програмима производње,
- повећати површине под индустријским и крмним биљем на рачун површина под житима,
- повећати површине за семенску производњу у условима наводњавања,
- очувати земљишни ресурсе водећи рачуна о квалитету земљишта,
- начином избора технологије производње позитивно утицати на животну средину,
- обезбедити да ослонац у креирању стратегије остану домаћи научно образовни институти и стручне службе.

Повртарство

С обзиром да територија општине Кикинда поседује добре агроеколошке услове, реално је очекивати да се у наредном периоду повећају површине у повртарској производњи, а уз примену савремених технологија да дође и до повећања приноса и да се прерада поврћа подигне на још виши технолошки ниво.

Очекује се, да у наредном периоду, дође до повећања површина у свим облицима производње, од баштенског и њивског, до производње у заштићеном простору. Да би се то постигло потребно је дефинисати следеће правце развоја:

- повећање површина под повртарским културама, при чему би оне требале да достигну површине од око мин 20 % укупне површине пољопривредног земљишта;
- повећање производње поврћа као другог усева;
- разноврснији производни програм, увођењем квалитетнијих и отпорнијих сорти високог нутритивног и здравственог квалитета;
- осавремењавање баштенског начина производње, уз избор сорти које захтевају веће ангажовање људске радне снаге и комбиновање са производњом у заштићеном простору;
- набавка нове специјализоване савремене механизације;
- подизање већег броја батеријских стакленика и пластеника;
- повећање образовног нивоа пољопривредних произвођача, путем стручних саветовања о достигнућима у савременој повртарској производњи;
- обезбеђење вишег степена прераде на месту настанка сировина (сушење, смрзавање, паковање, производња амбалаже, транспорт итд.) у мини погонима као породични посао, као и даљи развој индустријско-прерађивачких капацитета.

Воћарство и виноградарство

У циљу развоја воћарско-виноградарске производње на територији општине Кикинда, а у складу са оријентацијом на интензивирање ових облика пољопривредне производње неопходно је испоштовати следеће правце развоја:

- донети стратегију развоја воћарско-виноградарске производње,

- задужити стручне службе за контролу садног материјала и по препорукама ове службе подизати нове воћњаке и винограде,
- садни материјал бирати према типовима земљишта,
- спровести санацију постојећих засада и крчење старих и дотрајалих, уз заснивање нових,
- подизати засаде избором отпорнијих врста и сорти, које нарочито показују отпорност према проузроковачима болести и штеточинама,
- уносити интегралан биолошки концепт у воћарско-виноградарској производњи, како би се пратили светски трендови производње,
- перманентно повећати површине под трајним засадима, водећи рачуна о истовременом побољшању квалитета производње,
- створити услове за изградњу система за наводњавање, на површинама на којим ће се подизати или занављати трајни засади.

Остали видови њивске производње

С обзиром на квалитет земљишта и традицију у производњи и других култура на отвореном простору за очекивати је да ће у нареденом планском периоду доћи до неминовног смањења површна под нисокоакумулативним културама. Потребно је сагледати могућност и израдити програм узгоја зачинског, ароматичног и лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа.

Сточарство

Стање у сточарству на територији Општине, карактеришу нагомилани проблеми праћени slabим производним резултатима, у односу на могућности подручја, као и перманенти пад производње. Правци развоја су:

- утврдити стратегију развоја сточарства за територију општине Кикинда, уз израду јединственог одгајивачко-селекцијског програма,
- обезбедити довољне количине квалитетне хране првенствено на подручју Општине,
- дефинисати јасне критеријуме и израдити одговарајући одгајивачко-селекцијски програм,
- успоставити задовољавајући здравствени статус животиња, уз стални надзор ветеринарске службе,
- обезбедити повезивање примарне производње са прерађивачком индустријом, како би се ускладили планови производње,
- специјализовањем производње поделити расни састав говеда у правцу млечног и месног типа,
- извршити адаптацију постојећих објеката фарми, а нове објекте пројектовати и изводити у више фаза и етапа реализације,
- уводити нова савремена научна сазнања у процес производње,
- праћење контроле квалитета сточне хране од улазних компоненти до готових крмних смеша,
- израдити посебан програм ревитализације и унапређења сточарства за територију целе Општине и дефинисати носиоце спровођења програма.

Остали видови производње

У свим насељима постоји интересовање за производњу неконвенционалних видова анималне производње. У насељима би се уз релативно мала улагања могли организовати разни видови производње, у постојећим објектима, као основна или додатна делатност. Неки могући видови овакве производње су:

- гајење фазана у контролисаним условима,
- фармски узгој препелица,
- гајење пужева,
- узгој нутрија, чинчила и кунића,
- гајење глиста.

У Општини нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој овог вида поризводње.

Пољопривредна механизација

У наредном периоду најважнији задаци биће:

- осавременавање машинског парка,
- побољшање квалитета машина,
- организовање техничко саветодавне службе,
- израда критеријума и карата за оцену погодности појединих типова земљишта за конзервацијске системе обраде,
- едукација пољопривредних произвођача ради правилног избора одређених типова машина и опреме,
- остваривање научно-техничке сарадње са суседима из региона, на унапређењу квалитета машинског парка,
- омогућење слободног избора из широке понуде/према интересовању и потребама свих произвођача,
- подржати развој предузећа за пружање услуга, одржавање и сервисирање механизације и опреме.

Уређење и коришћење вода у пољопривреди

На територији Општине тренутно постоје изграђени системи за наводњавање, а у наредном периоду са променом сетвене структуре и интензивирањем пољопривредне производње наметнуће се неминовност изградње нових и реконструкција постојећих заливних система.

Постојећа каналска мрежа за одводњавање је у доста добром стању, али је у наредном планском периоду неопходно извршити њену реконструкцију.

Да би се побољшала ситуација у овој области неопходно је предузети одговарајуће мере и то:

- извршити анализу рада постојећих система за наводњавање и одводњавање као и анализу свих њихових делова (црпне станице, каналска мрежа уређаји итд.),
- дефинисати приоритете који уз најмања улагања у првој фази могу дати најбоље резултате,
- извршити измуљивање и чишћење постојећих канала детаљне каналске мреже,
- на теренима, чија конфигурација то дозвољава, канале за одводњавање користити као вишенаменске, омогућујући да се у одређеном периоду током вегетације могу користити за наводњавање,
- извршити анализу квалитета вода прве издани и на високим теренима омогућити бушење бунара за потребе наводњавања мањих површина,
- експлоатацију свих водопривредних система организовати и планирати на савременим, рационалним и научно-стручно верификованим критеријумима.

Рибарство

Општина Кикинда не обилује водотоковима који би могли омогућити привредно рибарење. Ипак, природни услови омогућавају градњу рибњака, како за производњу конзумне рибе и рибље млађи, тако и за развој спортског риболова. Ови услови за сада су недовољно искоришћени.

У општини Кикинда у наредном периоду постоје амбициозни планови за изградњу рибњака.

Овим Планом предвиђена је изградња рибњака великих површина у непосредној близини насеља Иђош и Сајан.

Предвиђена је могућност изградње рибњака мањих површина, у напуштеним ископима глине, тзв. јамурама лоцираним по ободима села. Ови рибњаци били би намењени преваходно у спортско-рекреативне сврхе, а налазиће се: два поред Мокрина, један југозападно од Накова, један западно од Банатског Новог Села, један источно од Банатске Тополе, један североисточно од Нових Козараца, један југозападно од Руског Села и чак три између насеља Нови Козарци и Руско Село.

Да би се могли остварити ови планови развоја привредног и спортског рибарства неопходно је:

- утврдити стратегију развоја рибарства за целокупну територију општине,
- утврдити могућности снабдевања планираних рибњака здравом и квалитетном водом у довољним количинама,
- испитати могућности исхране рибљег фонда и утврдити потребне количине квалитетне хране,
- проверити потребе тржишта за конзумном рибом и проучити могућности пласмана,
- предвидети могућност оснивања одређеног погона за прераду рибе и производа од рибе, са циљем финализације крајњег продукта,
- проценити потенцијални број спортских риболоваца и рекреативаца спремних да бораве на овом подручју.

Шумарство

Повећањем површина под шумама побољшати сировинску базу за примарну и финалну прераду. Такође, кроз повећање прерађивачких капацитета, обезбедити већу уписаност становништва на територији Општине.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Плана је:

- остварити привредне и остале функције шуме;
- организовање трајне максималне шумске производње;
- пласман коришћења дрвне масе у прерађивачким капацитетима у земљи;
- коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- унапредити стање постојећих шума;
- формирати нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини на подручју обухвата Плана, газдоваће се на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Заштитним појасевима и шумама које су настале пошумљавањем голети, газдоваће правно лице чији је оснивач Република Србија, АПВ, односно јединица локалне самоуправе које испуњавају услове прописане Законом о шумама. Овим шумама ће се, такође, газдовати на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Шумама у приватној својини газдоваће се на основу програма газдовања приватним шумама. Основе доноси сопственик шума, односно корисник шума уз сагласност надлежног органа АП Војводине. Програм доноси надлежни орган на територији АП Војводине.

Лов

Ловиште на територији Општине има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планским мерама се предвиђа:

- Формирање агенције, односно туристичке организације, која би била носилац развоја ловног туризма;
- Пошумљавање непродуктивног земљишта – у циљу формирања станишта за дивљач, ремиза;
- Изградња фазанерије;
- Уређење и опремање ловишта.

Газдовање ловиштем ће се спроводити на основу важеће ловне основе и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати и конкретне планске мере које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

4.2. ИНДУСТРИЈА

Основни развојни приоритет је оживљавање и јачање конкурентне, извозно оријентисане индустрије, базиране на знању, иновацијама и сталном унапређењу и савременој предузетничкој инфраструктури. Развој индустрије треба да се заснива на коришћењу компаративних предности општине Кикинда, уз стварање атрактивног пословног амбијента и конкурентне индустријске структуре. Главни фактори конкурентности су знање и на основу његове примене иновативност производа и нове технологије. Такође, развој индустрије треба да се заснива на примени најбољих доступних техника (ВАТ), стандарда квалитета и екостандарда у циљу одрживог развоја и заштите животне средине (еколошки прихватљива производња еколошки прихватљивих производа).

У планском периоду неопходно је динамизирање развоја хемијске и металопрерађивачке индустрије, индустрије грађевинског материјала, као и прерађивачких капацитета у области пољопривреде. Неопходна је и подршка Општине у процесима удруживања и умрежавања предузећа-формирање кластера.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва веома важан развојни приоритет треба да буде развој сектора малих и средњих предузећа (МСПП), као главног генератора даљег развоја (нарочито сеоских насеља). Неопходна је и подршка локалне самоуправе у процесима едукације будућих предузетника МСПП. Значајни просторни и сировински потенцијали сеоских насеља, као и недовољно ангажована радна снага треба да се активира обезбеђењем услова за развој прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности и остали мањи индустријски капацитети за које постоје заинтересовани инвеститори итд.), чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности. Интензивирањем привредног и укупног развоја општине ангажоваће се највећи део континента радно способног становништва.

Потребно је обезбедити и просторне услове за будући развој привредних капацитета, те су приоритети развоја изградња и уређење радних зона насеља. У оквиру радних зона општинског центра обезбедити просторне услове за изградњу индустријског парка, слободне зоне или робно-транспортног центра (непосредно уз Кикиндски канал).

Изван грађевинских подручја насеља могу се градити објекти намењени примарној пољопривредној производњи (у складу са Законом о пољопривредном земљишту), објекти локационо везани за сировинску основу, објекти намењени туризму, мреже и објекти инфраструктуре.

4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО

Развој капацитета *терцијарних делатности* (трговине, угоститељства, занатства) биће условљен укупним привредним развојем Општине, а биће у директној зависности од раста производње, животног стандарда и куповне моћи становништва.

У свим насељима потребно је развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства и угоститељства. Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са

критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Анализе природних и антропогених потенцијала, еколошких обележја простора, као и до сада изграђених објеката туристичке инфра и супраструктуре, показале су да се на подручју Општине може рачунати са развојем више облика туризма. Поред тога, и анализе основних обележја и доминантних трендова који су присутни на тржишту иностране и домаће тражње показале су, такође, оправданост селективног развоја туризма и постојање тржишта тражње за више различитих садржаја туристичког производа, који се могу формирати на бази расположивих локалних ресурса. Зато су, при утврђивању носећих облика развоја туризма коришћена два основна критеријума:

- *ресурсна утемељеност туризма*, која подразумева постојање туристичких ресурса-природних и антропогених, са одговарајућом типолошком структуром, довољним нивоом атрактивности и туристичке функционалности;
- *тржишна оправданост развоја туризма*, која се темељи на постојању задовољавајућег обима и структуре тражње (домаће и иностране) за расположивим ресурсима и садржајима туристичког производа који се на бази њих могу формирати.

На основу примењених критеријума (мотивски, просторни, еколошки, економски, функционални) и могућих облика туризма, уз поштовање принципа одрживог развоја, дефинисани су **стратешки приоритети** развоја следећих основних облика туризма:

- **културно-манifestациони**, који ће користити предности богатог културно-историјског и етнолошког наслеђа, етно-архитектуре, индустријског наслеђа, као и традиционалних манифестација;
- **здравствено-рехабилитациони** – простор Старог језера (Штеванчеве баре) има традицију коју треба искористити за овај вид туризма; у планском периоду, изградњом бање у Банатском Великом Селу, Општина би добила значајан објекат овог облика туризма;
- **спортско-рекреативни** - који ће се ослањати на досадашњу традицију Општине у спортско-рекреативним активностима, али и на потенцијале развоја (бицикличке туре, развој коњичког спорта, излетишта...);
- **еколошко-образовни** - школе природе и школе у природи, еколошки кампови, екскурзије, стручни и студијски боравци за одрасле...;
- **лов и риболов** - општина располаже великим потенцијалима за лов и риболов, а уз атрактивнију понуду представљају добре предуслове за даљи организован развој ловног туризма;
- **конгресни** - потенцијали постоје, уз додатна улагања и активности створили би се неопходни услови за овај савремени облик туризма;
- **сеоски** - као све присутнији и траженији облик, који ће својом понудом у руралном амбијенту понудити туристима све компаративне предности овог простора (здрава храна, домаћа радиност, стари занати, културно-историјски мотиви);
- **транзитни** - везан је за потребе корисника граничног прелаза и саобраћајне инфраструктуре. Информативни центар на граничном прелазу пружаће све потребне услуге туристима који улазе у нашу земљу. Одмориште и мотел представљају неопходан садржај за стандард путовања савременог туристе.

Културни и манифестациони туризам је изузетно добро развијен у Општини Кикинда, јер се годишње одвија више десетина приредби (фестивала, сусрета, турнира), из области спорта, културе, музике, еко и етно садржаја и стваралаштва, од којих су многе међународног карактера:

- Међународни симпозијум вајарства "Terra";

- Меморијал Мирослава-Мике Антића;
- Дани Лудаје;
- Светско првенство у туцању ускршњим јајима;
- "Гусанијада"...

Културни туризам подразумева различите форме културних активности које ће се све више имплементирати у туристичку понуду. Бројне су врсте културног туризма, а у Кикинди, у оквиру уметничког туризма одржава се Интернационални симпозијум скулптуре великог формата у теракоти "Тера" и Музеј "Тера" у Кикинди.

Креирање комплексног културно-туристичког производа "Кикиндски мамут" ће се извршири кроз синергију висококвалитетне културне атракције и пратећих туристичких садржаја.

Радиће се и на опремању објекта Суваче, наставиће се са традицијом осталих културних манифестација (песнички сусрети, сликарске колоније...). За то је потребно доградити инфраструктуру за прихват туриста и за њихов дужи боравак.

Здравствено-рехабилитациони и рекреативни туризам развијаће се активирањем хидрогеотермалног потенцијала у Банатском Великом Селу. На основу резултата добијених извршеном комплетном физичко-хемијском анализом воде, закључује се да минерална вода из бушотине VS-2/Н припада категорији лековитих вода због својих физичких и хемијских особина. Термоминерална вода из ове бушотине могла би да се користи у балнеотерапијске сврхе, као допунско средство лечења у склопу медицинске рехабилитације. Формирањем природног лечилишта (или Центра за лечење и рехабилитацију) и изградњом адекватних објеката и отворених садржаја везаних за коришћење термалне воде (аqua парк, отворени базени, трим стазе....) дошло би до коришћења једног природног ресурса на оптималан начин.

Здравствено-рехабилитациони туризам се односи на лечење и давање терапеутских услуга пацијентима. Рекреативни (spa&wellness) туризам све више добија на популарности у свету, тако да се и у планираној бањи у Банатском Великом Селу очекује пораст броја корисника овог вида туризма.

Традиција која постоји на локалитету Старо језеро (Штеванчева бара) у области здравствено рекреативног туризма (базен са термалном водом) обновљена је и локалитет представља потенцијал за становнике како Кикинде, тако и околних насеља.

Спортско-рекреативни туризам - Планом су обухваћене две врсте основних структура у простору које су намењене спорту и рекреацији:

1. **Прва група** су спортски комплекси у којима доминира зеленило, као што су веће јавне парковске, шумске и језерске површине, површине излетишта, које не изискују посебно изграђене или опремљене површине и објекте, а употпуњене су трим стазама, стазама за шетњу и вожњу бицикла, дечијим игралиштима, плажама, површинама за одмор, камповање и евентуално игралиштем за мале спортове и сл. Углавном се ради о спортским површинама за самоиницијативне активности корисника, у смислу спонтане рекреације појединаца и група. Ту спадају и голф терени, ловишта, излетишта ... Ради се обично о већим или врло великим комплексима земљишта. Могући локалитети су: "Водице", "Симићев салаш", "Јоановићев салаш", уређењем комплекса као парк шуме добиће се простори погодни за излетишта (КО Кикинда), простор Визиторског центра у СРП "Пашњаци велике дропље", "Девет грла" (КО Мокрин), "Дударница" (КО Башаид)...
2. **Другу групу** чине спортске и рекреативне целине, намењене активним спортским делатностима које изискују посебно изграђене и опремљене спортске комплексе и појединачне спортске објекте у урбаном ткиву у којима су доминантне изграђене структуре, као што су стадиони, спортски центри, спортске дворане, сале, комплекси базена и сл. Могући локалитети: обједињен и функционално повезан простор "Старог језера", Спортског центра "Језеро", парка "Бландаш", ресторана "Ловац", Старог салаша и оба стадиона; хиподром у Кикинди и Мокрину...

Еколошки туризам - Обухвата заштићене делове природе (посебно део СРП "Пашњаци велике дропље") које је могуће посебним програмом, уз сагласност Покрајинског завода за заштиту природе, укључити у програме развоја туризма. У оквиру еколошког туризма одвијаће се следеће активности:

- **туризам посебних интересовања:** посматрање птица – "bird watching" (колонија заштићених чапљи итд.), фото сафари,
- јахање, возња бициклима, стручно и научно упознавање и проучавање природних вредности, скупљање лековитог биља, печурака и друго,
- школе природе и школе у природи, еколошки кампови, екскурзије, стручни и студијски боравци за одрасле...

Риболовни туризам ће се развијати на риболовним подручјима отвореног типа (Кикиндски канал) и затвореног типа (рибњаци, језера). Овај вид туристичке понуде постаје све актуелнији, као основна понуда за све већи број специјализованих туристичких агенција, али може бити и додатни садржај боравка.

Ловни туризам ће бити један од најатрактивнијих делова туристичке понуде општине Кикинда, будући да је већи део подручја Општине погодан за лов. Добра материјална основа, бројност дивљачи и дуга традиција лова представљају добре предуслове за даљи организован развој ловног туризма који треба да буде окренут како иностраном, тако и домаћем тржишту.

Сеоски туризам има најмању традицију на подручју Општине, али су могућности за његов развој веома велике. Развој сеоског туризма представља активирање постојеће материјалне базе (у селима и на салашима), кадровско и организационо оспособљавање становништва за пружање туристичких услуга смештаја, исхране и понуде садржаја у простору. Чињеница да је на овом простору увек била присутна, као и да и данас постоји, веома шаролика национална структура становништва указује на могуће постојање бројних етно обележја - ношња, обичаји, фолклор, традиционална рурална економија и др. Нажалост, бројна од ових обележја су замрла, или су потпуно ишчезла. Традиционална ношња може се видети само приликом верских светковина, претежно у селима. Карактеристична банатска ношња одржава се само у културно-уметничким друштвима, док се у музејима налази мали број таквих експоната. Туристичка тражња, нарочито инострана, за етно мотивима стално се увећава и све више усмерава ка етно-туристичким дестинацијама, са карактеристичним и изворним обележјима своје понуде.

У оквиру специфичних и за туризам потенцијално атрактивних руралних амбијенталних целина треба истаћи **салаше**. Они чине потенцијално атрактивне туристичке пунктове, од којих се већина може самостално или комплементарно укључити у интегрални туристички производ овог простора. Перспективу у туристичком развоју треба тражити за неке очуваније салаше, који представљају аутентичне примерке руралне равничарске економије и живота паорског становништва. Да ови рурални амбијенти имају изгледну туристичку перспективу показује пример суседне Мађарске која је постала водећа европска земља у погледу туристичког активирања ових простора, са разноликим садржајима туристичког производа - екотуризам, агротуризам, ловни туризам, туризам посебних интересовања и друго.

Конгресни туризам има делимично остварене предуслове (садржаји хотела "Нарвик"), али се понуда у овој области мора подићи на виши ниво. Поред стварања материјалних услова за организовање конгреса, саветовања и семинара (смештајни капацитети, погодне сале за састанке, ниво опремљености објеката за међународне конгресе, веће комуникационе могућности), потребно је радити и на организовању пратећих програма за учеснике конгреса који ће на адекватан начин представити вредности општине Кикинда.

Излетнички туризам ће имати велике перспективе, с обзиром на природне погодности Општине и нарастајуће потребе становништва у урбаним срединама за кратким и квалитетним боравцима у природи. У случају добре организације и

атрактивног садржаја излетничког облика туризма (уз добру пропаганду и маркетиншку афирмацију) оне могу бити код одређених случајева туристичке тражње веома атрактивне, те и основни мотив укључења у туристичка кретања, међутим то истовремено повлачи за собом и обавезе улагања у уређење и опремање ових туристичких локалитета општине Кикинда. За то је потребно доградити инфраструктуру за прихват туриста и за њихов боравак.

Транзитни туризам је везан за потребе корисника транзитног саобраћаја и граничног прелаза. Кикинда може рачунати на краће задржавање туриста који су се упутили ка другим дестинацијама (ка Румунији, Новом Саду, Београду, Суботици) са понудом за разгледање значајних културно историјских споменика. Информативни центар на граничном прелазу пружаће све потребне услуге туристима који улазе у нашу земљу. Одмориште и мотел представљају неопходан садржај за стандард путовања савременог туристе.

Највећи број туриста ће упражњавати више видова туризма једнократно (нпр. излетнички-етно-спортско-рекреативни) што ће посебно бити обрађено аспектом туристичке промоције.

Један од основних предуслова одрживог развоја туризма је план едукације свих учесника у туризму: туристичких радника, локалног становништва, туриста и свих осталих укључених у туристичке и пратеће активности.

Табела 5. Облици туризма општине Кикинда

Облик туризма	Локалитети
Здравствено-рекреативни туризам	- Банатско Велико Село - Кикинда – "Старо језеро"
Екотуризам	- СРП Пашњаци велике дропље, атар Мокрина
Транзитни туризам	- Кикинда - Наково
Ловни туризам	- Ловишта на простору Општине
Спортско-рекреативни туризам Излетнички туризам	- Кикинда - "Водице", - "Симићев салаш", - "Јоановићев салаш", Млака, Пескара - простор Визиторског центра у СРП "Пашњаци велике дропље", - "Девет грла" (КО Мокрин), - "Дударница" (КО Башаид)...
Пословни, конгресни туризам	- Кикинда
Сеоски туризам	- Могућ у свим сеоским насељима
Културно-манifestациони туризам	- Кикинда - Мокрин
Туризам посебних интересовања	- Пунктови у СРП Пашњаци велике Дропље

За развој туризма значајно је креирање брэнда Кикинде. Примарне активности су: преокретање слике о Кикинди и околним насељима, креирање позитивне слике о подручју и постизање жељене економске користи за његову популацију, пословање и акције.

Кикинда треба да формира брэнд базиран на туризму, конгресима, манифестацијама и догађајима који ће бити потпомогнут и другим основама брэндинга места, као што су наслеђе, архитектура и визуре, обележја насеља, гостољубивост, познати становници, начин живота и забавни садржаји.

Развој туризма, као битне привредне гране, подразумева повећање степена искоришћености капацитета туристичке понуде, повећање смештајних и угоститељских капацитета, ангажовање туристичких агенција на довођењу туриста, укључење комплементарних активности, као што су: саобраћај, трговина, занатство, комуналне делатности, производња здраве хране и сл. Неопходно је предузети законске, институционалне, организационе и друге мере за увођење светских стандарда квалитета услуга у туризму у погледу нове технологије услуга и управљања.

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

У планском периоду простор општине Кикинда биће примарно опслужен капацитетима путног-друмског саобраћаја, док ће железнички и водни саобраћај бити коришћени само код превоза неких врста роба уз интегрално повезивање. Ваздушни саобраћај може допринети укупној транспортној понуди општинског простора, више усмереној ка спортско-пословно-туристичкој компоненти.

Основно стратешко одређење у домену путне-друмске инфраструктуре за плански хоризонт је успостављање и изградња нових капацитета (државни пут I реда на правцу Сента – Чока – Кикинда - Зрењанин (Нови Сад) – "Банатска магистрала" који пролази кроз простор општине Кикинда ван урбаних простора насеља, а који ће знатно побољшати квалитет повезаности овог простора са окружењем и омогућити повећање нивоа саобраћајне услуге.

Коридор "Банатске магистрале" утврђен је Генералним пројектом "Банатска магистрала" и Просторним планом подручја посебне намене мреже коридора саобраћајне инфраструктуре на основном правцу државног пута I реда бр. 24⁹ (Суботица-Зрењанин-Ковин), који је у изради.

Нови путно-саобраћајни капацитети ће овом простору донети привредни просперитет и побољшање економско-експлоатационих услова у оквиру остваривања веза ове општине и околних региона, међу насељима, као и са сировинским залеђем.

Основна концепција **у домену путног-друмског саобраћаја** за плански хоризонт је задржавање свих изграђених саобраћајних капацитета, с тим да ће планирани капацитети (пре свега обилазнице) представљати надоградњу постојећих саобраћајних капацитета, који ће по изградњи пружати саобраћајне услуге вишег хијерахијског нивоа.

Сви нови саобраћајни капацитети-општински путеви кумулисаће интерни саобраћај ка даљем окружењу и на њих ће се надовезивати остали путеви овог простора у затворени систем саобраћајница. На овај начин се формира нова општинска саобраћајна матрица која употпуности побољшава везе између општинског центра Кикинде и насеља, насеља са окружењем, као и насеља са сировинским залеђем.

Изградњу саобраћајних капацитета, у оквиру овог простора, потребно је усмерити на изградњу путних сегмената будуће саобраћајне матрице који ће подићи квалитет веза са окружењем и субрегионима, али на нивоу рационалног улагања. Време изградње ових капацитета је у директној економско-функционалној зависности од развоја, не само региона, већ и целе Републике.

⁹ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП:
ДП бр.24 је ДП I реда бр.11,
ДП бр.3 је ДП II реда бр.103
ДП бр.123 је ДП II реда бр.100

Стратешко опредељење је изградња обилазнице (прстена) око општинског центра Кикинде, као сегмента будуће трасе пута највишег хијераријског нивоа овог простора, на правцу ДП бр. 24¹⁰ и бр. 3¹⁰ како би се елиминисао транзит ван урбаног простора, односно како би се минимизирали негативни утицаји транзита на животну средину, нарочито у зони урбаног простора Кикинде.

У каснијој фази реализације концепције путног саобраћаја предвиђају се активности (реконструкција, рехабилитација и изградња) на правцу ДП бр. 3, Сомбор – Врбас – Кикинда у смислу побољшања квалитета одвијања саобраћаја.

У зони насеља Мокрин планира се изградња обилазнице државног пута као значајног путног правца за међурегионално (пограничне регије у Румунији) и међуопштинско повезивање.

За међуопштинско повезивање битно је напоменути да се после изградње моста на Тиси код Аде, као приоритет намеће и изградња путева којим ће се општине са обе стране Тисе бити повезане квалитетном путном везом. За предметне путне капацитете у току је (или је израђена) израда планске и пројектне документације.

Време, избор и фазност изградње обилазница (сегмената, полупрстена) зависиће од економско – саобраћајних услова јер ова инвестиција тражи ангажовање већих финансијских средстава.

Такође РПП АП Војводине је у смислу квалитетнијех пограничног повезивања планирао и изградњу на путном правцу од Нових Козараца ка граничном прелазу са Румунијом, а који се налази на територији суседне општине Нова Црња.

Потребно је извршити модернизацију и реконструкцију свих државних путева како би се побољшао ниво изграђености и обезбедио квалитативно већи стандард у саобраћајној мрежи.

Поред активности везаних за државне путеве неопходна је изградња, модернизација и осавремењавање општинских (локалних) путева који по функцији и значају у мрежи, у оквиру свеобухватног развоја, покажу оправданост изградње у зависности од економских ефеката који ће се тим поступцима постићи.

Концепција у домену саобраћајног уређења атара је извршење оптимизација мреже путева, уз минимизирање заузимања новог пољопривредног зељишта, као и довођење нивоа нултог пута у границе прихваљивости, да се минимизира број прелаза преко пруге у нивоу, као и оптимизације извршења транспортног рада код убирања летине. Стратешко опредељење је изградња међу насељских путева како би се минимизирале трајекторије међунасељског комуницирања.

Генерално концепција **у домену водног саобраћаја** је укључивање потенцијала пловног пута канала ДТД у прерасподелу укупног бруто транспортног рада на нивоу Општине и то преко интегралног повезивања у зони луке у Кикинди (мини "hub"), као и интегрално повезивање са ЛЦ-ом регионалног нивоа (ИМ терминалом) у Сенти.

Досадашња минорна улога овог вида саобраћаја у домену привреде и туризма се мора превазићи, тако што ће се изградити капацитети у виду теретног пристана и прихватног објекта наутичког туризма-привеза за чамце у зони Кикинде, а у циљу афирмације овог вида превоза. За имплементацију потребних садржаја у Кикинди, у оквиру обале канала, постоје одлични просторни и хидролошки услови.

¹⁰ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП:
ДП бр.24 је ДП I6 реда бр.11,
ДП бр.3 је ДП II реда бр.103

Железнички саобраћај у оквиру општине Кикинда треба да доживи афирмацију кроз модернизацију и перспективно електрификацију регионалне пруге, Панчево главна станица - Зрењанин - Кикинда - државна граница - (Jimbolia), али и кроз модернизацију-изградњу железничке станице у Кикинди (њено опремање и модернизацију сигнализације), тако да се задовоље сви услови за функционисање пограничне станице. Локална пруга, Кикинда – Банатско Аранђелово повезиваће општински центар и индустријске кориснике ових простора. Ревитализација и модернизација локалне пруге оствариће се у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања.

Просторни и инфраструктурни услови за успостављање, односно изградњу и модернизацију пруге Сегедин – Кикинда – Темишвар постоје, уз потребно усклађивање са стандардима UIC уније (оптимизирање броја укрштања са путевима, имплементација потребних сигурносно заштитних система и остало), како би ова пруга била сегмент европских регионалних пруга.

Ваздушни саобраћај на простору Општине је присутан преко постојећег аеродрома који је у функцији спортског летења. Досадашњи начин експлоатације овог аеродрома, само за спортске активности, не доноси очекивани транспортно-економски ефекат. Уз одговарајуће мере (изградња, доградња као и модернизација) аеродром Кикинда се може укључити у систем дестинација регионалне туристичке и пословне понуде.

Непосредни ефекти који ће проizaћи из предложених мера (класификација аеродрома, изградња и реконструкција капацитета ваздушног саобраћаја) у оквиру развоја Аеродрома "Кикинда", а самим тим и ваздушног саобраћаја су:

- вишенаменска функција аеродрома: привредна, спортска, туристичка и пословно-путничка,
- повезивање Севернобанатског региона са аеродромима у: Нишу, Вршцу, Београду, Подгорици, Тивту, у земљама источне Европе,
- раст промета услуга авио-такси саобраћаја, чартер летова и редовних летова у региону,
- приходи од сервисних, ремонтних и услуга опслуживања авиона разних превозника,
- превоз роба са кратким роком испоруке, скупих денчаних пошиљки (систем "JIT" – just in time) и експрес поште ("DHL", "TNT" и др.),
- организација спортско-туристичких и других профитабилних манифестација,
- могућност коришћења авио-услуга за своје потребе или за потребе својих пословних партнера, индустријских и привредних организација на територији Општине,
- отварање Кикинде ка европским центрима и свету, кроз допринос афирмацији туризма (ловног, сеоског) у овом региону и развоју привреде у целини.

За све те активности постоје одлични просторни и инфраструктурни услови.

Немоторни саобраћај (бициклички и пешачки) треба афирмисати, стога је у оквиру општине планиран део трасе националне бицикличке стазе уз ОКМ ХС ДТД, Кикиндски канал. Такође кроз Просторни план је могуће и планирати међунасељске бицикличке стазе, уз коридоре категорисаних путева.

Гранични прелази

Планским решењима из планова вишег реда (ППРС-а, РПП АП Војводине) предвиђена су улагања у модернизацију путних граничних прелаза, уз отварање и реконструкцију путног граничног прелаза Наково, као и изградња/модернизација граничних прелаза: Кикинда (Žombolj) – железнички, Нови Козарци (Žombolj)-путни-друмски који се територијално налази у општини Нова Црња, који је важан за повезивање општине Кикинда са Румунијом.

6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Вода и водотоци

На територији општине Кикинда постоје три каналисана тока, Златица, Ђукошина речица и Галадска. Деловима корита ових речица трасиран је Кикиндски канал, најзначајнији хидрографски објекат на подручју општине.

Укупни водни режим на овим каналима (квалитет, расподела воде, поплаве, итд.) под снажним је утицајем измењених услова насталих укључењем у мрежу хидросистема ДТД, тако да они у хидротехничком смислу чине јединствену целину.

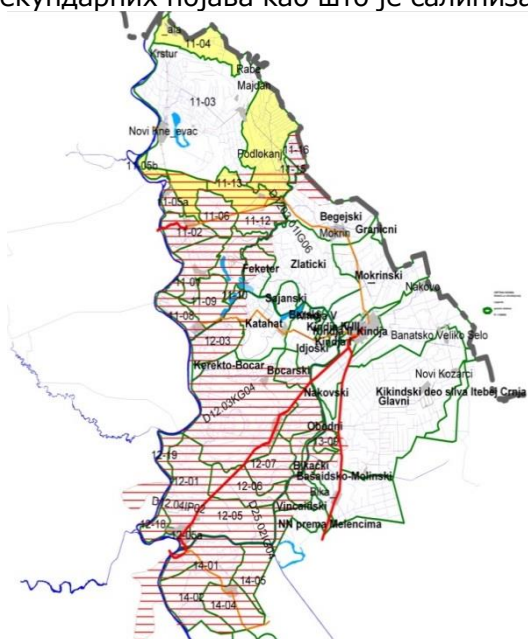
Поред површинских вода, за пољопривреду и биљни свет велики значај имају и подземне воде. Оне настају понирањем атмосферских талога и инфилтрацијом воде из корита водотока.

6.2.2. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу. Распрострањеност и изграђеност водоприходне инфраструктуре на територији Општине је задовољавајућа, али је због њихове запуштености и неодржавања, проблем одводње сувишних вода и даље присутан.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Одводњавање потенцијално плодних слабо дренираних земљишта услов је за побољшање структуре искоришћавања површина у сврхе проширења и повећања пољопривредне производње. Изградња хоризонталне цевне дренаже на површинама под системима са каналском мрежом, представља виши ниво обезбеђености од утицаја штетног дејства сувишних вода, нарочито на равним површинама, које се карактеришу минималним отицајима површинских вода. У таквим случајевима, упоредо са радовима на изградњи цевне дренаже, поставља се питање доградње, реконструкције и усклађивања каналске мреже са новонасталим захтевима о одвођењу сувишних вода са парцеле и испуњењу критеријума о спречавању секундарних појава као што је салинизација земљишта.

Слика 2. Системи за одводњавање на подручју Баната

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање.

Критеријум за оцену погодности земљишта за наводњавање узима у обзир три параметра:

- рељеф терена,
- могућност довода воде, и
- квалитет замљишта.

Општина Кикинда припада Банатском регионалном систему коришћења, уређења и заштите речних вода – подсистем "Кикинда". Према плановима и програмима развоја надлежног водопривредног предузећа, на територији општине Кикинда у наредном планском периоду планира се завршетак изградње прве фазе подсистема "Кикинда". Подсистем обезбеђује воду за наводњавање 30 000 ha, а пројектован је тако да има двонаменску функцију: побољшање функције одводњавања подручја и довођење воде за наводњавање.

Извориште воде је ХС ДТД – Кикиндски канал. Водозахват се поклапа са ушћем Мокринског канала за одводњавање у Кикиндски канал. Мокрински канал је и главни магистрални канал хидросистема "Кикинда", па ће бити реконструисан за обе функције. Пројектовани капацитет водозахвата хидросистема "Кикинда" је 7,85 m³/s.

Главни објекат подсистема је магистрални канал дужине 44,30 km, који је обложен на дужини од 2,2 km. Остали објекти подсистема су: водозахватни канал, две црпне станице "Мокринска I" капацитета 7,85 m³/s, и "Мокринска II" инсталисаног капацитета 6,00 m³/s.

Изградња овог подсистема реализује се по фазама, а до сада су изграђени: водозахват за коначне потребе, ЦС "Мокринска I" (грађевински део за коначне потребе, а црпни агрегати за потребе I фазе), капацитета 3,20 m³/s, трафостаница, мостови и пропусти, као и 42 километра главног магистралног канала.

На територији општине Кикинда, поред наведених радова на објектима подсистема "Кикинда", у наредном планском периоду предвиђене су и активности на одржавању постојећих објеката. Под појмом одржавања система за одводњавање подразумева се комплексна и редовна примена одређених мера, које омогућавају непрекидно ефикасан рад свих објеката у одвођењу сувишне воде за одређене сливне површине, ради испуњења прописаних критеријума на успостављању оптималног водног режима земљишта. Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Воде које служе за наводњавање земљишта морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80-85%.

Посебну пажњу треба поклонити ревитализацији и бољем коришћењу постојећих система за наводњавање. Окосницу раста површина под системима за наводњавање чине регионални водопривредни системи чији ће се фазни развој по фазама интензивирати у наредном периоду. Приоритет припада површинама ближим природним водотоцима, изграђеној основној каналској мрежи (ДТД).

Нови системи за наводњавање, градиће се на земљиштима I, II, II_a, III_a и III_b класе погодности за наводњавање. Предвиђа се да ће се највећи део система (преко 90%) изградити применом вештачке кише као начина наводњавања површина.

Наводњавање капањем примењиваће се у вишегодишњим засадима (воћњаци и виногради), и то искључиво новопројектованим. Површински начин (браздама, преливањем) биће заступљен на мањим поседима локалног наводњавања, а субиригација на површинама ближим каналској мрежи.

6.2.3. Заштита од спољних и унутрашњих вода

Системи за одбрану од поплава решавају се у оквиру интегралних система водотока, уз примену хидротехничких и неинвестиционих мера. Хидротехничке мере подразумевају оптималан однос пасивних и активних мера заштите. Пасивним мерама угрожена приобална подручја бране се од поплавних таласа линијским системима - насипима, регулацијама река, формирањем брањених касета. Активне мере подразумевају ублажавање таласа коришћењем акумулација и ретензија. Активне мере заштите представљају и каналски системи са управљачким уставима, којима се активно утиче на снижење поплавних таласа. Посебан значај даје се неинвестиционим мерама, односно мерама планске политике коришћења простора, којима се спречава градња објеката у угроженим зонама, чиме се зауставља даљи пораст потенцијалних штета од поплава.

Ефикасна заштита од поплава подразумева и реализацију следећих организационих мера: (а) нормативно спречавање неконтролисане градње у просторима који су угрожени од поплава, применом одговарајућих урбанистичких и планских мера, како се не би повећавале потенцијалне штете од поплава; (б) адекватно одржавање заштитних објеката и система, према унапред дефинисаним плановима, (ц) стално ажурирање превентивних и оперативних мера у периоду одбране од великих вода; (д) политиком осигурања имовине, која висину премија условљава и степеном ризика од поплава (у свету је то једна од најефикаснијих мера спречавања градње у угроженим зонама).

С обзиром на велику угроженост насеља и територија спољним водама, одбрану од поплава треба реализовати у садејству са решавањем унутрашњих вода насеља. Реконструкцијом постојећих насипа, као и регулационим радовима, оствариће се висок степен заштите урбаног подручја, као и потпуна заштита пољопривредних површина.

У границама обухвата Плана налазе се водопривредни објекти општег значаја и то: одбрамбени насип дуж леве обале реке Тисе, као права одбрамбена линија, мелиорациони канали за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода са црпним станицама за њихово препумпавање у реку Тису и ОКМ, канали са функцијом доводника воде за системе за наводњавање и сви ови постојећи објекти се морају задржати и у будућим плановима онако како су унети у катастар као водно земљиште, с тим да се обезбеди њихова сигурност, заштита и услови за одржавање, и то:

Након поплава које су 2005. године угрозиле општину Сечањ и Пландиште, предвиђа се и санација граничних насипа и у општини Кикинда (граница Р. Румуније).

Границе и намена земљишта чији су корисник ЈВП "Воде Војводине" се не могу мењати без сагласности овог предузећа. Појас земљишта уз канал који је у функцији одржавања истог такође не треба да мења намену. Дакле, на земљишту које припада каналу не могу се градити било какви објекти нити се оно сме запоседати. Начелно се могу планирати повремени објекти, пристаништа – товаришта, објекти за спорт, рекреацију и туризам, под условом да не угрожавају функционалност и сигурност канала. Сходно Закону о водама за изградњу тих објеката потребно је упутити посебан захтев за добијање водопривредних услова и сагласности.

У зони насипа према одредбама Закона о водама, при круни, у косинама и у ножици није дозвољена изградња било каквих објеката који предвиђају укопавање у тело насипа, тј. нису дозвољени никакви грађевински радови који задиру у геометрију насипа, чиме би се довела у питање стабилност и функционалност насипа, као одбрамбеног објекта, који штити општину Кикинда од штетног дејства високих вода Тисе и Златице. У зони од 100 m у брањеној зони насипа према брањеном подручју, као и у зони од 60 m од краја небрањене косине (небрањене ножице) насипа према

реци, није допуштена изградња било каквих објеката, укопавање цеви, засецање постојећег покровног слоја и слично, сем према датим условима (насипање терена и сл.). Предвиђени објекти у наведеној зони морају бити такви да се за време њихове изградње и каснијег функционисања не наносе оштећења на водопривредним заштитним објектима. Такође, према Закону о водама није дозвољена садња било каквог зеленила у овој зони (осим шумско заштитног појаса), пошто би то могло да угрози функционалност одбрамбене линије. За планирање било каквих објеката у брањеној и небрањеној зони насипа потребно је од надлежног водопривредног предузећа затражити водопривредне услове, сагласности и дозволу.

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

Просторним планом су утврђени стратешки програми и смернице даљег перспективног развоја енергетске инфраструктуре, као и синхронизација њеног развоја са свим просторним активностима на овом подручју и обезбеђење најповољнијих услова за заштиту животне средине, очување природних вредности, живот и рад људи на овом подручју.

6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

На простору обухваћеном Планом, постоји изграђена преносна и дистрибутивна мрежа, коју је у циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање. Постојећу преносну мрежу на овом подручју потребно је ревитализовати.

Планирана је изградња ТС 400/110 kV, "Кикинда 3" и ТС 110/20 kV, "Кикинда 4" са прикључним 400 kV и 110 kV далеководима. За прекогранично повезивање са Румунијом планиран је 400 kV интерконективни далковод, као 400 kV водови за повезивање са суседним конзумима и обезбеђивање поузданог напајања (Кикинда–Вршац-Дрмно), Кикинда–Суботица. Такође планиран је и 110 kV вод Кикинда–Ада.

Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV задржаће се као 20 kV разводна чворишта.

Целокупну 10 kV мрежу потребно је реконструисати за рад на 20 kV напонском нивоу.

Изградњом нових трафостаница 20/0,4 kV напонског преноса и реконструкцијом постојећих 10/0,4 kV обезбедити довољно капацитета за све потрошаче.

У склопу реализације преласка на 20 kV напонски ниво, потребно је реконструисати следеће објекте и електроенергетску мрежу:

Трафостанице 10/0,4 kV и водови

Град Кикинда: трафостанице број 10,15,87,64,58,12 водови IV извод и околина.

Насеље Наково: трафостанице број 2,3,4,6,7, вод до СТС "Задруга".

Насеље Банатско Велико Село: трафостанице број 1,2,3,4,8.

Насеље Руско Село: трафостанице број 11,5,8,10,2,3,6, вод до ТС "Фарма".

Насеље Нови Козарци: трафостанице број 1,2,3,4, 8, вод до ТС "Економија".

Трафостанице 35/10 и водове 35 kV

ТС "Центар", ТС "Север" и ТС "Руско Село".

У свим насељима потребно је изградити квалитетну јавну расвету у складу са новим технологијама развоја расветних тела.

Изградња нових 20 kV надземних водова:

Од планиране ТС 110/20 kV, "Кикинда 4" потребно је изградити 20 kV далекове до насеља Руско Село, Банатско Велико Село, затим од ТС "Кикинда 2" до ТС "Кикинда 1" и од ТС "Кикинда 4" до ТС "Север". На парцели која је предвиђена за изградњу ТС

110/20 kV, "Кикинда 4" се налази најпогоднија локација за изградњу ЕВП (електровучне подстанце) за потребе електрификације пруге за правце према Сегедину, Темишвару и Зрењанину.

За повезивање са конзумом општине Нови Бечеј, планиран је 20kV далековод Кикинда-Ново Милошево.

Изградња нових 20 kV кабловских водова:

- ТС "Кикинда4" - СТС 76
- ТС "Кикинда4" - МБТС 60
- ТС "Кикинда4" - ТС 59
- ТС "Кикинда4" - ТС "Колска"
- Почетне деонице извода из ТС "Кикинда 1"
- Почетне деонице извода из ТС "Кикинда 2"
- Вод од огранка са ТС-43 до огранка са ТС-57
- Кабловски расплет из будућег РП "Север"

Изградња нових 20kV далековада:

- Бачко Велико Село-Нови Козарци
- ТС "Нова Црња" - извод "Б.Топола"
- ТС-62 – огранак Наково
- ТС "Кикинда 2" – постојећи 35kV вод за ТС "Север"
- ТС "Кикинда 2" – Мокрин

Електроенергетска мрежа ван насеља, на пољопривредном земљишту ће се градити надземно, док је исту унутар планираних садржаја (комплекса) ван насеља потребно градити подземно.

Поправљање квалитета испоруке и напонских прилика у мрежи решаваће се локално по потреби, изградњом нових средњенапонских и нисконапонских објеката. Градиће се углавном монтажно-бетонске и стубне трафостанице. Зидане трафостанице типа "кула" потребно је заменити новим. Највећи број трафостаница градиће се у радним зонама и подручјима где је планирано становање, као и за потребе планираних садржаја ван насеља.

У деловима насеља и садржаја ван насеља, где су планиране радне зоне и где постоји надземна средњенапонска и нисконапонска мрежа која прелази преко тих површина, мрежу је потребно каблирати.

Мрежа јавног осветљења ће се каблирати у деловима насеља где је електроенергетска мрежа каблирана, а у деловима насеља где је електроенергетска мрежа надземна, светиљке за јавно осветљење ће се постављати по стубовима електроенергетске мреже. Мрежу јавног осветљења дуж главних саобраћајница треба реконструисати, а у делу насеља са централним садржајем, поставити расветна тела на украсне канделабре.

У свим насељима, туристичким и другим локалитетима потребно је изградити квалитетну јавну расвету, у складу са новим технологијама развоја расветних тела.

Електричну енергију у наредном периоду потребно је обезбедити делом и из обновљивих извора.

Производне енергетске објекте потребно је повезати на најближу 110 (20) kV постојећу мрежу Електропривредног система Србије.

6.3.2. Гасоводна и нафтоводна инфраструктура

На простору општине Кикинданализе се изграђени гасоводи високог притиска МГ-01, ПВ-01, РГ-03-03, ДГ-01-01, ДГ-01-02, РГ-01-16, РГ-03-04, РГ-01-10, РГ-01-11, РГ-01-12, доводни гасоводи за високог притиска за Мокрин, Нове Козарце ДГ-01-01/1, гасовод средњег притиска ГМ-01-01.

Дистрибутивна гасна мрежа од челичних и ПЕ цеви разних пречника изграђена је у насељеним местима Кикинда, Мокрин, Наково, Банатско Велико Село, Нови Козарци, Руско Село, Иђош, Сејан, Башаид и Банатска Топола.

Изграђене су главне мерно регулационе станице ГМРС Кикинда, ГМРС Мокрин, ГМРС Нови Козарци, ГМРС Галад и ГМРС Башаид, као и мерно регулационе станице МРС за широку потрошњу и индустријске потрошаче.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Плана, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења у циљу обезбеђења земног гаса за све кориснике на предметном подручју и боље експлоатације земног гаса.

Планира се изградња међународног магистралног гасовода од Кикинде према Републици Румунији (гасовод интерконекција са Румунијом ГРЧ Мокрин југ-Румунија).

Нафтоводна инфраструктура

Одобрена нафтно-геолошка истраживања претрпела су измену обима одобрених детаљних геолошких истраживања на подручју општине Кикинда, сагласно решењу Покрајинског секретеријата за енергетику и минералне сировине којим су одобрена геолошка истраживања нафте и гаса на територији северног Баната на истражном простору бр 5071.

Извођење геолошких радова у периоду од 2005 до 2015. године вршиће се према Пројекту геолошких истраживања северног Баната.

Према Плану геолошких истраживања за 2012. годину, рефлективна 3Д сеизмичка испитивања ће се вршити у обиму од 360 km² на подручју општине Кикинда. Евентуалне локације истражних бушотина биће одређене након сеизмичких испитивања и интерпретације добијених сеизмичких резултата.

Уколико се изграде нове нафтне бушотине на постојећим експлоатационим пољима указаће се потреба за изградњом бушотинских нафтовода, од бушотине до сабирних станица.

На простору који обухвата Просторни план општине Кикинда, налази се:

- експлоатационо подручје гаскондензатног поља Кикинда "Б",
- експлоатационо подручје нафтног поља Кикинда "Ф₂" и "Ф" и експлоатационо подручје гасног поља Кикинда "Д" и "Е₃",
- експлоатационо подручје нафтног поља Кикинда варош-југ,
- експлоатационо подручје нафтног поља Кикинда варош-север,
- експлоатационо подручје нафтног поља Кикинда варош,
- експлоатационо подручје нафтног поља Мокрин шкриљци и експлоатационо подручје гасног поља Мокрин I и II,
- експлоатационо подручје нафтног поља Мокрин-југ,
- експлоатационо подручје гаскондензатног поља Наково.

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулисати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогас, геотермална енергија, соларна) могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија), како у насељима тако и ван, који ће ову енергију користити за сопствене потребе, а у случају већих капацитета вишак конектовати у јавну мрежу.

Производни енергетски објекат, ветроелектрана, се може градити на пољопривредном земљишту, ван зона насеља, уз сагласност надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и надлежног завода да заштиту природе.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика, један од важних фактора је и постојећа путна и железничка инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана. Такође, важан фактор је и покривеност територије средњенапонском и високонапонском мрежом и постојање трансформаторских станица и могућност прикључења на њих.

Соларне електране могу се градити ван насеља на пољопривредном земљишту на основу урбанистичког плана, односно у радним зонама у насељима на основу урбанистичког пројекта.

Хидроенергију канала могуће је користити изградњом малих хидроелектрана на каналима или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидроелектране се могу градити на постојећим водотоцима, на пољопривредном и водном земљишту, по правилима уређења и грађења дефинисана овим Просторним планом, за делове територије за које није предвиђена израда урбанистичког плана.

6.3.4. Енергетска ефикасност

Један од приоритета енергетског развоја је рационална употреба квалитетних енергената и повећање енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Нерационална потрошња енергије је, у највећој мери, последица значајног коришћења енергије, посебно електричне, у домаћинствима и јавним и комерцијалним делатностима, првенствено за потребе грејања.

Основни циљ је повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, што је од значаја са економског аспекта и заштите животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

У циљу истог потребно је:

- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрије, саобраћаја, зградарства и комуналних услуга;
- побољшање постојећег и даљи развој система даљинског грејања, развој гасоводне мреже, која ће омогућити супституцију коришћења електричне енергије и класичних фосилних енергената;
- пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих, уз поштовање принципа енергетске ефикасности;
- утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије;
- унапређење и развој статистичких података и енергетских индикатора за праћење енергетске ефикасности;
- замена класичних сијалица тзв. штедљивим;
- оснивање подстицајних фондова за реализацију програма и пројеката енергетске ефикасности на локалном нивоу;
- унапређење технолошког нивоа индустријских предузећа;
- обнова целокупног возног парка.

6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА ИНФРАСТРУКТУРА

Садашњи развој електронске комуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе, грађана и привреде. У наредном периоду, у области комуникационих система, неопходно је увођење дигиталне технологије, како за нове

објекте, тако и замена постојећих аналогних комутационих система, тј. аналогних телефонских централа, довољног капацитета, којим ће се омогућити неопходно укидање двојничких и инсталација дигиталних (ISDN и HDSL) телефонских прикључака.

Проширење комутационих система реализоваће се осим проширењем главних комутационих система и путем инсталирања истурених претплатничких степена где концентрација корисника то захтева.

Дигитализацију је потребно извршити на свим нивоима, што подразумева и увођење оптичких каблова у месне мреже и до крајњих корисника. Дигитализацију и проширење комутационих система пратиће и проширење транспортне мреже, засноване на постојећим и новим оптичким кабловима и система преноса најсавременије дигиталне технологије.

У области приступних мрежа користиће се оптички, симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

На подручју Плана, поред постојећих међумесних кабловских веза: **Кикинда-Зрењанин** (Кикинда-Башаид), **Банатска Топола-М24** (државни пут Зрењанин-Кикинда), **Кикинда-Суботица** (Кикинда-Мали Иђош, Иђош-Сајан), **Кикинда-Руско Село** (Кикинда-Наково, Наково-Банатско Велико Село, Банатско Велико Село-Нови Козарци, Нови Козарци-Руско Село), **Кикинда-Мокрин, Галад-М24** (магистрални пут Зрењанин-Кикинда), предвиђена је изградња оптичких спојних каблова међумесне мреже у складу са плановима развоја надлежних предузећа и на следећим релацијама: Кикинда-Наково-Банатско Велико Село-Нови Козарци-Руско Село, Кикинда-Нови Кнежевац, Кикинда-Суботица, Кикинда-Нови Бечеј, Кикинда-Ада, Кикинда-Чока, Кикинда-Нова Црња (Руско Село-Српска Црња), Кикинда-Зрењанин, Кикинда-граница Румуније, Мокрин-Црна Бара.

Такође, оптички каблови за потребе електронских комуникација (фиксне, мобилне, метрополитен мреже) се планирају уз постојеће и планиране саобраћајнице свих рангова.

РР веза планирана је на релацији Кикинда - Руско Село.

За свако домаћинство обезбедити по један - два директна телефонска прикључка, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике.

Базне радио станице мобилних комуникација по плановима развоја надлежних предузећа планиране су на локацијама у КО Кикинда, КО Руско Село, КО Нови Козарци, КО Банатско Велико Село, КО Сајан, КО Иђош, КО Банатска Топола, КО Башаид, КО Мокрин.

С обзиром на брз развој мобилних комуникационих система као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са овим Планом, односно урбанистичким плановима за подручја Плана где су исти прописани као и плановима развоја надлежних оператера, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система и изградњу нових у складу са плановима надлежног предузећа. Уређаји емисионих система и антенски носачи постављаће се на антенске стубове, као и на постојеће више објекте.

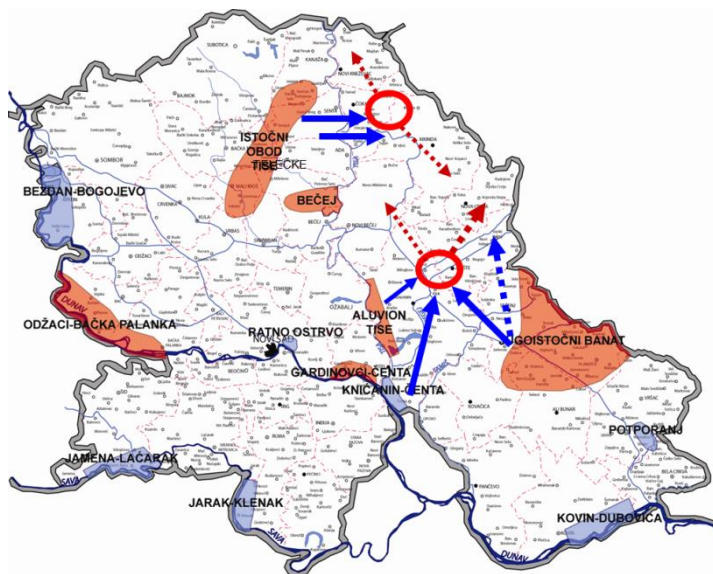
За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни електронски комуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору Општине вршиће се у складу са овим Планом и плановима развоја, односно условима надлежних предузећа.

6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.5.1. Снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају регионални систем Горње Тисе), из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Кикинде, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета. Дугорочно посматрано, решење водоснабдевања треба тражити у формирању централног постројења за комплетан третман воде, са базирањем на ресурс подземних вода и – или речне воде Тисе, и изградња магистралних повезних ценовода до свих насеља општине.

Слика 3. Микорегионална изворишта – могући правци водоснабдевања (Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини, ПМФ – Департман за хемију, биохемију и заштиту животне средине из Нови Сад)

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибуциону мрежу за обезбеђење сваког потрошача водом довољном количином, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а која се напаја из микорегионалног система водоснабдевања "Горња Тиса".

Постојећи извори и бунари у насељима задржавају се као допуна система, уз њихово уређење, контролу и заштиту квалитета воде за санитарну употребу.

Трасе дистрибутивних ценовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад ценовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом ће се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

Алтернатива овоме је довођење вода са већих удаљености са такозваном "Банатском магистралом", из изворишта регионалног водоснабдевања Ковин-Дубовац-Банатска Паланка.

Слика 4. Шематски приказ регионалног водоводног система Дубовац-Зрењанин-Кикинда (Институт за водопривреду Ј.Черни, Београд, 2006)

До тада, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима.

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата због континуалног пропадања извесног броја бунара, а и како би се у насељима са по једним бунаром остварио потребан резервни капацитет.

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе општине Кикинда за водом за пројектовани период, одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње.

Висококвалитетне воде ($10^6\text{m}^3/\text{год.}$)	Индустрија ($10^6\text{m}^3/\text{год.}$)	Укупно ($10^6\text{m}^3/\text{год.}$)
31,0	6,2	37,2

Извор: Водопривредна Основа Србије, 2002.

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина (што би могао да буде случај код малих насеља са једним до два бунара), то ће захтевати оформљивање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 - 150 л/стан.-дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво. Не предвиђа се потрошња воде преко 150 л/стан.дан јер ће се увођењем економске цене воде знатно изменити понашање потрошача. Предложене су следеће норме потрошње које су у оквиру норми потрошње које егзистирају у земљама ЕУ:

- Градови (насеља) преко 20.000 становника 150 л/стан. дан,
- Градови (насеља) између 10.000 - 20.000 становника 140 л/стан. дан,

– Насеља између 5.000 - 10.000 становника	130 л/стан. дан,
– Насеља са мање од 5.000 становника	120 л/стан. дан.

Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања, потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи.

Рационално коришћење водних ресурса подразумева: коришћење висококвалитетних вода само за пиће, а захватање мање квалитетних вода из водотока и језера уз неопходан третман за потребе наводњавања, индустријских техничких вода и осталих намена које су мање захтевне по питању квалитета сирове воде.

Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести осим на већ поменуте начине:

- смањењем броја дефеката заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже,
- увођењем што бољег система мерења како би се открила места настанка губитака,
- едукацијом – дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду и посебно,
- политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара.

Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани.

Снабдевање технолошком водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације или из водотокова.

Студијом "Алтернативна решења снабдевања водом становништва и индустрије Војводине", као дела Националног програма "Уређење, заштита и коришћење вода у Србији" дате су препоруке да се испитају техно-економске оправданости 3 предложена алтернативна решења:

- коришћење локалних изворишта уз најновију технологију пречишћавања, која је тренутно доступна и која може решити проблем кондиционирања веома лоше сирове воде на адекватан начин,
- комбинација коришћења локалних изворишта са регионалним извориштима подземних вода,
- комбинација коришћења локалних изворишта са регионалним извориштима површинских вода.

Без обзира на избор једног од коначних стратешких опредељења дугорочног снабдевања водом, сви остали неопходни радови и мере на изградњи објеката који недостају (резервоар, црпне станица), и доградња дистрибутивне мреже могу се одвијати као што су планирани. Уколико дође до прихватања другог или трећег алтернативног решења, отпала би изградња планираног постројења за кондиционирање воде.

Приоритетне активности предложене акционим планом за област Квалитет и количине воде за пиће су следеће:

- утврђивање дугорочне стратегије водоснабдевања на основу закључака и препорука "Студије алтернативних решења снабдевања становништва и насеља Војводине";
- повећање капацитета изворишта бушењем нових и регенерацијом постојећих атрофираних бунара у складу са усвојеном стратегијом;
- реконструкција дела неадекватне и изградња нове дистрибутивне мреже према дефинисаној и усвојеној стратегији;
- формирање комплетног централног система водоснабдевања изградњом кључних објеката који недостају у систему - резервоара, црпних станица, постројења за кондиционирање воде и осталих пратећих објеката и инфраструктуре;
- постепено смањење губитака у дистрибутивној мрежи и њихово свођење на прихватљив проценат од око 20% уз искључивање нелегалних прикључака;
- рационализација потрошње у домаћинствима и привреди путем кампање едукације и информисаности становништва о неопходности смањења нерационалне потрошње воде;
- формирање месних водовода за већа насељена места или њихово повезивање са централним водоводним системом Кикинде;
- изградња јавних чесми за мања насељена места;
- постепено увођење економске цене воде.

6.5.2. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору Кикинде развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- заштите канализациони систем и објекте на њему;
- заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања. После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент, концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежно водопривредно предузеће.

Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

У наредном периоду следи даља изградња канализационе мреже у Кикинди, као и почетак изградње у осталим насељима општине, као и проширење капацитета постојећег пречистача у Кикинди. Обзиром да у осталим насељима општине не постоји изграђена јавна канализациона мрежа, иста ни не може да се гради без започињања активности на изградњи уређаја за пречишћавање отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом.

Мања насеља, туристички локалитети и центри, као и викенд зоне, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање – (Биодиск, Биотип, Минокс).

Ова мала постројења служе за потпуно биолошко пречишћавање отпадних вода из мањих насеља, хотела, одмаралишта и сл., а капацитета од 50 до 2000 ЕС (еквивалентних становника). Степан пречишћавања на таквим пречистачима је већи од 95% разградње органске материје, а по захтеву се може извести и поступак са уклањањем азота и фосфора.

Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих насеља, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама).

Планирању и пројектовању ППОВ приступа се након анализе улазних параметара и излазних критеријума, односно након усвајања капацитета постројења и технолошког процеса пречишћавања, претходне анализе алтернативних решења израђеним према потребама пречишћавања, локалним условима урбаног подручја и техно-економским подацима. Из одабраног процеса пречишћавања произилази избор објеката и уређаја, избор локације ППОВ, конципирање шеме постројења, дефинитиван хидраулички пропрачун, избор опреме, архитектонско-грађевинско обликовање, услови извођења и експлоатације постројења, услови заштите на раду, и др.

На местима где јавна канализациона мрежа није изграђена, до изградње таквих система, примењиваће се водонепропусне септичке јаме, које ће се, према потребама, периодично празнити аутоцистернама надлежног комуналног предузећа.

Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних бетона,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње
- да буду удаљене од бунара најмање 8 m.

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима општине Кикинда, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливама у најближе потоке путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала (потока). За атмосферске отпадне воде са зауљених и запрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у третираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде плана који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода

веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл.). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водoprивредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља, и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења II₆ класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и отпадне воде сакупљати постојећом већ изграђеном канализацијом мешовитог типа. Уколико на неким подручјима не постоји изграђена канализација или она није сепаратног типа потребно је предвидети изградњу колектора у којем би се посебно одводиле отпадне воде.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II₆ класи квалитета воде могу се без пречишћавања упуштати у природне токове, мелиорационе канале, ретензије по ободу насеља и сл.

Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређен начин да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предtretман код сваког загађивача пре упуштања у канализацију као и пречишћавање на пречистачу пре упуштања у мелиорациони канал, тако да упуштена вода задовољава класу квалитета воде:

- БПК₅ ср. Дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан N до 15 mg/l
- укупан P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама водама

Захтеве за квалитет ефлуента (БПК, ХПК, суспендоване материје, азот, фосфор и др.) треба ускладити са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у води и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС бр.67/2011 и 48/2012) и Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање (Службени гласник РС бр.50/2012).

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале и баре било какве воде, осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за прикупљање и третман атмосферских и санитарно-фекалних односно технолошких вода потребно је радити строго одвојено.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима, који обрађују ове услове а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Депоније комуналног отпада

Након формирања региона за управљање отпадом за више општина, општина Кикинда је постала носилац активности, израђен је План управљања отпадом, на нивоу локалне самоуправе, који је прецизирао начин и динамику сакупљања отпада и План управљања отпадом за цео регион.

На простору општине Кикинда изграђена је регионална депонија на локацији предвиђеној за општинску депонију у Кикинди, која ја утврђена Студијом о избору локације и потребном планском и пројектном документацијом.

Према Закону о управљању отпадом, јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина.

Третман отпада животињског порекла

Одлагања сточних лешева треба вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници (лешеви кућних љубимаца, лешеви животиња у неприступачним подручјима и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести) у складу са Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева и Правилника о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ И КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Деградирани квалитет животне средине у општини Кикинда, са многобројним проблемима: загађен ваздух, лош квалитет воде за пиће, интензивна експлоатација нафте и гаса и др. захтева примену одређених просторно-планских и пре свега техничко-технолошких мера у контексту заштите животне средине и становника Општине.

Заштита ваздуха

Према подацима мерења и карактеристикама загађености ваздуха на територији Кикинде, уочава се негативан утицај индустрије, која је концентрисана у центру Општине, али има утицаја и на окружење, посебно у правцу дувања доминантних ветрова.

Индустрија са застарелим технологијама, које се неће, у скорије време иновирати, неопходно је да примењује мере заштите животне средине, у складу са пројектним решењима, националним и међународним законским актима и захтевима ИСО-система квалитета (у организацијама са овим сертификатима), које се контролишу од стране локалне самоуправе, чија је то и надлежност.

Планом се постојећи индустријски објекти задржавају, али се морају евидентно технолошки унапредити.

Стратегију развоја индустрије треба усмерити и ограничити на оне индустријске објекте који не загађују ваздух односно не врше емисију аерозагађивача.

Као мера заштите квалитета ваздуха на територији Општине, потребно је изградити локални регистар извора загађивања и успоставити систем праћења и контроле нивоа загађености ваздуха. Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму, који за своју територију доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, у складу са наведеним програмом.

У индустријским објектима, који нису обухваћени мрежом мониторинга квалитета ваздуха, треба обезбедити вршење континуалног и/или повремених мерења/узимања узорака загађујућих материја и примењивати одређене техничко-технолошке мере заштите, према потреби, којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности. Уколико дође до квара уређаја, којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року.

Код стационарног извора загађивања, где се током обављања делатности могу емитовати гасови непријатних мириса, обавезна је примена мера које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије.

Око постојећих индустријских зона неопходно је формирати заштитне појасеве, као баријере у промету аерозагађивача у односу на околне садржаје.

Изградњом обилазнице око општинског центра Кикинде, као сегмента будуће трасе пута највишег хијерархијског нивоа овог простора на правцу Нови Кнежевац – Сента – Кикинда – Зрењанин (или граница Румуније) ће се елиминисати транзит ван урбаног простора, односно минимизираће се негативни утицаји транзита на квалитет ваздуха и индиректно на воду и земљиште, нарочито у зони урбаног простора Кикинде.

Поред аерозагађења, бука се појављује у одређеној мери, као пратећи феномен саобраћаја. Обавезе локалне самоуправе у контексту заштите од буке су дефинисане Законом о заштити од буке у животnoj средини.

Праћење нивоа буке треба вршити Правилником о дозвољеном нивоу буке у животnoj средини, Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке и Правилником о методологији за израду акционих планова и Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животnoj средини.

Укључењем Општине у спровођење Стратегије управљања отпадом и прихватањем савременог концепта одлагања отпада и сточних лешева, обезбеђује се заштита ваздуха од досадашњих негативних утицаја неуређених одлагалишта отпада и неадекватног третмана сточних лешева.

Током истраживања и експлоатације нафте и гаса неопходна је примена заштитних мера ваздуха од загађивања, у складу са законским и подзаконским актима.

Око комуналних површина, економија, пољопривредног добра, фарми, саобраћајница и др. потребно је формирати зелене заштитне појасеве, који ће бити у функцији заштите ваздуха од дистрибуције аерозгађивача.

Заштита вода

Заштита воде, као природног ресурса и обезбеђење довољних количина квалитетне воде за пиће, реализоваће се развојем регионалног водоводног система, односно формирањем централног постројења за комплетан третман воде и изградњом магистралних повезних цевовода, до свих насеља Општине. До тада, као прелазно решење, повећаће се број црпних бушотина на постојећим или новим извориштима, са изградњом појединачних уређаја за побољшање квалитета воде (односно за пречишћавање и дезинфекцију) до законски прописаних критеријума.

Због ограничених количина воде, потребно је обезбедити рационалну потрошњу односно висококвалитетну воду користити за пиће, а за остале намене мање квалитетну воду. Код индустријских објеката, који троше већу количину воде у току процеса рада, неопходна је примена рецикулације воде, што ће обезбедити вишеструку употребу воде, њено очување и заштиту од потенцијалног загађења. Такође је потребно планирати истраживања квалитета и квантитета подземних вода, као могућих додатних извора водоснабдевања.

У погледу одвођења отпадних вода, на територији предметне Општине ће се изградити сепарациони канализациони системи, посебно за фекалне, а посебно за атмосферске воде, које ће се пре упуштања у реципијент пречишћавати на централном уређају за пречишћавање.

Индустријске отпадне воде ће се евакуисати посебним системима, уз предtretман, до централног уређаја за пречишћавање и затим ће се упуштати у реципијент.

За мања насеља, туристичке локалитете, центре и викенд зоне, за одвођење отпадних вода ће се обезбедити компактни уређаји за биолошко пречишћавање и бетонске водонепропусне јаме.

Око изворишта воде на територији целе Општине потребно је обезбедити заштиту од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

У циљу заштите воде, током истраживања и експлоатације нафте, потребно је применити мере заштите, у складу са законским и подзаконским актима и вршити мерења постављањем контролних пиезометара у контексту утврђивања евентуалног истицања нафте и могуће деградације водоносног слоја, а индиректно и земљишта.

Забрањује се упуштање отпадних вода у напуштене бунаре.

Регулисање водног режима у земљишту ће се вршити изградњом и реконструкцијом постојећих хидротехничких мелиоративних система.

Заштита предметног простора од спољних и унутрашњих вода ће се обезбедити одржавањем и заштитом постојећих водопривредних објеката и реализацијом услова, уз обезбеђење њихове сигурности.

Заштита земљишта

У контексту заштите земљишта, као природног ресурса, предвиђају се одређене мере и активности.

Због интензивне пољопривредне производње, неопходно је вршити контролисану примену агротехничких и хемијских мера заштите биља да би се тло заштитило од потенцијалног загађења.

У циљу заштите земљишта, потребно је извршити идентификацију контаминираних подручја (неуређена одлагалишта отпада, сточна гробља, зоне интензивне пољопривредне производње, постојећи привредни комплекси) и извршити санацију и ремедијацију ових површина, према пројектима ремедијације.

Већи број привремених исплачних јама ће се санирати и рекултивисати, а садржај (исплака) ће се однети на депонију исплаке у Новом Милошеву.

У погледу заштите земљишта од загађења, неопходна је забрана депоновања исплаке на простору општине, а у грађевинском подручју треба ограничити даљу експлоатацију нафте, уз обавезну ревизију зона заштите око бушотине.

Обзиром на акутне проблеме због неадекватног одлагања комуналног отпада, Кикинда се међу првим Општинама у Војводини укључила у реализацију принципа Стратегије управљања отпадом и у складу са тим носилац је активности на формирању региона за управљање отпадом за више Општина. На простору општине Кикинда изграђена је нова, регионална депонија на локацији предвиђеној за општинску депонију у Кикинди, која ја утврђена Студијом о избору локације, израђен је и Урбанистички пројекат за ову локацију, анализа утицаја на животну средину и главни пројекти. Након формирања региона за управљање отпадом за више општина, за који су се заинтересовале општине Бечеј и Ада и потписале споразум о формирању региона, израђен је План управљања отпадом, на нивоу локалне самоуправе, који је прецизирао начин и динамику сакупљања отпада. Израђен је План управљања отпадом за цео регион, којим је утврђена потреба формирања мреже трансфер и сакупљачких станица у односу на положај регионалне депоније. Не постоји потреба за формирањем трансфер станице на територији Општине, обзиром да се локација регионалне депоније налази на територији КО Кикинда, североисточно од општинског центра.

Према Закону о управљању отпадом, члан. 97, Јединица локалне самоуправе дужна је да у року од годину дана од дана ступања на снагу Закона изради попис неуређених депонија на свом подручју, а у року од две године изради пројекте санације и рекултивације неуређених депонија, на које сагласност даје Аутономна Покрајина Војводина. Попис неуређених депонија неопходно је да садржи податке о локацији, просторним и геометријским карактеристикама, врстама и количинама одложеног отпада, рокове њихове санације и рекултивације, као и друге податке од значаја за утврђивање и спровођење пројеката.

Одлагања сточних лешева треба вршити у складу са Стратегијом управљања отпадом односно Законом о ветеринарству.

У погледу решавања проблематике третмана отпада животињског порекла, Закон о ветеринарству прописује систем који обухвата обавезе локалне самоуправе као и свакога ко својим радом ствара отпад животињског порекла.

Третман отпада животињског порекла у складу са овим Законом, подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину. У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници (лешеви кућних љубимаца, лешеви животиња у неприступачним подручјима

и они који су сврстани у другу категорију у случају избијања нарочито заразних болести) у складу са важећим Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева и Правилника о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објеката за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице.

Индустријски опасан отпад се одлаже на прописан начин, у кругу комплекса индустрије која га производи. Обзиром да на територији Републике нема објекта за прихват и третман опасног отпада препоручује се извоз или привремено складиштење на начин прописан Правилником о начину складиштења, паковања и обележавања опасног отпада. За наведене активности је задужен "загађивач" односно индустријски објекат који производи опасан отпад.

Адекватним водоснабдевањем и одвођењем отпадних вода (фекалних, индустријских и атмосферских) и њиховим пречишћавањем до прописаног квалитета, који захтева реципијент, обезбедиће се и заштита тла од потенцијалне деградације.

Повећањем процента шумовитости, посебно формирањем шумских заштитних појасева, заштитиће се земљиште, посебно пољопривредно земљиште, од негативног утицаја еолске ерозије и унапредиће се санитарно-хигијенски и амбијентални услови предметног простора.

Обзиром на утврђено присуство термоминералних вода, које имају потенцијале за развој бањског туризма, потребно је створити услове за формирање бањског комплекса и његову афирмацију.

Због значајних резерви глине и песка, потребно је наставити са истраживањима и експлоатацијом нових налазишта. Напуштена и искориштена лежишта минералних сировина је неопходно санирати и рекултивисати, у складу са законским прописима.

7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу. Управљања вредностима предела и физичке структуре насеља на подручју обухвата Плана подразумева:

- очување предела и њиховог идентитета и унапређење предела и предеоне разноврсности;
- постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела;
- планирање привредног развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама (регионалним карактером предела и физичком структуром насеља);
- правовремену и активну заштиту природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, а чија се заштита у будућности очекује, као и заштиту споменика културе и препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- санацију и ревитализацију предела који су нарушени;
- подстицање позитивних и минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја, пограничне области).

На простору обухвата Плана се могу издвојити *полуприродни* и *културни предели*, где се у оквиру културних разликују *рурални* и *урбани*, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Карактеристичне *полуприродне пределе* који се екстензивно користе, представља СРП "Пашњаци велике дропље", подручја предвиђена за његово проширење, као и остала станишта дивљих биљних и животињских врста која је потребно очувати кроз заштиту укупног биодиверзитета. Заштиту биодиверзитета је могуће остварити кроз заштиту великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта (континенталних сланих степских станишта, ритских станишта, малих шумовитих простора, екстензивних агрикултура и обала канала и канализованих водотока као еколошких коридора). Заштита, уређење и развој природе подразумева и смањење притисака на биодиверзитет кроз рационално коришћење природних и биолошких ресурса.

У оквиру *руралних предела* (аграрни предели и сва сеоска насеља) је потребно успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на предео и постизања предеоне разноврсности. У том смислу је потребно очувати и заштитити рубна станишта, живице, међе, појединачна стабла, баре и ливадске појасеве, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом.

У оквиру аграрних предела је потребно ограничити ширење радних површина, забранити непланску експлоатацију минералних сировина, спроводити рекултивацију на деградираним површинама, фаворизовати аутохтоне врсте и формирати еколошке коридоре.

Развој *руралних предела* сеоских насеља, треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити: очување и унапређење карактеристичне структуре и слике *руралних предела* и очување архитектонског идентитета насеља. У том смислу заштитити и очувати највредније аутентичне пределе, локалне симболе, културно-историјске вредности, хармоничан однос изграђеног и отвореног простора, успоставити традиционалан начин коришћења обраде земљишта у функцији предеоног диверзитета и очувати традиционалну архитектуру.

Развој *ураног предела* (насеље Кикинда као општински центар) који је изложен бројним и конфликтним притисцима развоја, али и поседује значај за квалитет живота становништва, треба обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре *ураног предела* и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља.

Потребно је сачувати идентитет и структуру насеља, очувати и унапредити специфичан карактер делова насеља, обезбедити урбани ред, афирмисати културне вредности насеља и делова насеља, нове градске репере и подручја посебне атрактивности. Очувати и унапредити однос физичке структуре насеља, природних основа развоја и непосредног окружења и заштитити и афирмисати компоненте природе у насељу и јавне просторе.

У насељима на простору обухвата Плана, заштита биодиверзитета се заснива на стварању и одржавању зелених површина. Формирање система зелених површина насеља, доприноси повезивању природне средине са урбаним простором.

7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На простору обухвата Плана су евидентиране просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности: заштићена подручја, подручја планирана за заштиту, станишта врста од националног значаја и подручја од међународног значаја. На основу Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије, на предметном подручју је утврђено еколошки значајно подручје и деонице еколошких коридора.

У оквиру заштите **заштићених подручја** на територији општине Кикинда (СРП "Пашњаци велике дропље" и Спомеником природе "Парк Бландаш" у насељу Кикинда), која се штите на основу Закона о заштити природе, потребно је спроводити мере над заштићеним подручјима у складу са актима о заштити. Потребно је спровести поступак проширења Резервата, чији је део на територији општине Кикинда, на основу покренутог поступка (Обавештење о покретању поступка проширења СРП "Пашњаци велике дропље") и донети нову Уредбу о заштити.

- На подручју предвиђеном за проширење СРП "Пашњаци велике дропље" забрањен је сваки облик изградње објеката и промена намене простора у циљу очувања простора и заштите осетљиве популације велике дропље. Забрањују се активности које би нарушиле станишта (преоравање пашњака, мелиорација и уређење вода, изградња рибњака, садња дрвећа и експлоатација травног покривача). Дозвољена је ограничена испаша крава и оваца. Након истраживања ће бити донета Уредба са тачним границама Резервата, режимима и мерама заштите.

Слика 5. Визиторски центар

- На локацији на ивици СРП, на парцели 15669 КО Мокрин, на месту старог салаша, предвиђена је изградња Визиторског центра за посматрање велике дропље.

У складу са условима Покрајинског завода за заштиту природе, скида се заштита са Спомен парка Кикиндско-Мокринском партизанском одреду, а овај простор се резервише за туристичко-рекреативне намене.

Подручја планирана за заштиту представљају Слатине Баната: КИК 04 - Пашњаци код Иђоша, КИК 05 - Пашњаци јужно од Сајана, КИК 06-Велики Бикач и КИК 08 - Парлог (слатине). Заједно са КИК 03 а,б - зимским стаништем и хранилиштем велике дропље, КИК 07 а,б - баре код Новог Козарца, 9 а,б и 10, представљају **станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја**, на којима је потребно ускладити коришћење тих простора са режимом и мерама заштите. Опстанак угрожених дивљих врста (сисара, птица, гмизаваца и водоземаца), обезбедити одређеним мерама заштите које су дефинисане Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака и гљива.

У складу са овим Правилником, заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

На зимском станишту и хранилишту великих дропљи забрањена је изградња, промена намена и деградација простора. Препоручује се пашарење, узгој луцерке, жита и уљане репице. На подручју учесталог прелета великих дропљи забрањује се изградња трасе далековода.

Предстојећим процесом валоризације станишта заштићених и строго заштићених врста, надлежна институција ће утврдити на којим стаништима постоје услови за трајно очување природних вредности, а за које постоје други приоритети одрживог развоја. Нека од станишта ће ући у састав подручја планираних за заштиту, подручја приоритетних за валоризацију и стављање под заштиту, или ће постати део еколошке мреже. Очување и унапређење станишта је предвиђено на основу Правилника о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување.

Пашњаци велике дропље представљају **подручје од међународног значаја за очување биолошке разноврсности** (део ЕМЕРАЛД мреже RS00000022, IPA подручје Северни Банат – значајно биљно подручје и ИБА подручје RS008IBA – подручје значајно за птице).

Пашњаци велике дропље су еколошки значајно подручје и чине део **еколошке мреже** на територији АП Војводина заједно са еколошким коридорима (Тиса и Златица–утврђени међународни еколошки коридор, Кикиндски канал и његов обални појас – идентификовани регионални еколошки коридор, Слатинско степски коридор Баната КИК04 и КИК05 и Ђукошин канал као идентификовани регоинални еколошки коридор и мелиоративни канали као локални еколошки коридори).

Заштиту еколошке мреже је потребно спроводити на основу Уредбе о еколошкој мрежи којом се обезбеђује спровођење мера заштите ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, одрживог коришћења и обнављања природних ресурса и добара и унапређења заштићених подручја, типова станишта и станишта дивљих врста.

7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

На простору општине Кикинда налазе се непокретна културна добра која је утврдио Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, у складу са Законом о културним добрима.

Непокретна културна добра на овом простору су: споменици културе и добра која уживају предходну заштиту, односно археолошки локалитети и низ објеката предложених за заштиту кроз документацију.

Споменици културе су објекти од значаја за идентитет простора и усмеравање његовог даљег развоја (коришћење у туристичкој презентацији простора). У споменике културе уврштени су значајни објекти у самим насељима (Зграда Великокикиндског дистрикта, Српска православна црква, Сувача, Богомоља Водица, цркве, објекти управе). **Археолошка налазишта** се налазе углавном у атарима насеља Мокрин, Иђош, Сајан, Башаид, Кикинда, Руско Село, Банатска Топола. На подручју општине Кикинда евидентирана су и **културна добра која уживају предходну заштиту**. Добра под предходном заштитом имају исти третман, као и непокретна културна добра и за њих важе исте мере заштите као и за непокретна културна добра.

Културна добра општине Кикинда чине скуп творевина материјалне и духовне културе настале на простору општине Кикинда. Услови заштите културних добара подразумевају очување свих карактеристика на основу којих је утврђено њихово културно својство. Услови заштите се односе на све категорије непокретних културних добара и односе се на конзервацију и презентацију већ истражених непокретних културних добара, као и истраживања угрожених локалитета и спречавање њиховог даљег урушавања.

Споменици културе и добра која уживају предходну заштиту (наведени у табелама 6 и 7) су у складу са Условима и мерама заштите непокретних културних добара општине Кикинда добијених од Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица – приложени у Документационој основи Просторног плана.

Табела 6. Попис споменика културе у општини Кикинда

Назив добра	Место	Значај
Зграда некадашње Општине	Башаид	Од великог значаја
Српска православна црква	Башаид	Од великог значаја
Богомоља Водице-посвећена Огњеној Марији на Текији	Кикинда	Од великог значаја
Српска православна црква Св. Арханђела и Михаила и Гаврила	Иђош	Од великог значаја
Партизанска база салаш Виде Деспотова на Јарашу	Мокрин	-
Сремска православна црква Светог Саве	Мокрин	Од изузетног значаја
Маузолеј Чарнојевића	Руско Село	-

Археолошка налазишта - Остаци материјалне културе са више десетина археолошких налазишта указују да су најстарија људска станишта на простору кикиндске општине постојала у неолиту, бронзаном и раном гвозденом добу. Једно од неолитских људских станишта постојало је на локалитету "Градиште" у атару Иђоша. Код Накова постоји локалитет на којем је пронађена керамика из бакарног доба. Многе хумке су антропогеног порекла. Сматра се да су из раног бронзаног доба, а њихов постанак се приписује тзв. "степским народима".

У атару Мокрина откривени су трагови насеља из раног бронзаног доба, чији је археолошки материјал познат под именом "мокринска култура", као и једна некропола из истог периода. Из бронзаног доба су и два локалитета у атару Иђоша.

Из раног гвозденог доба постоји више налазишта насеобинског карактера у околини Иђоша и Банатске Тополе.

Евидентирана археолошка налазишта од стране Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица (реферална карта 3) су:

- у простору КО Мокрин евидентиран је највећи број археолошких налазишта: 32. У околини насеља се налази некропола из раног бронзаног доба 1500-1400 г.п.н.е, са предметима од камена, глине, керамике, бронзе, бакра и сребра. У археолошкој науци налази у атару Мокрина названи су "Мокринска култура". Осим налазишта из неолита и раног бронзаног доба у Мокринском атару су евидентирани остаци следећих култура: Словени - средњи век, Сармати, Јазире.
- у простору КО Кикинда евидентирано је 24 налазишта. Најзначајнија налазишта су Хумка Кинђа - вишеслојно налазиште; Хумка на Брешћу, Фодорова циглана, Циглана "Алекса Радосавчев", Рудина пашњак, Бабићева циглана, Ворађожинов салаш, Водице, Коцкаров салаш, Рудина, Пескара. Евидентирани су остаци различитих култура: праисторијска станишта, неолит и рано бронзано доба, сарматска култура, култура средњовековних Словена, Халташтско насеље.
- у простору КО Иђош евидентирано је 17 налазишта. Најзначајнија налазишта су остаци различитих култура: праисторија, неолит, средња и касна бронза, баденска, халштатска и сарматска станишта.
- у простору КО Сајан, КО Башаид, КО Руско Село и КО Банатска Топола евидентирани су археолошки локалитети.

Добра која уживају предходну заштиту

Према Закону о културним добрима, добра под претходном заштитом имају исти третман, као и непокретна културна добра (НКД). Попис добара која уживају претходну заштиту:

Табела 7. Добра предвиђена за претходну заштиту

Насеље	Добра предвиђена за претходну заштиту
Сајан	- Римокатоличка црква посвећена Светом Стефану - Парохијски дом - Управна зграда земљорадничке задруге "Сајан" - Сеоска кућа са сунчаним забатом
Иђош	- Земљорадничка задруга "Клас" - Млин – мали сеоски млин - Месна заједница и пошта
Мокрин	- Водица на раскрсници путева - Куће у улици Св. Саве бр. 92, 94 - Родна кућа Мирослава Антића бр. 20 - Млин, Светозара Милетића бр. 9 - Католичко гробље, Иге Добросављева - Православно гробље, Иге Добросављева - Породичне куће у улици Иге Добросављева
Кикинда	- Економија "Јединство" бивши Драхслеров салаш
Башаид	- Салаш Ђурић Драгана, винацаид - Магазин за жито, Николе Тесле бр. 106 - Капела породице Димић, православно гробље
Бикач	- Римокатоличка црква, Јована Поповића бр. 53
Банатска Топола	- Римокатоличка црква и крст испред ње, Башаидска бр. 21
Руско Село	- Римокатоличка црква, Братства Јединства бр. 159 - Млин у улици Српских добровољаца - Сеоска стамбена зграда, Петефи Шандора бр. 21 - Сеоска стамбена зграда, Фејеш Кларе бр. 46
Нови Козарци	- Амбијентална целина Трг Краља Петра I - Угаона стамбена зграда, Сутјеска бр. 4 - Сеоска стамбена зграда, Генерала Драпшина бр. 24 - Сеоска стамбена зграда, Крајишка бр. 41
Наково	- Амбијентална целина улица Главна
Бан. Велико Село	- Вила са парком, Пана Ђукића 1
	- Амбијентална целина у ул. Српских ратника

У добра која уживају предходну заштиту спадају јавни споменици: крајпуташи и споменици НОБ-а.

Коришћење културног наслеђа

Културно наслеђе представља основ туристичке понуде подручја, али се морају истовремено развијати и остали видови коришћења: едукативна и привредна димензија која међусобно интегрисани чине одговарајући приступ наслеђу као ресурсу. Повезивање културног наслеђа са природним ресурсима (кикиндски мамут и СРП "Пашњаци велике дропље") требало би да буде база за будући развој туризма на овом подручју.

Туристички аспекти

На простору општине Кикинда, а посебно у контексту ширих регионалних културно-историјских веза могуће је препознати низ подручја и локалитета културног наслеђа који могу постати део туристичке понуде од локалног преко националног, до међународног значаја (Кикиндски мамут, Сувача, мокринска некропола).

Обзиром на слојевитост културног наслеђа Кикинде, различитост културних добара – како по врсти, тако и по вредности и значају препознају се различити нивои потенцијалних итинерера који се свде на следеће:

- локалне културне везе,
- националне културне везе,
- међународне културне везе.

Поједини елементи могу постати део ширих културних итинерера, што захтева програмско повезивање на овом плану са ширим окружењем, али и неопходно претходно улагање у њихову конзервацију, презентацију и инфраструктурно опремање.

7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Војни комплекси који се налазе на територији општине Кикинда нису више перспективни за потребе одбране и обухваћени су Мастер планом за отуђење непокретности, који је усвојила Влада Републике Србије. Намена војних комплекса који се налазе у грађевинском подручју града Кикинде биће дефинисана у Генералном плану Кикинде, а реализација планских решења биће могућа тек након коначног регулисања имовинско правних односа.

Војни комплекс у ул. Стрелиште бб се налази изван граница грађевинског подручја града Кикинде и овим Планом намена овог простора је и надаље дефинисана као стрелиште. Реализацији овог планског решења не може се приступити све до момента коначног регулисања имовинско правних односа између Министарства одбране Републике Србије и будућег власника, односно корисника овог војног комплекса.

За заштиту становништва од ратних дејстава, на подручју Општине Кикинда планирана је изградња склоништа основне и допунске заштите и заклона. Изградња ових објеката планирана је у складу са Законом о ванредним ситуацијама и Одлуком о утврђивању степена угоржености насељених места у Општини Кикинда, са рејонима угрожености и одређеном врстом и обимом заштите у тим рејонима (ОШЦЗ, 1992. год.).

7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Заштита од **земљотреса** подразумева примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи објеката на сеизмичким подручјима. Адекватном применом прописа којима је регулисана изградња објеката на сеизмичком подручју знатно ће се умањити оштећења на објектима у случају појаве земљотреса јачине 7°MCS скале. Приликом планирања (зонирања) насеља у урбанистичким плановима морају се дефинисати параметри који имају утицаја на смањење последица од дејства земљотреса као што су степен изграђености, густина насељености, начин (систем) изградње објеката, спратност објеката, мрежа слободних површина и др.

Да би се у потпуности елиминисао **утицај сувишних спољних и подземних вода**, неопходно је реализовати планиране мере заштите као што су изградња недостајуће каналске мреже, санирање постојећих насипа, повећање поузданости заштитних система реализацијом "касета", којима се евентуални пробој линија одбране локализује на мањој површини и обезбеђење услова за одржавање и заштиту свих водопривредних објеката, у складу са законом.

Основне мере заштите од јаких **ветрова** су углавном дендролошке мере, које су планиране као ветрозаштитни појасеви одговарајуће ширине уз саобраћајнице, канале и као заштита пољопривредног земљишта.

За заштиту од **града** Републички хидрометеоролошки завод је развио Систем одбране од града и у ту сврху је на подручју општине Кикинда изграђено 8 (осам) противградних станица са којих се током сезоне одбране од града испаљују противградне ракете. Локације ових станица су следеће: Наково, Кинђа, Сајан, Мокрин, Иђош, Перјаница, Терзићев салаш и Ливаде. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Настајање **пожара**, који могу попримити карактер елементарне непогоде не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Основне смернице за даљу разраду овог Плана су да се у одговарајућим урбанистичким плановима дефинишу одређени параметри који ће обезбедити пожарну безбедност, као што су: растојање регулационе и грађевинске линије, висина објекта (спратност), ширина саобраћајница са могућношћу планирања зелених појасева, прилази објектима (поготово бловог типа) и окретнице за ватрогасна возила, равномеран распоред хидрантске мреже за потребе гашења пожара и др.

Опасностима од **ерупције нафте и гаса** највише је угрожен простор око нафтних и гасних поља и то су лежиште нафте и гаса "Кикинда варош", лежишта нафте "Кикинда" и "Мокрин" и лежиште гаса "Наково". У случају ерупције постоји опасност од пожара већих размера и ширења отровних гасова. Уколико настане ерупција без пожара, околина може бити загађена сланом водом, угљоводонцима, угљен диоксидом итд.

Редовно спровођење превентивних мера заштите и њихова доследна примена у свим фазама рада смањује могућност настајања неконтролисане ерупције нафте и гаса. Превентивне мере се односе на правилан избор технологије бушења нафтних и гасних бушотина, уградња сигурносне опреме и уређаја, редовна контрола и одржавање бушотина у производњи и др.

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

У оквиру границе подручја обухваћеног Планом извршена је подела на целине и зоне. Дефинисана је основна намена површина: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште.

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту, Просторним планом и урбанистичким плановима, као и Основама заштите, коришћења и уређења пољопривредног земљишта.

На територији општине Кикинда извршена је у потпуности обнова премера и уређење пољопривредног земљишта комасацијом у свих 10 КО у периоду од 1965. до 1988. године. Премер је урађен у Гаус-Кригеровој пројекцији, размере планова 1:1000 за грађевинска подручја и 1:2500 за ванграђевинска подручја.

Катастар непокретности је успостављен за све катастарске општине. Дигитални катастарски план је урађен за КО Наково, док је за КО Кикинда у поступку израде. У осталим КО још су у употреби катастар земљишта и земљишна књига. Уређењем земљишта комасацијом реализовани су пројекти грађевинских подручја намене површина, детаљне каналске мреже, путне мреже, формиране су велике табле и геодетска основа. Парцеле су укрупњене, површине од 0,95 до 3,07 ха и правилног су облика и оријентације. Груписани су поседи због заједничке обраде.

Уређењем пољопривредног земљишта комасацијом на подручју општине Кикинда постигнути су следећи ефекти:

- решени су имовинско-правни односи;
- уређена је путна и каналска мрежа у ванграђевинским подручјима;
- формиране су парцеле веће по површини правилних облика и оријентације;
- извршено је груписање посуда због заједничке обраде;
- формиран су велики комплекси земљишта за савремену обраду;
- остварени су предуслови за наводњавање;
- пројектоване су границе насеља и КО;
- реализован је пројекат геодетске основе;
- добијене су валидне катастарско-топографске подлоге за будућа планирања и пројектовања.

Општина Кикинда је пример одлично уређене земљишне територије чији ефекти ће се осетити у блиској будућности. На територији општине Кикинда, за сада, није потребно планирати уређење земљишта комасацијом.

Ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви - у циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозије изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају садњу вишегодишњих дрвенстих биљака или подизање и гајење заштитног зеленила у виду пољозаштитних појасева.

Заштитне појасеве је потребно формирати у оквиру саобраћајне и водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% укупне површине Општине.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизате ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе могу бити једногодишњи или вишегодишњи засади и служиће за заклон или исхрану дивљачи.

У План су уграђена правила заштите, коришћења, уређења и изградње на пољопривредном земљишту, значи начин и услови под којим се може вршити промена намене пољопривредног земљишта у другу врсту земљишта (најчешће у грађевинско).

Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе и промена намене земљишта може да се врши:

- Када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене и на основу просторног плана;
- За експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на пољопривредном земљишту, као и изградња рибњака на обрадивом пољопривредном земљишту, одобрење може да се изда ако је претходно прибављена сагласност Министарства пољопривреде, трговине, шумарства и водопривреде;
- Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене, које немају трајни карактер, приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина;
- Ради израде разних врста опеке (експлоатација глине), заснивање расадничке производње шумског биља, узимање земљишта у закуп за изградњу објеката на пољопривредном земљишту; промена може да се врши по претходно прибављеном одобрењу у ком се утврђује обавеза и начин привођења земљишта првобитној намени, односно оспособљавање тог земљишта за пољопривредну производњу, као и поступак и рок привођења и испитивање опасних и штетних материја у земљишту;
- За изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.);
- За изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), спортско-рекреативних објеката, радних комплекса и сл., уз обезбеђивање услова заштите животне средине.

Евентуална изградња објеката који прате експлоатацију нафте и гаса (сабирни системи, приступни путеви и сл.), вршиће се на истражном, односно експлоатационом простору. Простори, објекти и постројења која служе за експлоатацију минералних сировина планирају се на основу решења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и општине. Ако се планирани простор за експлоатацију минералних сировина налазе на пољопривредном земљишту, уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина подноси се и сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за промену намене пољопривредног земљишта у сврху експлоатације минералних сировина.

На просторима намењеним експлоатацији минералних сировина може се почети са радовима на основу одобрења за експлоатацију, коју издаје надлежно Министарство, техничке документације за извођење рударских радова, одобрења за извођење рударских радова и других услова, у складу са Законом о рударству. Експлоатација минералних сировина врши се на експлоатационом пољу. Експлоатационо поље обухвата простор у коме су истражене и оверене билансне резерве минералних сировина, као и простор предвиђен за јаловишта и за изградњу објеката одржавања, водозавата и других објеката, а ограничено је одговарајућим линијама на површини или природним границама, и простире се неограничено у дубину земље.

Одобрење за експлоатацију минералних сировина, на територији Покрајине, издаје Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине. На просторима где је завршена експлоатација минералних сировина мора се извршити рекултивација и ревитализација земљишта у свему према напред наведеном пројекту рекултивације, а у складу са одредбама члана 48. Закона о рударству.

1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

У обухвату Плана је укупно 910,20 ha шумског земљишта¹¹, односно око 1,16% површине Општине. Површине под шумама и шумским земљиштем су планиране на укупно сса 1000 ha, на шумском земљишту које је у државној својини. Разлика између површина под шумама према подацима РГЗ-а и оне која је приказана на графичким прилозима и у табели биланса намена површина настала је као последица добијања само нумеричких, а не и графичких података од РГЗ-а. Разлика површина налази се претежно на пољопривредним површинама.

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума, или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште које је просторним, односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Дрвореди, шумски расадници и паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

Шуме треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а заштитни појасеви превасходно заштитну функцију. Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и заштитних појасева потребно је:

- Шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- Организовати трајну максималну шумску производњу;
- Очувати постојеће шуме, шумско земљиште и заштитне појасеве и унапредити њихово стање;
- Повећати степен шумовитости и обраслости подручја;
- Санирати изразито лоша узгојна стања (деградирана, разређена и др.), као и зреле и презреле састојине са присутним деструктивним процесима дрвне масе;
- Заштитити шуме од негативног деловања и успоставити стабилност шумских екосистема;
- Подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности избегавати коришћење инвазивних врста, ради очувања биодиверзитета;
- Формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- Остварити подизање заштитних појасева на око 2% територије Општине на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у

¹¹ Подаци РГЗ

пољопривреди и укупне шумовитости Општине. Ови заштитни појасеви уколико су већи од 5 ar ће се сматрати шумом;

- Шуме и заштитно зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног биоэколошког система.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини на подручју обухвата Плана, газдоваће се на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Заштитним појасевима и шумама које су настале пошумљавањем, газдоваће правно лице чији је оснивач Република Србија, АПВ, односно јединица локалне самоуправе које испуњавају услове прописане Законом о шумама. Овим шумама ће се, такође, газдовати на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Шумама у приватној својини газдоваће се на основу програма газдовања приватним шумама. Основе доноси сопственик шума, односно корисник шума уз сагласност надлежног органа АП Војводине. Програм доноси надлежни орган на територији АП Војводине.

Основе и програми се доносе за период од десет година. Спровођење основа и програма газдовања шумама обезбедиће се годишњим извођачким планом газдовања. План развоја, основе и програми морају бити међусобно усаглашени.

Газдовање шумама, у смислу Закона о шумама подразумева скуп усаглашених стручнонаучних, техничко-технолошких, економских, организационих и друштвених активности које се у одређеном периоду предузимају у шуми ради њене заштите, одржавања, унапређивања и коришћења.

Корисници шума су дужни да:

- Газдовање шума прилагођавају начину газдовања високим шумама као основном облику гајења шума, условима средине, биолошким особинама врста дрвећа, стању и функцији шума,
- Шумско-узгојним и др. мерама обезбеђују природни начин обнављања шума,
- Примењују мере неге (чишћење и прореде) и мере заштите шума,
- Преводе ниске и деградиране шуме и шикаре у високе шуме,
- Пошумљавају стара сечишта, пожаришта, површине оголене деловањем природних чинилаца, биљних болести и других узрочника,
- Шумска земљишта штите од даље деградације и ерозије и приводе шумској производњи,
- Избор врста дрвећа за пошумљавање прилагоде еколошким условима подручја уз већу примену аутохтоних врста,
- Газдовање шумама ускладе са специфичним потребама свих делова шума који су под посебним режимима заштите као природне вредности.

Корисници шума су дужни да изврше пошумљавање површина на којима није успело пошумљавање и подмлађивање, као и површина на којима је извршена бесправна сеча и крчење шума. У шумама које се природно обнављају чиста сеча се врши у доба мировања вегетације.

Крчење шума може се вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварања шумских просека, изградње шумских саобраћајница и других објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређење и коришћење у случајевима утврђеним Планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта. У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада. Чиста сеча, ако није одобрена као редовни вид обнављања шума, може да се врши у складу са Законом о шумама.

У шумама је забрањена сеча ретких и угрожених врста дрвећа као и сакупљање плодова и биља који су посебним прописом заштићени. Сакупљање шумских плодова, лековитог и др. биља, коришћење камена, песка, шљунка, хумуса као и пчеларење, испаша стоке и жирење могу да се врше уз одобрење корисника шума.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета као и мере неге шумских засада. Уређење и опремање ловишта и шумског земљишта ће се вршити у складу са ловном и шумском основном. На шумском земљишту у државној и друштвеној својини које је дато у закуп не може се вршити изградња.

1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Водно земљиште, у смислу Закона о водама, јесте земљиште на коме стално или повремено има воде, због чега се формирају посебни хидролошки, геоморфолошки и биолошки односи који се одражавају на акватични и приобални екосистем.

Водно земљиште текуће воде, у смислу овог закона, јесте корито за велику воду и приобално земљиште.

Водно земљиште стајаће воде, у смислу овог Закона, јесте корито и појас земљишта уз корито стајаће воде, до највишег забележеног водостаја.

Водно земљиште обухвата и напуштено корито и пешчани и шљунчани спруд који вода повремено плави и земљиште које вода плави услед радова у простору (преграђивања текућих вода, експлоатације минералних сировина и слично).

Приобално земљиште, у смислу овог Закона, јесте појас земљишта непосредно уз корито за велику воду водотока који служи одржавању заштитних објеката и корита за велику воду и обављању других активности које се односе на управљање водама.

Ширина појаса приобалног земљишта је:

- 1) у подручју незаштићеном од поплава до 10m;
- 2) у подручју заштићеном од поплава до 50m (зависно од величине водотока, односно заштитног објекта), рачунајући од ножице насипа према брањеном подручју.

Коришћење и уређење водног земљишта регулисано је Законом о водама, којим су дефинисане забране, ограничења права и обавезе власника и корисника водног земљишта и водних објеката.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- 1) изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода;
- 2) одржавање корита водотока и водних објеката;
- 3) спровођење мера заштите вода;
- 4) спровођење заштите од штетног дејства вода;
- 5) остале намене, утврђене законом.

На водном земљишту забрањена је изградња.

Дозвољена је изузетно у следећим случајевима:

- изградња објеката у функцији водопривреде, одржавања водотока,
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним или урбанистичким планом,
- изградња објеката за наутику, туризам и рекреацију
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала.

За изградњу објеката у водном земљишту, на простору за који се не планира израда урбанистичких планова, надлежни општински орган може донети одлуку о потреби израде процене утицаја на животну средину.

1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у обухвату Просторног плана чине грађевинска подручја 10 насеља и грађевинско земљиште ван грађевинских подручја насеља које је изграђено или је овим Планом предвиђено за изградњу.

За грађевинско земљиште за које се овим Просторним планом прописује израда одговарајућег урбанистичког плана, дате су само прелиминарне границе. При изради тих планова дозвољено је повећање површине грађевинског подручја до 10%.

Проширење и организацију грађевинских подручја насеља кроз израду урбанистичке документације вршити уз уважавање следећих смерница дефинисаних Регионалним просторним планом АП Војводине:

- претходно испитивање могућности рационалније организације и употребе постојећег грађевинског подручја, односно могућности његовог смањења уколико делови грађевинског подручја нису приведени дуже од 5 година планираној намени;
- употребу земљишта прилагодити локалним просторним потенцијалима и традицији грађења;
- строго поштовање пољопривредног, шумског и водног земљишта, заштитних коридора инфраструктуре и заштитних зона осталих намена (природна добра, културна добра, одбрана земље и др).

1.4.1. Грађевинско подручје насеља

На подручју општине Кикинда свих 10 насеља имају урбанистичке планове са утврђеним границама грађевинских подручја. За Кикинду је важећи Генерални план Кикинде ("Службени лист општине Кикинда" бр. 4/10), а у току је израда Генералног урбанистичког плана који ће бити основ за планове генералне регулације у оквиру грађевинског подручја града Кикинде.

За насељена места Банатска Топола, Банатско Велико Село, Башаид, Иђош, Сајан, Мокрин, Наково, Нови Козарци и Руско Село израдиће се планови генералне регулације, чијом израдом је могућа корекција постојећих граница грађевинског подручја насеља. До њихове израде примењиваће се постојећи преиспитани урбанистички планови:

- **БАНАТСКА ТОПОЛА**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Банатска Топола који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003),
- **БАНАТСКО ВЕЛИКО СЕЛО**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Банатско Велико Село који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 1/85, 5/85, 3/95 и 14/2003)),
- **БАШАИД**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Башаид који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003)),
- **ИЂОШ**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Иђош који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003)),
- **САЈАН**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Сајан који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003)),
- **МОКРИН**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Мокрин који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003)),
- **НАКОВО**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Мокрин који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003))

- **НОВИ КОЗАРЦИ**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Мокрин који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 1/85, 5/85 и 14/2003)
- **РУСКО СЕЛО**, Одлука о одређивању делова урбанистичког плана месне заједнице Мокрин који нису у супротности са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Кикинда", бр. 6/85, 8/85 и 14/2003).

1.4.1.1. Опис граница грађевинских подручја насеља уређених овим планом (шеме насеља)

Опис границе грађевинског подручја салашарских насеља: Бикач и Винцаид која су овим Планом разрађена са шематским приказом уређења насеља, дат је у наставку текста.

Опис границе грађевинског подручја салашарског насеља Бикач

Опис грађевинског подручја локалитета Бикач почиње тачком број 1 у Ко Башаид на тремеђи парцела 6483, 6498 и 6497, од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи јужну међу парцела 6497, 6496, 6495, 6494, 6493/2, 6493/1, 6492, 6491, 6488, 6487, 6486/2, 6486/1, 6485/2 и 6485/1 до тачке 2 на тремеђи парцела 6485/1, 6423/3 и 6440.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцела 6485/1 и 6548 до тачке број 3 на северозападном прелому међе парцеле 6422. Од тачке 3 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу парцела 6548 и 11109, прати јужну и западну међу парцела 7027, 7028, и 7029 до тачке број 4 на тремеђи парцела 6397/1, 6389 и 7029.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југоистока пратећи јужну међу парцела 7029, 7030, 7031, 7037/1, 7037/2, 7038, 7040, 7041, 7042, 7044, 7045 и 7046 до тачке број 5 на североисточном прелому међе парцеле 6365.

Након тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи источну међу парцела 6365, 6364, 6363/1 и 6277 до тачке број 6 на тремеђи парцела 6277, 6276 и 6269.

Од тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу парцела 6269, 6268, 6264, 6262, 6261, 6258, 6256, 6255, 6253, 6251, 6248, 6247, 6243, 6240, 6239, 6238, 6237, 6236, 6234, 6233, 6232, 6231, 6227, 6225, 6224, 6221, 6220, 6219, 6218, 6217/1, 6217/2, 6216, 6214, 6213, 6212 и 6211 до тачке број 7 на југозападном прелому међе парцеле 6362.

Након тачке број 7 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцела 6211, 6363/1 и 6498 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина грађевинског подручја насеља Бикач износи око 29,73 ха.

Опис границе грађевинског подручја салашарског насеља Винцаид

Опис грађевинског земљишта локалитета Винцаид почиње тачком број 1 у Ко Банатска Топола на четворемеђи парцела 950, 935/1, 951 и 3664. Од ове тачке граница иде у правцу истока пратећи јужне међе парцела 935/1 и 935/7 до тачке број 2 на североисточном прелому међе парцеле 938.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 938 потом сече парцелу 3806 до тачке број 3 на тремеђи парцела 919, 918 и 3806. Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу парцеле 3806 до тачке број 4 на тремеђи парцела 907/1, 3806 и 906. Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу парцеле 906, сече парцелу 3809, прати источну међу парцела 851 и 852/2 до тачке број 5 на тремеђи парцела 3813, 852/2 и 852/3. Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу парцеле 3813 до тачке број 6 на тремеђи парцела 3813, 850/2 и 3664. Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи источну међу парцеле 3664 до тачке 7 која се налази на међи парцела број 900 и 3664. Од тачке 7 граница се ломи у правцу запада, пресеца парцелу 3664 и прати јужну и западну међу парцеле 1022 и

западну и североисточну међу парцеле 1023/2 до тачке 8, међне тачке парцела 1023/2 и 3664. Затим се граница ломи у правцу североистока и сече парцелу 3664 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Површина грађевинског подручја насеља Винцаид износи око 25,87 ha.

1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља

Грађевинско земљиште изван границе грађевинског подручја насеља у обухвату Плана чине: салашарска насеља - Бикач (К.О. Башаид) и Винцаид (К.О. Банатска Топола), викенд зоне (зоне кућа за одмор), радне зоне у атару, зоне намењене туризму, спорту и рекреацији, различити комунални садржаји (регионална депонија, гробља, пречистачи, мерно регулационе станице), инфраструктурне мреже и објекти, као и гранични прелази.

Грађевинска подручја салашарских насеља Бикач и Винцаид – приказана под тачком 1.4.1.1.

Викенд зоне – приказане под тачком 1.4.2.1.

Радне зоне у атару – Радне зоне дефинисане овим Планом као грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља налазе се на локацијама које су приказане на Рефералној карти бр. 1 - Намена површина. Радне површине које се налазе на 44 локалитета односе се на постојеће садржаје, на 8 локалитета је планирано проширење постојећих радних зона и комплекса, док је на 19 локалитета планирано ангажовање нових површина за радне зоне и комплексе у атару. Укупна површина постојећих радних зона је 433,27 ha, док је предвиђено проширење од 1.119,49 ha за радне зоне ван грађевинских подручја насеља, што укупно износи 1.552,76 ha за радне зоне и комплексе у атару. У њима је дозвољена изградња производних и пословних садржаја, под условом да не угрожавају стање животне средине.

Услови за уређење и изградњу у радним зонама одређиваће се:

- израдом планова детаљне регулације за планиране радне зоне (уз државне путеве, као и у случају промене регулације);
- израдом урбанистичког пројекта за изградњу објеката у постојећим радним зонама кад се мења делатност;
- на основу правила и услова из овог Плана за постојеће радне зоне и комплексе где се задржава делатност и не мења регулација.

Зоне намењене туризму - У туристички атрактивним природним срединама, али и изграђеним срединама, могу се градити објекти или комплекси у функцији туризма (излетнички, ловни, и др.), спорта и рекреације (спортони на води, стрелиште, јахалиште, хиподром, голф терен и др.), образовања и културе (школа у природи, парк културе, парк скулптуре, уметничка колонија, летња позорница, амфитеатар и сл.), као и мотели, ловачки домови, ресторани, кампови и слични садржаји.

Туристичко-рекреативни комплекси морају бити опремљени неопходном комуналном инфраструктуром и санитарно-техничким уређајима, а архитектонска обрада ових објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у околну пејсаж. Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа. На водним и шумским теренима постојећа вегетација се не сме угрозити, због функције коју обавља. За формирање бањског комплекса здравствено-рекреативног карактера за који постоје испитани хидротермални потенцијали обавезна је израда урбанистичког плана одговарајуће разраде.

За ове комплексе потребна је израда одговарајућег урбанистичког плана, уз прибављање услова и сагласности надлежних органа, институција и служби.

Гранични прелази - у оквиру простора општине Кикинда су лоцирани на значајним путним и железничким правцима ка суседним земљама.

Табела 8. Гранични прелази према Републици Румунији

име	изграђеност	тип	путни правац
Наково	изграђен, планирана реконструкција	друмски	ДП I реда бр. 3
Кикинда	изграђен, планирана реконструкција	железнички	регионална пруга бр. 2
Нови Козарци	планирани	друмски	на ДП II реда бр. 123

Гранични прелази су намењени мешовитом путничко-робном саобраћају, па је нужно инфраструктурно и капацитивно опремање за значајније робне токове који се очекују у наредном периоду.

У оквиру комплекса граничних прелаза сви планирани садржаји треба да су усклађени са потребама активних корисника (МУП, Управа царина, Инспекције).

Уз садржаје активних корисника МУП-а, УЦ-а и Инспекција предвидети пратеће садржаје: АМС-а (ауто-мото савез), банка, пошта, шпедиција.

У простору комплекса предвидети и потребан број јавних тоалета за потребе путника, као и одговарајући санитарно – хигијенски објекат (дезобаријера).

За правилну поставку диспозиције садржаја неопходно је установити функционално-технолошке и хигијенско-техничке услове за рад и боравак свих запослених и ускладити их са важећим стандардима примењујући савремена техничка решења, одговарајуће капацитете и функционалну унутрашњу организацију просторија у објектима са службеним, пратећим, техничким и осталим садржајима, притом уводећи потребне инсталације, визуелну контролу комплекса, међусобне везе радних места у објектима итд.

За поставку комплекса граничног прелаза с обзиром на потребне инфраструктурне и остале садржаје потребно је обезбедити простор оквирне површине од око 3 - 4 ha.

За простор комплекса граничног прелаза обавезна је израда урбанистичке документације (план детаљне регулације).

Енергетски објекти - Услови за изградњу нових производних енергетских објеката (електрана) већих капацитета и трансформаторских постројења 20(35)/110 kV, односно 110/20 kV ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из Плана.

Постојећи комплекси трансформаторских постројења, где не долази до промене регулације ће се реконструисати по условима на основу овог Плана.

Мерно-регулационе станице (МРС) и регулационе станице (РС) за потребе насеља (широке потрошње) и индустријских и комуналних потрошача, градити унутар грађевинских подручја насеља на основу урбанистичког плана насеља и смерница датих овим Просторним планом, односно на основу овог Плана унутар насеља за које су израђени шематски прикази. За потребе садржаја ван грађевинских подручја насеља предвиђених овим Планом (туристички садржаји, пратећи путни садржаји, радне зоне, комунални садржаји и др.) у складу са прописаним урбанистичким планом и смерницама датим овим Планом, или на пољопривредном земљишту на основу овог Плана.

Комунални објекти

Постројење за пречишћавање отпадних вода - Планирању и пројектовању ППОВ приступа се након анализе улазних параметара и излазних критеријума, односно након усвајања капацитета постројења и технолошког процеса пречишћавања, претходне анализе алтернативних решења израђеним према потребама пречишћавања, локалним условима урбаног подручја и техно-економским подацима.

Из одабраног процеса пречишћавања произилази избор објеката и уређаја, избор локације ППОВ, конципирање шеме постројења, дефинитиван хидраулички пропрачун, избор опреме, архитектонско-грађевинско обликовање, услови извођења и експлоатације постројења, услови заштите на раду, и др.

Регионална депонија комуналног отпада - изграђена је регионална депонија на локацији предвиђеној за општинску депонију у Кикинди, која ја утврђена Студијом о избору локације и потребном планском и пројектном документацијом. Урађен је План детаљне регулације, површина планирана за депонију износи 19,15 ha.

Гробља – На територији општине Кикинда налази се неколико постојећих гробаља ван грађевинских подручја насеља:

- у близини салашарског насеља Бикач, КО Башаид;
- североисточно од Руског Села;
- јужно од Нових Козараца;
- код Банатског Великог Села две локације (источно и северно од насеља);
- код банатске Тополе две локације (западно од насеља и на путу према Башаиду);
- јужно од Накова;
- северно од Сајана.

Наведене локације се задржавају, а услови за уређење наведених гробаља, издаваће се на основу овог Плана, урађеног урбанистичког пројекта и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

1.4.2.1. Опис граница грађевинског подручја ван насеља (обележени на Рефералној карти 1)

Опис граница постојећих радних зона

Радна зона локалитет 1 - Опис границе грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 1 у Ко Кикинда почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 17596/1, 19292 и 17597/1. Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи југозападну међу катастарских парцела 17597/1, 17597/3 и 17596/3 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 17596/3, 17596/2 и 19288/1.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у парвцу југозапада пратећи северозападну међу катастарске парцеле 19288/1 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 19288/1, 17590 и 17588.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 17589 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 19292, 17589 и 17590.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 19292 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 1 је 14.35 ha.

Радна зона локалитет 2 - Опис границе грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 2 у Ко Кикинда почиње тачком број 1 на североисточној међи катастарске парцеле 19310. Од ове тачке граница иде у правцу североистока секући катастарску парцелу 18091/1 у дужини од око 138.0 м до тачке број 2 на катастарској парцели 18091/1.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у парвцу југоистока секући катастарску парцелу 18091/1 до тачке број 3 на северозападној међи катастарске парцеле 19307.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи северозападну међу катастарских парцела 19307, 19401 и 17869/3 до тачке број 4 на тремеђи катастарске парцеле 17869/3, 17869/5 и 19301.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 19301 до тачке број 5 на тремеђи катастарских парцела 19311, 18101/2 и 18101/3.

Од тачке број 5 граница иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 18101/3 до тачке број 6 натронећи катастарских парцела 18101/3, 18100/1 и 19310.

Након тачке број 6 граница иде у правцу североистока секући катастарску парцелу 19310 а потом се ломи и иде у правцу северозапада у дужини од око 180.0 м пратећи југозападну међу катастарске парцеле 18091/1 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 2 је 8.80 ха.

Радна зона локалитет 3 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 3 у Ко Кикинда обухвата катастарску парцелу 11228/1 у целости, укупне површине 11.86 ха.

Радна зона локалитет 4

Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 4 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 12390, 12410, 12411, 12412, 12413, 18955 у целости и део катастарске парцеле 18956.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 4 је 29.50 ха.

Радна зона локалитет 5 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 5 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 14959/1, 14960, 14958, 14957 и 14956 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 5 је 9.97 ха.

Радна зона локалитет 6 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 6 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 18294, 18295, 18296, 18297 и 18298, у целости и део катастарске парцеле 18292.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 6 је 4.66 ха.

Радна зона локалитет 7 - Опис границе грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 7 у Ко Кикинда почиње тачком број 1 на тронећи катастарских парцела 14387, 19071 и 19365. Од ове тачке граница иде у правцу истока пратећи јужну међу катастарске парцеле 19071 у дужини од око 183.0 м до тачке број 2 на јужној међи катастарске парцеле 19071.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југоистока у дужини од око 205.0м секући катастарску парцелу 14387 до тачке број 3 на катастарској парцели 14387.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада секући катастарску парцелу 14387 у дужини од око 170.0 м до тачке број 4 на источној међи катастарске парцеле 19365.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи североисточну међу катастарске парцеле 19365 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 7 је 3.64 ха.

Радна зона локалитет 8 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 8 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 14435 и 14436/6 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 8 је 3.64 ха.

Радна зона локалитет 9 - Граница грађевинског подручја радне зоне локалитет 9 у Ко Кикинда обухвата катастарску парцелу 14482/3 у целости, укупне површине 1.77 ха.

Радна зона локалитет 10 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 10 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 18267, 18268, 18269 и 18270 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 10 је 2.17 ха.

Радна зона локалитет 11 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 11 у Ко Иђош обухвата катастарску парцелу 2101 у целости, укупне површине 4.02 ха.

Радна зона локалитет 12 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 12 у Ко Иђош обухвата катастарске парцеле 3415, 3420, 3421, 3422 и 3423 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 12 је 7.23 ха.

Радна зона локалитет 13 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 13 у Ко Иђош обухвата катастарске парцеле 2354 и 2901 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 13 је 11.72 ха.

Радна зона локалитет 14 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 14 у Ко Сајан обухвата катастарску парцелу 3337 у целости, укупне површине 4.54 ха.

Радна зона локалитет 15 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 15 у Ко Мокрин обухвата катастарску парцелу 15008 у целости, укупне површине 14.75 ха.

Радна зона локалитет 16 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 16 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 21334/1, 21333, 21332/2 и 21332/4 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 16 је 4.60 ха.

Радна зона локалитет 17 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 17 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 21396, 21397 и 21398/1 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 17 је 1.82 ха.

Радна зона локалитет 18 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 18 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 21562/3, 21559/3 и 21559/4 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 18 је 1.71 ха.

Радна зона локалитет 19 - Опис границе грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 19 у Ко Мокрин почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 20563/2, 20563/1 и 22844/1. Од ове тачке граница иде у правцу истока пратећи јужну међу катастарске парцеле 22844/1 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 20562, 22844/1 и 22844/2.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи источну међу катастарских парцела 20562, 20561/1, 20560, 20556/4, 20556/5, 20556/6, 20555/2, 20554/17, 20554/16, 20554/15 и 20554/14 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 20554/14, 20554/13 и 20554/7.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи јужну међу катастарских парцела 20554/14 и 20567/2 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 20567/2, 20567/1 и 20568.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарских парцела 20567/2, 20565/2, 20564/2 и 20563/2 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 19 је 8.16 ха.

Радна зона локалитет 20 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 20 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 20081 и 20082 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 20 је 24.92 ха.

Радна зона локалитет 21 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 21 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 19198 и 19201/1 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 21 је 6.15 ха.

Радна зона локалитет 22 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 22 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 16823/4, 16823/5, 16823/6, 16824/2, 16825, 16826/2 и 16826/3 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 22 је 4.01 ха.

Радна зона локалитет 23 - Опис границе грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 23 у Ко Мокрин почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 16667, 16672 и 16669. Од ове тачке граница иде у правцу истока пратећи јужну међу катастарских парцела 16669, 16683, до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 16683, 16679 и 16684.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у парвцу југа пратећи западну међу катастарских парцела 16679, 16671 и 16678 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 16678, 22673 и 3945.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу запада пратећи северну међу катастарске парцеле 22673 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 22673, 16667 и 16672.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу севера пратећи западну међу катастарске парцеле 16672 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 23 је 15.46 ха.

Радна зона локалитет 24 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 24 у Ко Наково обухвата катастарске парцеле 1847, 2215, 2216, 2217 у целости и део катастарске парцеле 3219.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 24 је 12.08 ха.

Радна зона локалитет 25 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 25 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 3944/1, 3944/2, 3944/3, 3944/4, 3944/5, 3944/6 и 3945 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 25 је 3.42 ха.

Радна зона локалитет 26

Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 26 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 2168, 2169, 2170, 2376 и 2378 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 26 је 9.72 ха.

Радна зона локалитет 27 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 27 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 2650/1, 2650/2, 2650/3, 2650/4, 2651, 2649/1, 2649/2 у целости и део катастарске парцеле 4611.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 27 је 7.25 ха.

Радна зона локалитет 28 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 28 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 2923/1, 2923/2, 2923/3, 2923/4, 2923/5 у целости и део катастарске парцеле 2922/1.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 28 је 8.86 ха.

Радна зона локалитет 29 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 29 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 3529/1, 3529/2 и 3529/3 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 29 је 5.27 ха.

Радна зона локалитет 30 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 30 у Ко Нови Козарци обухвата катастарске парцеле 2154/2, 2155, 2156, 2157/1, 2157/2, 2167, 2168, 2169/1 и 2169/2 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 30 је 22.15 ха.

Радна зона локалитет 31 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 31 у Ко Нови Козарци обухвата катастарске парцеле 1420, 1421, 1422, 1426 у целости и део катастарске парцеле 1427.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 31 је 8.19 ха.

Радна зона локалитет 32 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 32 у Ко Руско Село обухвата катастарску парцелу 4140 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 32 је 9.20 ха.

Радна зона локалитет 33 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 33 у Ко Руско Село обухвата катастарске парцеле 3469, 3470/1, 3470/2 и 3470/5 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 33 је 9.06 ха.

Радна зона локалитет 34 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 34 у Ко Руско Село обухвата катастарску парцелу 3999 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 34 је 12.21 ха.

Радна зона локалитет 35 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 35 у Ко Банатска Топола обухвата катастарску парцелу 3118 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 35 је 8.03 ха.

Радна зона локалитет 36 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 36 у Ко Банатска Топола обухвата катастарску парцелу 2460 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 36 је 7.08 ха.

Радна зона локалитет 37 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 37 у Ко Банатска Топола обухвата катастарску парцелу 2688 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 37 је 13.07 ха.

Радна зона локалитет 38 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 38 у Ко Банатска Топола обухвата катастарску парцелу 2693 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 38 је 2.07 ха.

Радна зона локалитет 39 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 39 у Ко Банатска Топола обухвата катастарске парцеле 2703/1, 2703/2, 2705/3, 2723/1, 2723/2, 2723/3, 2701 у целисти и делове катастарских парцела 2704 и 3765.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 39 је 44.76 ха.

Радна зона локалитет 40 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 40 у Ко Банатска Топола обухвата катастарске парцеле 1041/1, 1041/2, 1041/3, 1041/4, 2397/1, 2397/2, 2401, 2713 у целисти и дело катастарске парцеле 2400.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 40 је 8.59 ха.

Радна зона локалитет 41 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 41 у Ко Банатска Топола обухвата катастарске парцеле 2895, 2892 у целисти и делове катастарских парцела 3644, 3731, 2893 и 2896.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 41 је 19.50 ха.

Радна зона локалитет 42 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 42 у Ко Башаид обухвата катастарску парцелу 9785 у целисти.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 42 је 1.15 ха.

Радна зона локалитет 43 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 43 у Ко Башаид обухвата катастарску парцелу 9321 у целисти.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 43 је 4.93 ха.

Радна зона локалитет 44 - Граница грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 44 у Ко Башаид обухвата катастарске парцеле 9303, 9304, 9305 и 9306 у целисти.

Укупна површина грађевинског подручја постојеће радне зоне локалитет 44 је 17.23 ха.

Опис граница грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја

Спортско рекреативни садржаји локалитет 45 - Опис границе грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 1 у Ко Мокрин обухвата катастарске парцеле 16542 и 16543 у целисти.

Укупна површина грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 1 у Ко Мокрин је 6.84 ха.

Спортско рекреативни садржаји локалитет 46 - Опис границе грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 2 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарске парцеле 4116, 4117 и 4118 у целисти и део катастарске парцеле 4830.

Укупна површина грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 2 у Ко Банатско Велико Село је 3.69 ха.

Спортско рекреативни садржаји локалитет 47 - Опис границе грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 3 у Ко Нови Козарци обухвата катастарску парцелу 2011 у целисти.

Укупна површина грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 3 у Ко Банатско Велико Село је 3.61 ха.

Спортско рекреативни садржаји локалитет 48 - Опис границе грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 4 у Ко Кикинда обухвата катастарске парцеле 15337, 15338 и 15339 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 4 у Ко Кикинда је 8.62 ha.

Спортско рекреативни садржаји локалитет 49 - Опис границе грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 5 у Ко Сајан обухвата катастарске парцеле 2471, 2461, 2462, 2463, 2466, 2467, 2468 у целости и део катастарске парцеле 3740.

Укупна површина грађевинског подручја спортско рекреативних садржаја локалитет 5 у Ко Сајан је 45.39 ha.

Опис граница грађевинског подручја спортског аеродрома

Ваздушна лука локалитет 50 - Опис границе грађевинског подручја спортског аеродрома у Ко Кикинда почиње тачком број 1 на тремеђи катастарских парцела 15676, 15675/1 и 19188. Од ове тачке граница иде у правцу југоистока пратећи североисточну међу катастарских парцела 15675, 15154/1 и 15152 до тачке број 2 на тремеђи катастарских парцела 15152, 19193 и 19425.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југа пратећи западну међу катастарских парцела 19425, 19366 и 19452/1 до тачке број 3 на тремеђи катастарских парцела 19452/1, 15156/2 и 15156/1.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозапану међу катастарских парцела 15156/1 и 19157/2, 15154/2 и 15670 до тачке број 4 на тремеђи катастарских парцела 15670, 15669 и 19188.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу катастарске парцеле 19188 до тачке број 1 почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја спортског аеродрома у Ко Кикинда је 38.25 ha.

Опис граница грађевинског подручја аеродром пољопривредни

Аеродром пољопривредни локалитет 51 - Опис границе грађевинског подручја аеродром пољопривредни у Ко Кикинда обухвата делове катастарских парцела 18177, 19316, 19400, 19313 и 18091/1.

Укупна површина грађевинског подручја аеродром пољопривредни у Ко Кикинда је 3.84 ha.

Опис граница грађевинског подручја гробља постојећа

Гробље постојеће локалитет 52 - Опис границе грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 52 у Ко Наково обухвата катастарску парцелу 2773 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 52 у Ко Наково је 2.17 ha.

Гробље постојеће локалитет 53 - Опис границе грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 53 у Ко Банатско Велико Село обухвата катастарску парцелу 2091 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 53 у Ко Банатско Велико Село је 1.29 ha.

Гробље постојеће локалитет 54 - Опис границе грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 54 у Ко Нови Козарци обухвата катастарску парцелу 2315 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 54 у Ко Нови Козарци је 1.29 ha.

Гробље постојеће локалитет 55 - Опис границе грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 55 у Ко Руско Село обухвата катастарску парцелу 3501 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 55 у Ко Руско Село је 2.53 ha.

Гробље постојеће локалитет 56 - Опис границе грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 56 у Ко Сајан обухвата катастарску парцелу 2459 у целости.

Укупна површина грађевинског подручја гробље постојеће локалитет 56 у Ко Сајан је 2.53 ha.

Зона кућа за одмор

На територији општине Кикинда планиране су 4 викенд зоне и то:

Зона I се налази у КО Мокрин и дефинисана је на следећи начин:

Почетна тачка описа викенд Зоне I се налази на тремеђи Мртве Златице, парцела 22456, насипа, парцела 22451 и парцеле 15761/2.

Од тремеђе граница у правцу севера прати источне међе насипа, парцела 22451, парцеле 15762/2 и леву обалу реке Златице, парцела 22447 до тремеђе реке Златице, парцела 22447, пољског пута, парцела 22603 и парцеле 15823.

Одавде граница у правцу запада прати северну међу пољског пута, парцела 22603 до тремеђе пољског пута и парцела 15802 и 15807, а затим у правцу југа пресеца пољски пут и даље према југу прати источну међу пољског пута, парцела 22606 до тремеђе пољских путева, парцеле 22606 и 22602 и парцеле 15834.

Од тремеђе граница наставља у правцу запада и прати северну међу пољског пута, парцела 22602 до тремеђе пољског пута и парцела 15764 и 15766, а затим у правцу југа пресеца пољски пут, парцела 22602 и прати западну међу пољског пута, парцела 22608 до тремеђе пољског пута, парцела 22608, Мртве Златице, парцела 22456 и парцеле 15754.

Одавде граница наставља у правцу запада и пратећи северну међу Мртве Златице, парцела 22456 долази до тремеђе Мртве Златице, парцела 22456, насипа, парцела 22451 и парцеле 15761/2, која је уједно и почетна тачка описа викенд Зоне I.

Укупна површина викенд **Зоне I** износи сса **80,82** ha.

Зона II се налази у КО Кикинда и дефинисана је на следећи начин:

Почетна тачка описа викенд Зоне II се налази на тремеђи канала ДТД, парцела 21469/1, државног пута I реда, М – 24, парцела 19472 и парцеле 10454.

Од тремеђе граница у правцу југа прати западну међу канала ДТД, парцела 21469/1 до тремеђе канала ДТД, парцела 21469/1 и парцела 16649/2 и 21370.

Одавде граница у правцу запада прати јужну међу парцела 21370, 21371 и 21365 до тремеђе пољског пута, парцела 19238 и парцела 16654 и 21365.

Од тремеђе граница у правцу северозапада прати источну и северну међу парцеле 16653 и долази до тремеђе пољског пута, парцела 19230 и парцела 16653 и 21347/1 а затим у правцу севера прати источну међу пољског пута, парцела 19230 до тремеђе пољског пута и парцела 21052/2 и 21324.

Одавде граница наставља у правцу севера прати западну међу парцела 21052/2 и 21051 и пресецајући пољски пут, парцела 19240 долази до тремеђе пољског пута, парцела 19240 и парцела 16854 и 21052/1.

Од тремеђе граница у правцу североистока прати северну међу парцеле 21052/1 до тремеђе парцела 21052/1, 16864 и 21048, а затим у правцу северозапада прати западну међу парцела 21048, 21050, 21671 и пресеца пут Бочар–Кикинда, парцела 21670 и његовом северном међом долази до тремеђе пута Бочар–Кикинда, парцела 21670, пољског пута, парцела 19261 и парцеле 10493.

Одавде граница у правцу северозапада прати источну међу пољског пута, парцела 19261 до тромеђе пута и парцела 10477 и 16877, а затим мења правац и према североистоку прати западну међу парцеле 10476 до тромеђе пољског пута, парцела 21669 и парцела 10476 и 19200.

Од тромеђе граница у правцу северозапада прати западну међу пољског пута, парцела 21669 до тромеђе државног пута I реда, М-24, парцела 19472, пољског пута, парцела 21669 и парцеле 17175/3, а затим у правцу истока прати јужну међу државног пута I реда, М - 24, парцела 19472 до тромеђи канала Дунав - Тиса - Дунав, парцела 21469/1, државног пута I реда, М-24, парцела 19472 и парцеле 10454, која је уједно и почетна тачка описа викенд Зоне II.

Укупна површина викенд **Зоне II** износи сса **78,28** ha.

Зона III се налази у КО Кикинда и дефинисана је на следећи начин:

Почетна тачка описа викенд Зоне III се налази на тромеђи Канала ДТД, парцела 19473/1, пољског пута, парцела 19214 и парцеле 16302/1.

Од тромеђе граница у правцу североистка прати источну међу пољског пута, парцела 19214 до тромеђе канала ДТД, парцела 19473/1, пољског пута, парцела 19214 и парцеле 16384, а затим у правцу истока прати јужну међу канала ДТД до тромеђе канала ДТД, парцела 19473/1, пољског пута, парцела 19213 и парцеле 16384.

Одавде граница у правцу југоистока прати западну међу пољског пута, парцела 19213, пресеца државни пут I реда, М-3, парцела 19212 и даље према југоистоку прати западну међу пољског пута, парцела 19201 до тромеђе пољских путева, парцеле 19201 и 19202 и парцеле 16048.

Од тромеђе граница у правцу југозапада прати северну међу пољског пута, парцела 19202 до тромеђе пољскох путева, парцеле 19202 и 19206/2 и парцеле 16071.

Одавде граница дужином од сса 130 m у правцу северозапада прати источну међу пољског пута, парцела 19206/2, пресеца га и даље према југозападу прати јужну међу пољских путева, парцеле 19207 и 19211 до тромеђе канала ДТД, парцела 19473/1, пољског пута, парцела 19211 и парцеле 16228.

Од тромеђе граница у правцу севера прати источну међу канала ДТД, парцела 19473/1 до тромеђе канала ДТД, парцела 19473/1, пољског пута, парцела 19214 и парцеле 16302/1, која је уједно и почетна тачка описа викенд Зоне III.

Укупна површина викенд **Зоне III** износи сса **210,10** ha.

Зона IV се налази у КО Башаид и дефинисана је на следећи начин:

Почетна тачка описа викенд Зоне IV налази се на тромеђи пољског пута, парцела 7718, парцеле 7717 и границе са КО Банатска Топола.

Од тромеђе граница у правцу југоистока прати границу КО Башаид и Банатска Топола до тромеђе канала, парцела 11179, парцеле 7774/1 и граница са КО Банатска Топола.

Одавде граница у правцу запада прати северну међу канала, парцела 11179 до тромеђе канала, пољског пута, парцела 7718 и парцеле 7690.

Од тромеђе граница у правцу севера прати западну међу пољског пута, парцела 7718 до тромеђе пољског пута, парцела 7718, парцеле 7717 и границе са КО Банатска Топола, која је уједно и почетна тачка описа викенд Зоне IV.

Укупна површина викенд **Зоне IV** износи сса **111,01** ha.

1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА ЗА КОЈЕ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ

Просторни план општине Кикинда садржи шематске приказе уређења салашарских насеља Бикач и Винцаид, за која је дат опис границе грађевинског подручја.

Уређење и изградња у салашарским насељима Бикачу и Винцаиду вршиће се на основу услова датих у Плану, на простору утврђених грађевинских подручја.

БИКАЧ је несамостално насеље које се налази у катастарској општини Башаид и заузима површину од око 29,73 ha. Просторним планом општине је за Бикач одређена граница грађевинског подручја и за њега, као несамостално насеље, услови за уређење и изградњу ће се издавати на основу Плана. Анализе демографских и социоекономских прилика у насељу, као и просторне анализе у оквиру катастарске општине Башаид, указују да насеље Бикач не треба проширивати, јер ће оно и даље бити чисто пољопривредно салашарско насеље мале популационе величине (око 300 становника), која се неће повећавати.

За своју производну оријентацију (ратарство и сточарство) насеље има довољно простора у оквиру предложеног грађевинског подручја, а нема потребе да се на том простору из било којих разлога пољопривредна производња ограничава.

Скоро све парцеле у Бикачу имају обрадиве површине уз кућу и врт, тако да су погодне за становање пољопривредног типа.

ВИНЦАИД је такође несамостално насеље типа нешто згуснутије салашарске структуре концентрисане дуж магистралног пута Зрењанин-Кикинда, површине око 25,87 ha. Анализе су показале да је у планском периоду немогуће рачунати са спонтаним нестанком или "укидањем" насеља, те се Планом оно третира као салашарско насеље за становање и рад пољопривредних домаћинстава која се баве и робном производњом. Како се насеље налази на територији катастарске општине Банатска Топола, требало би га функционално и административно везати за Банатску Тополу (за задовољење основних потреба), док се могућност повезивања са Башаидом и Кикиндом (за све остале потребе) не искључује. У самом насељу треба организовати основно дневно снабдевање (намирнице, штампа) у минималном облику и не градити никакве објекте јавних служби.

Оба салашарска насеља су комунално опремљена основном инфраструктуром (електрична струја, водовод, телефон).

1.5.1. Уређење и изградња јавних површина и објеката у насељима за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Реконструкција и изградња објеката од општег интереса вршиће се на основу услова и правила грађења из овог Плана. Прилази до објеката од општег интереса морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица. Саобраћајну, водопривредну, енергетску и тт инфраструктуру, као и озелењавање, за потребе опремања површина намењених за изградњу објеката од општег интереса, у потпуности изводити у складу са важећим законима и прописима који сваку појединачну област уређују.

Комплекс објекта за водоснабдевање насеља (извориште) - у комплексу је дозвољена изградња само објеката у функцији водоснабдевања насеља. Дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите према Правилнику о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање. Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа. Салашарско насеље Бикач је повезано на водоводну мрежу у Башаиду, док је за потребе водоснабдевања у Винцаиду изграђен бунар.

Постројење за пречишћавање отпадних вода - препорука је да се ППОВ насеља граде као постројења за биолошко пречишћавање. Пројектном документацијом решити третман отпадних вода. Студијом процене сваког појединачног пројекта на животну средину оценити квалитет животне средине у контексту предложеног третмана отпадних вода. Услови за изградњу ће се стећи првенствено на основу услова надлежног водопривредног предузећа и услова заштите животне средине.

Гробље ван грађевинског подручја салашарског насеља Бикач

Услови за изградњу објеката, као и за реконструкцију наведеног гробља, издаваће се на основу Правила грађења за гробља ван грађевинског подручја насеља која су дата овим Планом, урађеног урбанистичког пројекта и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима.

Саобраћајна мрежа - у наредном планском периоду саобраћајна уређеност салашарских насеља Бикач и Винцаид се битније неће мењати (узимајући у обзир величине насеља и мали степен моторизације).

Постојеће насељске саобраћајнице имају функцију сабирних саобраћајница које омогућавају приступ до свих насељских (стамбених и др.) садржаја и кумулишу интерне саобраћајне токове између ових салашарских насеља и сировинског залеђа – атара, а истовремено се преко њих остварује веза са широм мрежом основних путних праваца друмског саобраћаја. Регулациона ширина постојећих саобраћајних коридора према функцији коју свака од њих има у склопу саобраћајне мреже је задовољавајућа.

Постојећа аутобуска стајалишта се задржавају. Неопходно их је реконструисати и опремити у складу са прописима, док се изградња нових не планира.

Насељске саобраћајнице реконструисати или градити од савремених материјала са носивошћу за лак саобраћај и потребно је да имају ширину коловоза од 5,0 m или (3,5) m за једносмерни саобраћај.

Прилазни (некатегорисани) пут који се прикључује на јавни пут мора да је са тврдом подлогом, ширине најмање 5,0 m. Прикључак прилазног пута на јавни пут може се градити уз сагласност управљача јавног пута.

Изградња јавних паркинг простора се не планира. Паркирање возила и пољопривредне механизације мора бити обезбеђено на грађевинској парцели.

Пешачке стазе у овим салашарским насељима треба изградити најмање са једне стране улице како би се обезбедили услови за кретање пешака при свим временским условима (са ширинама од 1,0 - 1,5 m).

Површинско одводњавање саобраћајница решити обновом и комплетирањем атмосферске канализације.

Салашарска насеља Бикач и Винцаид су опремљена комуналном инфраструктуром и то: водоводном мрежом, надземном електро мрежом, док је примарна ТТ мрежа подземна. У Бикачу је резервисана траса за изградњу дистрибутивне гасне мреже, док се изградња гасовода у Винцаиду не планира.

Водоводна мрежа - приликом реконструкције постојеће водоводне мреже, односно изградње нових деоница, применити пластичне цеви ПВЦ, односно ПЕ цеви за одговарајући радни притисак. При реализацији водовода придржавати се техничких прописа за пројектовање, извођење, пријем и одржавање мреже. Пројектовање и изградњу објеката водовода вршити у сарадњи са јавним комуналним предузећем. Имајући у виду потенцијалне потребе за снабдевање технолошком водом пољопривредних домаћинстава, могуће је бушење бунара уз претходно прибављене услове надлежног водопривредног предузећа.

Канализациона мрежа - У наредном периоду следи даља изградња канализационе мреже у Кикинди, као и почетак изградње у осталим насељима Општине са пречишћавањем отпадних вода, како је дефинисано водопривредном основом.

На територији салашарског насеља Бикач, канализациону мрежу изградити као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде. Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће. Отпадне воде магистралним колектором са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама) одвести до постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Због близине насељеног места Башаид, препорука је да се отпадне воде из Башаида и Бикача воде до заједничког ППОВ.

Мања насеља као што је и салашарско насеље Винцаид, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање – (Биодиск, БИОТИП, Минокс).

Ова мала постројења служе за потпуно биолошко пречишћавање отпадних вода из мањих насеља, хотела, одмаралишта и сл, а капацитета од 50 до 2000 ЕС (еквивалентних становника). Рад оваквих уређаја је потпуно аутоматизован с минималним трошковима погона и одржавања.

До изградње канализационе мреже, примењиваће се водонепропусне септичке јаме, које ће се, према потребама, периодично празнити аутоцистернама надлежног комуналног предузећа.

Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- да су приступачне за возило - аутоцистерну које ће их празнити,
- да су коморе изграђене од водонепропусних материјала,
- да су удаљене од свих објеката и међа према суседима најмање 3,0 m,
- да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње
- да буду удаљене од бунара најмање 8 m.

Атмосферска канализација - Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља од плавлена атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

Атмосферску воду са тротоара, платоа, саобраћајница и сл., оријентисати ка постојећим и предвиђеним отвореним уличним каналима. Недостајућу атмосферску канализацију градити као отворену кишну канализацију.

Електроенергетска мрежа – мрежу и трафостанице градити или реконструисати у складу са важећим законским прописима и техничким условима, као и условима датим овим Планом. Око 10 kV и 20 kV надземних водова обезбедити коридор од 5 m од осе далековода, са обе стране, у којем неће бити дозвољена градња, као ни засађивање високог растиња без претходне сагласности надлежног предузећа. Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру у улици извести подземним или надземним прикључним водом, са јавне нисконапонске мреже или са трафостанице за веће потрошаче, према условима надлежне електродистрибуције.

Гасоводна инфраструктура – за изградњу гасовода у Бикачу примењују се услови који су дати у овом Плану. Гасификацију овог насеља извести са изградњом дистрибутивне разводне гасне мреже, са прикључењем на гасну мрежу у Башаиду, а у складу са условима и уз сагласност власника гасовода.

Телекомуникациона мрежа - дубина полагања телекомуникационих каблова је најмање 0,8 m. Укрштање и паралелно вођење са осталом инфраструктуром извести по правилима грађења датим за ТТ мрежу у овом плану.

Базне радио станице могуће је градити у складу са плановима развоја надлежних предузећа. Квалитетан пријем и дистрибуцију радио, ТВ сигнала и интернета обезбедити изградњом кабловског дистрибутивног система (КДС).

Прикључење објеката на ТТ мрежу изводити према условима и уз сагласност надлежног дистрибутера.

Зеленило јавних површина - од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У уличном коридору формирати једностране или двостране дрвореде. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2,0 m од ивице коловоза. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0 m, а у зависности од врсте креће се од 5,0-15,0 m. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

Услови заштите непокретних културних добара

На простору општине Кикинда се налазе непокретна културна добра која је утврдио Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, у складу са Законом о културним добрима.

Непокретна културна добра на овом простору су: добра која уживају предходну заштиту као и низ објеката предложених за заштиту кроз документацију.

Добра која уживају предходну заштиту

Према Закону о културним добрима, добра под предходном заштитом имају исти третман, као и непокретна културна добра (НКД). Попис добара која уживају предходну заштиту:

Бикач: Римокатоличка црква, Јована Поповића бр. 53

Винцаид: Салаш Ђурић Драгана, к.п. 889

Заштита кроз документацију

Бикач:

- Стамбена зграда, Јована Поповића број 55, к.п.6321
- Стамбена зграда, Јована Поповића број 48, к.п.6437
- Зграда на углу улица Јована Поповића и Петефи Шандора број 44, к.п.6400
- Стамбена зграда, Петефи Шандора број 20, к.п.6431.

1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ МРЕЖА И ОБЈЕКТА САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

1.6.1. Саобраћајна инфраструктура

1.6.1.1. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Основни услови и правила грађења за саобраћајну инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

Путни (друмски) саобраћај

- Државни пут "Банатска магистрала"- као део сегмента обилазница на простору општине ће се градити према предложеној траси ван насеља Кикинда и Башаид за моторни саобраћај у функцији међурегионалног повезивања и дислокације транзитних токова ка значајним извориштима робних токова. Елементи и објекти овог путног капацитета треба да задовоље захтевани хијерахијски ниво државног пута;
- Државне путеве I и II реда, потребно је реконструисати у оквиру постојећих коридора уз обезбеђење елемената и активне и пасивне безбедности који припадају том рангу пута. Сва укрштања решити у нивоу (изузетак у ситуацијама када је обим саобраћаја

толики да угрожава безбедност и проточност саобраћаја) уз сагласност управљача над путевима, израду одговарајућег урбанистичког плана и са обезбеђењем потребних елемената безбедности и увођењем одговарајуће сигнализације. Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз претходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем);

- Профиле државних путева I и II реда у насељеним местима обезбедити као насељске саобраћајнице са елементима уличног профила који омогућује сегрегацију моторног (динамичког) и немоторног саобраћаја - обостране пешачке стазе са зеленим појасом између површина и по могућству сепарисаном бициклическом стазом. Минимална ширина пешачке стазе за један смер кретања износи 1,5 m. Минимална ширина бициклическе стазе за један смер кретања износи 1,0 m. Физичко раздвајање саобраћаја моторних возила од стационарног и немоторизованог (пешачког и бициклическог) саобраћаја омогућити заштитним тракама минималне ширине 1,5 m. У зависности од обима саобраћаја у центрима насеља предвидети семафоре и друга решења у циљу заштите насељских функција мере успоравања саобраћаја и сл.);
- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и правилницима¹², уз обезбеђење:
 - коловозне конструкције као и код предметног пута,
 - попречног пада коловоза стајалишта мин. 2% од ивице коловоза пута,
 - дужине прегледности од 1,5 дужине зауставног пута возила за $V_{\text{рас}} = 80$ (km/h) за ваннасељске деонице путева,
 - почетка – краја стајалишта мин. 20,0 m удаљеног од лепезе прикључног пута у зони раскрснице, почетака-краја додатне саобраћајне траке на јавном путу,
 - изградње наспрамних стајалишта по систему лево па десно у смеру вожње уз мин.подужно растојање два наспрамна стајалишта (крај левог – почетак десног) од 30,0 m.

Табела 9. Елементи¹³ (препоруке) државних и општинских путева

ПУТЕВИ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
$V_{\text{рас}}$ (km/h)	100	80	(50) 60
саобраћајне траке (m)	2x3,5	2x3,25	2x3,0
ивичне траке (m)	2 x 0,35	2x0,3	2x0,3
банкина (m)	2x1,5	2x1,2	2x1,0
додатне ширине ¹⁴ (m)	2x10,0	2x7,5	2x5,0
укупно земљишни појас (m)	30	25	20
ширина заштитног појаса (m)	40	20	10
ширина коридора (m)	80	40	20
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	мин. 6,0

ПУТЕВИ-НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0	2x2,75
ивичне траке ¹⁵ (m)	2x0,3	2x0,3	2x0,2
банкина (m)	2x1,2	2x1,0	2x1,0
ширина коридора (m)	утврђена регулациона ширина улице		
ширина заштитног појаса ¹⁶ (m)	40	20	10
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	мин 6,0
$V_{\text{рас}}$ (km/h)	80-100	70-80	(50) 60

¹² Правилник о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гласник РС", бр. 20/96, 18/04, 56/05, 11/06)

¹³ Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП ("С.Г.РС" бр.101/05 123/07, 101/11 и 93/12) Правилника о техничким условима које јавни путеви изван насеља и њихови елементи морају да испуњавају са гледишта безбедности саобраћаја ("С.Л. РС 50/11)

¹⁴ Додатне ширине намењене су за изградњу косина насипа трупца пута, путних канала и инсталацијама које су у функцији јавног пута

¹⁵ Ивичне траке могу бити замењене ивичњацима, издигнутим или упуштеним

¹⁶ Примена ове ширине важи у насељима осим ако је другачије утврђено урбанистичким планом

- Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима (уз обавезу прибављања сагласности управљача над инфраструктуром која се укршта):
 - укрштање регионалне железничке пруге и државног пута "Банатска магистрала" предвидети у денivelацији,
 - укрштање државног пута I реда и осталих јавних путева предвидети у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама,
 - број укрштања пруге и општинских (локалних) путева минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве извести на следећи начин¹⁷:

1. На коловоз државних путева ван насељених места:
 - на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објеката захтева изградњу истих.
2. На коловоз пута у улицама које су општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
 - на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу,
 - на основу услова Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места није затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу.
3. На коловоз општинских путева ван насељених места и улица у насељеним местима које нису општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
 - ван насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница уколико број и локација објеката захтева изградњу истих,
 - унутар насељених места на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама.

Општинске – локалне путеве пројектовати/градити по устаљеним трасама - атарским путевима са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских и атарских путева:

- ако су утврђене регулационе линије односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

¹⁷ ЗОЈП ("С.Г.РС" бр.101/05 123/07, 101/11 и 93/12)

Железнички саобраћај

Пошто се планира изградња, реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Кикинда потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко-технолошке студије које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру реконструкције и модернизације која ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници, Закона о безбедности у железничком саобраћају.

Табела 10. Елементи (препоруке) железничких пруга

Железничке пруге	регионалне / локалне пруге	индустријска пруга (колосек)
ширина коридора (m)	400	
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	
ширина колосека (mm)	1435	1435
минимални полупречник кривине R _{мин} (m)	300	180
макс.нагиб нивелете (‰)	25	25
носивост (kN)	180	(150) 180
V _{рас} (km/h)	(120) 160	60

Приликом свих интервенција у смислу изградње, реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре ближе пројектно-техничке услове треба тражити од ЈП "Железнице Србије", која је задужена за одржавање и развој железничке инфраструктуре. Модернизацијом и ревитализацијом железничке инфраструктуре доћи ће до побољшања квалитета и брзине саобраћаја, што ће резултирати смањењем времена путовања између градских и индустријских и комерцијалних центара у Србији.

Водни саобраћај

Све садржаје и програме развоја у оквиру пловног канала ДТД треба ускладити са Законом о пловидби и лукама на унутрашњим водама и Правилником о пловидби на унутрашњим пловним путевима.

Приликом изградње објеката у оквиру пловног пута канала ДТД (Кикиндски канал) услове треба тражити од Дирекције за унутрашње пловне путеве "Пловпут" из Београда која је задужена за одржавање и развој пловних путева. Складишта и просторе за манипулацију уз канал ДТД треба формирати уз радну зону као комплемент нових планираних просторних функција.

Основни услови за ову деоницу канала ДТД износе:

- дубина газа **1,8** m
- двосмерна пловидба
- обезбеђење окретница

Ваздушни саобраћај

Приликом израде појединих капацитета овог вида саобраћаја потребно је претходно израдити студије и технолошка решења који ће у потпуности задовољити све нормативе приликом израде свих капацитета и бити у складу са Законом о ваздушном саобраћају. Детаљну разраду ваздушних капацитета (аеродрома) предвидети кроз израду плана детаљне регулације.

Предложеном класификацијом аеродрома која произилази из предметног закона и ППРС, доћи ће до дефинисања нових одговарајућих параметара полетно-слетне стазе (ПСС L x B = 1200 x 30 m), застора ПСС-а (асфалт бетон са одговарајућим параметрима носивости према меродавном ваздухоплову и броју полетања и слетања), као и свих осталих сигурносно-навигационих уређаја и опреме.

Пратећи садржаји јавног пута

У заштитном појасу пута могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Ови објекти могу се градити на удаљености у зависности од ранга државног или општинског пута и то:

- 20 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу урбанистичког плана, а у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеви).

Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно технички услови,
- просторни услови,
- природни услови,
- комунална и инфраструктурна опремљеност и
- услови заштите животне средине.

Саобраћајно технички услови се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње у зависности и од других просторних услова.

Просторни услови су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5 – 1,5 ha).

Природни услови су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

Комунална и инфраструктурна опремљеност појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу, обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

Заштита животне средине у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. Ове садржаје уз ове путеве препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400,0 m између прикључака.

1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура у грађевинском подручју насеља

(смернице за насеља која се обрађују кроз израду ПГР-е,
правила за насеља која се разрађују кроз ППО)

Путни саобраћај

- Све насељске саобраћајнице пројектовати у складу са важећим законима и правилницима¹⁸;
- Државне путеве I и II реда реконструисати на захтевану ширину коловоза од 7,1 m (2 x 3,25 m саобраћајне траке, 2 x 0,3 m ивичне траке или ивичњаци, 2 x 1,2 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената који је потребан за овакав ниво категорисаног пута;
- Општинске путеве реконструисати на захтевану ширину коловоза од 6,0 m (2 x 2,75 m саобраћајне траке, 2 x 0,25 m ивичне траке или ивичњаци, 2 x 1,0 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената који је потребан за овакав ниво категорисаног пута;
- Главну насељску саобраћајницу (мин.ширина коридора 18,0 m) пројектовати са ширином коловоза од (мин. 6,0) 7,0 m за двосмерни саобраћај, са једностраним нагибом коловоза минималном носивошћу за средњи саобраћај, са свим припадајућим путним елементима и савременом коловозном конструкцијом;
- Сабирне насељске саобраћајнице (мин.ширина коридора 16,0 m) пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза до 6,0 m са једностраним нагибом, са носивошћу коловозне конструкције за средњи саобраћај и савременом коловозном конструкцијом;
- Приступне саобраћајнице (мин.ширина коридора 10,0 m) пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза од мин. 5,5 m (3,0 m за једносмерни саобраћај), са једностраним нагибом и носивошћу за лак саобраћај и савременом коловозном конструкцијом.

¹⁸ ЗОП ("С.Г.РС" бр.101/05 123/07, 101/11 и 93/12)), и Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Сл.гласник РС" бр.50/11)

Табела 11. Елементи (препоруке) за насељске саобраћајнице

ПУТЕВИ-НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0	2x2,75
ивичне траке ¹⁹ (m)	2x0,3	2x0,3	2x0,2
банкина (m)	2x1,2	2x1,0	2x1,0
ширина коридора (m)	утврђена регулациона ширина улице		
ширина заштитног појаса ²⁰ (m)	20	10	5
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	мин 6,0
V _{рас} (km/h)	80-100	70-80	(50) 60

Бициклически саобраћај

- Бициклическе стазе пројектовати са ширином од мин.1,0 m (2,0 m за двосмерна кретања);
- Бициклическе стазе градити од савремених коловозних конструкција (бетона или асфалта);
- У случајевима повољне ширине регулационог профила улица, бициклическе стазе градити двострано дуж саобраћајница;
- У случају мањег саобраћајног оптерећења насељских саобраћајница могуће је градити бициклическе траке у оквиру јединствене површине саобраћајних трака – обострано са ширином од 1,0 m (мин.0,8 m)

Пешачки саобраћај

- Пешачке стазе градити у оквиру уличних коридора (обострано) тако да се формира затворени систем, са ширином стаза од мин. 1,5 m од бетона или других савремених материјала.

Стационарни саобраћај

- Паркинге за путничка возила градити са димензијама једног паркинг места (5,0 x 2,5 m) од савремених конструкција (асфалт, бетон, префабриковани елементи);
- Паркинге за теретна возила пројектовати са обезбеђењем правилне проточности теретног саобраћаја; Саобраћајно манипулативне површине извести од савремене коловозне конструкције;
- Гараже за путничка возила градити од савремених материјала са обезбеђењем простора за гаражно место димензија 4,5 x 3,5 m.

Јавни превоз

- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и важећим правилницима²¹.

Железнички саобраћај

Изградња и реконструкција на железничком земљишту вршиће се на основу важеће законске регулативе и у складу са условима надлежног предузећа АД "Железнице Србије".

1.6.2. Водoprивредна инфраструктура

Снабдевање водом

- Снабдевање водом становништва и индустрије на простору општине Кикинда обезбедити из локалних водозахвата;
- Дугорочно посматрано, трајно решење водоснабдевања представља изградња

¹⁹ Ивичне траке могу бити замењене ивичњацима, издигнутим или упуштеним

²⁰ Примена ове ширине важи у насељима осим ако је другачије утврђено урбанистичким планом

²¹ Детаљнија правила за аутобуска стајалишта дата су у оквиру поглавља 1.6.1.1. Правила грађења саобраћајне инфраструктуре

микрорегионалног система Горња Тиса. Алтернатива овоме је довођење вода са већих удаљености са такозваном "Банатском магистралом", из изворишта регионалног водоснабдевања Ковин-Дубовац-Банатска Паланка;

- Обезбедити заштиту зоне изворишта и бунара појединачно према важећим законима и правилницима (Закон о водама, и Правилник о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање;
- Израдити техничку документацију за допуну, реконструкцију и изградњу објеката за водоснабдевање и кондиционирање воде на постојећим односно планираним водозахватима и на основу њих вршити изградњу, реконструкцију и доградњу свих потребних објеката за потребе водоснабдевања;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице итд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из каналске мреже ХС ДТД или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Трасу водоводне мреже у насељу полагати између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу. Трасу полагати са једне стране улице или обострано зависно од ширине уличног фронта; Трасе водовода водити у зеленој површини, на око 1,0 m од ивице коловоза, односно где год расположива ширина уличног профила то дозвољава;
- Водоводну мрежу поставити у профилу улице на удаљењу од осталих инсталација инфраструктуре према важећим стандардима и прописима;
- Трасе регионалних система полагати уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима; Ван насеља водоводну мрежу поставити у границама путног земљишта;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталим уличним инсталацијама обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања не би смела да је плића од 1,0 m - 1,20 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са законом и уз сагласност надлежних органа;
- Водоснабдевање објеката и пољопривредног земљишта ван насељених места је на основу локацијске дозволе, може се решавати путем појединачних изворишта – бунара према посебним водопривредним условима, које издаје надлежни општински орган, односно бунарима дубине до првог водоносног хоризонта (макс. дубине 60 m).

Одвођење вода

- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Системом фекалне канализације покрити цело насеље и обезбедити прикључке за сва домаћинства и индустрију;
- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Уличну канализациону мрежу поставити око осовине постојећих и планираних саобраћајница;
- Минимална дубина укопавања је око 1,0 m;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора не сме бити мањи од $\varnothing 250$ mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;

- При проласку канализационе мреже испод путева вишег ранга, пруга, водотока и сл., потребно је прибавити сагласности надлежних институција;
- Канализациону мрежу поставити у профилу улице на удаљењу од осталих инсталација инфраструктуре према важећим стандардима и прописима;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на насељским постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ) до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- Све друге отпадне воде прикључити на јавну канализацију са њиховим пречишћавањем на заједничком уређају за пречишћавање до нивоа секундарног третмана и са њиховим препумпавањем у ОКМ. Тамо где јавна канализација није изграђена, отпадне воде могу се прикључити на водонепропусне септичке јаме, без упијајућег бунара које ће празнити месно комунално предузеће;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Трасе водити или у зеленом појасу дуж саобраћајнице (претходне трасе отворених канала) или испод коловоза по осовини коловозне траке;
- Кишну канализацију поставити изнад нивоа поземних вода уз обавезно заптивање спојева;
- Приликом прикључења нових канала на постојеће укључење извести тако да ката дна новог канала буде виша од коте дна канала на који се прикључује. Препоручује се прикључење у горњој трећини;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима.

Хидротехнички објекти и системи

- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала;
- Улична кишна канализација се може прикључити на постојеће мелиорационе канале али под условом да сакупљају само условно чисте атмосферске воде чији квалитет одговара II класи вода;
- Забрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано израдом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходно прибављеним мишљењем Јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине" - Нови Сад;
- Дуж мелиорационих канала, са обе стране обезбедити по минимум 5,0 m слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала, односно по условима Водопривредног предузећа, и у том појасу забрањено је градити објекте, садити дрвеће, орати и копати земљу и обављати друге радње којима се ремети функција или угрожава стабилност мелиорационих канала за одводњавање и предузимати радње којима се омета редовно одржавање ових канала;
- Укрштања саобраћајница са каналима решити путем мостова или пропустима димензионисаних на основу хидрауличког прорачуна;
- У циљу заштите од поплава од високих нивоа подземних вода и од вишка атмосферских вода потребно је редовно одржавати потоке, канале и пропусте;
- Забрањено је испуштање свих отпадних вода у каналску мрежу.

1.6.3. Електроенергетска инфраструктура

Електроенергетску мрежу и трафостанице 20/0,4 kV градити у уличним коридорима у насељима, односно на пољопривредном и шумском земљишту ван насеља, по

могућности уз постојеће инфраструктурне коридоре где је то могуће, у складу са условима датим овим Планом за електроенергетску инфраструктуру и важећим законским прописима и техничким условима.

Општа правила

Основни услови и правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

- Трафостанице градити као зидане, монтажно-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу на основу услова из Плана;
- Површина за изградњу зидане или МБТС трафостанице треба да буде око 5,0x6,0 m, минимална удаљеност од других објеката треба да буде 3 m.
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од других објеката;
- Високонапонска мрежа (110 kV, 400 kV) се може градити надземно на пољопривредном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима на основу плана детаљне регулације;
- Средњенапонску 20kV и нисконапонску мрежу до 1 kV градити по условима из Плана;
- Средњенапонску 20 kV мрежу и нисконапонску мрежу на шумском земљишту градити подземно у путном појасу шумског пута или стази, док ће се високонапонска мрежа (110 kV и 400 kV) градити надземно, по могућности у постојећим коридорима;
- Око надземних 110 kV далековода обезбедити коридор 25 m са обе стране од осе далековода, око 220 kV 30 m са обе стране осе далековода, а око 400 kV 35 m од осе далековода са обе стране;
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивања стабала мора бити у складу са, техничким условима заштите подземних металних цеговода од утицаја електроенергетских постројења СРПС 105, Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СРПС 101, Законом о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа;
- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV;
- Проводнике електроенергетског вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове;
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водопривредном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 5-40 m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде око 7,5 m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m, а минимална висина најнижих проводника 7,0 m, односно по условима надлежног предузећа;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m, односно по условима надлежног предузећа.

Правила за изградњу производних енергетских објеката обновљивих извора енергије:

- Обезбедити прикључење на 400 kV, односно 110 kV преко трансформаторског и високонапонског разводног постројења, односно 20 kV мрежу јавног електроенергетског система, осим извора који ће служити за сопствену производњу електричне енергије;

- Парк ветроелектрана се може градити ван насеља, на пољопривредном земљишту уз добијање сагласности надлежног министарства за пољопривреду, на основу урбанистичког плана;
- Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- До сваког стуба ветрогенератора обезбедити прилазни пут;
- Произведену електричну енергију из ветроелектране преко трансформаторског постројења конектовати у јавни електроенергетски систем;
- Електроенергетску мрежу која повезује ветрогенераторе са трансформаторском станицом градити подземно;
- Међусобна удаљеност стубова ветрогенератора мора бити 5-9 пречника ротора у правцу главног ветра и 3-5 пречника ротора у правцу нормалном на правац главног ветра;
- Појединачне стубове ветрогенератора за сопствену производњу градити на основу услова из овог Просторног плана, а парк ветроелектрана на основу урбанистичког плана детаљне регулације;
- Најмања удаљеност ветрогенератора од насеља и насељених делова мора бити 500-1000 m у зависности од примењене технологије рада ветротурбина
- Удаљеност ветрогенератора од државних путева не може бити мање од висине стуба са пропелером, мерено од спољње ивице земљишног појаса пута;
- Стубови ветрогенератора, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити ван заштитног појаса општинског пута (5 m ширине);
- Стубови ветрогенератора се могу поставити на растојању већем од 50 m, са обе стране пруге, мерећи управно на осу колосека железничке пруге;
- При изради техничке документације за изградњу ветрогенератора у заштитном пружном појасу у коридору железничке пруге, Инвеститор је дужан да се обрати "ЈП Железнице Србије", Сектору за стратегију и развој за добијање тенхичких услова за пројектовање, као и сагласности на техничку документацију;
- Стубови ветрогенератора, укључујући и темеље на које се постављају, могу се градити на мин. 10 m од од парцеле канала;
- Соларне електране ван насеља, на пољопривредном земљишту градити на основу урбанистичког плана;
- Производни објекти већих капацитета, за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, могу се градити у радним зонама у насељима, као и ван насеља у склопу постојећих и планираних радних зона, и као засебни комплекси на пољопривредном земљишту на основу урбанистичког плана;
- Производни објекти мањих капацитета који ће служити за сопствене потребе могу се градити у склопу салаша, пољопривредних комплекса, радних садржаја ван насеља;
- Мале хидроелектране се могу градити на постојећим водотоцима (каналима) директном применом Просторног плана, издавањем локацијске дозволе за изградњу малих хидроелектрана на основу техничке документације израђене од стране овлашћеног пројектанта, уз прибављање услова заштите природе и услова водопривреде и неугрожавања осталих корисника простора. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Електроенергетску подземну мрежу градити по следећим условима:

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, електроенергетску кабларану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева, шумским путевима и стазама, на пољопривредном земљишту;
- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза, односно по условима надлежног предузећа за путеве и 0,5 m од пешачких стаза ;

- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,50 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у централним деловима већих насеља, парковским површинама, у зонама са вишепородичним

Правила за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 20(35, 10) kV /0,4 kV

Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог Плана и условима надлежног предузећа Електромрежа Србије, односно Електрооводина, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и др., трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV.

Смернице за изградњу електроенергетске инфраструктуре у насељима

- Електроенергетска мрежа у насељима ће бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, а по потреби се може градити и подземно;
- Стубове поставити ван колских прилаза објектима, мин.0,5 m од саобраћајница;
- У центру насеља парковским површинама, зонама за спорт и рекреацију светиљке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светиљке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За осветна тела користити осветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- У зонама становања, у радним зонама, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију мрежу обавезно каблирати;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и телекомуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,50m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10kV;
- При укрштању енергетских и телекомуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад телекомуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,50 m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,30 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,50 m.

Смернице за производне објекте обновљивих извора енергије

- Производни објекти (биомаса, биогаз, соларне електране) већих капацитета који не служе за сопствене потребе, могу се градити у радним зонама у насељима;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: производни објекти, соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром.

1.6.4. Термоенергетска инфраструктура

Приликом изградње објеката термоенергетске инфраструктуре потребно је обратити пажњу на заштићена природна добра на територији Општине. Такође приликом планирања пројектовања и изградње ових објеката, водити рачуна о смањењу конфликта између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (насеља, становништва, земљишта, итд.) и предузимање одговарајућих мера за санирање негативних последица (програм рекултивације, ревитализације, отклањања штета итд.).

Гасоводи и нафтоводи високог и средњег притиска и објекти у саставу гасовода и нафтовода

Уређаји у саставу гасовода високог и средњег притиска, мерно-регулационе станице, компресорске станице, чистачке станице и блок станице/блокадни вентили са издувавањем, морају се лоцирати да задовоље прописана растојања од различитих објеката, дата у наредној табели.

Табела 12. Растојања објеката у саставу гасовода у односу на остале објекте

	Објекти у саставу гасовода					
	Мерно-регулационе станице			Компрес станице	Блокадне станице	Чистачке станице
	У објекту од чврстог материјала		Под надстрешницом и на отвореном			
	до 30.000 m ³ /h	изнад 30.000 m ³ /h	За све капацитете			
Стамбене, пословне и фабр.зграде, радион. и склад. запаљ.мат.	15,0 m	25,0 m	30,0 m	100,0 m	30,0 m	30,0 m
Електро неизоловани надземни водови	Висина стуба далековода + 3,0 m					
Трафо станице	30,0 m					
жел.пруге и објекти	30,0 m					
Индус. колосеци	14,0 m	15,0 m	25,0 m	25,0 m	15,0 m	15,0 m
Државни путеви првог реда	20,0 m	20,0 m	30,0 m	20,0 m	30,0 m	20,0 m
Државни путеви другог реда и локални путеви	10,0 m					
Остали путеви	6,0 m	10,0 m	10,0 m	10,0 m	15,0 m	10,0 m
Водотоци	5,0 m	5,0 m	5,0 m	20,0 m	5,0 m	5 m
шеталишта и паркиралишта	10,0 m	15,0 m	20,0 m	15,0 m	30,0 m	30,0 m
Остали грађ. објекти	10,0 m	15,0 m	20,0 m	30,0 m	15,0 m	15,0 m

Растојања у табели дата су у метрима, рачунајући код железничких пруга и путева од ивице пружног/путног појаса.

Технички услови за цевоводну инфраструктуру и објекте за сабирање, припрему и транспорт нафте и гаса су:

1. Заштитни појас цевовода јесте прописани простор ширине по 200 m са једне и друге стране цевовода, мерено од осе цевовода, у коме други објекти (густина насељености -изграђености) утичу на његову сигурност;
2. У појасу цевовода ширине од 30 m мерено лево и десно од осе цевовода, не могу се градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је цевовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан;
3. Радни појас је минимални простор дуж трасе цевовода за његово одржавање;
4. У појасу од 5,0 m на једну и другу страну, рачунајући од осе цевовода, забрањено је садити биљке чији корени достижу дубину већу од 1,0 m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m ;

5. Минимална дубина постојећег укопаног цевовода, мерено од горње ивице цевовода за насељено подручје износи 1,50 m , а за ненасељено подручје износи 0,80 m;
6. Минимална дубина постојећег укопаног цевовода, мерено до горње ивице цеви, при укрштању препрека са постојећим цевоводом мора да износи, и то:
 - a) од најниже тачке дна одводних јарака саобраћајнице 1,0 m ;
 - b) од најниже тачке горње ивице пута 1,35 m ;
 - c) од горње ивице прага железничке пруге 1,50 m;
 - d) од горње ивице прага индустријског колосека 1,0 m;
 - e) од најниже тачке дна регулисаних корита водених токова 1,0 m;
 - f) од најниже тачке дна нерегулисаних корита водених токова 1,5 m.
7. Угао укрштања између осе цевовода и осе препреке мора да износи 90° и 60° ;
8. Ако су у близини други објекти или су објекти паралелни са постојећим цевоводима, одстојање не сме бити:
 - a) мање од 20,0 m од државних путева I реда, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса пута;
 - b) мање од 10,0 m од државних путева II реда, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса пута;
 - c) мање од 5,0 m од општинских путева, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса пута;
 - d) мање од 20,0 m од железничке пруге, рачунајући од спољне ивице пружног појаса;
 - e) мање од 15,0 m од индустријског колосека, рачунајући од осе крајњег колосека;
 - f) мање од 30,0 m од надземних делова цевовода, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса пута, односно пружног појаса, осим ако је цевовод постављен на друмски или железнички мост;
 - g) мање од 5,0 m мерено хоризонтално од грађевинских објеката, рачунајући од темеља објекта, под условом да не угрожава стабилност објекта;
 - h) мање од 5,0 m од других подземних инсталација и мелиорационих објеката, рачунајући од спољне ивице цевовода до спољне ивице инсталације или објекта;
 - i) мање од 10,0 m од регулисаних водотокова и канала, рачунајући од ножице насипа;
9. На месту укрштања подземних инсталација са постојећим укопаном цевоводом нове инсталације положити испод на минималном растојању од 0,50 m, рачунајући од спољне ивице цевовода до спољне ивице инсталација;
10. На месту укрштања инсталација са постојећим укопаном цевоводом угао између осе цевовода и осе препреке мора да износи између 90° и 30° ;
11. На месту укрштања јавног пута, железничке пруге и индустријског колосека са постојећим укопаном цевоводом, цевовод се поставља у заштитну цев. Дужина заштитне цеви цевовода мора бити већа:
 - a) код јавног пута од ширине коловоза за по 1,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од спољне ивице земљишног појаса пута;
 - b) код железничке пруге и индустријских колосека од ширине пруге за по 5,0 m с једне и с друге стране, рачунајући од осе крајњег колосека, односно за по 1,0 m рачунајући од ножице насипа;
12. Заштитна цев, која се поставља ради преузимања спољних оптерећења, мора се прорачунати према максималном статичком и динамичком оптерећењу које је могуће на том делу јавног пута, односно пруге. Заштитна цев треба да буде одговарајуће чврстоће и дебљине;
13. На крајевима заштитне цеви постављају се контролне цеви (одушне луле) које су извучене изаан земљишног појаса пута на одстојању најмање 5,0 m од ивице крајње коловозне траке, односно изван пружног појаса на одстојању најмање 10,0 m од осе крајњег колосека, са отворима окренутим на доле и постављањем на висину од 2,0 m изнад површине терена;
14. Са једне стране јавног пута, односно пруге на месту укрштања треба предвидети радни простор у правцу заштитне цеви за 20% дужи од дужине заштитне цеви, ради евентуалне интервенције на цевоводу;
15. На месту укрштања некатегорисаног пута са постојећим укопаном цевоводом, цевовод се не поставља у заштитну цев. На месту укрштања минимална дубина постојећег укопаног цевовода је 1,35 m мерено од најниже коте пута до горње

ивице цеви. Угао укрштања између осе цевовода и осе пута мора да износи између 90° и 60°;

16. Ископ, затрпавање и набијање испод, изнад и у непосредној близини постојећег укопаног цевовода може се вршити само ручно, а никако машинама које могу да изазову оштећење на цевоводима;
17. У појасу објеката гасоводне и нафтоводне инфраструктуре ширине 30,0 m, мерено од ивице ограде објеката, не могу се налазити, односно лоцирати и градити јавни објекти и објекти за боравак људи;
18. У појасу објеката гасоводне и нафтоводне инфраструктуре ширине 10,0 m, мерено од ивице ограде објеката, не могу се налазити, односно лоцирати и градити путеви (путни појас), железничка пруга(пружни појас) и лоцирати заштитни појас далековода и телефонских линија.

Удаљеност укопаног гасовода или нафтовода средњег притиска од уличне стубне електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Ако се гасовод поставља испод саобраћајнице прокопавањем те саобраћајнице, полаже се у ров на пешчану постељицу и са двоструком антикорозионом изолацијом, према прописима.

Ако се гасовод или нафтовод поставља испод саобраћајнице бушењем рова испод те саобраћајнице мора се употребити одговарајућа заштитна цев гасовода.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Таква сагласност се не може издати за укрштање са железничком пругом.

Тресе ровова за полагање гасне инсталације се постављају тако да гасна мрежа задовољи минимална прописана одстојања у односу на друге инсталације и објекте инфраструктуре. Вредности минималних дозвољених растојања у односу на укопане инсталације су:

Минимална дозвољена растојања у насељу:	укрштање	паралелно вођење
- водовод, канализација	0,3 m	0,5 m
- ниско напонски електро каблови	0,3 m	0,5 m
- телефонски каблови	0,3 m	0,6 m
- високо зеленило	-	1,0 m
- општински путеви и улице	1,3 m	0,5 m
- државни путеви првог и другог реда	1,3 m	0,5 m
- бензинске пумпе	-	5,0 m
- гасовод	0,3 m	0,5 m
- канализација од бетонских цеви	0,3 m	0,7 m
- шахтови	-	0,3 m

Минимално дозвољено растојање гасовода средњег притиска од темеља објеката је:

- 1,0 m за гасоводе притиска од 2-4 bar,
- 3,0 m гасоводе притиска 7-13 bar.

Растојања могу бити мања ако се гасовод полаже у заштитну цев али не мања од 0,5 m за гасоводе притиска од 2-4 bar и 1,0 m гасоводе притиска 7-13 bar.

Гасоводна мрежа ниског притиска

Дубина полагања гасовода је од 0,6 m до 1,0 m. Локација ровова треба да је у зеленом појасу између тротоара и ивичњака улице, тротоара и ригола, тротоара и бетонског канала. На локацији где нема зеленог појаса гасовод се води испод уличног тротоара,

бетонираних платоа и површина или испод уличних канала за одвод атмосферске воде на дубини 1,0 m од дна канала или ригола. Изузетно, гасовод се полаже дуж трупа пута, уз посебне мере заштите од механичких и других оштећења.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити мање од 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља 1,0 m.

Укрштање дистрибутивног гасовода (ДГ) са саобраћајницама врши се уз његово полагање у заштитну цев или канал, изузев ако се прорачуном докаже да то није потребно. При томе се мора обезбедити природна вентилација канала, заштитне цеви или подземног пролаза. Минимална дубина укрштања дистрибутивног гасовода са са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а са индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, угао заклапања њихових оса мора бити између 60° и 90°. За укрштање под мањим углом потребна је сагласност надлежног органа. Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Удаљеност гасовода од стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Дистрибутивни гасовод се не полаже испод зграда и других објеката високоградње. Надземно полагање дистрибутивног гасовода се врши само изузетно, уз посебну заштиту од механичких, температурних и утицаја стварања кондензата.

Удаљеност укопаних стубова електричне расвете, ваздушне нисконапонске и ПТТ мреже мора бити толика да не угрожава стабилност стубова, минимално 0,5 m.

Бушотине

- удаљеност од бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине,
- од ивице појаса ауто пута и путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15 m,
- објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија,
- удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.

Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

1.6.5. Електронска комуникациона инфраструктура

Електронска комуникациона мрежа обухвата све врсте каблова који се користе за потребе комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др). Изградња електронске комуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по условима из Просторног плана.

- Електронску комуникациону мрежу градити у коридорима саобраћајница и некатегорисаних путева;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 1,2 m;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,00 m од крајње тачке попречног профила пута-ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;

- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,00 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,50 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,00-1,20 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин.10,00 m;
- Ако постоје трасе, нове електронске комуникационе каблове полагати у исте;
- При паралелном вођењу електронских комуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,50m и 1,0m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50 m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m;
- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронске комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) електронска комуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне електронске комуникационе мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, емисионих радио-дифузних објеката, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља и атару;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комуникационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Просторног плана.

Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- ЕК мрежу градити у коридорима саобраћајница;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је најмање од 0,8 m, односно оптичког кабла 1,0 m;

- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 кV најмање растојање мора бити 0,50 m и 1,0 m за каблове напона преко 10 кV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,50 m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода, канализације, вертикално растојање мора бити најмање 0,30 m;
- При приближавању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализацијом хоризонтално растојање мора бити најмање 0,50 m.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у привредним зонама и ободима насеља;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовима здравља, старачким домовима и сл.
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 кV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

1.6.6. Правила за подизање заштитних појасева зеленила

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Плана у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2 % укупне површине Општине, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5 m.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре ван заштићених подручја:

- у оквиру заштитног појаса ДП I реда се не планира подизање заштитних појасева зеленила, осим уколико ширина заштитног појаса то дозвољава,
- у оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина заштитног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширина од 11 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m),
- у оквиру заштитног појаса општинског пута, уколико ширина појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве минимум 5 m,
- на местима међусобног укрштања саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја,
- ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром,
- у оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала и
- у оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формирани насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Смернице које представљају препоруку за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу:

- формирање појасева од просечно 10 m ширине (минимум 6 m),
- формирање главних појасева управно на правац дувања ветра, а споредних управно на правац главних појасева,
- формирање једноредних или дворедних појасева у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла,
- формирање појасева на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена,
- формирање ажурних типова појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса) и
- анализа својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је израда планске (посебне основе газдовања шумама) и спровођење техничке документације (Пројекат оснивања шумских пољозаштитних појасева), којом су одређени сви заштитни појасеви зеленила, њихов просторни распоред, типови појасева, дефинисана њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Забрањена је примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета. За формирање заштитних појасева је потребно прибавити услове од надлежне институције за заштиту природе.

1.7. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

1.7.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Планиране активности ће унапредити квалитет животне средине предметног простора односно у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника Општине.

Неодговарајући квалитет воде за пиће има лоше рефлексије на здравље људи. Инострана искуства указују да коришћење артерске воде у комбинацији са неадекватном исхраном може изазвати тешка обољења. Анализе у наведеном контексту нису вршене, што значи да се и не може квантитативно и квалитативно проценити утицај квалитета воде на здравље становништва.

Такође, постоји могућност деградације подземних вода због неадекватног одвођења отпадних вода, које се одводе преко септичких јама и упојних бунара у подземље. Наведени проблеми ће бити елиминисани предложеним активностима и мерама у области водопривредне инфраструктуре.

Изградња свих видова инфраструктуре предвиђена овим Планом, имаће позитивног утицаја на становништво, јер ће индиректно утицати на заштиту и унапређење животне средине и побољшање животног стандарда.

Негативан утицај неуређених депонија на здравље људи ће се елиминисати њиховом санацијом и рекултивацијом, што је Планом и предложено и адекватним функционисањем регионалне депоније, која је већ изграђена.

При изградњи инфраструктурних објеката (надземни електроенергетски водови, антенски стубови са антенским телекомуникационим системима и уређајима за пренос сигнала итд.), неопходно је водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од насељених места. Техничким мерама, постављањем заштитних ограда, уземљења, надземни водови ће се штитити од пренапона услед атмосферског пражњења.

Да би се избегао негативан утицај надземних водова, нарочито виших напона, на људе обезбеђују се заштитни коридори, у којима није дозвољена изградња објеката за становање, као ни објеката других намена. Комплекси високонапонских постројења се ограђују и постављају минимално 500m од стамбених објеката.

Антенски стуб треба пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења, Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења и следећим мерама:

- простор око релејне станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб;
- на видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
- приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
- антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
- обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;
- у случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
- све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
- све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
- према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације.

Имајући у виду да је реч о објектима од посебног значаја, у објекту технолошке опреме је потребно извести и:

- дојаву пожара и дојаву провале,
- аларм у случају престанка рада климатизера.

Антенски стуб је потребно обележити као препреку за обављање летења, за уочавање дању, ноћу и у условима смањене видљивости.

1.7.2. Услови и мере заштите, уређење и унапређење животне средине

Стратешко опредељење заштите животне средине односно живота и здравља људи је усмерено у циљу оптималног и рационалног коришћења природних ресурса и унапређење природних и створених вредности на предметном простору.

У том смислу Планом је предвиђена заштита воде, ваздуха и земљишта од потенцијалне деградације.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће, за постојећа постројења и активности, оператер прибавити дозволу најкасније до 2015. године, у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог закона. 2008. године донета је Уредба о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе којом се утврђују рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења.

Постројења у којима се обављају активности где је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује. Постројење укључује сву опрему,

зграде, цевоводе, машине, алате, интерне колосеке и депое, докове, истоварна пристаништа за постројења, пристане, складишта или сличне грађевине, на води или копну, а које су нужне за функционисање постројења. Неки од прописа који се односе на ову материју су: Национални програм заштите животне средине, Правилник о Листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса, Правилник о садржини обавештења о новом севесо постројењу односно комплексу, постојећем севесо постројењу, односно комплексу и о трајном престанку рада севесо постројења, односно комплекса, Правилник о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, Закон о ванредним ситуацијама.

Врсте активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола класификују се према нивоу загађивања и ризику који те активности могу имати по здравље људи и животну средину, укључујући и друге технички сродне активности које могу произвести емисије и загађење животне средине. Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола и Уредбом о критеријумима за одређивање најбољих доступних техника, за примену стандарда квалитета, као и за одређивање граничних вредности емисија у интегрисаној дозволи ближе су прописани услови за издавање интегрисане дозволе.

Обзиром да ће се разрада решења Плана вршити изградом одговарајуће урбанистичке документације, за наведене урбанистичке планове, орган надлежан за припрему Плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

У контексту заштите воде (површинске и подземне), ваздуха и земљишта као природних ресурса од негативних утицаја објеката, за чију су изградњу дати услови у Плану, инвеститори су обавезни да за све објекте који могу имати негативног утицаја на животну средину израде Студију о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину, Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, као и у складу са другим прописима из ове области.

1.7.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење био и геодиверзитета

У деловима простора еколошки значајних подручја и међународно значајних подручја за очување биолошке разноврсности који се налазе:

- у заштићеним подручјима и њиховим заштитним зонама, спроводе се мере заштите заштићених подручја наведених у актима о заштити;
- на стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, спроводе се мере заштите станишта заштићених и строго заштићених врста;
- у простору еколошких коридора, могу се планирати садржаји и активности у складу са мерама заштите еколошких коридора.

У подручјима планираним за заштиту, могу се планирати активности и садржаји у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

Потребно је прибавити посебне услове заштите природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта, планирања подизања пољозащитних појасева око насељених места и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране саобраћајнице на подручју Просторног плана.

1.7.3.1. Заштићена подручја

СРП "Пашњаци велике дропље"

На основу Нацрта Уредбе о заштити СРП "Пашњаци велике дропље", прописани су режими заштите II и III степена за подцелине Резервата на територији општине Кикинда.

Режим заштите II степена установљава се на простору најочуванијих и природним вредностима најбогатијих травних станишта и то на: делу подцелине "Милина бара" и "Јарошких ливада".

За остали простор прописује се режим заштите III степена.

На целом подручју СРП "Пашњаци велике дропље" забрањују се:

1. све активности у кругу од 150 m од обележеног гнезда велике дропље;
2. нарушавање и уништавање површина под травном вегетацијом, преоравање и успостављање пољопривредне производње и уклањање травног покривача са површинским слојем земљишта;
3. уношење алохтоних врста биљака и животиња;
4. ископ нових и продубљивање постојећих канала, изградња рибњака и извођење хидромелиорационих радова који би могли нарушити природни водни режим;
5. хемијско и физичко загађивање, депоновање чврстог и течног отпада и отпадних загађених вода;
6. загађивање буком и светлошћу;
7. промена морфологије терена;
8. геолошка и друга истраживања која нису у циљу унапређивања природних вредности добра;
9. отварање нафтних и других бушотина и експлоатација земље и минералних сировина;
10. изградња објеката (високоградње, нискоградње, хидроградње, далековада и других инфраструктурних објеката), осим објеката за потребе управљања природним добром и мониторинга, као и адаптације активних салашарских и чобанских објеката у традиционалном стилу;
11. прелет пољопривредних авиона;
12. заливање по систему "вештачке кише";
13. пољопривредна производња у појасу од најмање 30 m са свих страна водених станишта;
14. садња и сеча дрвећа и грмља, осим у циљу ревитализације станишта;
15. паљење отворене ватре осим за потребе ревитализације станишта;
16. хватање живих зечева;
17. кретање свиња на удаљености већој од 100 m од салаша;
18. извођење свих осталих радњи које би могле угрозити велику дропљу и остале врсте природних реткости и њихова станишта.

Поред наведених забрана на простору режима заштите II степена установљавају се посебне забране, и то:

На просторној целини "Јарош", у делу Милина бара забрањује се:

1. извођење пољопривредних радова и присуство машина у периоду од 1. априла до 31. јула, осим радова за потребе ревитализације станишта;
2. употреба вештачког ђубрива и хемијских средстава за заштиту биља, осим када је то неопходно за спровођење мера активне заштите природних реткости;
3. на постојећим њивама сејати пољопривредне културе осим уљане репице, житарица, луцерке, аниса, мешавине зељасте вегетације;
4. пашарење и кошење у периоду од 1. априла до 30. јуна;
5. пашарење и кошење у периоду од 1. јула до 31. јула, без претходно прибављених услова Завода;
6. лов, осим у циљу контроле популација предатора велике дропље;

- у периоду од 1. априла до 30. јуна приступ домаћим животињама и моторним возилима, осим у циљу чувања и истраживања Резервата;
- приступ људима у периоду од 1. априла до 31. јула без пратње чуварске службе.

На просторној целини "Јарош", у делу Јарошке ливаде забрањује се:

- лов у периоду од 1. априла до 31. јула;
- ноћење стада и постављање чобанских склоништа;
- пашарење од 1. априла до 31. јула без претходно прибављених услова Завода;
- пољопривредни радови и присуство машина и кошење у периоду од 1. априла до 30. јуна, осим радова за потребе ревитализације станишта;
- пољопривредни радови и присуство машина, у периоду од 1 до 31. јула без претходно прибављених услова Завода;
- сејати пољопривредне културе, осим уљане репице, житарица, луцерке, аниса, мешавине зељасте вегетације уз услове Завода.

На простору СРП "Пашњаци велике дропље" обезбеђује се:

- научно-истраживачки рад и праћење стања природних реткости;
- израда програма управљања популацијама угрожених врста;
- сузбијање инвазивних врста;
- чување и мониторинг великих дропљи и усклађивање свих активности на заштићеном добру са њиховим животним циклусом;
- презентација и популаризација природних вредности;
- контролисано кретање посетилаца;
- на преораним површинама сејање култура погодних за гнежђење и јесењу и зимску исхрану великих дропљи;
- одржавање травних станишта и парлога усклађеним пашарењем или кошењем;
- у зимском периоду, при јаким снеговима, мразевима и изразито ниским температурама изношење силажног кукуруза и разгртање снега на мањим парцелама;
- уклањање засада и појединачних примерака алохтоног и инвазивног дрвећа и грмља;
- уклањање смећа, олупина, рушевина и другог отпадног материјала са заштићеног добра;
- откуп земљишта и постепено превођење ораница у травна станишта;
- постављање вештачких дупљи;
- укључивање локалног становништва у програм едукације и заштите.

Специјални резерват природе "Пашњаци велике дропље" поверава се на старање Ловачком удружењу "Перјаница". Заштиту Специјалног резервата "Пашњаци велике дропље" спроводити према плану управљања, који се доноси за период од пет година. Радове и активности у заштићеном подручју, усагласити са Уредбом о режимима заштите ("Службени гласник РС", бр. 31/12).

Споменик природе "Парк Бландаш"

Одлуком о стављању под заштиту СП "Парк Бландаш" у Кикинди забрањује се:

- пре свега промена намене површина;
- предузимање свих радова који би угрозили концепцију и стил парка сађеног биљног фонда, вртно-архитектонског елемента и представника фауне (птица певачица и сл.),
- непланска сеча, уклањање и оштећење парковских биљака,
- кретање, заустављање и паркирање моторних возила унутар граница заштите,
- извођење земљаних радова осим предвиђених Пројектом обнове парка и годишњим програмом заштите и унапређивања,
- извођење грађевинских радова осим предвиђених Пројектом обнове парка,
- превођење ваздушних и електро и телефонских водова преко заштићеног природног добра, бацање и депоновање смећа и свих врста отпадних материја и паљење ватре на парковској површини.

Планирати измештање дечијег игралишта из заштићеног природног добра СП "Парк Бландаш" на неку другу зелену површину (нпр. на простор спортског центра Језеро).

1.7.3.2. Подручје планирано за заштиту

Резервисати за заштиту подручје планирано за заштиту - Слатине Баната. Активности и садржаје у простору предметног подручја планирати у складу са мерама заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.

1.7.3.3. Станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја:

- забрањено је мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта), преоравати површине под природном вегетацијом, уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта, подизати ветрогенераторе, градити рибњаке, отварати површинске копове, мењати морфологију терена, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје, уносити инвазивне врсте биљака и животиња (списак врста у Образложењу);
- приликом израде пројектне документације за II фазу пута Иђош-мост на Тиси код Аде чија се траса једним делом граничи са стаништем заштићених и строго заштићених врста КИК05 „Пашњаци јужно од Сајана“, испоштовати услове заштите природе достављене ЈП Дирекција за изградњу града из Кикинде документом бр. 03-417/2 од 22. 7. 2010;
- неопходно је ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта, обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.), обнављати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha, ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и Завода.

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, тражити посебне услове заштите природе за следеће активности:

- изградња и реконструкција инфраструктуре;
- реконструкција објеката и планирање рекреативних активности;
- уређење вода и остали мелиорациони радови;
- геолошка и друга истраживања;
- подизање ваншумског зеленила, сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта;
- формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара), као и за подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

1.7.3.4. Еколошки коридори

Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора:

- забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока и канала са функцијом еколошких коридора на растојању мањем од 50 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока на простору изван зоне становања;
- није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршћаци итд.), као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
- обезбедити повезивање степских и слатинских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
- стимулирати традиционалне видове коришћења простора који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на простору еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља.

Наменити простор деоница еколошких коридора у грађевинским подручјима насељених места за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности.

Неопходно је очувати блиско-природни изглед и облик обала и корита назначених канала/водотока са улогом еколошких коридора у што већој мери, поплочавање и изградњу обала свести на најнеопходнији минимум, обезбедити отвореност водотока по целој својој дужини (одстранити постојеће цевоводе) и тражити посебне услове заштите природе за израду техничке документације:

- регулације водотока (пресецање меандара, изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), поплочавања и изградње обала;
- изградње и/или обнављања саобраћајница вишег реда (магистрални путеви и аутопут) код којих треба предвидети посебне прелазе за животиње на местима укрштања са еколошким коридорима;
- изградње нових и обнављања старих мостова ради обезбеђивања пролаза за ситне животиње;
- уклањања постојећих цевастих пропуста канала, како би се обезбедили прелазни за животиње који одговарају потребама законом заштићених животињских врста.

На простору еколошких коридора и у њиховој заштитној зони ширине око 200 м, забрањено је:

- сађење инвазивних врста, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина;
- одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада на простору еколошког коридора у зони хидролошког утицаја на еколошки коридор.

Тражити посебне услове заштите природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта, планирања подизања пољозаштитних појасева око насељених места и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране саобраћајнице подручја Плана.

Концептом подизања зеленила у насељима, предвидети могућност:

- формирања система јавног зеленила повезивањем зелених површина са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Плана;
- одржавања јавних површина под зеленилом у блиско природном стању;
- повећања процента зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија зеленила.

1.7.3.5. Геолошко и палеонтолошко наслеђе

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

1.7.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

Непокретна културна добра треба штитити интегрално са простором у коме се налазе и третирати их као развојни потенцијал Општине и окружења. Треба их максимално штитити од свих облика неконтролисаних урбанизација и изградње, од реконструкција које су без надзора и заштите надлежних органа, од изградње индустријских погона, великих инфраструктурних система, објеката посебне намене и других објеката који могу трајно да деградирају не само њихово окружење већ и само културно добро.

Културна и природна баштина Кикинде са "Тером", Мамутом и Сувачом са централним мотивима представља основ идентитета и основ идеје о будућем уређењу и развоју Кикинде.

Основни циљеви стратешких смерница заштите културних добара:

- афирмација урбаног континуитета,
- коришћење културног наслеђа,
- интегрисање културног наслеђа.

Ово значи да заштита културног наслеђа на нивоу општег третмана градитељске баштине треба да:

- заустави даљу деградацију постојећих простора и физичке структуре,
- сачува највредније примере културне баштине,
- створи претпоставке за активирање економског аспекта подручја,
- утврде начине за побољшање квалитета живота,
- дефинише поступке за реализацију циљева.

Археолошки локалитети

На свим наведеним археолошким налазиштима, као и у зони археолошких локалитета који су евидентирани као непокретности које уживају претходну заштиту, потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити посебне услове заштите од Републичког завода за заштиту споменика културе. На овим локалитетима дозвољена је изградња инфраструктуре и извођење грађевинских радова само уз претходно прибављање појединачних мера заштите и обезбеђивање заштитних археолошких ископавања, праћења радова и адекватне презентације налаза.

Мере заштите археолошких налазишта укључују и археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима у оквиру целе зоне обухваћене Планом, и ван наведених локација и парцела на којима су евидентирани археолошки локалитети, што подразумева благовремено обавештавање надлежног Завода за заштиту споменика културе.

Заштиту добара која уживају претходну заштиту, планирати на основу следећих археолошких услова:

- У циљу заштите археолошких налазишта наведених у списку локалитета неопходно је за сваку појединачну или блок изградњу, или код изградње подземних инсталација обезбедити услове надлежне установе заштите. Свака изградња условљена је превентивним заштитним или систематским археолошким истраживањима. Тек након спроведених истраживања може се приступити планираној изградњи.
- На простору општине Кикинда при извођењу радова у свим зонама већих, заједничких објеката и друге врсте објеката инфраструктуре (тржни центри, спортски терени и базени и сл.) обавезно обезбедити услове праћења свих земљаних радова од стране стручњака Завода пре почетка градње, а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је обавити заштитна археолошка истраживања у оквиру габарита објеката;
- обезбедити услове праћења свих земљаних радова од стране стручњака Завода приликом копања канала (канализације, електро-инсталације, ПТТ каблова, водовода и сл.), а у случају посебно занимљивих и вредних случајних налаза неопходно је извршити заштитна археолошка ископавања у непосредној зони налаза.

Споменици културе

Заштита и уређење споменика културе подразумева заштиту споменика у изворном, интегралном облику. Дозвољене интервенције се односе на регулацију приступа споменику као и партерно решење заштићене зоне спомен обележја.

Сакрални објекти

Заштита сакралних објеката вршиће се применом следећих услова и мера:

- црква са заштићеном околином, као непокретно културно добро од изузетног или великог значаја, подлеже највишем степену заштите кроз примену конзерваторских

мера и очување аутентичности, карактеристичних елемената архитектуре, габарита, конструктивних и декоративних елемената екстеријера и ентеријера, карактеристичне материјализације (без примене савремених материјала за обраду фасада) и мобилијара;

- за уређење посебно вредних делова простора (прилази, тргови и сл.) потребно је урадити пројекат партерног, хортикултурног и пејсажног уређења по условима Завода за заштиту природе и надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- као предуслов за конзервацију и потенцијалну реконструкцију неопходна су археолошка истраживања самог храма и околног простора;
- конзерваторско-рестаураторске радове на сликарству могу вршити само овлашћена лица, у складу са Законом.

Просторне културно-историјске целине

Заштита и уређење просторне културно-историјске целине насеља реализоваће се применом следећих услова и мера:

- сву планску, урбанистичку и техничку документацију за ове целине радити у складу са условима и мерама заштите непокретног културног добра, утврђеним од стране надлежног завода за заштиту споменика културе;
- потребно је очувати стару урбану матрицу насеља, са карактеристичним елементима и регулацијама;
- очувати постојећу парцелацију, волумен и изграђеност парцела;
- очувати постојеће грађевинско-регулационе линије и принцип ивичног, традиционалног грађења тамо где је очуван;
- очувати архитектонске облике објеката са утврђеним својствима (вертикални и хоризонтални габарит, изгледи фасада, кровне масе), традиционалне материјализације (материјали за изградњу и обраду, кровни покривач, декоративни елементи); за све интервенције у простору, за које се прибавља грађевинска дозвола морају се прибавити мере техничке заштите које утврђује надлежни Завод за заштиту споменика културе;
- посебним пројектом предвидети оживљавање и уређење простора центра насеља, по условима и мерама службе заштите;
- свако урбано санирање које би обухватало уклањање објеката са утврђеним својствима (архитектонско, амбијентално, историјско) мора се извршити уз претходне услове службе заштите;
- урбанистичко, комунално и хортикултурно опремање, уређење и одржавање јавних простора утврђиваће се у складу са условима надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- забрањује се извођење радова који могу угрозити статичку стабилност објекта.

Осим наведених споменика културе и евидентираних културних добара, треба напоменути да постоје и објекти индустријског наслеђа, народног градитељства и руралне целине који се издвајају као посебни ресурси за које треба предузети даља истраживања и презентацију.

Препоручује се израда Студије заштите непокретних културних добара и археолошких налазишта за простор обухвата Плана која би обухватила детаљну анализу стања културних добара на подручју Општине и предлог за могућу ревитализацију и презентацију.

Одговарајућа презентација требало би да културно наслеђе постави као ресурс и да обухвати:

- презентацију "Суваче" и Богомоље Водице,
- очување градске и сакралне архитектуре,
- пренамену функција објеката индустријског наслеђа,
- адекватну презентацију стамбених објеката (сеоске стамбене зграде у Сајану, Мокрину и Руском Селу, Новим Козарцима), салаша (Башаид), виле у Банатском Великом Селу, мајура у кикиндском атару (бивши "Драхслеров салаш"),

- очување објеката индустријског наслеђа (млинови у Иђошу, Мокрину и Руском Селу), као и формирање етно и археолошких паркова (Мокринска некропола) и парка споменика НОБ-а.

Мере очувања културног наслеђа

- Утврђивање планова и програма заштите на основу јасних правила и принципа,
- Израда планова и студија изводљивости на основу ових планова, пре свега за примере наслеђа високих валоризованих потенцијала,
- Конкурисање за финансирање на основу претходног
 - из буџетских и других средстава,
 - у оквиру европских програма реконструкције.

Мере за унапређење

- Рад на активној партиципацији локалног становништва у очувању и унапређењу културне баштине, потреба континуиране заштите и неговања, кроз спровођење повремених или сталних акција (локални итинерери, изложбе, акције уређења, едукативни програми и сл.)
- Формирање "парка културе" на локалном нивоу или целина који ће обухватити идентификоване постојеће вредности културног наслеђа
- Промена намене појединачних објеката градитељског наслеђа као један од начина да се постојећи ресурси културних добара унапреде и интегришу у развој, што подразумева њихову претходну конзервацију, заштиту и инфраструктурно опремање.

1.7.5. Услови и мере за организацију простора од интереса за одбрану земље

Пре изградње објеката на територији општине Кикинда, инвеститори су у обавези да прибаве мишљење од МУП - Сектора за ванредне ситуације, Одељења за ванредне ситуације у Кикинди, о обавези изградње склоништа, врсти склоништа, обиму заштите и капацитету, или о ослобађању од градње склоништа, уколико граде објекте који се налазе у рејону или насељу, у којима није планирана изградња склоништа.

Општи услови за изградњу склоништа су:

- Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и изградњу склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа;
- Као други заштитни објекти из става 1. овог члана користе се подрумске и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара, напуштени тунели, пећине и други природни објекти;
- Ближе прописе о техничким нормативима за изградњу и одржавање склоништа и прилагођавање комуналних, саобраћајних и других подземних објеката потребама склањања доноси министар;
- Ради заштите људи, материјалних и културних добара:
 - породична склоништа се граде као подрумске и друге погодне просторије са армирано-бетонским конструктивним елементима,
 - кућна склоништа основне заштите граде се у склопу стамбених зграда чија је укупно развијена бруто површина већа од 5.000 m², а у склопу зграда мање бруто развијене површине од 5.000 m² граде се склоништа допунске заштите,
 - јавна склоништа у градовима и већим насељима граде се на местима на којима се окупља већи број грађана;
- Под јавним склоништима подразумевају се и блоковска склоништа;
- Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање;
- Склоништа градити у складу са Техничким прописом за склоништа и друге заштитне објекте.

1.7.6. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Енергетска ефикасност изградње подстаћи ће се:

- Изградњом пешачких и бициклических стаза како би се смањило коришћење моторних возила;
- Подизањем уличног зеленила, ваншумског зеленила и пошумљавањем деградираних површина, смањиће се загревања тла и створиће се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла;
- Пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- Сопственом производњом енергије и другим факторима;
- Изградњом објеката за производњу енергије из обновљивих извора енергије (коришћењем локалних обновљивих извора енергије) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

1.7.7. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору

Овим Планом дају се услови за уређење и изградњу:

- површина јавне намене (јавних објеката или јавних површина за које се утврђује општи интерес) и
- изградњу објеката за јавно коришћење, за обезбеђивање несметаног кретања деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица (у даљем тексту: лица са посебним потребама у простору).

Објекти за јавно коришћење јесу: објекат локалне самоуправе, дечија установа, школа, амбуланта, апотека, дом културе и библиотека, спортски и рекреативни објекти, банке, поште, пословни објекти, саобраћајни терминали и други објекти. При планирању и пројектовању јавних саобраћајних површина, пешачких стаза, пешачких прелаза, места за паркирање и друге површине у оквиру улица, шеталишта, скверова и игралишта по којима се крећу лица са посебним потребама, прилаз до објекта, хоризонталне и вертикалне комуникације у јавним и стамбеним објектима са 10 и више станова, морају се обезбедити услови за несметано кретање лица са посебним потребама у простору, у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

На основу Закона о пољопривреди, ради очувања расположивог пољопривредног земљишта, потребно је да се доноси **пољопривредне основе** заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта као плански документ. Пољопривредна основа се доноси у складу са овим Планом.

Обрадиво пољопривредно земљиште може се користити у непољопривредне сврхе:

- за подизање вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту четврте и пете катастарске класе, као и за подизање шума без обзира на класу земљишта, по претходно прибављеној сагласности Министарства;
- за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, тресета, камена и др.), односно извођење радова на одлагању јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на обрадивом пољопривредном земљишту на одређено време по претходно прибављеној сагласности Министарства и приложеном доказу о плаћеној накнади за промену намене обрадивог пољопривредног земљишта коју је решењем утврдила општинска, односно градска управа.

Водећи рачуна о основним принципима заштите пољопривредног земљишта на пољопривредном земљишту се могу градити:

- објекти за потребе пољопривредног домаћинства;
- пољопривредни радни комплекси са објектима за потребе примарне пољопривредне производње;
- објекти за експлоатацију минералних сировина;
- саобраћајни, водопривредни, комунални, енергетски, телекомуникациони објекти и инфраструктура у складу са Планом;
- објекти за потребе привреде, туризма, рекреације и др., у складу са овим Планом.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозија изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака или подизање и гајење заштитних појасева у виду пољозаштитних појасева.

Заштитни појасеви у виду ветрозаштитних и пољозаштитних појасева је потребно формирати у оквиру саобраћајне и водопривредне инфраструктуре и пољопривредног земљишта на око 2% површине територије Општине. Пројектном документацијом је потребно одредити оптималне ширине и типове заштитних појасева, међусобна растојања и конкретан избор врста, у складу са условима станишта. Препоручују се вишередни појасеви на најугроженијим деоницама. Потребно је оценити економску оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

На пољопривредном земљишту које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи.

2.1.1. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаша

На пољопривредном земљишту је дозвољена изградња објеката за потребе пољопривредног домаћинства, где су објекти породичног становања у функцији пољопривредне производње, као и салаша у функцији пољопривредне производње. Услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства и салаша издаваће се на основу овог Плана и услова за заштиту животне средине. За изградњу наведених објеката просторних ограничења у смислу максималне величине парцеле нема.

Минимална површина парцеле за нове салаше је 5000 m. Парцела мора бити комунално опремљена: приступни пут, санитарна вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусна септичка јама, обезбеђено снабдевање електричном енергијом (могуће је коришћење и обновљивих извора енергије) и др.

- Грађевински део простора салаша, односно грађевински објекти морају бити удаљени од јавних саобраћајница у складу са прописима који регулишу област саобраћајне инфраструктуре.
- Препоручује се да грађевински објекти буду изграђени од чврстог материјала и да буду приземни (са подрумом).
- Препоручује се просторно раздвајање стамбеног и економског дела салаша, а нарочито објеката намењених сточарској производњи, као и подизање заштитног зеленила.

Оптималан ниво опремљености салаша подразумева:

- изграђен приступни пут са чврстом подлогом;
- подигнуту ограду око грађевинског дела салаша;
- обезбеђено снабдевање питком водом и изграђеност одговарајућих водоводних инсталација у стамбеном објекту и објектима сточарске производње;
- регулисање одвођења отпадних вода;

- просторно разграничење стамбеног и баштенског дела од дела намењеног сточарској производњи;
- уређен простор за одлагање чврстог дела сточног отпада;
- изграђен објекат за прикупљање осоке;
- поплочан дворишни плато стамбеног дела и дела намењеног за сточарску производњу.

Уколико се на локацији граде објекти за робно сточарску производњу (стаје за узгој стоке), удаљеност од границе грађевинског подручја, спортско-рекреативних и других јавних комплекса мора бити у складу са законом и другим правилницима који регулишу ову област.

За потребе пољопривредног домаћинства дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта;
- помоћног објекта у функцији стамбеног објекта (гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, подрум, бунар, цистерна за воду, водонепропусна септичка јама и сл.);
- економског објекта (стакленик, сушница, пушница, објекат за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл., магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, објекат за смештај пољопривредне мехнизације, сточна стаја, ђубриште, објекат за складиштење осоке и сл.);
- пословног објекта (објекат за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу);
- објеката/површина за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу);

уз обезбеђивање санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова и уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без изградње објеката за потребе пољопривредне производње. Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта. Максимални габарит стамбеног објекта у основи је 200m², максимална спратност објеката је П+Пк, са могућношћу изградње подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају, минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је минимум 1,0 m, од атарског пута 5,0 m, а од јавног пута у складу са Законом о јавним путевима, уз препоруку за удаљење додатних 20 m.

Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П. Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта и суседне парцеле је 5,0 m.

Водонепропусна септичка јама гради се на минимум 5,0 m од свих објеката и од границе суседне парцеле.

Дозвољена је изградња економских објеката само ако на парцели постоји или се гради породични стамбени објекат за потребе пољопривредног домаћинства. Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност економског објекта је П. Минимална удаљеност економског објекта од породичног стамбеног, односно пословног објекта је 20,0 m, а од суседне парцеле удаљеност је минимум 1,0 m.

Минимална удаљеност економског објекта (стаје) од осталих стамбених и пословних објеката је 15 m, а ђубришта, простора за осоку од осталих стамбених и пословних објеката је 20,0 m.

Дозвољена је изградња више економских објеката као што су магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл., у складу са потребама пољопривредног домаћинства. Максимална спратност ових објеката је П. Минимална удаљеност објеката од породичног стамбеног објекта је 6,0 m, а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0 m.

Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа за сопствене потребе: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл. Дозвољена је изградња засебног објекта-подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају. Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења. Минимална удаљеност објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m.

Дозвољена је изградња пословних објеката: објекти за пружање услуга хране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Дозвољена је изградња само једног пословног објекта. Максимална спратност пословног објекта је П+Пк. Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m а од економског објекта удаљеност је минимум 20,0 m.

Дозвољена је изградња објекта за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, само ако постоји и пољопривредна производња на салашу. Максимална спратност објекта је П. Минимална удаљеност објекта/површине од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0 m.

2.1.2. Објекти у воћарско-виноградарским зонама

Подизање и експлоатација воћњака и винограда може бити двојако:

- за сопствене потребе,
- за тржиште.

На воћарско-виноградарским поседима за сопствене потребе услови за формирање парцеле и изградњу објекта – виноградарске кућице су следећи:

- Парцела на којој се подиже воћњак или виноград, не може бити мања од 1500 m²;
- Најмање 70% површине парцеле мора се користити као виноград или воћњак;
- Површина габарита воћарско-виноградарског објекта износи максимум 50,0m². Дозвољена је изградња надстрешнице, лође, трема, пергола испред и у склопу објекта, који уколико нису застакљени или затворени, не улазе у састав дозвољене површине објекта;
- Спратност објекта је приземље. Објекат може имати и подрум уколико то дозвољавају хидротехнички услови или се гради на терену у нагибу. Висина подрума изнад терена не може бити виша од 90cm (ако је терен у нагибу рачуна се просечна висина терена дуж објекта);
- Укупна висина објекта - од нулте коте до коте слемена (рачунајући и подрум изнад терена) не може бити виша од 6,0m;
- Објекат треба градити претежно од природног материјала и боје. Форму објекта прилагодити традиционалном облику помоћних зграда овог поднебља;
- Кров мора бити кос без надзетка (нагиб крова min.30°, max.35°), са покривачем од природних материјала (цреп, ћерамида...);
- Комплекс је могуће оградити живом зеленом или транспарентном оградом (жичано плетиво и сл. комбиновано са зеленилом), која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде, максималне висине 2,0m;
- За воћарско виноградарске куће нема потребе мењања статуса земљишта из пољопривредног у грађевинско земљиште.

Парцеле на којима постоје изграђене виноградарске куће и објекти на њима задржавају се, осим ако нису у супротностима са другим прописима (водопривреда, инфраструктурни коридори, заштита животне средине).

Осим изградње виноградарских кућица, бунара, пољског нужника, дозвољава се изградња објеката у функцији прераде производа за сопствене потребе.

Објекти за чување, сушење и прераду воћа за сопствене потребе:

- Објекти могу бити монтажни или од чврстог материјала, приземни, са могућношћу изградње подрума (сутерена).
- Величина објекта зависи од величине поседа и количине воћа, а не могу бити већи од 100 m².

Објекти намењени производњи за тржиште:

Објекте за производњу вина и ракије, за сушење и прераду воћа могу да граде они који имају воћњаке/винограде величине мин. 1,0 ha. Постоји могућност удруживања власника мањих воћњака/винограда, ради изградње винарије и винског подрума или објекта за прављење и чување ракије.

Величина објекта за сушење и прераду воћа зависи од величине воћњака, а објекат не може бити већи од 300m². Објекат мора бити опремљен неопходном инфраструктуром: струја, вода, одвођење отпадних вода, у складу са законом.

Поред овог, дозвољена је изградња помоћног економског објекта за смештај механизације и неопходне опреме.

До комплекса мора бити обезбеђен приступни пут са тврдом подлогом, минималне ширине за једносмерни саобраћај 3,5 m (за двосмерни саобраћај минимална ширина пута је 5,5 m).

Вински подруми могу да се граде и уређују као туристички објекти, са просторима за пријем посетилаца (дегустација вина, краћи боравак у природи и други садржаји примерени основној намени). У том случају мора се обезбедити адекватан паркинг простор, димензионисан према очекиваном броју посетилаца.

Услови за изградњу објеката за производњу вина са винским подрумом и ракије су:

- Заузетост парцеле (површина под објектима и саобраћајно-манипулативне површине) је макс. 15%, с тим да укупна изграђена површина под објектима не може бити већа од 800 m²;
- Спратност објеката је По(Су)+П+Пк,
- Објекте треба градити употребом природног материјала и боје. Форму објекта прилагодити основној функцији, традиционалној архитектури, непосредном амбијенту и околном пејсажу;
- Објекти морају бити опремљени неопходном инфраструктуром, у складу са законом који регулише ову материју;
- До комплекса мора бити обезбеђен јавни пут.

За изградњу већих објеката и винарија (производња за тржиште), као и напред наведених винских подрума са туристичком садржајима обавезна је израда плана детаљне регулације, чиме ће се дефинисати планирани комплекс и, на основу тога, извршити промена намене пољопривредног у грађевинско земљиште.

2.1.3. Пољопривредни радни комплекси

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити након потпуне анализе природних одлика (рељефа, педолошких, геолошких, метеоролошких и хидролошких карактеристика),

као и других услова (близина и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом, висине максимално до 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од мин. 1,0 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа.

Пољопривредни радни комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут ширине мин. 3,5 m, унутрашње саобраћајнице, санитарна и вода за потребе производње, унутрашња канализациона мрежа, електрична енергија.

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса, као и за реконструкцију постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредне производње, издаваће се на основу урбанистичког пројекта израђеног на основу смерница из овог Плана, уз прибављање услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

За потребе пољопривредне производње и радних садржаја у функцији пољопривреде дозвољена је изградња следећих објеката:

- стакленици и пластеници,
- објекти за гајење печурака,
- рибњаци,
- фарме и газдинства - објекти за узгој животиња,
- објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа,
- машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације.

Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од међних линија је минимално 5,0 m. Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

Објекти за гајење печурака

Изградња ових комплекса и објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област. Минимална удаљеност свих објеката од суседних парцела је 10,0 m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Рибњаци

Рибњаци се могу градити на пољопривредном земљишту одређених катастарских култура: пашњаци, трстици и мочваре, након детаљних анализа о расположивим количинама и квалитету воде и земљишта, уз претходну сагласност министарства надлежног за област пољопривреде и уз поштовање основних техничких услова на основу којих рибњак:

- мора да је заштићен од високих вода;
- мора да располаже објектима и уређајима за регулацију нивоа и протока воде и објектима и уређајима који спречавају пролаз рибе, млађи и икре у или из рибњака.

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака.

Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти,

уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0m, а максимална спратност је П+Пк. Минимална ширина колског прикључка је 4m (могућност прикључења на некатегорисани пут)

У комплексу рибњака могу се градити производни објекти обновљивих извора енергије, разводна постројења, трафостанице 20/0,4 kV, стубне, зидане или монтажно - бетонске (МБТС), уз мин. удаљеност 3,0 m од осталих објеката.

Изградња рибњака условљена је израдом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености.

Фарме и газдинства – објекти за узгој животиња

Фарме и газдинства су радни комплекси са објектима и простором за држање и узгој животиња - копитара, папкара, живине и кунића, пужева и др. Газдинство је капацитета до 20 условних грла, а фарма је капацитета 20 и више условних грла, при чему једно условно грло јесте животиња или скуп животиња тежине 500 kg, рачунајући највећу тежину производне категорије животиња²².

Удаљеност фарми од грађевинског подручја насеља, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми на којима се узгајају исте, односно различите врсте животиња, мора бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област. Ови објекти морају се лоцирати на компактном и добро оцедитом земљишту, по могућству слабије бонитетне класе. Величину парцеле дефинисати у складу са капацитетом и врстом производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг фарме, који ће омогућити повезаност свих функционалних делова.

У оквиру фарме треба формирати два одвојена блока - технички и производни. Технички блок подразумева изградњу: објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини кланицу за принудна клања и др. Неопходно је обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња. У производном делу налазе се објекти за узгој стоке, који морају бити подељени по категоријама стоке - за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов.

У оквиру техничког блока могу се градити енергетски производни објекти за производњу енергије из неконвенционалних извора (биомаса, биогас, геотермална енергија).

Максимална спратност објеката је П+Пк, односно П за економске и помоћне објекте. Минимална удаљеност економских објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објеката мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен минимално 50,0m од објеката за животиње.

Унутрашње саобраћајнице градити тако да се обезбеди кружни ток саобраћаја (чисти и прљави путеви). Путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња. Повезивање фарми са

²² У складу са Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06)

мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем одговарајуће ширине и изграђеним од чврстог материјала. На уласку у комплекс изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0 m и ширине минимално 3,0 m. Улаз у фарму мора бити под надзором на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме. Круг фарме мора бити ограђен оградом, која спречава неконтролисани улазак људи и животиња.

Изградња фарми условљена је израдом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености.

Објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

Ово су објекти за примарну прераду (прање, сушење и сл.), складиштење и чување пољопривредних производа (житарица, индустријског, крмног и лековитог биља, цвећа, воћа и поврћа), затим ђубрива и др. репроматеријала, као и пратећи и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице и сл. објекти. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Максимална спратност објеката је П, изузетно и више, ако то захтева технолошки процес (силоси и сл.), са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, трафостаница, вода, водонепропусна септичка јама и сл.

Машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чувања и одржавања. У склопу машинског парка, пољопривредне економије и сличних комплекса дозвољена је изградња радионице за поправку возила сопственог возног парка, а евентуално и станице за снабдевање горивом за сопствене потребе, као и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0m. Минимална удаљеност станице за снабдевањем горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката одређује се у складу са саобраћајним прописима и прописима из области заштите животне средине. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, трафостаница, евентуално и санитарна вода, водонепропусна септичка јама и сл.

2.1.4. Инфраструктурни објекти и мрежа

Пратећи садржаји јавног пута

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу услова из Плана детаљне регулације. У појасу уз државне и остале путеве могуће је градити пратеће путне садржаје (Станице за снабдевање горивима - ССГ-ма, мотеле, угоститељске објекте и остало) у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II

реда, општински путеви) уколико постоје инфраструктурни, комунални и остали услови. Микролокација пратећег садржаја утврђује се на основу претходно урађеног Плана детаљне регулације уз примену смерница за одабир микролокалитета.

Одређивање микролокација пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара.

Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно технички услови
- просторни услови
- природни услови
- комунална и инфраструктурна опремљеност
- услови заштите животне средине

1. *Саобраћајно технички услови* се пре свега односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње у зависности и од других просторних услова.

2. *Просторни услови* су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5 – 1,5 ha).

3. *Природни услови* су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

4. *Комунална и инфраструктурна опремљеност* појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

5. *Заштита животне средине* у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја.

Уз јавне путеве се могу градити и пословни објекти, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа. Ове садржаје уз јавне путеве препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400 m између прикључака.

Ови објекти могу се градити, у зависности од ранга државног или општинског пута, на удаљености од:

- 20 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда
- 10 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда
- 5 m (ЗОЈП чл.1 и чл.29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Противградне станице

Грађење објеката противградних станица могуће је изван грађевинских подручја насеља, као и грађевинског земљишта ван грађевинских подручја насеља, на пољопривредном земљишту на основу услова дефинисаних овим Планом и посебним условима надлежног Хидрометеоролошког завода Србије.

Мин. површина за изградњу противградне станице треба да буде око 10x10m;

Објекат градити од чврстог стандардног материјала;

Висина објекта је до 2 m и на њега се поставља громобранска заштита;

Око објекта поставити ограду мин. висине око 2,0 m.

Антенски стубови

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комуникационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Плана.

Линијска инфраструктурна мрежа

Грађење линијске инфраструктурне мреже енергетске (електроенергетске средњенапонске (20kV), нафтоводне, гасоводне), електронске комуникационе мреже, водоводне, на пољопривредном земљишту могуће је на основу овог Плана, а високонапонске (110kV, 400kV) на основу плана детаљне регулације.

Мерно-регулационе станице и бушотине нафте и гаса

На пољопривредном земљишту могућа је изградња мерно-регулационе станице и бушотине нафте и гаса на основу услова за енергетску инфраструктуру из овог Плана.

2.1.5. Некатегорисани и атарски путеви

У оквиру простора општине Кикинда егзистираће различити хијерахијски нивои атарских путева и они се утврђују овим Планом:

- главни атарски пут има ширину коридора од 12 - 15 m у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз,
- сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10 m и служи за двосмерни саобраћај,
- приступни атарски пут има ширину коридора 4 - 6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

2.1.6. Површине за експлоатацију минералних сировина

Површине и простори који служе за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса), планирају се, уређују и користе на основу решења надлежног Министарства рударства и енергетике (Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине), у складу са Законом о рударству. Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту, одобрење за пренамену пољопривредног земљишта се мора прибавити од надлежног Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду.

Објекти и садржаји који се односе на обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, третирају се као радни садржаји, у складу са Законом о планирању и изградњи, те се њихова изградња и уређење врши на основу урбанистичког пројекта, урађеног у складу са смерницама датим овим Планом за радне комплексе у грађевинском подручја ван насељеног места, као и прописима који се односе на конкретну област.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

Водно земљиште у заштићеној зони мелиорационих канала дефинисано је положајем регулационе линије насипа или обалоутврде за регулисане делове корита, односно границом водног земљишта утврђеном Законом о водама за нерегулисане делове корита, те се може користити као пашњачка површина.

Принципи уређења водног земљишта дефинишу се према намени површина у појединим зонама и прибављеним водопривредним условима.

За делове зона који су обрађени - или ће бити обрађени - кроз Планове детаљне регулације, важиће правила грађења и уређења дефинисана тим плановима.

За делове водног земљишта на подручју општине Кикинда на којима постоји нелегална градња стамбених, викенд објеката или објеката неке друге намене, локалној управи је остављена могућност легализације затечених објеката, без обавезе комуналног опремања и сношења последица ризика од поплава тих простора, као и могућност примене дестимулативне економске политике.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3.1. Шумски путеви и објекти

На шумском земљишту могу се градити:

- шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са посебном основном газдовања шумама и годишњим извођачким плановима;
- објекти инфраструктуре у складу са Планом;
- објекти намењени рекреацији, ловству, у складу са овим Планом и условима надлежног шумског газдинства.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- Објекти рекреативног или ловног карактера;
- Објекти за одржавање и коришћење шума;
- Приступне саобраћајне површине и пратећа инфраструктура.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200 m од руба шуме не могу се градити ћумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром.

Оптимална отвореност шума саобраћајницама, планирање и изградња шумских путева, детаљно се разрађује програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и

планским документима (основама и програмима). Шумски путеви користе се за потребе газдовања шумама, изузетно, могу да се користе и за остале потребе под условима које утврди корисник, сопственик шума који газдује шумама у складу са основом, односно локална самоуправа за путеве у шумама сопственика којима се газдује у складу са програмом.

2.3.2. Ловачке куће и ловни објекти

У ловиштима предвидети:

- Изградњу ловно-техничких објеката у зависности од бројног стања дивљачи, а градити их од природних материјала и уклопити у природни амбијент ловишта;
- Ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи;
- Изградњу ловно-производних објеката;
- Подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, влатастих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- Изградњу пролаза за ниску и крупну ловну дивљач у оквиру саобраћајне инфраструктуре ради стварања еколошких коридора за њихово кретање.

2.3.3. Инфраструктурни објекти

Линијска инфраструктурна мрежа

Грађење линијске инфраструктурне мреже енергетске (електроенергетске средњенапонске (20kV), електронске комуникационе мреже, на шумском земљишту могуће је на основу овог Плана, а високонапонске (110kV, 400kV) на основу плана детаљне регулације.

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ САЛАШАРСКИХ НАСЕЉА

Овим Планом дефинисана су грађевинска подручја салашарских насеља Бикач и Винцаид за која није предвиђена израда урбанистичког плана. Планом је дата основна намена површина, трасе и коридори основне комуналне инфраструктуре и правила уређења и грађења, која су иста за наведена салашарска насеља, а дата су по зонама основне намене:

- површине за јавне намене;
- зона становања.

Поред наведених зона, у Бикачу је одређена и централна зона са становањем у којој могу да се граде и пословни и пословно стамбени објекти, тако да пословни садржаји не угрожавају животну средину.

Врста и намена објеката

У салашарским насељима Бикач и Винцаид дозвољена је изградња:

- породичног стамбеног објекта и објекта намењеног породичном становању пољопривредног типа;
- објеката који се користе за примарну пољопривредну производњу (објекти за смештај механизације, репроматеријала, смештај и чување готових пољопривредних производа, стаје за гајење стоке, објекти за потребе гајења и приказивања старих

- аутохтоних сорти биљних култура и раса домаћих животиња, објекти за гајење печурки, пужева и слично);
- економских објеката (испусти за стоку, ђубришне јаме-ђубришта, пољски клозети, пушнице, сушнице, кош, амбар, магацини хране, објекти намењени исхрани стоке, летња кухиња, млекара, санитарни пропусник, магацин хране за сопствену употребу и др). Неопходно је одвајање стамбеног и економског дела салаша;
- помоћних објеката (остава, гаража, водонепропусна септичка јама, бунар, ограда и сл.);
- У Бикачу је у централној зони, поред стамбених дозвољена и изградња мањих пословних и административних објеката чија намена не угрожава становање и објеката за потребе спорта и рекреације (отворени спортски терени и сл.);

Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене породичном становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина парцеле је 12,0 m, а минимална површина парцеле је 400m²;
- за двојни објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m (2x10,0m), а минимална површина је 400m² (2x200m²);
- за објекат у прекинутом низу минимална ширина парцеле је 10,0 m, минимална величина парцеле је 300,0m²;

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене породичном становању пољопривредног типа:

- минимална ширина фронта парцеле је 15 m, а минимална површина 800m².

Може се задржати постојећа грађевинска парцела уколико има обезбеђен колски пролаз на парцели минималне ширине 3 m (слободан или наткривен).

Положај објеката на парцели

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинским линијама. Растојање грађевинске линије од регулационе линије је 5,0 m. У зони изграђених стамбених објеката растојање грађевинске линије од регулационе линије утврдиће се на основу позиције већ изграђених објеката (преко 50%).

Изградња породичних објеката на парцели може се дозволити под следећим условима:

- основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 1,0 m од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације, односно, основни габарит са испадима не може прећи границу парцеле;
- основни габарит слободностојећег објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 3,0 m од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације;
- основни габарит двојног објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 4,0 m од границе парцеле;
- основни габарит објекта у прекинутом низу од границе парцеле претежно северне (односно западне) оријентације је 0,0 m, а од границе парцеле претежно јужне (односно источне) оријентације је 4,0 m (растојање основног габарита без испада).

Изградња стамбено-пословних објеката на парцели може се дозволити под истим условима као и за породичне стамбене објекте.

Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

- индекс заузетости парцеле максимално 40%;
- индекс изграђености парцеле максимално 1,2;
- зеленило минимум 30%.

Дозвољена спратност и висина објеката

Спратност објекта породичног типа (породични стамбени објекат, стамбено-пословни објекат, пословно-стамбени објекат и пословни објекат) је од П до максимално П+1+Пк. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етажне ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Укупна висина објекта не може прећи 12,0 m.

Спратност објеката за примарну пољопривредну производњу је максимално П (дозвољена је изградња подрумске етажне ако постоје услови за то). Висина објекта треба да је у складу са наменом објекта односно у складу са стандардима и нормативима у односу на врсту објекта.

Економски објекат (летња кухиња, магацин, сточна стаја) је максималне спратности П (приземље) а максималне висине 6,0 m. Економски објекат (пушнице, сушнице, кош, амбар, надстрешнице за машине и возила и др.) је максималне спратности П, а максималне висине 7,0 m.

Помоћни објекти (остава, гаража) су максималне спратности П (приземље), а максималне висине 4,0 m од коте заштитног тротоара објекта до венца. Дозвољена је изградња подрумске етажне ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Кота приземља објекта се одређује у односу на коту нивелете јавног или приступног пута, односно према нултој коти објекта и за нове објекте на равном терену не може бити нижа од коте нивелете јавног или приступног пута. Кота приземља може бити највише 1,2 m виша од коте нивелете јавног или приступног пута.

Међусобна удаљеност објеката

Међусобна удаљеност слободностојећег стамбеног објекта породичног типа од других објеката не може бити мања од 4,0 m (основни габарит са испадом).

Други објекат (економски) и помоћни објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0,0 m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m ако објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

Удаљеност економског објекта (сточна стаја) од: стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) не може бити мања од 15,0 m.

Удаљеност ђубришта и пољског клозета, од стамбеног, пословног, производног и неких економских објеката (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) и бунара не може бити мања од 20,0 m. Ђубриште се гради на минимално 3,0 m од границе суседне парцеле уз услов да се гради ободни зид висине 1,0 m (да не би дошло до разасипања) и да је материјал од којег се гради ђубриште водонепропусан. Растојање пољског клозета од границе суседне парцеле не може бити мање од 3,0 m.

Удаљеност економских објеката у којима се складишти запаљиви материјал од других објеката не може бити мања од 10,0 m.

Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

Помоћни објекат уз главни објекат и економски објекат се граде у истој линији као и главни објекат. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0m.

Ограде на регулационој линији могу бити транспарентне ограде или комбинација зидане и транспарентне ограде с тим да укупна висина ограде од коте тротоара не сме прећи висину од $h=1,4$ m. Транспарентна ограда се поставља на подзид висине максимално 0,2 m. Висина ограде на углу не може бити виша од 0,9 m од коте тротоара због прегледности раскрснице. Капије на регулационој линији се не могу отворати ван регулационе линије. Ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује. Бочне стране и задња страна грађевинске парцеле може се ограђивати живом зеленом оградом, транспарентном оградом или зиданом оградом до висине максимално $h=1,4$ m.

Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле (разграничење стамбеног од економског дела парцела, стамбеног од пословно/производног дела парцеле) уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде.

Смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне електронске комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи може се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у објекту у оквиру појединачних корисника, у оквиру комплекса појединачних корисника. Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни. Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени. Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV. До комплекса за смештај мобилне електронске комуникационе опреме и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице.

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

За сваку грађевинску парцелу мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине минимум 2,5 m и пешачки прилаз ширине минимум 1,0 m. За грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је ширине минимум 4,0 m. За грађевинску парцелу на којој се планира изградња пословног/производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине минимум 3,5 m и пешачка стаза ширине минимум 1,5 m.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: један стан једно паркинг место, минимум једно паркинг место на $70m^2$ пословног простора тј. у складу са важећим прописима који одређену делатност уређују. У оквиру парцеле мора се обезбедити потребна ширина саобраћајно-манипулативног простора.

Заштита суседних објеката

Испади на објекту не могу прелазити грађевинску линију више од 1,2 m, односно регулациону линију више од 1,2 m и то на делу објекта вишем од 3,0 m. Хоризонтална пројекција испада поставља се у односу на грађевинску, односно регулациону линију.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- транспарентне браварске конзолне надстрешнице у зони приземне етаже мање од 2,0 m по целој ширини објекта с висином изнад 3,0 m;
- платнене надстрешнице са масивном браварском конструкцијом до 1,0 m од спољне ивице тротоара на висини изнад 3,0 m;
- конзолне рекламе до 1,2 m на висини изнад 3,0 m.

Грађевински елементи на нивоу приземља могу прећи регулациону линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада), и то:

- излози локала – 0,3 m по целој висини, када најмања ширина тротоара износи 3,0 m, а испод те ширине тротоара није дозвољена изградња испада локала у приземљу;
- један степеник максималне ширине 0,3 m, када је ширина тротоара већа од 1,8 m;
- код традиционалног постављања прозора "кибиц фенстер" у максималној ширини 0,3 m, када је ширина тротоара већа од 1,8 m.

Грађевински елементи као што су еркери, дократи, балкони, улазне надстрешнице са и без стубова, на нивоу првог спрата могу да пређу грађевинску линију (рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада) и то:

- на делу објекта према предњем дворишту до 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 50% уличне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно северне оријентације (најмањег растојања од 1,00 m) до 0,6 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према бочном дворишту претежно јужне оријентације (најмањег растојања од 3,00 m) до 0,9 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% бочне фасаде изнад приземља;
- на делу објекта према задњем дворишту (најмањег растојања од стражње линије суседне грађевинске парцеле од 5,0 m) до 1,2 m, али укупна површина грађевинских елемената не може прећи 30% стражње фасаде изнад приземља.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта ако је грађевинска линија увучена у односу на регулациону линију и ако те степенице савлађују висину од 0,90 m. Степенице које савлађују висини више од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Изградњом степеница до висине од 0,9 m не сме се ометати пролаз и друге функције дворишта.

Изградња објеката у прекинутом низу може се дозволити уз услов да се не наруши граница парцеле до које се гради објекат. Стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле и уз сагласност органа управе надлежног за послове урбанизма и стамбено-комуналне делатности.

Грађевински елементи испод коте тротоара - подрумске етажне, могу прећи грађевинску (односно регулациону линију) рачунајући од основног габарита објекта до хоризонталне пројекције испада и то:

- стопе темеља и подрумски зидови до 0,15 m до дубине од 2,60 m испод површине тротоара, а испод те дубине мање од 0,50 m;
- шахтови подрумских просторија до нивоа коте тротоара мање од 1,0 m;
- стопе темеља не могу прелазити границу суседне парцеле, осим уз сагласност власника или корисника парцеле.

Отварање отвора на просторијама за становање као и пословним просторијама на бочним фасадама може се дозволити ако је међусобни размак између објеката (укупно са испадима) једнак или већи од 4,0 m. Ако је међусобни размак од 3,0 m до 4,0 m, дозвољено је отварање отвора на просторијама нестамбене намене уз услов да доња кота на коју се оставља отвор буде једнака или више од 1,80 m. За изграђене објекте чије је међусобно растојање мање од 3,0m, не могу се у случају реконструкције на бочним странама предвиђати отвори.

Изградњом крова не сме се нарушити ваздушна линија суседне парцеле а одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат.

Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели. Површинске воде са парцеле одводити слободним падом, према риголама, односно према улици са најмањим падом од 1,5%. Површинске и отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме.

Услови за реконструкцију објекта

Реконструкција постојећих објеката може се дозволити под следећим условима:

- замена постојећег објекта новим објектом (истих хоризонталних и вертикалних габарита и исте намене) може се дозволити ако се новим објектом неће угрозити услови становања на суседној парцели и у складу са условима датим овим Планом;
- реконструкција постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом;
- ако грађевинска парцела својом изграђеношћу не задовољава услове из овог Плана реконструкцијом се не може дозволити доградња/надogradња постојећег објекта.

Адаптација постојећих објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим Планом.

Услови заштите животне средине, заштите од пожара, технички, хигијенски, безбедоносни и други услови

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, имати у виду специфичност функционалне намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова. Избором материјала водити рачуна о њиховој отпорности са аспекта техничке и противпожарне заштите.

За потребе обезбеђења услова и мера заштите од пожара, а сходно Закону о заштити од пожара, обавезно је утврдити изворишта снабдевања водом и капацитет градске водоводне мреже који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара, у складу са Правилником о техничким нормативима за хидрантску мрежу за гашење пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 30/91). Такође, приступне путеве и пролазе за ватрогасна возила до објекта пројектовати у складу са Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 8/95).

Пословни објекти (односно пословни простори) намењени јавном коришћењу као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о условима за планирање и пројектовање објеката у вези са несметаним кретањем деце, старих, хендикепираних и инвалидних лица.

Изградња објеката, односно извођење радова може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградација животне средине. Заштита животне средине обухвата мере којима ће се заштитити вода, ваздух и земљиште од деградације.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад. Лоцирање бетонираних простора за контејнере на парцели мора да буде тако да се омогући лак приступ надлежне комуналне службе.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже, дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0 m од објекта и границе парцеле. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом а одатле на пољопривредне површине. Површинске и друге отпадне воде из економског дворишта одводе се регулисано до ђубришне јаме када се економско двориште налази уз јавни пут. Површинске воде са једне грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.

На свакој грађевинској парцели обавезно је обезбедити минимално 30% озелењених површина (предврт, простор намењен мирном одмору или игри деце, повртњак, воћњак и економски део). Композицију зелене површине треба да чине различите категорије биљних врста, грађевински и вртно - архитектонски елементи и мобилијар. Избор биљних врста и начин њиховог комбиновања треба да је у складу са околним пејсажом. Основу сваке зелене површине треба да чини добро уређен и негован травњак.

2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

2.5.1. Зона кућа за одмор

Просторним планом утврђене су викенд зоне у КО Кикинда, КО Башаид и КО Мокрин.

Уређење и изградња у овим зонама вршиће се према следећим условима:

- површина парцеле на којој се гради кућа за одмор не може бити мања од 1500 m²;
- на парцели се поред куће за одмор могу изградити и помоћни објекти, који су у функцији основног објекта (остава, гаража и сл.);
- дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред и у склопу објекта према осунчаним просторима и истакнутим природним садржајима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у састав дозвољене површине објеката;
- укупна корисна површина куће за одмор може да износи 60 m², а помоћних објеката може да износи до 20 m²;
- спратност куће за одмор може бити приземље (П) или приземље и поткровље (П+Пк). Површина поткровља може да износи највише 2/3 површине приземља. На нагнутим теренима дозвољена је изградња помоћних просторија у сутерену куће за одмор;
- сви објекти на парцели морају имати косе кровове;
- међусобна удаљеност објеката треба да обезбеди релативну изолованост (визуелну, звучну) али не би требало да буде мања од 10 m;
- архитектонска обрада објекта треба да буде прилагођена непосредном амбијенту и околном пејсажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (прозори, стрехе, димњачке капе, тремови) морају бити у духу архитектонског наслеђа овог подручја;
- оградавање парцеле може бити живом зеленом оградом, која се сади у осовини границе грађевинске парцеле, или транспарентном оградом (жичано плетиво и сл., комбиновано са зеленилом) која се поставља тако да стубови ограде буду на земљишту власника ограде. Ограда се може поставити на зидани део чија висина не може бити већа од 60 cm. Максимална висина ограде износи 1,40 m.

Изграђени објекти и извршена парцелација у постојећим зонама кућа за одмор се задржавају у затеченом стању.

Изградња нових кућа за одмор и рекреацију може се одвијати само у зонама које су планиране овим Планом, на основу услова из Плана у случају када се не мења регулација, односно када парцеле имају приступ са јавне површине (пута) и када је она у складу са условима из овог Плана. Уколико то није случај, обавезна је разрада одговарајућим урбанистичким планом.

2.5.2. Спортско-рекреативне површине

Изградња и уређење планираних зона спорта и рекреације може се вршити само на основу законом предвиђене документације уз поштовање следећих услова:

- минимална ширина парцеле за ову намену је 20 m;
- комплекс опремити саобраћајном, водном, енергетском и телекомуникационом инфраструктуром. Архитектонску обраду објеката третирати слободно, са циљем да се уклопе у природни амбијент. Режиме коришћења извести уз услове надлежних

предузећа. Све површине намењене јавном коришћењу изградити у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама.

- за уређење и изградњу у комплексу обавезна је израда плана детаљне регулације, у складу са условима из Плана и условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање;
- Урбанистички услови за уређење спортско рекреативних површина и објеката:
 - индекс заузетости парцеле макс. 70%,
 - индекс изграђености макс. 1,4,
 - спратност објекта макс. П+1+Пк,
 - обезбедити зелених површина мин. 30%.
 - у оквиру комплекса обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље, обезбедити потребне сервисне саобраћајнице, као и прилазе возилима специјалне намене,
 - осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је и изградња угоститељских објеката намењених за услуживање храном и пићем.

Комплекс озеленити зеленилом у складу са просторним могућностима. Зелене површине у спортско-рекреативном комплексу треба да буду распоређене тако да створе сенку на јужним експозицијама. На местима окупљања посетилаца, применити парковска решења применом декоративних врста.

За парцеле на којима се налазе споменици културе са заштићеном околином и непокретности које уживају претходну заштиту, пре изградње, реконструкције и адаптације тих објеката, обавезно је прибављање услова, мишљења и сагласности од стране надлежног Завода за заштиту споменика културе.

2.5.3. Радни комплекси ван грађевинског подручја насеља

Сваки радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити противпожарне услове и услове заштите животне средине.

Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0m до јавног пута; морају бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неорганички отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органички на даљу прераду.

У оквиру радне зоне и комплекса могу се градити: пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти инфраструктуре и сл, као и изградња у комбинацијама: пословно-производни објекат, пословно-складишни објекат, производно-складишни објекат, пословно-производно-складишни објекат.

Дозвољена спратност објеката је: за производне-у складу са захтевима технолошког процеса; за пословне-максимално П+1+Пк; за складишне-максимално П+Пк (односно у зависности од технолошког процеса производње, економске и инфраструктурне-максимално П. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етажне ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Услови који важе за радне комплексе у грађевинском подручју ван насељеног места су:

- величина парцеле намењене изградњи привредних капацитета мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом као и пратеће садржаје, уз обезбеђивање дозвољеног индекса заузетости парцеле и индекса изграђености;
- површина грађ. парцеле мин. 1000,0m², ширина уличног фронта мин. 20,0m;
- индекс заузетости грађ. парцеле макс. 70%, индекс изграђености макс. 2,1, уз обезбеђење 30% зелених површина;
- за сваку грађ. парцелу обезбедити противпожарни прилаз мин. ширине 3,5m;

- дозвољена је изградња: пословних, производних и складишних објеката као и изградња у комбинацијама: пословно-производни објекат, пословно-складишни објекат, производно-складишни објекат, пословно-производно-складишни објекат;
- на парцели обезбедити простор/објекат за складиштење сировина, репроматеријала и готових производа;
- објекти се могу градити као слободностојећи или објекти у низу а све у зависности од техничко-технолошког процеса производње и задовољавања прописаних услова заштите;
- у оквиру грађевинске парцеле дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта, односно пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом;
- уз главне објекте дозвољена је изградња помоћних објеката: гаража, оставе, типске трансформаторске станице, ограда, бунари, водонепропусне бетонске септичке јаме (као прелазно решење), и сл.;
- спратност објеката се одређује у складу са технолошким процесом производње и мерама безбедности;
- обавезна је примена заштитних растојања објеката и предузимање мера заштите животне средине у складу са законском регулативом;
- објекти могу да се граде као слободностојећи и у низу (у оквиру парцеле);
- изградња објеката у низу (међусобна удаљеност објеката је 0,0m, тј. за ширину дилетације) може се дозволити ако то технолошки процес производње захтева и ако су задовољени услови противпожарне заштите;
- међусобни размак слободностојећих објеката је мин. половина висине вишег објекта с тим да међусобни размак не може бити мањи од 4,0m (како за објекте на истој, тако и за објекте на суседној парцели);
- на грађевинској парцели обезбедити паркирање теретних и путничких возила и бицикала, као и потребан манипулативни простор;
- висина ограде којом се ограђује радни комплекс не може бити виша од $h=2,2m$;
- ограда на регулационој линији и ограда на углу мора бити транспарентна односно комбинација зидане и транспарентне ограде; бочни и задњи део ограде може да се ограђује транспарентном оградом, комбинација зидане и транспарентне ограде и зиданом оградом;
- ограда, стубови ограде и капије морају бити на грађевинској парцели која се ограђује;
- од суседног пољопривредног земљишта ограда се мора одмаћи на мин. 0,5m.

Објекти намењени преради и финалној обради производа пољопривреде

У ове објекте се сврставају објекти у којима се прерађују примарни производи биљног и животињског порекла (прерађивачи воћа, поврћа, шумских плодова, мешовитог биља, млека, меса). Поред наведених, у ове објекте се могу сврстати и објекти за занатске производе (производи од сирка, трске, вуне...).

Услови за изградњу ових објеката:

- могу се градити на земљиштима лошије бонитетне класе, као и планираним радним зонама или на појединачним парцелама у атарима;
- поред производних капацитета, унутар комплекса могуће је планирати и пословне, услужне и снабдевачке садржаје;
- морају имати прилазни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0 m до мреже јавних путева;
- морају бити снабдевени инсталацијама неопходним за производни процес;
- отпадне воде се морају пречистити пре испуштања у природне реципијенте;
- неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

Поред ових услова, објекти кланица, хладњача, као и објекти за обраду, прераду и ускладиштење производа животињског порекла, намењених за јавну потрошњу или за извоз морају да испуњавају и услове прописане законским и подзаконским актима.

Објекти већег обима производње (индустријски објекти) треба да се граде ван насељеног места, удаљени од стамбених објеката и не смеју да угрожавају или да буду угрожени од других објеката који евентуално врше загађивање ваздуха.

Објекти мањег обима производње (занатски објекти) за прераду и складиштење меса, производа од меса, млека и производа од млека и меда намењених за јавну потрошњу могу бити лоцирани поред атара и у насељу, само под одређеним условима (у складу са Правилником).

Круг индустријских објеката, који се обавезно граде у атару (ван насељских места) сачињавају земљиште, производне зграде и пратећи објекти који служе потребама производних објеката.

Површина комплекса мора да обезбеди функционалну повезаност објеката, као и довољну удаљеност чистог и нечистог дела комплекса.

Индустријски комплекс мора бити ограђен одговарајућом оградом висине до 2,20 m и урађен тако да поред површина под зеленилом (min. 30%) све остале површине буду поплочане (бетон или асфалт).

Улази и излази из комплекса морају бити контролисани.

Такође је потребно поштовати следеће услове:

- прилазни путеви и путеви у комплексу морају испуњавати прописане ширине и имати квалитетан застор; чисти и нечисти путеви се не смеју међусобно укрштати,
- објекти се морају снабдевати водом из насељских водовода или из сопствених бунара. Квалитет воде мора да испуњава услове прописане за воду за пиће,
- отпадне воде из објекта (атмосферска, отпадна и фекална канализација) одводиће се – атмосферске воде у канализацију или природни реципијент без пречишћавања; отпадне воде у насељску канализацију са претходном примарном обрадом (одмашћивање, грубо таложњење и хлорисање) или ће се уливати у главни одвод насељског система, пре пречишћавања отпадних вода; фекална канализација ће се уливати, после примарне обраде, у главни одвод насељске канализације, али пре уређаја за пречишћавање,
- уређење и опремање објеката, као и њихов размештај унутар комплекса, вршиће се на основу прописа и техничке документације.

2.5.4. Гробље ван грађевинског подручја насеља

- Уређење и изградњу радити у складу са Законом о сахрањивању и гробљима;
- Код изразито архитектонске концепције гробља однос површина за сахрањивање према осталим садржајима је 60:40%, док је код пејсажне 40:60%;
- Функционална подела новог гробља (ако се ради о изразито архитектонској концепцији гробља) треба да се састоји од следећих односа:
60% намењено гробним местима,
20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
16% површине за саобраћајнице,
3% трг за испраћај,
1% остали садржаји;
- Избором садног материјала треба да се избегне претерано засенчење, околина треба да буде достојанствена, мирна, са превагом зелене боје разних нијанси;
- У појасу зеленила формирају се места за одмор, пре свега у близини улаза и прилаза гробљу;
- Треба тежити постизању јединственог обележавања гробова;
- Код улаза у гробље изградити капелу, макс. спратности: приземље, са тргом за испраћај.
- Минимална ширина колског прилаза и саобраћајнице је 3,5m са унутрашњим радијусом кривине од мин. 5,0 m;
- Обезбедити пешачки прилаз у ширини од мин. 1,5m.

2.5.5. Енергетски објекти

Услови за изградњу нових производних енергетских објеката (електрана) већих капацитета и трансформаторских постројења 20(35)/110 kV, односно 110/20 kV ће се стећи на основу плана детаљне регулације и смерница из Плана.

Постојећи комплекси трансформаторских постројења, где не долази до промене регулације ће се реконструисати по условима на основу овог Плана.

2.5.6. Пратећи садржаји јавног пута

Услови за изградњу пратећих садржаја јавног пута су исти као и у тачки 2.1.4. Инфраструктурни објекти и мрежа.

2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ОБЈЕКТЕ

2.6.1. Заштитни коридор око јавних путева

Заштитни коридор око јавних путева дефинисан је Законом о јавним путевима и чини га заштитни појас члан 2. тачка 38. и члан 29. и појас контролисане изградње члан 2. тачка 39.

У заштитном појасу пута у складу са чланом 28. Закона о јавним путевима могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте (видети правила грађења за путни саобраћај).

Подизање ограда у близини јавних путева мора се вршити у складу са чланом 35. Закона о јавним путевима. У појасу контролисане изградње у складу са чланом 30. Закона о јавним путевима забрањено је отварање рудника и депонија отпада и смећа. Заштитни коридор пруге дефинисан је Законом о железници члан. 3 тачка 19. и износи 200 m са обе стране пруге, рачунајући од осе крајњих колосека. У заштитном пружном појасу пруге могу се градити објекти и инфраструктура у складу са Законом о железници члан 46. и овим Просторним планом ван грађевинских подручја насеља, односно урбанистичким планом у насељу.

2.6.2. Зоне и појасеви заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама, и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање. Грађење у овој зони вршиће се у складу са овим Планом ван грађевинских подручја насеља, односно урбанистичким планом у насељу.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом, растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, ограђује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом која не може бити ближа од 3 m од водозахватног објекта који окружује. У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 28. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, и друге радње дефинисане чланом 27. Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

2.6.3. Зона заштите надземних високонапонских водова

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 400 kV је 40 m од осе вода са обе стране (укупно 80 m), односно за водове од 110 kV је 25 m од осе вода са обе стране (укупно 50 m). Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СР ПС ЦО.101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа.

2.6.4. Зона ветроелектрана

Зона ветрогенератора, за парк ветрогенератора дефинисаће се урбанистичким планом. У овој зони не могу се градити објекти, сем инфраструктурне мреже, а земљиште се може користити као пољопривредно.

2.6.5. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза

У заштитној зони радио-релејних коридора могу се градити објекти ограничене висине, дефинисане Елаборатом заштите слободног радио-релејног коридора. У овом коридору не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

2.6.6. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре

Заштитни коридор гасовода, нафтовода и продуктовода дефинисан је Законом о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника, односно Законом о енергетици и важећим Правилницима и износи 200 m на једну и другу страну од осе цевовода. У појасу ширине 30 m са једне и друге стране од осе цевовода забрањена је изградња објеката у заштитном коридору изградња ће се вршити на основу Просторног плана.

2.6.7. Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице

Зона заштите око објеката који се користе за заштиту од елементарних непогода-противградне станице у којима није дозвољена изградња износи 100 m од противградне станице. Грађење на мањим растојањима у близини ових објеката могуће је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког Завода Србије.

2.6.8. Зона станишта заштићених врста од националног значаја

У овој зони је забрањено коришћење, уништавање и предузимање свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других

активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

За све радове у овој зони је потребно прибавити услове од Покрајинског завода за заштиту природе.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Разрада Плана вршиће се изградом:

- генералног урбанистичког плана Кикинде, (Одлука о усклађивању Генералног урбанистичког плана Кикинда, Сл. лист општине Кикинда 26/2009);
- планова генералне регулације за сва насеља (осим за Бикач и Винцаид);
- планова детаљне регулације;
- урбанистичких пројеката.

Израда генералног урбанистичког плана, као стратешко развојног плана, са општим елементима просторног развоја, обавезна је за грађевинско подручје града Кикинде. Приликом израде наведеног плана потребно је водити рачуна о:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, потребама развоја града Кикинде и месним приликама;
- усклађивању просторног развоја града са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите животне средине;
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности града;
- планирању флексибилних просторних решења;
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем.

Израда плана генералне регулације обавезна је за грађевинска подручја насеља: Башаид, Банатска Топола, Банатско Велико Село, Иђош, Мокрин, Наково, Нове Козарце, Руско Село и Сајан, као и за урбанистичке целине грађевинског подручја Кикинде које ће бити одређене Генералним урбанистичким планом Кикинде.

Израда плана детаљне регулације ван грађевинског подручја насеља обавезна је за:

- радне зоне (како за планиране, тако и за постојеће где се мења регулација);
- планиране државне и општинске путеве, као и пратеће садржаје јавног пута (гранични прелази, станице за снабдевање горивом, стајалишта и сл.);
- подручје коришћења обновљивих извора енергије;
- нове туристичке локалитете;
- комуналне објекте у атару (изворишта, ППОВ, постројење за прераду воде и сл.).

Израда урбанистичког пројекта²³ ван грађевинског подручја насеља обавезна је (уз прибављање услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање) за:

- постојеће радне зоне (када се не мења регулација, али се мења делатност);
- комплекс рибњака;
- нове садржаје у оквиру постојећих туристичких локалитета;
- објекти и садржаји за обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама (у складу са поглављем 2. Правила грађења, тачка 2.1.6. Површине за експлоатацију минералних сировина)

²³ Урбанистички пројекат није плански документ, него урбанистичко-технички документ којим се спроводи плански документ, у овом случају ППО, а за потребе урбанистичко-архитектонске разраде конкретне локације, при чему се примењују правила грађења дефинисана овим Планом за одређени садржај.

- на пољопривредном земљишту за изградњу објеката за потребе пољопривредне производње (за нове пољопривредне радне комплексе и реконструкцију постојећих у складу са поглављем 2. Правила грађења, тачка 2.1.3. Пољопривредни радни комплекси, а обавезно за рибњаке и фарме капацитета веће од 20 условних грла).

Изградња објеката у викенд зонама, постојећим радним зонама, воћарско-виноградским зонама, као и противградних станица, објеката за потребе пољопривредног домаћинства, објеката за гајење и лов дивљачи, шумских путева и објеката, а који су усклађени са наменом површина из овог Просторног плана, вршиће се на основу овог Просторног плана и услова надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

За изворишта за снабдевање водом за пиће потребно је утврдити зоне санитарне заштите у складу са Законом о водама и ове зоне унети у урбанистичке планове који су планирани да се у наредном периоду израде.

Овај Просторни план спроводиће се и уграђивањем његових одредби у посебне планове, програме, пројекте и основе за поједине области (уређење пољопривредног и шумског земљишта, експлоатација минералних сировина, рекултивација деградираних земљишта, заштита животне средине и др.).

Смернице за израду планова генералне регулације за грађевинска подручја насеља

Концепција просторне организације, опремања и уређења насеља засниваће се на:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, месним потребама и приликама,
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности насеља,
- креирању флексибилних просторних решења која ће омогућити примену предложених правила за уређење и услова за изградњу,
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја насеља са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите животне средине.

Просторна реконструкција насеља предпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу са свим неопходним пратећим садржајима,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима насељске канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим врстама енергије,
- осавремењавање мреже електронског комуникационог саобраћаја, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора, који ће бити саставни део насељског ткива,
- обезбеђење осталих потребних насељских комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој привредних делатности, развој мањих и средњих предузећа, иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој насеља од досадашњег.

Основни планерски поступак који треба применити код одређивања будуће просторне организације насеља је зонирање. Поред основних зона: центар, становање и рад, у просторној структури сваког насеља треба резервисати простор за сваку планирану функцију насеља, као и зону за потребе комуналне инфраструктуре (објекти и површине).

У сектору јавних служби, поред обавезних садржаја, пожељно је стимулирати и приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице:

- брига о деци,
- социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих, хендикепираних и инвалидних лица),
- специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње и сл.),
- организовање агроветеринарских установа и сл.
- туристичке организације (развој: спортско-рекреативног, културно-едукативно-манifestационог, ловног, риболовног и етно туризам) и сл.

Сменице за израду плана детаљне регулације за саобраћајнице

Планиране капацитете обилазнице државног пута (око Кикинде, Мокрина, Башаида и Руског Села) потребно је осим у складу са основним Законом о планирању и изградњи, израдити и у складу са Законом и Прописима који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње саобраћајница. Осим резервације простора за коридор обилазнице, основне смернице за пројектовање и изградњу обилазница државних путева директно су везане за обезбеђивање одговарајућих геометријских и елемената пута и путних објеката, као и за одговарајућа решења одводњавања, заштите животне средине и односа према комуналној и осталој инфраструктури (зоне укрштања и решења истих).

Смернице за израду плана детаљне регулације за зону соларне електране

За зону соларне електране ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-соларне електране: соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110 kV, односно 20(35)/400 kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за зону ветроелектране

За зоне ветрогенератора ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-ветрогенератора: стубови за ветрогенераторе, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110 kV, односно 20(35)/400 kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за зону енергетских производних објеката (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.)

За зону енергетских производних објеката (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.) ван грађевинског подручја насеља, за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови, трансформаторско и разводно постројење;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 20(35)/110kV, односно 20(35)/400kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за изградњу трансформаторских постројења

Комплекс ТС 20(35)/110 kV, 110/20 kV, 400/110 kV

- Мин. парцела за изградњу комплекса трансформаторске станице и високонапонског разводног постројења треба да буде мин. 70X70m за 110/20 kV, односно 250x200 m за ТС 400/110 kV;
- Објекат градити од чврстог стандардног материјала: сендвич зидови од опеке и блокова са хоризонталним и вертикалним армирано-бетонским серклажима и одговарајућом термо и хидро изолацијом. Фасаду извести у "natur" бетону и "robau" опеци. Кровна конструкција је дрвена, а кров коси, нагиб крова 30-35⁰. Кровни покривач – цреп;
- За потребе садржаја изградиће се армирано-бетонски стуб као носач антена. По потреби, телефонски прикључак обезбедити и са најближе насељске ТТ мреже, према условима које изда надлежно предузеће;
- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5.0 m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;
- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

Смернице за израду плана детаљне регулације за линијски инфраструктурни електроенергетски објекат – далековод 400 kV и 110kV

- Далековод пројектовати и градити на основу Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ", бр. 18/92).
- Далековод се може градити на пољопривредном, шумском и водном земљишту у складу са Законом о енергетици.
- Око надземних водова 400 kV и 110 kV обезбедити заштитне коридоре за несметано функционисање електроенергетског објекта, а такође безбедно функционисање осталих објеката.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

- Проводници, као саставни део далековода поставити на челично-решеткасте стубове.
- Стубове постављати на армитано-бетонске темеље.
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Планска решења из овог Просторног плана која су оцењена да представљају приоритет за општину Кикинда дефинисана су у овом поглављу уз обавезу и одговорност надлежних органа и организација (Општина Кикинда, АП Војводина, Република Србија) да их остваре у првој фази реализације Плана, до 2016. године.

Територијална организација

- Активности на промени статуса локалне самоуправе из статуса општине у статус града, што представља реализацију стратешког приоритета утврђеног Програмом имплементације Просторног плана Републике Србије 2011-2015. године.

Пољопривреда

- Израда и доношење Пољопривредне основе заштите, уређења и коришћења пољопривредног земљишта;
- Развој свих видова пољопривредне производње у складу са компаративним предностима подручја и захтевима тржишта;
- Ревитализација салаша као специфичног облика живота, рада и културе (очување/обнављање салаша и засеока) представља једну од стратешких одредница за постизање усклађенијег коришћења пољопривредног земљишта. Ревитализација салаша повећава и туристичку атрактивност општине Кикинда;
- Реконструкција постојећих и изградња нових заливних система;
- Развој малог агробизниса, уз повећање производних ресурса породичних пољопривредних домаћинстава.

Индустрија

- Технолошко, организационо и кадровско унапређење постојећих индустријских капацитета и активности, уз посебан нагласак на већу примену знања, иновација и "чистих" технологија;
- Развој малих и средњих предузећа (мањих индустријских погона виших фаза прераде, нарочито у сеоским насељима, у циљу задржавања становништва);
- Развој предузетничке инфраструктуре;
- Унапређење локацијских предности подручја Општине (инфраструктурно опремање радних зона) за смештај индустрије и малих и средњих предузећа;
- Активирање простора у постојећим радним зонама и стварање просторних могућности за изградњу радних зона уз општинска насеља у складу са Планом;
- Развијање система подстицаја, пре свега из домена локалне самоуправе, који треба да улагање у општину Кикинда учине привлачнијим, у односу на друге општине из окружења.

Туризам

- Формирање акционог плана развоја туризма, који би објединио понуду разних туристичких садржаја у Општини,
- Формирање заједничке понуде са суседним Општинама и суседним регионом у Румунији ради конкурисања за европске пројекте у области туризма,
- Оспособљавање културних институција Кикинде за развој културно-манифестационог туризма и формирање парка културе;
- Уређење и опремање туристичких локалитета уз очување пејсажних и еколошких вредности и доградња и реконструкција смештајних капацитета;
- Иницирање развоја бањског туризма на нивоу општине Кикинда, активирање постојећих позитивних бушотина (Банатско Велико Село и Кикинда).

Организација јавних служби

- Опремање школа савременом опремом;
- Опремање спортских објеката;
- Адаптација и опремање домова културе по сеоским насељима;
- Попуна и редовна обнова књишког фонда и опремање савременом опремом (компјутери) библиотека у насељима;
- Подизање образовне структуре становништва, организовање атрактивних курсева (информатика, страни језици);
- Опремање здравствених установа савременом опремом;
- Отварање клубова за дневни боравак старих лица и пензионера на нивоу месних заједница;
- Проширење патронажних служби и служби за негу старих и болесних лица.

Саобраћајна инфраструктура

- Пројектовање, припремне активности и реализација изградње ДП "Банатска магистрала";
- Изградња сегмената обилазнице државних путева око Кикинде кроз фазна решења (изградња сегмента обилазнице око Кикинде на потезу од ДП бр. 3 до ДП бр. 123);
- Реконструкција и изградња железничке пруге и станичног терминала, као и обилазнице државног пута око Мокрина;
- Важан сегмент саобраћајне матрице општине су и општински путеви које је потребно прилагодити новим захтевима доступности и опслуживања (изградња и реконструкција).

Водопривредна инфраструктура

- Побољшање снабдевања водом свих корисника;
- Рационално коришћење вода, а нарочито воде за пиће;
- Приоритет у коришћењу вода има планска рационализација потрошње и вишекратно коришћење вода у технолошким процесима;
- Реализација канализационих система за одвођење отпадних и атмосферских вода;
- Пречишћавање отпадних вода;
- Осигурање повољног режима коришћења и заштите подземних вода;
- Усаглашавање развоја система водовода и канализације са потребама;
- Заштита насеља, индустријских комплекса и пољопривредних површина од спољних и унутрашњих вода;
- Реконструкција отворене каналске мреже за одводњавање;
- Оспособљавање каналске мреже за двонаменску функцију (наводњавање, одводњавање);
- Повећање површина под системима за наводњавање;
- Подизање рибњака на за то погодним површинама.

Електроенергетска инфраструктура

- Изградња ТС 400/110kV "Кикинда 3" и прикључног 400kV далековода
- Изградња 400 kV далековода за Румунију
- Изградња ТС 110/20 kV "Кикинда 4" и прикључног 110 kV далековода
- Изградња 20 kV далековода од ТС "Кикинда 4" до Руског Села
- Изградња 20 kV далековода од ТС "Кикинда 4" до Банатског Великог Села
- Изградња 20 kV далековода од ТС "Кикинда 2" до ТС "Кикинда 1"
- Изградња 20 kV далековода од ТС "Кикинда 4" до ТС "Север"
- Реконструкција постојеће 10 kV електроенергетске мреже и ТС 35/10 kV и 10/0,4 kV.

Термоенергетска инфраструктура

- Изградња међународног магистралног гасовода од Кикинде према Републици Румунији (гасовод интерконекција са Румунијом ГРЧ Мокрин југ-Румунија);
- Наставак детаљних геолошких истраживања територије Општине ради утврђивања количине и квалитета потенцијала минералних сировина (нафте, природног гаса и геотермалне воде). Према Плану геолошких истраживања НИС Гаспром Њефт-а за 2012. Годину, рефлективна ЗД сеизмичка испитивања ће се вршити у обиму од 360 km² на подручју општине Кикинда.

Електронска комуникациона инфраструктура

У области електронске комуникационе инфраструктуре приоритети су изградња нових оптичких каблова, аутоматских телефонских централа, кабловске мреже, система мобилне телефоније и кабловског дистрибутивног система.

Табела 13. Изградња оптичких спојних путева на следећим релацијама

Редни број	Релација	Дужина (km)	
1	Кикинда-Наково-Бан.Вел. Село-Нови-Козарци-Руско Село	25,4	оптички кабл
2	Кикинда-Мокрин	13,8	оптички кабл

- Изградња РР везе на релацији Кикинда-Руско Село.

Шуме и шумско земљиште

- Унапређење стања постојећих шума и повећање површина под шумама (оснивање нових шума-заштитни појасеви, засади за пчеларство, засади за фиторемедијацију, производњу биомасе...);
- Формирање мреже заштитног зеленила на територији Општине у оквиру пољопривредног земљишта, путне и каналске мреже ради заштите од ветра, побољшања осталих климатских услова и доприноса повећању укупне шумовитости општине;
- Побољшање услова станишта дивљачи и развој ловног туризма (формирање репроцентара и повећање бројности и структуре популација дивљачи и квалитета трофеја).

Заштита природе

- Активна заштита дела СРП "Пашњаци велике дропље",
- Проширење границе СРП "Пашњаци велике дропље",
- Заштита подручја планираних за заштиту и еколошких коридора.

Заштита непокретних културних добара

Приоритети заштите културног наслеђа односе се на непокретна добра по свим врстама и категоријама:

- непокретна културна добра штитити интегрално са простором у коме се налазе;
- организовање активне заштите непокретног културног наслеђа вршити укључивањем културно-историјских мотива у туристичку понуду и презентацију;
- очувати постојеће уличне матрице и карактеристике просторне организације;
- очувати евидентиране визуре и непокретна добра као реперне објекте;
- уз ревитализацију и очување објеката етно-архитектуре неговати и етнолошке вредности подручја (сеоски начин живота, традиционална храна, стари занати...) у сарадњи са локалном заједницом.

Заштита и унапређење животне средине

- Формирање локалног регистра извора загађивања;
- Санација и рекултивација напуштених и неуређених депонија комуналног отпада и сточних гробаља;
- Искоришћавање неплодног и деградираног пољопривредног земљишта кроз рекултивацију (изградњом објеката и уређењем простора у функцији лова, риболова, еколошког и сеоског туризма, спотра и рекреације);
- За све врсте објеката и радова који се планирају на заштићеном природном добру, као и у заштитној зони непокретног културног добра неопходна је израда Студије утицаја објеката односно радова на животну средину, а ван заштићених зона надлежни орган може прописати израду Студије процене утицаја на животну средину, у складу са одредбама Закона о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.

3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Просторни план Општине Кикинда је документ који дефинише релевантне политике и из њега треба да проистекну конкретни развојни пројекти усаглашени са европским нормативима и стандардима, којима ће се конкурисати на републичком-државном и европском нивоу ради обезбеђења потребне финансијске подршке. Операционализација саобраћајно добро повезане и функционално добро усаглашене мреже насеља омогућила би живљу интеррегионалну и трансграничну сарадњу, која би подразумевала формулисање и усклађивање заједничких интереса и заједничких макро-инфраструктурних и привредних подухвата.

Целокупни простор Општине Кикинда ослања се и у блиским, мањим или вишим степенима условљености и повезаности на Републику Румунију и суседне Општине: Нова Црња, Житиште, Зрењанин, Нови Бечеј, Ада и Чока. Иако општине припадају Средњебанатском и Севернобанатском региону не може се рећи да су привредне, просторне, културне и друге интеракције између суседних Општина до сада биле на нивоу који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у планском периоду.

У планском периоду ће се појачати трансграничне везе у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне Општине. Потенцијали се односе, пре свега, према развоју саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности. Могућности се односе управо на афирмацију досадашњих ограничења (погранични положај).

Споразумом је формирано Удружење општина Кикинда, Нови Кнежевац, Ада, Чока и Нова Црња (2007. године), ради спровођења заједничких пројеката у инфраструктури. Удружење ће настојати да се реализују следећи пројекти:

- изградња међународне саобраћајнице за друмско-железнички саобраћај Сегедин-Кикинда-Жомбољ-Темишвар, према Старатешком плану Еврорегије ДКМТ. Ова саобраћајница се код Кикинде повезује са Банатском магистралом за друмско-железнички саобраћај, према правцу Зрењанин-Нови Кнежевац-Ђала-државна граница, како је планирано ППРС,
- наставак изградње регионалног система за снабдевање водом (наводњавање), одводњавање и изградња рибњака, као део еврорегионалног и међудржавног система,
- проглашење реке Тисе међународним пловним путем,
- реализација свих осталих пројеката који се налазе у ППРС и Стратешком плану Еврорегије ДКМТ,
- реализација и других пројеката за које се накнадно покаже заједнички интерес.

Изградња моста за друмски саобраћај између Падеја и Аде, као моста од регионалног, еврорегионалног и међудржавног значаја, је реализована. Остаје обавеза изградње приступних саобраћајница.

Кикинда, у функционалном смислу, представља центар Севернобанатског региона, тако да привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори Општина у окружењу у међусобном утицају који се посебно огледа у следећим областима:

- коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- дефинисање улоге и значаја Банатске магистрале и ДП-24 (магистралног пута М-24);
- разматрање могућег заједничког дугоречног решавања водоснабдевања насеља у банатским општинама путем регионалног изворишта (извориште Ковин-Дубовац);

- заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- интезивирање инфраструктурне и различите функционалне везе и између великих сеоских насеља могућност развоја појединих комплементарних функција у једним односно другим насељима;
- одржати постојеће и успоставити нове институције регионалног карактера у Кикинди (Регионална привредна комора, Завод за заштиту здравља, Завод за заштиту споменика културе, министарство унутрашњих послова, предузеће за путеве);
- туристичка валоризација у регионалном смислу ће бити извршена у току партнерског интегрисања са туристичком понудом окружења;
- рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- стални мониторинг животне средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- трајно или за дужи период решавање проблема депоновања комуналног отпада функционисањем регионалне депоније;
- решавање проблема дивљих депонија.

Заједничка сарадња на унапређивању еколошких критеријума у планирању, као и у привредним организацијама мора бити стратешко опредељење политика развоја ових Општина, поготово са аспекта заштите емисионих утицаја индустријских зона.

Мере за подстицање равномерног развоја територије општине Кикинда, које произилазе из планских решења дефинисаних овим Планом, првенствено се односе на валоризовање потенцијала, њихово планско унапређење и одрживо коришћење.

Основне мере се односе на:

- ефикасније спровођење процеса децентрализације дефинисањем надлежности на локалном територијалном нивоу;
- унапређивање социјалног развоја изградом и реализацијом пројеката у области науке, културе, образовања, спорта и рекреације и сл;
- ефикаснијој заштити животне средине и рационалнијем коришћењу ресурса, уз поштовање принципа одрживог развоја;
- спровођење функционалних веза са суседним општинама/градовима при реализацији заједничких пројеката;
- боље инфраструктурно повезивање насеља у Општини.

Сарадња са општинама у окружењу треба да се заснива на:

- регионалној сарадњи у стратешким развојним плановима са нагласком на територијални развој;
- заједничком коришћењу развојних фондова ЕУ;
- интересном повезивању руралних подручја;
- реализацији заједничког, регионалног система за одлагање чврстог отпада;
- побољшању саобраћајних веза;
- коришћењу пољопривредних потенцијала за снабдевање храном, уз максимално ангажовање и развој постојећих и нових прерађивачких капацитета (мала и средња предузећа);
- дефинисању и реализовању важних саобраћајних веза;
- повезивању мрежа инфраструктуре, посебно по питању снабдевања водом;
- повезивању већих сеоских насеља ради развоја комплементарних функција;
- повезивању пољопривредних и туристичких потенцијала и развој посебних врста туризма.

У планском периоду ће се појачати међуопштинске везе у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне општине. Потенцијали се односе, пре свега, према развоју саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности.

Привредна повезаност, везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори општина у окружењу у међусобном утицају који се посебно огледа у следећим областима:

- Коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- Развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- Дефинисање улоге и значаја "Банатске магистрале";
- Разматрање могућег заједничког дугорочног решавања водоснабдевања насеља путем регионалног изворишта;
- Заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- Постизање рационалније и усклађеније мреже насеља у сврху равномернијег размештаја центара услуга, њихове децентрализације и приближавања корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- Интезивирање инфраструктурне и различите функционалне везе и између великих сеоских насеља могућност развоја појединих комплементарних функција у једним односно другим насељима;
- Туристичка валоризација у регионалном смислу ће бити извршена у току партнерског интегрисања са туристичком понудом окружења;
- Рехабилитација угледа и значаја ловног туризма;
- Стални мониторинг животне средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- Решавање проблема дивљих депонија.

Заједничка сарадња на унапређивању еколошких критеријума у планирању, као и у привредним организацијама мора бити стратешко опредељење политика развоја ових општина, поготово са аспекта заштите емисионих утицаја индустријских зона.

Однос општине Кикинда са суседним општинама у планском периоду треба унапредити, пре свега због заједничких интереса који имају ове општине.

Могућности се односе управо на афирмацију досадашњих ограничења, јер се потенцијали односе, пре свега, на развој саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности, али и сарадњу у области водопривреде, заштите животне средине, заштите природе и сл.

3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

У имплементацији Просторног плана учествују:

- Локална самоуправа Кикинда, Кикинда,
- Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад
- Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад
- Фонд за развој Републике Србије, Београд,
- Фонд за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад,
- Међуопштински завод за заштиту споменика културе, Суботица
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
- ЈП Путеви Србије, Београд,
- ЈП Железнице Србије, Београд,
- Дирекција за унутрашње пловне путеве "Пловпут", Београд
- ЈП "Војводинашуме" Нови Сад,
- ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад,
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина", ДОО Нови Сад, Електродистрибуција "Зрењанин", Зрењанин,
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија", Дирекција за технику, Извршна јединица Зрењанин-Кикинда,
- Регионална привредна комора, Кикинда;

- Агенција за страна улагања и промоцију извоза (SIEPA);
- IPA фондови (инструмент предприступне помоћи ЕУ) и прекогранична сарадња;
- остали органи, организације и институције у зависности од планских решења и приоритета.

Средства за финансирање активности на имплементацији Просторног плана, обезбедиће се из средстава Републике Србије, АП Војводине, општине Кикинда, посебних фондова, могућих концесионара, иностраних донатора и спонзора, као и из средстава грађана, корисника и инвеститора на подручју обухвата Плана.

Учесници у имплементацији ће саставити динамику за обезбеђење средстава за реализацију приоритетних послова.

3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Ефикасност спровођења Просторног плана условљена је обезбеђењем координације предвиђених активности и различитих актера/учесника. Полази се од искустава земаља ЕУ да се успешна координација може обезбедити применом мултисекторског приступа – комбинације мера и инструмената различитих политика према тематским областима и проблемима који се планом решавају, као и успостављањем институционално-организационих аранжмана и партнерства на различитим релацијама (јавни-приватни сектор, јавне-независне институције/организације, ниво управљања-јавност и др.).

Основне мере и инструменти различитих политика за имплементацију решења Просторног плана за период до 2015. године базирани су на постојећем систему управљања у Србији, а у одређеној мери се сугеришу мере и инструменти који ће у овом периоду бити дефинисани и примењивани током процеса приступања ЕУ. При томе треба имати у виду да је Европска комисија донела одлуку да све предприступне фондове (Phare, ISPA, SAPARD и CARDS) замени новим предприступним инструментом (IPA – Instrument for Pre-accession Assistance). IPA садржи пет основних компоненти: (1) подршка у транзиционом процесу и изградња институција; (2) регионална и прекогранична сарадња; (3) регионални развој; (4) развој људских ресурса; и (5) рурални развој; где ће за сваку од наведених компоненти бити обезбеђени посебни фондови. Компоненте 1. и 2. намењене су земљама потенцијалним кандидатима, док су компоненте од 1. до 5. намењене земљама кандидатима. Земљама потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ биће омогућено коришћење средстава из фондова прве две компоненте, уз отворену могућност да се из тих средстава финансирају и програми/пројекти из преостале три компоненте.

Један од задатака у ефикасној употреби фондова ЕУ и Републике Србије јесте успешно програмирање и предлагање пројеката за финансирање из средстава ЕУ, Националног инвестиционог плана и републичких фондова, међу којима су и пројекти номиновани у делу приоритета планских решења Просторног плана.

Полазећи од претходних ставова, мере и инструменти за имплементацију Просторног плана су отворени за усклађивање с променама система управљања и планирања у Србији у току спровођења овог плана.

Ради спровођења Просторног плана, Скупштина општине Кикинда покренуће преко својих представника код надлежних републичких органа измене и иновацију одговарајућих прописа, норми и активности у вези са мерама и инструментима политика.

Активности на промени статуса из општине Кикинда у Град Кикинда допринеће адекватној валоризацији просторних потенцијала и ефикаснијој реализацији планских решења, сходно значају који ће град Кикинда имати у мрежи центара градова Покрајине и Републике.

Мере и инструменти опште економске политике

Значајним се сматра установљивање мера и инструмената опште економске политике, и то повољних дугорочних кредита и пореских подстицаја за: (а) приватан сектор и власнике непокретности за улагања у спровођење мера заштите и програме комплексног уређења пољопривредно-шумског простора у складу са смерницама руралне рејонизације, програме антиерозионе заштите земљишта, програме прикупљања и пречишћавања отпадних вода, санитарно безбедног прикупљања, прераде и депоновања комуналног отпада, коришћења нових и обновљивих извора енергије, као и у спровођење мера заштите животне средине и природних ресурса, заштите и презентације природних и непокретних културних добара; (б) развојно опредељене пољопривредне произвођаче, уз посебне додатне стимулације за младе пољопривреднике који преузимају напуштена и старачка газдинства, улажу у изградњу објеката и/или оснивање малих и микро предузећа за откуп и прераду локалних пољопривредних производа, лековитог и ароматичног биља, ветеринарских амбуланти, станица и апотека, објеката саветодавне пољопривредне службе, сервиса за пољопривредну механизацију и других техничких сервиса; као и за пољопривредне произвођаче који уводе методе органске производње, улажу у унапређење интегралне производње грожђа и вина, оснивају матични запат за пашњачко сточарење и сл.; (в) изградњу и модернизацију садржаја туристичке понуде и опреме (улагања у прибављање и уређење грађевинског земљишта, комунално опремање, изградњу и реконструкцију објеката сеоских домаћинстава за туристички смештај, изградњу туристичке опреме и др.); и (г) организацију и пружање услуга јавних служби у приватном сектору.

Мере и инструменти других политика

Основне мере и инструменти *политике заштите и коришћења пољопривредног земљишта и развоја пољопривреде* јесу:

- Коришћење бесповратних средстава буџетске подршке Републике за реализацију пројеката руралног развоја од стране регистрованих пољопривредних газдинстава за укрупњавање и консолидацију земљишних поседа, пошумљавање и затрављивање ерозијом угрожених подручја, промовисање и заштиту локалних производа, развој органске производње, као и од стране локалних заједница и локалних акционих група/удружења грађана за побољшање општих услова живота на селу, кроз припрему и спровођење пројеката интегралног руралног развоја и друге модалитете подршке одрживом развоју пољопривреде и села.
- Обезбеђење услова да се преко банкарског система користе повољни краткорочни и дугорочни кредити за инвестирање у:
 - (а) програме уређења пољопривредно-шумског земљишта на подручју заштићених природних добара, зона заштите изворишта водоснабдевања и других посебно вредних/осетљивих екосистема;
 - (б) програме обнове и унапређења виноградарства и воћарства;
 - (в) програме унапређења пашњачког сточарења, укључујући спровођење прикладних техничких, биолошких и пољопривредних мелиорација ливада и пашњака; и
 - (г) програме развоја органске производње, посебно за подручја заштићених природних добара, изворишта водоснабдевања и резервисане туристичке просторе.
- Обезбеђење пореских стимулација – смањење пореза на пренос апсолутних права коришћења непокретности при куповини пољопривредног земљишта и напуштених стамбених и економских објеката у селима, смањење/ослобађање од пореза на закуп пољопривредног земљишта и сл; као и дестимулације – временски прогресивно повећање пореза власницима који не обрађују, односно не користе пољопривредно земљиште у складу са законом и решењима овог просторног плана.

Основне мере и инструменти *политике заштите и коришћења шума, развоја шумарства и ловства* јесу:

- Удруживање средстава јавних предузећа и јавних прихода општине Кикинда у области шумарства и водопривреде с приватним сектором за финансирање:

- (а) унапређења стања постојећих шума, повећање степена шумовитости и реализацију биолошких антиерозионих радова
 - (б) заштите и очувања природних добара и биодиверзитета – фонд за заштиту животне средине, стараоци природних добара, власници непокретности и невладине организације;
 - (в) рекреативног опремања и одржавања шуме у функционално оптималнијем стању – министарство и покрајински секретаријат надлежно за туризам, Општинска управа и заинтересовани пословни субјекти/инвеститори туристичко-рекреативне инфраструктуре.
- Обезбеђење средстава корисника ловишта за улагања у заштиту, производњу и узгој дивљачи.

Основне мере и инструменти *политике заштите и коришћења вода и развоја водoprивреде* јесу:

- Свођење губитака у мрежи на мање од 20%, односно оптимално до 15% и успостављање поузданог мерног система (са водомерима који региструју потрошњу сваког корисника) и мониторинг система (са мерењем протока у свим гранама система, регистровањем водних биланса регистроване и нерегистроване потрошње и контролом свих кључних тачака у мрежи), ради обезбеђења потпуне хидрауличке осмoтpивости система.
- Усклађивање продајне цене воде са стварним трошковима просте репродукције система, трошковима заштите изворишта и покрићем дела трошкова проширене репродукције (око 30%) за даљи развој система.
- Обезбеђење средстава јавних прихода Републике Србије, АП Војводине и општине Кикинда у области водoprивреде и заштите животне средине и бесповратних републичких средстава за рурални развој, као и конкурисање за коришћење средстава предпpиступног инструмента ЕУ и донација за финансирање заштите изворишта воде, развој локалних водовода и канализационе мреже, пречишћавање отпадних вода општинског центра и санитацију насеља на руралном подручју.

Основне мере и инструменти *политике развоја и размештаја индустрије и МСП* јесу:

- Развој локалног финансијског и банкарског система и интензивније коришћење текућих подстицајних мера за развој приватног предузетништва.
- Предузимање низа подстицајних мера на општинском нивоу у поспешивању развоја приватног предузетништва (пореске олакшице, обезбеђивање локација, стимулативне мере комуналне политике и политике цена грађевинског земљишта, организовање обуке и курсева за заинтересоване предузетнике и друге мере).
- Обезбеђење услова за привлачење инвестиција/извора финансирања (домаћих и страних) – банкарских кредита, финансијских зајмова, стратешких партнера и инвеститора (уз повољну локалну регулативу); стварање активне, стабилне и сигурне климе за инвестиције и налажење стратешких партнера за реструктурирање великих система.
- Обезбеђење координације, мониторинга и управљања привредним развојем на општинском/градском и регионалном нивоу кроз оснивање и сарадњу општинских/градских и регионалних канцеларија/развијних институција: подршка самозапoшљавању и развоју МСПП, развој сарадње јавног и приватног сектора; контактирање потенцијалних финансијера (државни фондови и агенције, локални привредници и предузетници и инострани стратешки партнери за финансирање атрактивних пројеката од интереса за локалне заједнице и суседне општине); организација израде потребне планске и техничке документације и истраживања, програма, пројекција и бизнис планова који ће конкурисати за средства различитих фондова, као што су НИП, СИЕПА, укључујући и средства предпpиступног инструмента IPA Европске уније и европских институција (Европска банка за обнову и развој-ЕБРД, Европска агенција за реконструкцију-ЕАР, и др); ефикасно руковођење буџетом локалне заједнице, локалним економским развојем, инвестицијама у развојне пројекте, интересним повезивањем локалних заједница на регионалном и националном нивоу.

Основне мере и инструменти *политике развоја туризма* јесу:

- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко министарства и покрајинског секретаријата надлежних за туризам, агенција и фондова (за развој туризма, за развој и др), јавних прихода општине Кикинда у области туризма и приватног сектора, уз конкурисање општине за коришћење средстава предприступног инструмента IPA Европске уније (у оквиру компоненте 3 и 5), за припрему и спровођење програма развоја туризма и комплементарних делатности, изградње туристичке инфраструктуре и уређења простора.
- Интензивнији развој маркетиншких активности за организацију туристичке понуде и презентацију свих туристичких активности и садржаја, а нарочито тематских кретања – рурални туризам, пут вина, путеви културе, спортско-рекреативни, ловни и други садржаји и активности у простору општине Кикинда и суседних општина.
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко министарства и покрајинског секретаријата надлежних за туризам и фондова (за развој туризма, заштиту животне средине и др) и из јавних прихода општине, приватног сектора и невладиних организација за реализацију програма едукације локалног становништва и њиховог укључивања у туристичку понуду.

Основне мере и инструменти *политика развоја линијских и комуналних инфраструктурних система* јесу:

- Удруживање средстава за развој државних путева из буџета Републике Србије, АПВ средстава Јавног предузећа „Путеви Србије“ и кредитних средстава међународних асоцијација и Европске банке за реконструкцију и развој.
- Обезбеђење средстава из јавних прихода општине, уз партиципацију Јавног предузећа „Путеви Србије“ и фондова АПВ за реконструкцију планираних општинских путева.
- Обезбеђење средстава из буџета АПВ (покрајинског секретаријата надлежног за енергетику) и средстава Јавног предузећа „Електро mreжа Србије“ и Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије Нови Сад за планиране објекте из њихове надлежности, као и изградња и реконструкција постојеће и изградња планиране дистрибутивне мреже и електроенергетских објеката (приоритетно мрежа и објекти напона 20 kV) на подручју Општине.
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко министарства надлежних за енергетику и рударство и животну средину, и покрајинског секретаријата за заштиту животне средине и енергетику и минералне сировине, као и средстава агенција (за енергетску ефикасност), фондова (за заштиту животне средине) и средстава приватног сектора за истраживање и комерцијално коришћење локалних, обновљивих и нових извора енергије, као аутономних система за задовољавање одређених локалних енергетских потреба (у домаћинствима, пољопривреди и комерцијалним делатностима), као и подстицајних и кредитних средстава за улагања у енергетски штедљивију изградњу и коришћење објеката и нове енергетски ефикасније и еколошки прихватљивије технологије.
- Обезбеђење средстава ЈП „Србијагас“ Нови Сад, у складу са законом, Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2015. године и Националним акционим планом гасификације, за наставак развоја система снабдевања општине природним гасом.
- Обезбеђење средстава НИС Нафтагас за наставак истаживања и експлоатације нафте и гаса на територији општине
- Обезбеђење средстава телекомуникационих оператера – „Телеком Србија“, „Теленор“ и других оператера с лиценцом, као и ЈП „Пошта Србије“ за реализацију планираних активности на телекомуникацијама и поштанском саобраћају, уз обезбеђење партиципације средстава јавних прихода општине Кикинда, из буџета Републике Србије преко министарства надлежног за телекомуникације и покрајинских секретаријата и других извора за реализацију руралног радиотелефонског система и месних (приступних) мрежа за ретко настањене делове подручја општине.
- Обезбеђење средстава јавних прихода општине Кикинда и приватног сектора, уз конкурисање за коришћење средстава предприступног инструмента IPA Европске уније (у оквиру компоненте 5) и донација за развој локалне инфраструктуре (општинских путева, водовода, канализације и/или руралне санитације насеља – санитарно безбедног третмана отпадних вода, санитацију сеоских сметлишта, руралног

радиотелефонског система и месних мрежа и објеката заједничке комуналне потрошње).

- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко надлежних министарстава, агенција (за заштиту животне средине и др) и фондова (за заштиту животне средине), јавних прихода општине и приватног сектора, уз конкурисање општине за коришћење средстава предприступног инструмента IPA Европске уније (у оквиру компоненте 3), Европске банке за обнову и развој-ЕБРД, Светске банке за инвестиционе програме и других кредитних и средстава из донација, за израду и реализацију плана управљања и развој система управљања комуналним отпадом и активности општине Кикинда у регионалном систему управљања отпадом.
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко министарстава надлежних за енергетику и животну средину, надлежног покрајинског секретаријата, агенција (за енергетску ефикасност) и фондова (за заштиту животне средине) и из јавних прихода општине за реализацију програма информисања и едукације становништва о могућностима и ефектима штедње и рационалне потрошње и супституције енергије, руралне санитације насеља и управљања отпадом (селекције, санитарно безбедног одлагања и рециклаже отпада).

Основне мере и инструменти *политика заштите животне средине, природних и непокретних културних добара* јесу:

- Оснивање општинског фонда за заштиту животне средине.
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије преко министарства и покрајинског секретаријата надлежних за заштиту животне средине и Фонда за заштиту животне средине и из јавних прихода општине Кикинда за реализацију предвиђених програма заштите животне средине, информисања и едукације становништва о могућностима и ефектима унапређења квалитета животне средине и за узимање активног учешћа у процесу доношења одлука од значаја за животну средину, нарочито у одлучивању о стратешкој процени утицаја планова и процени утицаја пројеката на животну средину.
- Обезбеђење средстава из буџета Републике Србије и АПВ преко министарстава и покрајинског секретаријата надлежних за животну средину и културу, јавних прихода општине, средстава приватног сектора и донација за спровођење заштите природних и непокретних културних добара.

Основне мере и инструменти *политике заштите, резервисања и уређења простора* јесу:

- Прибављање земљишта за планиране трасе и објекте линијских и комуналних инфраструктурних система, инициране зоне изградње, туристичку инфраструктуру и локалитете за смештај индустрије и МСП прибављањем земљишта у јавну/државну својину и/или укључивањем приватног сектора (власника земљишта, девелопера, предузетника и сл) применом различитих модалитета јавно-приватног партнерства.
- Целовита трансформација система управљања грађевинским земљиштем – преиспитивања и диференцијације постојећих накнада за коришћење грађевинског земљишта у односу на стварне погодности коришћења локација и накнада за уређивање грађевинског земљишта у односу на подстицање или ограничавање појединих намена и активности и изградње простора, као и одговарајуће пореске олакшице и субвенције за финансирање саобраћајне и комуналне инфраструктуре. У склопу трансформације система управљања грађевинским земљиштем утврђиваће се и примењивати дестимулативне (повећавања) или стимулативне (умањења) мере наплате разних такса (нпр. локалних комуналних такси и др.) и висине накнаде за коришћење грађевинског земљишта за власнике непокретности у зависности од тога да ли граде и уређују изграђено земљиште у складу или са одступањима од правила утврђених овим просторним планом и одговарајућим урбанистичким планом.
- Припрема и постепено увођење система компензација и нагодби с власницима земљишта и титуларима својине над земљиштем за настале штете, ускраћивање и умањење добити, као и компензационих програма (за развој пољопривреде и села, локалних инфраструктурних система, јавних служби, туризма и др) за ограничења у развоју локалних заједница на подручју Просторног плана насталих услед негативних утицаја површинске експлоатације неметаличних минералних сировина на окружење и услед спровођења режима и мера заштите изворишта водоснабдевања, природних и непокретних културних добара.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО